

Statsforvalteren i Oslo og Viken

Årsrapport 2022

Innholdsliste

Innholdsliste	2
1 Statsforvalterens beretning	4
2 Introduksjon til statsforvalteren og hovedtall	6
2.1 Statsforvalteren og samfunnsoppdraget	6
2.2 Organisasjon og ledelse	6
2.3 Presentasjon av utvalgte nøkkeltall	6
3 Årets aktiviteter og resultater	8
3.1 Redegjørelse for, analyse og vurdering av oppnådde resultater	8
Hovedmål 1 - Nasjonal politikk skal være kjent og iverksatt i fylket	8
Hovedmål 2 - Statlig virksomhet på regionalt nivå skal være godt samordnet og legge til rette for gode helhetsløsninger	10
Hovedmål 3 - Rettssikkerhet skal være ivaretatt på en enhetlig måte i fylket og på tvers av statsforvalterne	11
Hovedmål 4 - Statsforvalteren skal ta de initiativ som finnes påkrevd og holde sentrale myndigheter orientert om tilstanden i fylket og effekten av statlig politikk	13
3.1.1 Nasjonal politikk skal være kjent og iverksatt i fylket	14
3.1.1.1 En bærekraftig, trygg og fremtidsrettet samfunnsutvikling og arealbruk	14
3.1.1.2 Helhetlig og samordnet oppfølging av samfunnssikkerhet og beredskap i kommunene	18
3.1.1.3 Et velfungerende plansystem i kommunene	19
3.1.1.4 Økt kunnskap om sosialtjenesteloven	21
3.1.1.5 Økt tilgjengelighet og kapasitet, samt styrket kvalitet og pasientsikkerhet i helse- og omsorgssektoren i kommunene	22
3.1.1.6 Andre oppdrag	22
3.1.1.7 Økosystemene i fylket skal ha god tilstand og levere økosystemtjenester	23
3.1.1.8 Ingen arter og naturtyper skal utryddes, og utviklingen til truede og nær truede arter og naturtyper skal forbedres	25
3.1.1.9 Et representativt utvalg av norsk natur skal tas vare på for kommende generasjoner	25
3.1.1.10 Forurensning skal ikke skade helse og miljø	26
3.1.1.11 God økonomiforvaltning i kommunene	27
3.1.1.12 Økt verdiskaping i landbruket og landbruk over hele landet	29
3.1.1.13 Bærekraftig landbruk	32
3.1.1.14 Andre oppdrag	37
3.1.2 Statlig virksomhet på regionalt nivå skal være godt samordnet og legge til rette for gode helhetsløsninger	37
3.1.2.1 Gode og helhetlige tjenester til utsatte barn og unge	37
3.1.2.2 Den offentlige boligsosiale innsatsen skal være helhetlig og effektiv	38
3.1.2.3 Tilsyn skal være samordnet, målrettet og medvirke til læring og forbedring	39
3.1.2.4 Klimahensyn skal ivaretas i alle sektorer	41
3.1.2.5 Andre oppdrag	42
3.1.3 Rettssikkerhet skal være ivaretatt på en enhetlig måte i fylket og på tvers av statsforvalterne	42
3.1.3.1 Høy kvalitet i veiledning, kontroll, tilsyn og saksbehandling	42
3.1.3.2 Effektiv og korrekt lov- og tilskuddsforvaltning	44
3.1.3.3 Befolkningen har tillit til tjenestene og får ivaretatt sin rett til forsvarlige og nødvendige tjenester	48
3.1.3.4 Andre oppdrag	51
3.1.3.5 En effektiv og velfungerende vergemålsforvaltning	52
3.1.3.6 Vergemål utøves med respekt for vergehavers behov og vilje	54

3.1.3.7 Barnehagemyndigheter, barnehageeiere og skoleeiere forstår, formidler og etterlever regelverket	55
3.1.3.8 Statsforvalteren understøtter nasjonale myndigheters, fylkeskommunenes og kommunenes arbeid med bosetting og integrering	77
3.1.4 Statsforvalteren skal ta de initiativ som finnes påkrevd og holde sentrale myndigheter orientert om tilstanden i fylket og effekten av statlig politikk	78
3.1.4.1 Barnehageeiere og skoleeiere har ansatte med kompetanse som fremmer utvikling, læring og trivsel tilpasset barn og unges behov	78
3.1.5 Gjennomførte evalueringer	80
3.2 Avvik på oppdrag i tildelingsbrevet og/eller faste oppgaver i hovedinstruks	81
3.2.1 Tverrsektorielle oppdrag/oppgaver	81
3.2.2 Arbeids- og inkluderingsdepartementet	81
3.2.3 Barne- og familiedepartementet	81
3.2.4 Helse- og omsorgsdepartementet	81
3.2.5 Justis- og beredskapsdepartementet	81
3.2.6 Klima- og miljødepartementet	81
3.2.7 Kommunal- og distriktsdepartementet	81
3.2.8 Kunnskapsdepartementet	82
3.2.9 Landbruksdepartementet	82
3.3 Særskilte rapporteringskrav fra tildelingsbrevet	82
3.4 Redegjørelse for, analyse og vurdering av ressursbruk	122
3.5 Samlet vurdering av måloppnåelse i forhold til samfunnsoppdraget og regnskapsresultat	123
3.6 Andre forhold	123
4 Styring og kontroll hos statsforvalteren	125
4.1 Redegjørelse for vesentlige forhold hos statsforvalterens planlegging, gjennomføring og oppfølging	125
4.1.1 Statsforvalterens risikostyring	125
4.1.2 Statsforvalterens internkontroll, herunder iverksatte tiltak	125
4.1.3 Bemanning, kapasitet og kompetansesituasjonen hos statsforvalteren	125
4.1.4 Forvaltning av egne eiendeler (materielle verdier)	126
4.1.5 Oppfølging av eventuelle avdekkede svakheter/utfordringer, herunder merknader fra Riksrevisjonen og status for arbeidet med informasjonssikkerhet	126
4.2 Rapportering av andre vesentlige forhold knyttet til personalmessige forhold, likestilling, HMS/arbeidsmiljø, diskriminering, ytre miljø og lignende	127
4.3 Andre forhold	127
5 Vurdering av framtidsutsikter	128
5.1 Forhold i og utenfor statsforvalteren som kan påvirke statsforvalterens evne til å løse samfunnsoppdraget på sikt	128
5.2 Konsekvenser for statsforvalterens evne til å nå fastsatte mål og resultater på lengre sikt	128
6 Årsregnskap	129
7 Vedlegg	130

1 Statsforvalterens beretning

Sjølvs om dei strenge tiltaka knytt til korona, vart oppheva i februar, så har også 2022 på mange måtar vore prega av oppgåver med beredskap. Da vi trudde beredskapsarbeidet skulle trappast ned til normal drift i februar, invaderte Russland Ukraina. Kriseleiinga sitt arbeid vart vidareført for å ivareta dei nye beredskapsoppgåvene i høve den store gruppa krigsflyktningar frå Ukraina. Informasjonssikkerheit og personopplysningstryggleik, har hatt forhøgt merksemd hos oss i 2022. Til dels på grunn av den internasjonale situasjonen, men også fordi vi har inngått fjernarbeidavtalar med ein stor del av medarbeidarane våre, som eit personalpolitisk tiltak.

Oslo og Viken er hovudinngangen for flyktningar som kjem til Noreg. Kartlegging av helse, har stilt store krav til helsetenestene på mottakssenteret i Råde, i tillegg til dei andre kommunane med mottak.

Ekstraløyvingane til kommunane etter pandemien var svært viktig, og vi fordelte 940 millionar kroner i koronakompensasjon til kommunane. Det innmeldte utgiftsbehovet var på vel ein milliard kroner.

Det har blitt arbeida målretta for å byggja ned restansar innanfor prioriterte område som rettstryggleik, liv og helse, gjennom fleire mellombelse stillingar. Vi leverer i all hovudsak godt på hovudmåla våre, men på ein del enkeltområde er vi ikkje like nøgd med resultatet. Vi har nytta heile den økonomiske tildelinga i år, inklusiv overførte midlar etter mindreforbruk i pandemiepoken.

Tre år etter samanslåinga av embeta meiner vi å sjå at embetet fungerer betre og betre. Kompetansen er samla sett høg, og vi er ein relevant aktør for kommunane, og blir brukt av overordna styresmakter i utvikling av fag, prosessar og digitalisering. Vi har eit godt samarbeid med dei tillitsvalte, og leiarutviklingsprogrammet Vidsyn har tilført leiarane hos oss ny og verdifull kompetanse. Programmet har bygd oss meir saman som et leiarlag.

Vi har valt å ikkje fokusera på den uvissa som spørsmålet om embetet si eventuelle nye geografiske inndeling gir. Men vi erfarer at dette i stor grad påverkar dei tilsette.

Etter fleire års arbeid med embetet sin samla risiko- og sårbarheitsanalyse, vart ho ferdig i 2022.

Trus- og livssynssamfunnsakene har også i 2022 fått mykje merksemd i kjølevatn av ny lov. Det er særleg saka om å nekta å utbetala statstilskot og å avslå å registrera Jehovas vitne som har fått merksemd både nasjonalt og internasjonalt.

Berekraftsmåla var hovudtema på vår to dagars konferanse for kommunane, og vi klargjorde fleire av måla ved gjennomgang av aktuelle tema, mellom anna Oslofjordplanen. Denne planen er eit viktig dokument som bidrar til strengare praksis og utøving av mynde for å få på plass tiltak. Vi arbeider for å få forståing for planen i kommunane, for kravet om nitrogenreinsing, og på tvers av sektorar. Planen vil vera avgjerande for å få ei betring av tilstanden i Oslofjorden.

Statsforvaltaren har i 2022 fastsett forskrift om regionale miljøkrav for jordbruket i Oslo og Viken. Gjennom eit tett internt og eksternt arbeid med kommunane, vatnområder og jordbruksnæringa, er krava no på plass.

Vi har også i 2022 jobba mykje med å følgja opp skadane etter stormen nordvest i Viken i 2021. Vi har bidratt til ei raskast mogleg opprydding.

Å rekruttera, og ikkje minst behalda kompetente medarbeidarar er utfordrande for oss i den arbeidsmarknadsregionen vi er ein del av. I lønnsoppgjeret løfta vi alle tilsette si løn for å koma opp på eit meir konkurransedyktig nivå. Vi har arbeida systematisk og målretta samen med organisasjonane for å redusera turnover, men opplever at han likevel er for høg i 2022. Framleis må vi altså bruka store ressursar på rekruttering og opplæring.

2022 vart året da helseavdelinga vår, etter fleire år med systematisk innsats, endeleg fekk kontroll på restansane. Vi når ikkje målkrava verken for rettstryggleiksklager eller hendingsbaserte tilsynssaker. Vi prioriterer rettstryggleiksoppgåver. For hendingsbaserte tilsynssaker og rettstryggleiksklage i kommunehelsetenestene, er trenden positiv og vi byggjer ned restansar på disse områda. For rettstryggleiksklager i spesialisthelsetenestene er situasjonen ein annan, og vi prosjekterorganiserer desse sakene for å skaffa oss oversikt over ressursbruken. Alle saker som medfører tvang overfor enkeltpersonar er prioritert. Vi har framleis svært mange saker per tilsett.

Vi har dei siste åra fått sær mange klager på tvangsbehandling (tvungen medikamentell behandling og tvangsernæring). Desse sakene har hatt ei stor auke også i 2022 og har ført til at vi har hatt for lang saksbehandlingstid. Vi ser alvorleg på konsekvensane den lange saksbehandling får for pasienttryggleiken.

Vi har jobba målretta for at fleire born skal få hjelp enklare, raskare og tryggare gjennom handhevingsordninga for skulemiljøsaker. Fleire saker handlar om skulefråvær. Det er bekymringsfullt at desse sakene ikkje er handtert i samsvar med krava i regelverket. Vi har prioritert fleire ressursar til handhevingsordninga og gjort fleire grep for å effektivisera arbeidet vårt. For 2022 har vi ein auke i vedtak fatta i handhevingsordninga med 52 % samanlikna med året før. Dette er på grunn av veldig stor auke i skulemiljøsakene. Kompleksiteten i sakene er stor, og vi er spesielt bekymra for auken i saker som gjelder skulefråvær.

I året som har gått har dei fleste opplevd konsekvensane av ei auke i kostnadsnivå, og særleg har det ramma menneske med låg inntekt. Vi er bekymra for at talet på klagesaker etter sosialtenestelova har minka samstundes som utfordringane til dei som treng hjelp, har auka.

Gjennom 2022 har vi prioritert å hjelpa kommunane i deira arbeid med å gjennomføra barnevernsreforma som ei heilskapleg oppvekstreform. Vi ser store variasjonar mellom kommunane når det gjelder status og framdrift for reformarbeidet. Vi har tilpassa oppfølginga vår betre til den enkelte kommune, og ser at dei kommunane som lukkast best med å realisera reformas intensjonar, er dei som jobbar systematisk med førebygging og samarbeid på hele velferdsområdet.

I samheng med våre prioriteringar av rettstryggleik, ser vi at verjemålsområdet er underfinansiert. Dette rammar rettstryggleiken til dei som har verje, ei svært utsett gruppe.

Med den store auken av einslege mindreråge flyktningar frå Ukraina, ser vi at vår nye tilsynsrolle blir mykje større enn det finansieringa har lagt opp til.

Vi får på mange område gode tenester frå STAF, men det er viktig at prioriteringar som gjeldutvikling av tenester, vert forankra hos oss før dei vert sett i verk. Vi får fleire og fleire innsynskrav og dette er veldig ressurskrevjande for oss. At STAF ikkje har fått på plass den digitale innsynsløysinga, fører til at vi ikkje har fått forventa effektivisering på dette området.

Statsforvaltarane har i den tette dialogen med kommunane over fleire år, fått god kunnskap om roller, ansvar og utfordringar, noko som gir ein god dialog.

Vår funksjon som bindeledd og den etablerte informasjonsstrukturen som vi hadde praktisert i fleire år mellom overordna statleg styresmakter og kommunane under pandemien, blei etter invasjonen i Ukraina, endra. Erfaringa hos oss, og innspel frå mange kommunar, har lært oss at i utfordrande situasjonar, bør veletablerte samarbeidsformer oppretthaldast, ikkje endrast.

Reglane om dobbelt statsborgarskap medfører at vi får veldig mange nye norske statsborgarar. Det er jo svært hyggeleg, men omfanget har ført til at arbeidet og kostnadene for å arrangera statsborgarseremoni, har auka ganske kraftig. Vi inviterte 17 000 nye statsborgarar til seremoni i Nova Spektrum i Oslo, og rundt 6000 personar, inkludert gjester, møtte opp. Vi hadde eit flott kulturprogram, med dyktige kunstnarar og deltaking av ordførarar frå mange kommunar. Stortingspresidenten var gjestetalar.

Vi har hatt ei rekke besøk frå kongefamilien i 2022 og det er alltid ei fin oppgåve. Vi opplever glede og entusiasme frå kommunar og organisasjonar som får kongeleg vitjing.

Eg vil retta ein stor takk til alle tilsette som gjer ein viktig og god jobb, med høg effektivitet trass i relativt store endringar dei siste åra og usikker framtid for embetet. I tillegg vil eg takke overordna styresmakter og kommunane for et godt samarbeid i 2022.

Moss, 27.februar, 2023

Valgerd Svarstad Haugland

/S/

2 Introduksjon til statsforvalteren og hovedtall

2.1 Statsforvalteren og samfunnsoppdraget

Statsforvalteren er det viktigste bindeleddet mellom sentralstat og kommunene, og kommunene er totalt sett embetets viktigste målgruppe og samarbeidspartner. Vi har ansvar for dialog og kontakt med to fylker: Oslo (både fylke og kommune) med 15 bydeler og Viken.

Gjennom 2022 har det vært tett og jevnlig dialog mellom kommuner, helseforetak, fylkeskommune, andre regionale aktører, statsforvalter og nasjonale myndigheter i forbindelse med koronahåndteringen.

Både embetsledelsen og avdelingsdirektørene prioriterer kommunedialogen høyt, og bruker mye tid på dette.

Andre viktige aktører og samarbeidspartnere er bl.a. helseforetakene, fylkeskommunene, KS, næringslivet, organisasjoner og andre regionale statsetater.

I tillegg til å løse oppdragene, har vi følgende strategiske mål:

- Vi er tilgjengelige for våre innbyggere og skriver klart språk
- Vi har god dialog med kommuner og foretak
- Vi fattet korrekte beslutninger som ivaretar innbyggernes rettigheter og plikter
- Vi er en attraktiv og veldrevet organisasjon

Embetets verdier er: Åpen, troverdig og kompetent

2.2 Organisasjon og ledelse

Ny fylkeslege startet i embetet 1.4. 2022 og ny avdelingsdirektør for sosial- og barnevernsavdelingen startet 1.8.2022.

2.3 Presentasjon av utvalgte nøkkeltall

Kapittel 0525 post 01 driftsutgifter

Tildelte midler for 2022 og overførte midler fra 2021 er utnyttet fullt ut. Som foregående år har vi prioritert rettighetsaker, liv og helse og barnevern.

Ansatte og årsverk

Tallet for turnover i 2022 er 9.5 %, som er noe høyere enn fjoråret og gjenspeiler at arbeidet med å stabilisere bemanningen er en kontinuerlig prosess. Det har vært økt fokus på å redusere turnover i 2022. Utvikling/forbedring av prosessene i forbindelse med strategisk planlegging av bemanning, selve ansettelsesprosessen, mottak og oppfølging av nyansatte og medarbeiderutvikling er prioritert. Uønsket turnover er noe embetet vil jobbe videre med

også i 2023.

Satsingen på økt kapasitet på saker innenfor rettsikkerhet, liv, helse og barnevern startet i 2021, gjennom økt bemanning/kompetanse. Overførte midler bidro til denne styrkingen.

Sykefravær

Sykefraværet for 2022 viser 7,0 %, som er høyre enn tidligere år. Det er det egenmeldte sykefraværet som har økt mest, sammenligner vi med tallene fra 2021. Det vurderes at det økte sykefraværet er relatert til korona og influensa, og også som en følge av at vi er tilbake på kontorene etter en lengre tid på hjemmekontor. Sykefraværet følges tett i ledermøter, arbeidsmiljøutvalget og samarbeidsutvalget.

Husleie og driftsutgifter

Utgiftene til husleie har økt merkbart og skyldes prisvekst på husleie, fellestjenester og ikke minst energikostnader.

Journalposter

Antall journalposter har økt vesentlig fra 2021 til 2022 og bekrefter en jevnt økende saksmasse på store og krevende saksfelt. Bl.a. innenfor vergemål har det vært en markert økning i arbeids- og saksmengde.

For nærmere omtale av nøkkeltall knyttet til personalområdet vises det til kapittel 4.2 og for nærmere omtale av nøkkeltall på økonomiområdet vises det til kap.3.4 og vedlegg 6.

Nøkkeltall

Nøkkeltall	2022	2021
Antall ansatte	584.0	570.0
Utførte årsverk	488.6	473.0
Turnover (%)	9.5	8.1
Sykefravær (%)	7.0	6.1
Samlet tildeling alle poster	362 937.0	366 419.0
Budsjettavvik (%)	0.1	4.8
Driftsutgifter (brutto)	362 451.0	349 012.0
Lønnsandel av driftsutgifter (%)	80.0	81.8
Lønnsutgifter per årsverk	875 221.0	852 708.0
Husleie (tusen kr)	44 779.0	38 177.0
Journalposter (totalt)	462 320.0	403 833.0

3 Årets aktiviteter og resultater

3.1 Redegjørelse for, analyse og vurdering av oppnådde resultater

Hovedmål 1 - Nasjonal politikk skal være kjent og iverksatt i fylket

Embetet sendte i begynnelsen av året et forventningsbrev til alle kommunene. Brevet omhandlet flere viktige tema som regjeringen ønsker at kommunene skal følge opp og var et viktig bidrag i formidling av statlig politikk. Dette brevet gir og innsikt i forventningene til kommunene, både for politisk og administrativt nivå.

Vi gjennomførte 16 kommunemøter. Dette er møter med enkeltkommuners ledelse (ordførere og kommunedirektører), og målsettingen er å drøfte kommunens utfordringer, oppfølgingen av statlig politikk og samarbeidet med Statsforvalteren. Tilbakemeldingene er at møtene oppleves som konstruktive, og de styrker kontakten mellom kommunene og embetet.

I november arrangerte vi en todagers konferanse for ordførere og kommunedirektører. På programmet sto blant annet bærekraftsmålene, krafttak for Oslofjorden, kommuneøkonomi og departementets forventninger til kommunene i Viken.

Samfunnssikkerhet og beredskap

Vi har samordnet kommuner og regionale aktører i håndteringen av hendelser som korona, konsekvenser av krigen i Ukraina og uværshendelser. Føringer fra nasjonalt nivå har blitt videreformidlet til kommunene og andre aktører fortløpende skriftlig og i digitale møter, og vi har rapportert tilbake til nasjonalt nivå etter gjeldene rutiner. STAFs rapporteringsløsning har bidratt til økt situasjonsforståelse i vårt område og gitt effektiv informasjonsflyt mellom forvaltningsnivåene for krisehåndtering på alle nivåer.

Vi har arrangert webinar med temaet, storulykkevirksomheter og nye energiformer, i samarbeid med DSB, og kartlagt hensynssoner rundt storulykkevirksomhetene i området vårt. I oppstart av planprosesser og ved innsigelser, tilbyr vi kommunene dialogmøter for å gjøre dem bedre kjent med kommunens rolle innen samfunnssikkerhet i plansaker. Vi antar at dette vil føre til bedre planer og færre innsigelsessaker på sikt.

Gjennom felles tilsyn med kommunal beredskapsplikt og helseberedskap har vi erfart at det i flere kommuner er rom for forbedring for å sikre at overordnet beredskap og helseberedskap ses i sammenheng. Det er også behov for tettere oppfølging av plikten kommunene og helseforetakene har til å samordne sine beredskapsplaner. Vi har arrangert en digital øvelse for alle kommuner, for å styrke evnen til å håndtere IKT hendelser.

Helse

Pandemihåndtering har også i 2022 ført til mange helseberedskapsoppgaver. Vi har bistått kommunene med råd, veiledning og avklaringer knyttet til oppfølging av smitte, og vi har jobbet med logistikk og utdeling av vaksiner og hurtigtester.

Da flyktingene fra krigen i Ukraina kom fra tidlig vår 2022, fikk vi en ny oppgave med å bistå kommunene i å opprette gode nok helsetjenester for flyktingene.

I 2022 har helseavdelingen kunnet gjennomføre kurs og samlinger på tradisjonelt vis, og høsten 2022 gjennomførte vi flere regionale fysiske samlinger for kommunenes tjenester innen rus og psykiske helse. Men vi har på flere områder også etablert webinar og digitale møter og kurs.

Vi samarbeider med kompetansesentre for å gjøre nasjonal politikk kjent for våre kommuner. Det er etablert møter og et godt etablert samarbeid om tiltak og kompetanse med:

- Regionalt kompetansesenter på rusfeltet (KORUS)
- Regionalt ressursenter om vold, traumatisk stress og selvmordsforebygging (RVTS)
- Nasjonalt kompetansesenter for psykisk helsearbeid (NAPHA)
- Utviklingssenter for sykehjem og hjemmebaserte tjenester (USHT)
- Barne-, ungdoms- og familieetaten (BUFetat), Region øst

Vi har i 2022 jobbet med å sette søkelys på helsefellelesskapenes betydning i utvikling av samhandlingen mellom helseforetak og kommuner. Denne kunnskapen bruker vi både til å bedre kvaliteten på våre utviklingsoppgaver og våre områdeovervåkningsoppgaver.

Barnevern

Vi har hatt en tett og god dialog med kommunene i 2022. Oppfølging av tiltakene i kompetansestrategien, hver for seg og sett i sammenheng, har vært sentrale aktiviteter for vår bistand til kommunene i deres utviklings- og omstillingsarbeid. Dialog med kommunene om suksesskriteriene for å lykkes med barnevernsreformens intensjoner har vært sentral i oppfølgingen. Vi erfarer at særlig dialogmøtene er en god arena for å drøfte utfordringer, prioriteringer og utvikling i barnevernet, og at møtene gir styrket forankring av samarbeidet og ansvaret for barneverntjenesten mellom barnevernleder, kommunens politiske og administrative ledelse. Særlig bidrar møtene til en økt felles forståelse og tilnærming til helhetlig forebygging og tidlig innsats på oppvekstfeltet og hvordan alle sektorer og tjenester må bidra for å lykkes.

I dialogen med kommunene har vi vært opptatt av å kombinere initiativ rettet mot alle kommuner for å bidra til en mer likeverdig praksis uavhengig av hvor barn og familier bor, med å tilpasse oppfølgingen vår bedre til den enkelte kommune utfra kommunens spesifikke situasjon.

Temaer i råd, veiledning og oppfølging gjennom 2022 har blant annet vært:

- forberedelser før iverksettelse av ny barnevernslov
- tiltaksutvikling i barnevernet og på oppvekstfeltet som helhet
- samarbeidet mellom Bufetat og kommunene om ansvarsfordeling og Bufetats bistandsplikt
- samarbeid og samordning mellom barnevernet og andre sektorer som har ansvar for hjelp til utsatte barn og unge

Sosial

Hovedfokus i 2022 har vært å bidra til opplæring og veiledning overfor Nav-kontorene. Vi har valgt en helhetlig tilnærming der flere ulike tiltak er iverksatt samtidig, for møte behovene vi ser og målgruppen opplæringstiltakene skal rette seg mot. For eksempel er digitale og stedlige samlinger supplert med nettverksarbeid, spørretimer og telefonberedskap om spesielt prioriterte temaer, som økonomisk rådgivning, kvalifiseringsprogrammet, nylig vedtatt boligsosial lov, rettigheter for EØS-borgere og kompetanse i korrekt anvendelse av sosialtjenesteloven.

Vi ser en økning i problemstillinger som knytter seg til økte levekostnader og har derfor vært særlig opptatt av løpende og fleksibelt å kunne tilpasse opplæring og dialog med kommunene i takt med dette. Blant annet har vi lagt vekt på å formidle en forståelse om helhetlig sosialfaglig og juridisk kompetanse, da vi ser at ansatte på Nav-kontorene generelt trenger å styrke forvaltningskompetansen sin.

Barnehage og utdanning

Ett nytt og sammenslått embete fra 2019 og to år med pandemi har ført til nye former for kontakt og dialog med våre kommuner. Dialogen består nå av en blanding av faste fysiske møteplasser og økt bruk av digitale møter. Vi vurderer at vi i dag lettere når ut med nasjonal politikk i fylkene våre. Vi har faste møtepunkter med kommunalsjefnivået. Vi holder informasjonsmøter med kommunale, fylkeskommunale og private barnehage- og skoleeiere og barnehagemyndigheter flere ganger i året. Vi gjennomfører samlinger på særskilte områder etter risikovurdering. I tillegg har vi faste kontaktmøter med andre aktuelle samarbeidspartnere i fylkene.

I 2022 har vi hatt planlagte dialogmøter med flere enkeltkommuner. I tillegg til at kommunene har meldt inn aktuelle problemstillinger, har faste tema vært utsatte barn og unge, kompetanseordningene, status for innføring av nytt læreplanverk (LK20) og skillet mellom oppgavene kommunen har som barnehagemyndighet og -eier. I tillegg har vi i økende grad gjennomført veiledningsmøter med enkeltkommuner som oppfølging av tilsyn eller behandling av enkeltsaker. På de ulike møtearenaene legger vi vekt på at informasjon vi gir, skal bidra til at politikken blir iverksatt i våre fylker. Vi benytter derfor alle disse arenaene til å opplyse om gjeldende regelverk og sentrale politiske føringer. Det er vår vurdering at kommunene har nytte av de ulike møtearenaene. Det kan vi konkret se ved at de for eksempel endrer praksis i sine klagesaker eller spør om vi kan gjenta den veiledningen som er gitt til kommunalsjefene samlet, til flere med oppgaver knyttet nærmere barn og elever i enkeltkommuner.

Vi opplever også at arenaene gir oss mulighet til å få sektorens tilbakemeldinger på politikken som iverksettes og at de innspillene vi videreformidler fra kommunene og andre aktører til direktorat/departement, blir lyttet til og fører til justeringer og endringer i de statlige virkemidlene, for eksempel innen kompetanseordningene.

Oppsummert mener vi at vi informerer om nasjonal politikk på mange arenaer gjennom året, og at dette setter kommunene og andre aktører bedre i stand til å omsette politikken til praksis.

Klima og miljøvern

Gjennom tidlig dialog og aktiv medvirkning i de ulike fasene av planprosessen bidrar vi til at nasjonale mål og føringer følges opp på klima- og miljøområdet. Regionale planforum er en svært viktig arena for både regionale og statlige myndigheter og kommuner for å ivareta dette.

I 2022 har vi hatt flere møter enn tidligere om oppfølging av avløpssektoren med kommuneledelsene i regionen. Dette har ført til en bedre forståelse av regelverk og plikter og at oppgradering av renseanlegg og ledningsnett er en forutsetning for videre vekst i kommunene.

Vi har gjennomført en fysisk kommunesamling over to dager med opptak av foredrag som i ettertid er delt på våre nettsider. Høy deltakelse viser at fysiske samlinger på dette fagområdet bidrar til kompetanse- og erfaringsoverføring samt nettverksbygging som er viktig for å nå våre nasjonale mål for et bedre miljø i Oslo og Viken.

Helhetlig tiltaksplan for Oslofjorden er et viktig styringsdokument som allerede bidrar til en strengere praksis og myndighetsutøvelse for tiltak som påvirker fjorden. Planen har vært svært viktig dokument for å øke kunnskapsgrunnlaget på tvers av sektorer og blir avgjørende framover for å få til en bedring av tilstanden i fjorden.

Landbruk

Vår innsats bidrar til økt kompetanse hos kommunal landbruksforvaltning. Gjeldende landbrukspolitikk, styringssignaler og lovverk blir formidlet gjennom ukentlige nyhetsbrev, nettsider og digitale og fysiske samlinger. Dette bidrar til likere behandling av saker og bedre rettssikkerhet for landbruket og bonden.

Gjennom våre forvaltningskontroller ser vi at det blir økt fokus på internkontroll og rutiner. Vi erfarer at større landbrukskontor, gjerne der flere kommuner samarbeider, er mer robuste og kan ha en bedre likebehandling og profesjonalitet, enn mindre kontor med få eller bare én ansatt. Vi er bekymret for lav bemanning i noen kommuner, og mener dette kan føre til at bønder ikke mottar tilskudd og erstatninger de har krav på til rett tid.

Arbeidet med å få på plass regionale miljøkrav har vært gjennomført med tett kontakt med næringa. Dette vil gi positiv effekt på vannkvaliteten i ferskvann og i Oslofjorden, samtidig som mer matjord og næringsstoffer blir igjen på jorda. Gjennom vårt aktive informasjonsarbeid og deltakelse på fagmøter ute, har vi bidratt til økt kompetanse og forståelse for miljøkravene.

Tilskuddsordningene i Regionalt miljøprogram er revidert i 2022 og gjøres gjeldende for perioden 2023-26. Økt informasjon og høyere tilskuddssatser i 2022 har resultert i drøyt 250 flere søknader i år, noe som har gitt større oppslutning om miljøtiltakene, redusert forurensning fra jordbruket og bedre ivaretagelse av viktige kulturlandskaper i fylkene våre.

Gjennom prosjektarbeid, tverrfaglig arbeid internt og samarbeid med fylkeskommunen, har vår kompetanse bidratt positivt innenfor flere fagfelt, som er satsingsområder i nasjonal politikk. Gjennom nasjonale prosjekter som Inn på tunet-løftet, matgledekorps, mat og reiseliv, klimatilpasset skogbruk, økologisk landbruk og jordløftet, har landbruksavdelingen bidratt med å oppfylle oppdragene på landbruksområdet.

Hovedmål 2 - Statlig virksomhet på regionalt nivå skal være godt samordnet og legge til rette for gode helhetsløsninger

Samordning av statlig tilsyn med kommunesektoren er fortsatt en prioritert oppgave som vi jobber kontinuerlig med. Vi har interne og eksterne møteplasser for å løse samordningsoppdraget som følger av kommuneloven §§ 30-6 og 30-7. I tillegg benytter vi disse møteplassene for utveksling av informasjon om aktuelle temaer og til læring og utvikling.

Vi har god og tett dialog med Mattilsynet, Arbeidstilsynet, Arkivverket og Kartverket i arbeid med tilsynssamordningen. Vi har faste møter tre til fire ganger i året, hvor hovedmålet er å planlegge tilsyn ut fra et samlet utgangspunkt og tilpasse våre tilsynsaktiviteter, slik tilsynsbelastningen spres jevnt over på alle våre kommuner, bydeler og fylkeskommuner. Vi er også opptatt av å dele erfaringer og lære av hverandre, slik at møtene våre også handler om utviklingsarbeid på tvers av statsetatene.

I samordningen av statlige innsigelser, ble ingen av disse løst gjennom dialog før de ble oversendt kommunen. Vi har avskåret én innsigelse fra en annen statlig etat. De fleste av innsigelsene løses gjennom dialog etter at innsigelsen er fremmet til kommunen.

Samfunnssikkerhet og beredskap

På bakgrunn av den sikkerhetspolitiske situasjonen, og at alle beredskapsaktørene har ulike grenser i vårt område, har vi etablert et beredskapsnettverk rundt Oslofjorden for politi, heimevern og statsforvalterne innenfor grensene til Vestfold og Telemark, Oslo og Viken. Sivilforsvaret og andre deltar etter behov. Vi samarbeider om planverk, og nettverket bidrar til økt situasjonsforståelse og evne til å håndtere grenseoverskridende hendelser i området rundt Oslofjorden.

Vi deltar også på faste møter i regionalt planforum hvor vi samordner samfunnssikkerhet i plansaker med NVE, og vi har faste møter med Viken fylkeskommune for å sikre god dialog og samhandling mellom Statsforvalter og fylkeskommunen innen ulike områder innenfor samfunnssikkerhet.

Velferdsområdet

På velferdsfeltet har vi styrket det tverrfaglige og tverrsektorielle samarbeidet internt hos Statsforvalteren og regionalt med statlige regionale aktører (for eksempel NAV, Husbanken, Bufetat, KS og Viken fylkeskommune).

I 2022 har vi blant annet bidratt i en regional arbeidsgruppe som har jobbet med felles tiltak knyttet til fem utvalgte hovedsatsninger:

- Unge med bostedsutfordringer
- Samarbeid og samordning (inkludert samarbeidslovgivningen)
- Barnevernsreformen
- Integrering
- Barnefattigdom

Hver regional aktør har vært initiativtaker til tiltak, og vi har samarbeidet regionalt om felles tiltak på alle områdene.

Høsten 2022 gjennomførte vi en stor refleksjonskonferanse for samtlige kommuner på tvers av velferdsområdene, med innsikt og opplæring i endringene i velferdslovgivningen.

Ut over nevnte sektorovergripende initiativer, har vi også prioritert samordning innenfor den enkelte sektor. For eksempel har vi dialogbaserte samordningsarenaer med Barne-, ungdoms- og familieetaten (Bufetat) sammen med øvrige statsforvaltere i vår landsdel, og vi bidrar på møtearenaer for å understøtte samarbeidet mellom kommunale nivåer og etater i Oslo på barnevernområdet. Nav Øst- og Vest-Viken og Statsforvalteren har et fast nettverk, og vi deltar på samarbeidsarenaer med Nav-Oslo og Velferdsetaten i Oslo.

Barnehage og utdanning

Vi har i 2022 samarbeidet med Foreldreutvalget for barnehager, Foreldreutvalget for grunnopplæringen, Statped sørøst, Integrerings- og mangfoldsdirektoratet, Regionsenter for barn og unges psykiske helse, Kompetansesenter rus - region øst (KoRus-Øst), Regionalt ressursenter om vold, traumatisk stress og selvmordsforebygging (RVTS-Øst), Elev-, læringe- og mobbeombudene i Oslo og Viken, lærerorganisasjonene og universitet- og høyskolesektoren. Dette samarbeidet bidrar til bedre samordning og mer helhetlige løsninger for barn og unge. Vi har også samarbeidet med de andre embetene i vår region på utvalgte områder. Vi har faste grupper og grupper som settes sammen etter behov for å kalibrere vår klagesaksbehandling og vår tilsynsvirksomhet.

Klima og miljøvern

Vi har gjennomført en fysisk samling med alle innsigelsesmyndigheter for å sikre en bedre forståelse av rutiner og samordning i planprosessene, og innslagspunktet for innsigelser. I tillegg har vi egne dialogmøter med Statens vegvesen og Mattilsynet for å sikre felles forståelse av regelverk og

myndighetsutøvelse innenfor særlig vann- og forurensningsområdet. Vi er en viktig støttespiller til Viken fylkeskommune innenfor arealplanlegging og bidrar aktivt i prosessene knyttet til utarbeidelse av forslag til tre nye regionale planer om temaene, økt livskvalitet, deltakelse og likeverd, areal og mobilitet og kompetanse og verdiskaping. Vi bidrar også inn i nettverket mellom kommuner og fylkeskommunen knyttet til ras- og skredproblematikk. På klimaområdet har vi tett dialog med Viken fylkeskommune og KS Viken som styrker vår kompetanse på dette fagfeltet som igjen gir kommunene god veiledning og faglig støtte.

Landbruk

Gjennom Partnerskapet i landbruket har vi god dialog med Innovasjon Norge, fylkeskommunen og næringsorganisasjonene i landbruket om næringsutvikling i landbruket. Vår fagkompetanse gir nyttige og viktig innspill til prosjektsatsinger. Vi har også bidratt med viktige momenter inn i fylkeskommunens landbruksstrategi og planstrategi. Våre bidrag sikrer landbrukets plass inn i plandokumentene til fylkeskommunen. Dette innenfor klimatilpasning i både skogbruket og jordbruket, jordvern og næringsutvikling.

Landbruksavdelingen gjennomfører dialogmøter med Mattilsynet to ganger i året. Dette bidrar til gjensidig informasjon, økt kompetanse og forståelse for felles utfordringer, noe som igjen gir en likere behandling for bonden og økt beredskap på landbruksfeltet.

Vi har tett samarbeid med våre naboembeter. Dette gir likere behandling av like saker på tvers av fylkesgrensene.

Hovedmål 3 - Rettssikkerhet skal være ivarettatt på en enhetlig måte i fylket og på tvers av statsforvalterne

En av juridisk avdelings hovedoppgaver er å behandle klagesaker, og da i det vesentligste klager på kommunale vedtak. I tillegg behandler vi saker i første instans, og dette gjelder i det vesentligste søknader om fri rettshjelp, ekteskapsaker, saker om tros- og livssynssamfunn og en rekke andre saksområder som berører enkeltpersoner i stor grad. Vi er opptatt av at sakene blir behandlet forsvarlig og effektivt, men har selvfølgelig hovedfokus på at rettssikkerheten blir tilstrekkelig ivarettatt.

Klager etter offentliglova over kommunenes avslag på krav om innsyn, er et stort saksområde for Statsforvalteren. Sakene kan være tidkrevende og omfattende, da de ofte reiser vanskelige spørsmål. Selv om rettssikkerheten hovedsakelig blir ivarettatt av andre regler og mekanismer enn offentliglova, er en åpen forvaltning og rett til innsyn i saksdokumentene viktig i rettssikkerhetssammenheng. Arbeidet med klagesaker blir prioritert høyt. Vi behandlet 144 klagesaker i 2022. 86 saker ble stadfestet, 44 ble opphevet/delvis opphevet og 14 ble endret/delvis endret.

Saksbehandlingstiden på byggesaksområdet har i mange år vært utfordrende, og det har vært en klar prioritet oppgave å oppnå bedre saksbehandlingstid på området. Selv om rapporten viser at det var et avik i 2022, er etterslepet i klagesaker tatt inn i løpet av året. Vi har redusert restansene fra 350 til 289 i løpet av 2022. Dette har ført til at vi har kommet a jour med saksbehandlingen og behandler saker innen lovpålagte frister.

Det er avsagt dom i fem plan- og byggesaker i 2022. Fire saker er vunnet og en tappt. Det er Regjeringsadvokaten som fører rettssakene, men vi bistår med utarbeiding av prosesskriv og forberedelser, samt er med i sakene som partsrepresentant for Staten.

På oppdrag fra Klima- og miljødepartementet ble forslag til endringer i markaloven ferdigstilt og oversendt departementet 1. mars 2022.

Helse

I 2022 har vi implementert nye metoder for tilsynsarbeidet vårt, og vi jobber systematisk med å øke kompetansen hos våre fagfolk slik at tilsynet i størst mulig grad skal understøtte kvalitetsforbedringsarbeidet i tjenesten. Vi har økt aktiviteten av egeninitierte tilsyn og systemrevisjoner. Behandling av hendelsesbaserte tilsynssaker og ivarettelse av rettigheter i enkeltsaker må likevel gis høy prioritet, og vi har redusert antall restanser og saksbehandlingstider på de fleste områder.

Saker med overprøving av tvangsbruk er særlig høyt prioritert. Den store økningen i antallet og kompleksiteten av klager på tvungen behandling (tvangsmedisinering og tvangsemærking) har gjort at vi har økt saksbehandlingstiden vår på dette området i 2022. Dette til tross for at vi har jobbet systematisk med tiltak gjennom hele 2022, både ved å se på effektivisering av vår egen saksbehandling og ved å løfte problemstillingen til våre overordnede myndigheter i relevante fora. Vi ser med bekymring på hvilke konsekvenser dette får for rettssikkerheten, både ved at det påvirker den enkelte pasient (klager), og ved at det påvirker vår kapasitet til å ivareta andre prioriterte oppgaver.

Barnevern

Vi har styrket den helhetlige tilnærmingen til oppgaver innen rettssikkerhet og kontroll. Det innebærer at vi i større grad gjør risikobaserte prioriteringer og ser klagesaksbehandling og tilsynsvirksomhet i sammenheng med øvrig dialog og oppfølging av den enkelte kommune. I 2022 har vi utviklet og forbedret arbeidsprosesser rundt saksbehandling, noe som har bidratt til systematisk kvalitetsforbedring i tilsynsarbeidet. Implementering av ny tilsynspolicy har også medført en bedre prioritering og styring av ressursene mot de mest alvorlige tilsynssakene. I tillegg er restanser redusert, og saksbehandlingstiden er gjennomgående kortere enn i fjor.

I 2022 har vi blant annet jobbet systematisk med å øke andelen samtaler med barn under tilsynsbesøk på barneverninstitusjon og gjennomført en rekke utviklingstiltak i den forbindelse. Andelen barn som tilbys samtale med oss er høy, mens andelen barn som takker ja til samtale er økende, men lavere enn landsgjennomsnittet. Deler av utviklingsarbeidet framover vil være i et samarbeid med Helsetilsynet, for sammen å identifisere hva som er hensiktsmessig tilnærming, nivå og lik registreringspraksis for samtaler med barn hos oss og på tvers av embetene.

På institusjonsområdet har vi parallelt etablert rammer og metodikk for den nye oppgaven med tilsyn på mottak for enslige mindreårige asylsøkere.

Erfaringene våre etter første tilsyn, viser at mange av barna ønsker å snakke med oss og at barnas rettssikkerhet vil styrkes gjennom økt tilsynsvirksomhet. Det er imidlertid diskrepans mellom bevilgninger og omfang på tilsynet, i forlengelse av den store økningen i antall mottak og enslige mindreårige asylsøkere som bor på mottak.

Sosial

Vi har gjennom 2022 sett en fortsatt reduksjon i innkomne klagesaker og er bekymret over utviklingen. Det er færre som søker om tjenester etter sosialtjenesteloven, men av sakene vi har behandlet, er det likevel og fremdeles en høy omgjørings- og endringsprosent. I 2023 vil vi gjennomføre et egeninitiert tilsyn med praksis ved Nav-kontorene knyttet til informasjon om klageadgang. Vi følger også opp løpende ved å prioritere høy tilgjengelighet overfor kommunene og innbyggerne i spørsmål om rettigheter og klageadgang.

Vi har overholdt saksbehandlingstider for klagesaker. I alle klagesaker der klager har barn, har vi vært spesielt nøye med å understreke barns behov, gjennom å se til at alle barn er inkludert i saken og at deres behov er kartlagt. Tilsynsaktivitetene er også innrettet slik at vi har hatt et utstrakt læringsfokus og dialog med kommunene i oppfølging av tilsyn på dette området. Året har imidlertid vært spesielt når det gjelder tilsynsaktiviteter, da det ikke forelå hjemmel i lov for å føre tilsyn med internkontrollen i kommunene, og vi derfor kom i gang med tilsyn først på høsten. Vi prioriterte tilsynsvirksomhet gjennom høsten og gjennomførte fem systemrevisjoner.

Barnehage og utdanning

Tilsyn, klagesaksbehandling, rollen som håndhevsmyndighet og veiledning er de viktigste oppgavene vi utfører for å ivareta rettssikkerheten og sikre god regelverksetterlevelse i barnehage- og utdanningssektoren. Vi har profesjonalisert saksbehandlingen vår på alle de nevnte områdene gjennom faggrupper med fagledere, fagkoordinatorer, rutiner, maler, idebanker og fagmøter for kompetanseheving. I disse forumer er likebehandling og sikring av lik praksis helt sentralt. Vi er et av Norges største fagmiljøer på regelverket for barnehage og skole, og saksbehandlingen vår holder høy kvalitet. Som vi kommer tilbake til, er det saksbehandlingstiden på enkelte områder som går mest utover rettssikkerheten. Dette søker vi å kompensere.

Vi følger prinsippet om at det forplikter å vite. I 2020 utarbeidet vi en rutine for hvordan vi skal følge opp informasjon om mulige brudd på regelverket. Denne rutinen bruker vi jevnlig, og den beskriver hvordan vi skal følge opp områder hvor vi ser en konkret risiko for brudd på regelverket. Der vi er minst bekymret, veileder vi den som har henvendt seg til oss om gjeldende regelverk og riktig saksgang videre. I de tilfellene der vi er bekymret, ber vi kommunen redegjøre for sin praksis på det aktuelle området. Videre valg av virkemiddel er avhengig av kommunens tilbakemelding. Hvis kommunen i sitt svar viser at de har riktig regelverksforståelse, avslutter vi saken. I de tilfellene redegjørelsen ikke viser at praksis er i overensstemmelse med regelverket, følger vi opp med konkret veiledning og anmodning om at kommunen endrer sin praksis. Hvis vi avdekker regelverksstridig praksis som gjelder grunnleggende rettigheter og angår mange elever, har vi varslet pålegg om retting.

I 2022 har vi gjennomført både fysiske og digitale regelverksamlinger for alle barnehage- og skoleeiere og myndigheter på temaer hvor vi ser stor risiko for regelverksbrudd. Vi opplever at fordelen med digitale samlinger er at vi når ut til langt flere enn vi kunne gjort med en fysisk samling. Vi får også tilbakemelding om at læringseffekten blir større når et kollegium kan følge samlingen sammen og reflektere i fellesskap over egen praksis. Fysiske samlinger gjør det imidlertid langt enklere å få til gode diskusjoner på tvers av kommuner, og kommunene har gitt tilbakemelding om at slike erfaringsutvekslinger mellom kommuner som er forholdsvis like dem selv, oppleves som nyttig og relevant. Vi er bevisste på å koble temaene vi har veiledning om med risikovurderinger og tilsyn. Hver vår gjennomfører vi derfor en veiledningssamling hvor vi fokuserer på noen av årets tilsynstema.

Vi er opptatt av å bidra til en enhetlig forståelse av skolemiljøreglene mellom statsforvalterne. Vi bidro i 2022 i Udirs referansegruppe for revidering av veilederen til embetenes saksbehandling i skolemiljø saker. Her ga vi innspill om utfordringer vi har sett gjennom vår saksbehandling. Vi har i etterkant gjennomgått den reviderte veilederen og sikret at vår praksis er i samsvar med denne.

Restanseprosjektet gitt oss en mulighet til å samordne vår praksis med andre statsforvaltere. Tre statsforvalterembeter har skrevet vedtak for oss i løpet av året. Vi har her sett forskjeller og likheter mellom embetene. Det har gitt oss en mulighet til å kalibrere vår praksis, men vi ser at det fortsatt er forskjeller mellom statsforvalterne i håndhevingsordningen, som det etter vår vurdering er nødvendig å jobbe for å redusere.

Vergemål

I 2022 har flyktningssituasjonen og arbeidet med digitalisering av vergemålmakter, FUFINN, tatt mye av embetets ressurser på vergemålsfeltet. Sistnevnte oppgave var særfinansiert, men ikke tilstrekkelig til å dekke den ressursinnsatsen som var nødvendig for å nå målet om at alle vergemålmakter skulle være digitalisert innen utgangen av 2022. Vår delegerte oppgave knyttet til representantordningen for enslige mindreårige asylsøkere blir ikke kompensert i våre årlige tildelinger, og det ble heller ikke gitt bevilgninger i forbindelse med det ekstraarbeidet økte ankomster medførte. Embetet har i flere år hatt knappe ressurser på vergemålsfeltet, og ekstraarbeid som nevnt ovenfor, innebærer at det blir krevende å nå målkravene på feltet. Som følge av tilføring av ekstra midler fra embetet har vi likevel noe bedre måloppnåelse enn i 2021.

Vi har helt siden sammenslåingen arbeidet målrettet med å samordne regelverksforståelse, praksis og prioriteringer på vergemålsfeltet. Vi mener at vergemålssaker nå behandles likt i hele embetskretsen. Oppgaver av særlig betydning for vergehaveres rettssikkerhet, blir prioritert så langt det er mulig. Sårbare voksne og mindreårige uten fungerende verge, skal få oppnevnt verge innen rimelig tid. Saker der voksne står i fare for å lide rettstap uten vergemål, og saker hvor det skal foretas tilrettelagt avhør, er blant de sakstypene vi prioriterer høyest. Det samme gjelder tilsyn i saker der det er mistanke om at vergens handlinger og disposisjoner kan skade vergehavers interesser i betydelig grad. Vi har systematisert tilsynsarbeidet i stor grad og ser at dette er svært viktig for å ivareta rettssikkerheten til våre brukere.

Klima og miljøvern

Restanser og saksbehandlingstid øker på klagesaker på kommunale vedtak, oversendelser til Miljødirektoratet av klager på egne vedtak og behandlingen

av søknader om utslippstillatelser. Vi opplever at vi får flere klager enn tidligere på våre vedtak.

Tillatelsene innenfor avfall og industri er komplekse. Flere av våre virksomheter faller inn under EUs industriutslippsdirektiv (IED), og vi bruker en del tid på å finne riktig nivå på kravstillingen, da det er nye krav som skal implementeres. Det er høy aktivitet i vårt område, og mange store og komplekse virksomheter. Vi jobber med maler innenfor de ulike områdene og ser også på hvordan vi kan jobbe med sakene på en mer effektiv måte, men vi må erkjenner at porteføljen er stor.

Landbruk

Kompleksiteten og antall saker er økende på landbruksområdet. Dette utfordrer vår kapasitet. Vi ser med bekymring på at kommunal landbruksforvaltning i flere kommuner har liten kapasitet og liten eller ingen tilgang på juridisk kompetanse. Dette kan gi ulik behandling av tilsvarende saker.

Vi jobber aktivt med internkontroll og rutinebeskrivelser, både i egen avdeling og i vår kontroll med kommunene. Dette sikrer likere behandling av like saker.

Vi har tett samarbeid med våre naboembeter og utveksler og drøfter felles utfordringer. Dette bidrar til en mer omforent behandling av like saker.

Hovedmål 4 - Statsforvalteren skal ta de initiativ som finnes påkrevd og holde sentrale myndigheter orientert om tilstanden i fylket og effekten av statlig politikk

Samfunnssikkerhet og beredskap

I hendelseshåndteringen har vi tatt initiativ for at sentrale myndigheter skal kunne ta informerte beslutninger. Det var utfordrende at det ikke var ett lederdepartement som håndterte følgene av krigen i Ukraina, noe som hadde gjort det enklere for kommunene å håndtere flykningene som kom til Norge.

Ved å ta jobben med å sikkerhetsklare kommunedirektørene, har vi bidratt til at kommunene har mulighet til bygge opp egen sikkerhetsorganisasjon der dette ikke allerede var etablert. I denne sammenhengen har vi også arrangert et seminar for kommunene for å heve kompetansen om sikkerhetslovens bestemmelser.

FylkesROS for Oslo og Viken ble ferdigstilt i 2022. Den gir et samlet bilde av risiko- og sårbarhet innen samfunnssikkerhet i vår region.

Som følge av den utfordrende kraftsituasjonen i 2022 har vi tatt initiativ til dialog mellom kraftforsynings distriktssjefer (KDS) og kommunene. Kommunene har fått bedre forståelse for prioritetslisten i kraftrasjoneringsforskriften, noe som har forenklet kommunenes arbeid med rasjoneringsplaner. Vi har også løftet problemstillinger kommuner og KDS opplever rundt dette til Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap (DSB) og Norges vassdrags- og energidirektorat (NVE).

Helse

Vi har avsatt de ressurser som har vært nødvendig for å følge opp og koordinere helseberedskap. Vi har mottatt rapporteringer fra kommunene og formidlet situasjonsbilder til sentrale myndigheter. Vi har hatt tett dialog med både nasjonale helsemyndigheter og Utlendingsdirektoratet (UDI) om helsekontroll av flykninger. En stor andel av flykningene ankommer Norge til vår region (Gardermoen / grense Halden), og vi har hatt hyppig dialog med ankomstmottaket i Råde. Vi har deltatt i en nasjonal samarbeidsgruppe med Helsedirektoratet og UDI knyttet til tuberkulosekontrollen.

Vi har gjort mange ulike kartlegginger av situasjonen i kommunene og formidlet dette til sentrale myndigheter. Vi har kartlagt hvordan Helsefelleskapene fungerer, svartid og kompetanse i legevakt og situasjonen i fastlege-tjenesten, for å nevne noen.

Ved streik i helsetjenesten må vi vurdere konsekvensene for liv og helse. Også andre streiker (som transport eller prosessindustri) kan få konsekvenser for liv og helse og krever at vi kartlegger og rapporterer.

På grunnlag av det store antallet klagesaker vi behandler, får vi god kunnskap om situasjonen for en stor andel av Norges befolkning. Vi løfter faglige tema og problemstillinger i relevante fora og i vår dialog med Helsetilsynet og Helsedirektoratet.

Barnehage og utdanning

Vi opplever at de arenaene vi har etablert med sektoren gir oss mulighet til å holde oss orientert om tilstanden og effekten av statlig politikk i fylket. Dette har vært svært viktig under pandemien, i forbindelse med flykningestrømmen fra Ukraina og under lærerstreiken. På disse områdene har vi gitt informasjon og rapportert på effektene av de ulike situasjonene kommunene har stått i. Vi har særlig hatt fokus på barn og unges læringsutbytte i Oslo og Viken og hvorvidt nyankomne har fått et barnehage- og opplæringstilbud innenfor de rammene regelverket setter.

Vi gir jevnlig tilbakemelding til direktorat og departement. Vi melder også videre innspill fra skoleeierne og barnehagemyndighetene om hvordan de vurderer tilstanden i sektoren og effekten av statlig politikk. Et eksempel på dette er vår rapportering i håndhevsingsordningen, antall meldinger, saksbehandlingstid og antall vedtak der aktivitetsplikten er brutt. Vi stiller også spørsmål ved hvordan regelverket skal forstås når verken kommunene eller vi forstår dette. Dette handler også om effekten av statlig politikk. Eksempelvis har vi spurt om hvor langt tilbake i tid statsforvalterne skal gå når vi behandler klage på gjennomføring av vedtak om spesialpedagogisk hjelp og spesialundervisning. Et annet eksempel er spørsmål om regelverket når det gjelder retten til omvalg og retten til utvidet tid i videregående opplæring, hvor vi opplever at våre to fylkeskommuner forstår reglene ulikt. Kravet til likebehandling og uavhengighet i kommunens organisering av oppgavene som barnehagemyndighet og barnehageeier, er også et eksempel vi vil nevne. Selv om vi har hatt god dialog med direktoratet om hvordan vi skal veilede kommunene, er forståelsen av denne bestemmelsen i barnehageloven fortsatt ikke helt avklart.

Videre har vi tatt opp ulike problemstillinger knyttet til gjennomføringen av eksamen, og vi har jevnlig og tett dialog med direktoratet om tilskuddsordningen for lokal kompetanseheving.

Landbruk

Etter stormen nord i Oslo og Viken i november 2021, har vi også i 2022 brukt tid på å bidra til samhandling og økt kompetanse om situasjon, samt adressert de utfordringene skogeiere og næringa står i, opp mot Landbruksdirektoratet og Landbruks- og matdepartementet. Vi har deltatt aktivt i månedlige statusmøter i regi Landbruksdirektoratet gjennom hele 2022.

3.1.1 Nasjonal politikk skal være kjent og iverksatt i fylket

3.1.1.1 En bærekraftig, trygg og fremtidsrettet samfunnsutvikling og arealbruk

Vi bidrar til at nasjonale mål og strategier følges opp gjennom tidlig dialog, aktiv medvirkning og tett oppfølging i de ulike fasene i planprosessene.

Alt planarbeid er forankret i Klima- og miljøvernavdelingen, i en egen klima- og planseksjon som har ansvar for alle uttalelser til planstrategier, kommune-/kommunedelplaner og reguleringsplaner. Klima og planseksjonen sørger for intern samordning og faglige innspill fra andre fagavdelinger og staber. I tillegg til løpende kontakt i enkeltsakene, har vi i 2022 også etablert et internt planforum i embete på tvers av avdelingene for å sikre enda bedre samhandling internt innenfor arealforvaltningen. Embetet utarbeider årlig et forventningsbrev til kommunene. Som vedlegg følger oversikt over våre forventninger til kommunal arealplanlegging samt en oppdatering av overordnede føringer for kommunal planlegging.

Ved revisjon av kommuneplan ser vi nå at flere kommuner har tatt ut enkelte områder som tidligere har vært avsatt til utbyggingsformål, men som ikke er tatt i bruk. Dette er en positiv trend, men fremdeles har kommunene jevnt over betydelige arealreserver avsatt i gjeldende planer, og vi oppfordrer kommunene til å ta aktive grep og planlegge med tanke på det som er behovet i planperioden.

Nasjonale og regionale hensyn (fra kapittel 3.1.1.1.1 i TB)

Rapportere på

Kommunene har god kunnskap om nasjonale og viktige regionale interesser

Nasjonale og viktige regionale interesser formidles gjennom medvirkning og innspill i de ulike planfasene. Kommunene har i betydelig grad kunnskap om nasjonale og viktige interesser, og FNs bærekraftsmål er godt integrert i de overordnede planene.

Vi oppfordrer kommunene til aktiv bruk av regionalt planforum for å få faglige innspill tidlig i planprosessen og drøfte områder som en anser kan bli konfliktfylte. Kommunene benytter seg i stor grad av planforum og de regionale statlige etatene deltar aktivt på møtene, og det bidrar til bedre planprosesser. Statsforvalteren utarbeider årlig et eget dokument om kommunal arealplanlegging, som vedlegg til forventningsbrevet. Her har vi blant annet fokus på jordvern, nedbygging av myr, avløp, klimatilpasning, barn og unge. Eget forbedringspotensial kan være en ytterligere tilpasning av dokumentet med våre forventninger til de ulike kommunene, men det vil være mer ressurskrevende. Andre aktører som har vesentlig innflytelse på resultatet, kan være konsulentfirma som utfører oppdrag for kommunene eller andre etater med innsigelsesmyndighet. Vi vurderer også at næringsliv og grunneier har stor påvirkning og effekt på planforslagene.

İvaretagelse og samordning av nasjonale og viktige regionale interesser (fra kapittel 3.1.1.1.2 i TB)

Rapportere på

Nasjonale og viktige regionale interesser er ivaretatt i kommunale og regionale planer.

Kommunene ivaretar nasjonale og viktige regionale interesser i betydelig grad i sin planlegging. Statsforvalteren ga innspill til oppstart av 20 kommune- og kommunedelplaner i 2022 og sendte høringsuttalelser til 41 saker. Det ble fremmet innsigelse til 13 av disse planforslagene ut fra manglende ivaretagelse av nasjonale og viktige regionale interesser. Tilsvarende ga vi innspill til oppstart av 375 reguleringsplaner, uttalelse til 408 reguleringsplaner og fremmet innsigelse til 45 av disse. Det var en økning i antall innsigelser som ble fremmet. Tema for innsigelse er ofte naturmangfold (ofte manglende kunnskapsgrunnlag), myr, vannmiljø og oppfølging av støyretningslinjen T-1442/21. Støyinnsigelser knytter seg ofte til at avbøtende tiltak for dempet fasade brukes i økende grad fremfor å planlegge en stille side av alle boenheter.

Statsforvalteren uttalte seg til 1214 søknader om dispensasjon, og vi påklaget 41 av kommunens dispensasjonsvedtak. Det er en økning i antall saker til uttalelse. Det kan skyldes at det er større aktivitet og flere som ønsker å iverksette tiltak, men det kan også ha sammenheng med at vår Dispensasjonsveileder for saker etter pbl § 19-2 ble lansert i mai 2022. Her har SFOV og Viken fylkeskommune listet opp hvilke saker/tiltak som skal oversendes til forhåndsuttalelse. Vi opplever oftere nå enn før at Viken fylkeskommune og vi har sammenfallende innsigelser, og at vi har en mer enhetlig praksis i oppfølging av de nasjonale og viktige regionale interessene.

Flere kommuner har behandlet en rekke søknader om bruksendring fra fritidsbolig til bolig. Vi utarbeidet et eget brev til kommunene om saksbehandling i slike saker da vi ble kjent med at en del søknader ikke ble oversendt til forhåndsuttalelse i tråd med regelverket. Vi har frarådet at det gis slik tillatelse i

mange av sakene og har også påklaget flere av vedtakene. Dette i påvente av nye signaler fra regjeringen.

Iverksatte tiltak er å følge opp de forventningene vi omtaler i brevet til kommunene. Det skjer gjennom bruk av virkemidler som innsigelser og videre dialog med kommunene. Eget forbedringspotensial er mer oppfølging av enkeltkommuner, noe som er ressurskrevende. Vi vurderer at enkelte aktører har stor innflytelse på resultat i planarbeid, og at det har sammenheng med aktive medvirkningsprosesser.

Samordne og løse statlige innsigelser (fra kapittel 3.1.1.1.2.2 i TB)

Rapportere på

Statlige innsigelser er samordnet

Vi gjennomførte i 2022 et seminar med representanter fra de regionale statlige etatene. Det er nyttig med dialog om innsigelsesgrunnlag, prosess og evaluering av rutinene for å sikre god samordning.

I 2022 har vi hatt flere møter med kommuner og statlige etater for å se om det er mulig å redusere antall innsigelser som fremmes. Ofte er det administrativ deltakelse på slike møter og innsigelsesmyndigheten opplever at det kan være en viss usikkerhet til hva som blir endelig vedtak etter politisk behandling. Slike møter oppleves som svært konstruktive og bidrar til enklere prosess i etterkant hvis innsigelsen likevel fremmes. Ut fra stramme høringsfrister er det ikke alltid muligheter til dialogmøter så ofte som ønskelig.

Oppfølging av samfunnssikkerhet i planer etter plan- og bygningsloven (fra kapittel 3.1.1.1.3.1 i TB)

Rapportere på

Samfunnssikkerhet er ivaretatt i alle planer etter plan- og bygningsloven.

Vi går gjennom alle relevante planer vi får inn, og påpeker viktigheten og kravene som stilles ved samfunnssikkerhet. Ved oppstart tilbyr vi også et dialogmøte for å avklare eventuelle spørsmål kommunen har.

Beredskapsstaben samarbeider tett med klima- og planseksjonen når det gjelder innspill og uttalelser til kommuneplaner, og er også involvert i en rekke reguleringsplaner. De to enhetene har noen felles møter, og beredskapsstaben deltar i internt planforum som ble etablert høsten 2022 med representasjon fra alle avdelinger og staber. Vi har også oppdatert oversikten som lister om hvilke type reguleringsplaner som skal oversendes til staben for vurdering. Som tidligere år deltar vi sammen på Direktoratet for samfunnssikkerhets og beredskaps erfaringsseminar knyttet til samfunnssikkerhet i plansaker. I tillegg har vi klimafaggruppen som også kan ses som et viktig ledd mellom plan og samfunnssikkerhet og beredskap.

Hensynssoner rundt storulykkevirksomheter (fra kapittel 3.1.1.1.3.2 i TB)

Rapportere på

Hensynssoner med tilhørende bestemmelser rundt storulykkevirksomheter er ivaretatt i kommunale planer når planer revideres/rulleres.

Rapportert i 7.3.4

Nasjonale og vesentlige regionale miljøinteresser formidlet i tråd med T-2/16 (fra kapittel 3.1.1.1.4.1 i TB)

Rapportere på

God ivaretagelse av nasjonale og vesentlige regionale miljøinteresser i planleggingen.

Kommunene ivaretar nasjonale og viktige regionale miljøinteresser i middels grad til betydelig grad. Det er variasjon fra kommune til kommune, og også ulikt med hensyn de ulike tema som vektas. Det handler om noe ulik kompetanse i kommunene og tildels store variasjoner i geografi og topografi i fylket.

Rundskrivet er gjort kjent både ved kobling til føringer for forventningsbrevet om kommunal arealplanlegging og ved at vi henviser og omtaler det i konkrete høringsuttalelser. Det brukes også aktivt i dialog med kommunene gjennom hele planprosessen og drøfting av innsigelser.

Vi savner noen tema inn i rundskrivet og håper at revidert versjon snart foreligger med omtale av ivaretagelse av myrområder og avløp som kritisk infrastruktur. Rundskrivet er et svært viktig styringsgdokument i vårt arbeid med uttalelsene.

Boligosiale hensyn i plan (fra kapittel 3.1.1.1.5.1 i TB)

Rapportere på

Boligsosiale hensyn er ivaretatt i kommunale planer.

I vår dialog med kommunene viser vi gjennomgående til hvor viktig det er å ta hensyn til lokale demografiske utfordringer i planleggingen. I samarbeid med Husbanken har vi gitt råd og veiledning for å bidra til å løse kommunenes samfunnsutfordringer på dette feltet. Vi ønsker at kommunene tar i bruk alle tilgjengelige virkemidler for å inkludere sosial bærekraft inn i kommunal planlegging. Viktige hensyn her er integrering, folkehelse, helse- og omsorgstjenester, barn og unges oppvekstvilkår, universell utforming, sosiale tjenester og andre boligsosiale forhold. Vårt inntrykk er at kommunene har blitt mer bevisste på at boligpolitikk bør ses i sammenheng med kommunal planlegging og FNs bærekraftsmål.

Rekruttering og kompetanseplanlegging på helse- og omsorgsområdet (fra kapittel 3.1.1.1.6.1 i TB)

Rapportere på

Rekrutterings- og kompetanseplanlegging ivaretas godt i samfunnsplanarbeidet i kommunene.

Vi har i 2022 opprettholdt vårt fokus på kommunenes behov for langsiktig og helhetlig planlegging knyttet til kapasitet, kompetanse og kvalitet i tjenestene. Vi har også understreket at kommunene må ivareta dette gjennom gode planer og gode systemer for medvirkning, i tråd med folkehelseloven, ledelsesforskriften og plan- og bygningsloven. Vår erfaring med planinnspill og tilskuddsforvaltning er at det er få kommuner som har løftet opp kompetanseplanlegging som en sentral del i gjennomføringen av kommuneplanens samfunnsdel. Slik vi oppfatter det kan det skyldes kommunenes forståelse av kompetanseplan begrepet og hvilke krav som stilles til langsiktig og strategisk kompetanseplanlegging. Enkelte kommuner har gitt tilbakemelding på at de nå jobber med å utarbeide slike planer. Det er flere kommuner som søker om støtte til ulike prosjekter som omhandler bærekraftige helse- og omsorgstjenester. I enkelte av disse prosjektene samarbeider kommunene med KS og deres TØRN-prosjekt. Vi kommer til å oppfordre kommunene til å vedta kompetanseplaner som må inneholde framskrivninger av fremtidig behov for kompetanse, beskrivelse av hvordan kompetansen skal utnyttes og at man sikrer tilstrekkelig faglig bredde.

Høy arealutnyttelse (fra kapittel 3.1.1.1.7.1 i TB)

Rapportere på

Planleggingen skjer i tråd med SPR for samordnet bolig-, areal- og transportplanlegging

Kommunene ivaretar i middels til betydelig grad nasjonale føringer når det gjelder høy arealutnyttelse. Statsforvalteren må likevel fremme en del innsigelser til planforslag som ikke følger opp nevnte planretningslinje. Det er stor variasjon mellom kommunene i vår region og ulike regionale planer som gjelder. De regionale planenes føringer om utpekte satsingsområder/tettsteder utfordres i enkelte tilfeller ved at kommunene ønsker å fravike disse og det har vi spesielt sett innenfor regional plan for Akershus. Flere kommuner har tatt til ordet for økt bruk av hele kommunens arealer og ønsker i større grad å tillate etablering av boliger også utenfor de utpekte områdene i overordnede planer. Vi følger spesielt opp kommunene når det gjelder gjennomgang av arealreserven i arbeidet med rullering av kommuneplanen. Innsigelse som virkemiddel fører til at hensynet til fortetting og utbygging rundt kollektivknutepunkt i by og tettstedsområder blir bedre ivaretatt enn i opprinnelig planforslag. Eget forbedringspotensial kan være at vi i større grad veileder om bruk av arealregnskap, og gjerne gjennom konkrete eksempler fra kommuner som har tatt dette aktivt i bruk. Et tiltak kan være oppfølging etter kommunekonferansen vi hadde i mai 2022.

Vi vurderer at andre aktører har betydelig innflytelse på konkret effekt/resultat og vil peke på de regionale statlige etatene i tillegg til fylkeskommunen.

Høy arealutnyttelse (fra kapittel 3.1.1.1.7.2 i TB)

Rapportere på

Massehåndtering avklares i regionale og kommunale planer

Statsforvalteren veileder kommunene ved utarbeidelse av kommunale arealplaner, innspill til varsel om oppstart og gjennom høringsuttalelser. Planseksjonen har tett dialog med andre faggrupper både i egen avdeling og landbruksavdelingen. Massehåndtering var også tema på kommunekonferansen i mai 2022.

Strandsone og vassdragsforvaltning (fra kapittel 3.1.1.1.8.1 i TB)

Rapportere på

Planlegging i strandsonen langs sjø og vassdrag skjer i tråd med PBL § 1-8, SPR for differensiert forvaltning av strandsonen langs sjøen, RPR for verna vassdrag og regionale planer.

Kommunene ivaretar i betydelig grad nasjonale og regionale føringer for strandsoneforvaltningen i sine planer.

Statsforvalteren hadde i 2022 en generell økning i antall dispensasjonssøknader vi uttalte oss til. Det kan også henge sammen med at vi dette året ferdigstilte en ny dispensasjonsveileder som ble sendt ut til kommunene. En mulig effekt er at flere søknader nå oversendes oss til uttalelse i tråd med oversikt over hvilke tiltak/saker som skal oversendes til SFOV og Viken fylkeskommune. Vi oppfatter at kommunenes oversendelse av saker er noe bedre forberedt nå, og antar det er effekt av informasjonsskriv som ble sendt ut for et par år siden.

I forbindelse med oppfølging av tiltaksplan Oslofjorden har SFOV sammen med SFVT startet et prosjekt for å få bedre kunnskapsgrunnlag om dispensasjonspraksisen i perioden 2019 -2022. Når det utarbeides rapport om funn fra denne kartlegging, vil informasjon ut til kommunene kunne være tiltak som ledd i eget forbedringspotensial.

Når det gjelder andre aktørers innflytelse på resultat, vil både interesseorganisasjoner og andre statlige etater kunne påvirke resultater her.

Bærekraftig forvaltning fjell og utmark (fra kapittel 3.1.1.1.8.2 i TB)

Rapportere på

Planlegging i fjell og utmark skjer i tråd med Nasjonale forventninger og regionale planer

Kommunene har i liten grad fastsatt langsiktig utbyggingsgrenser og det fører til at de regionale planene utfordres i noen grad. Føringene i de regionale planene for Hardangervidda og Norefjell- Reinsjøfjell følges opp fra Statsforvalterens side gjennom uttalelser til kommunale planer, og vi fremmer innsigelse til planforslag der hensyn til villreininteressene ikke er tilstrekkelig ivarett.

I mange av Viken- kommunene er kunnskapsgrunnlag for naturmangfold fortsatt mangelfullt og vi har bedt kommunen stille krav til innhenting av ny kunnskap ved behandling av planer/tiltak. Fortetting eller utvidelser i områder der det allerede er noe bebyggelse, vil ofte kunne utfordre hensyn til bevaring av myr og blir i større grad enn tidligere møtt med innsigelse fra vår side. Veiledning og bruk av innsigelser mener vi bidrar til mer fokus på myrområdene og bestemmelser som skal ivareta bruken av områdene fremover. Eget forbedringspotensial kan være å formidle mer kunnskap og kompetanse ut til kommunene om dette tema.

Viken fylkeskommune har også stor innflytelse på effekt/resultat her blant annet gjennom arbeid med revisjon og oppfølging av de regionale planene.

Ivaretagelse av landbrukets arealressurser (fra kapittel 3.1.1.1.9.1 i TB)

Rapportere på

Bidra til å nå målet i nasjonal jordvernstrategi, om at omdisponeringen av dyrka jord ikke skal overstige 3 000 daa per år innen 2025.

Mange kommuner ivaretar nasjonale føringer bedre enn tidligere, dvs i betydelig grad i sine overordna føringer, arealplaner og planstrategier. Vi tror at informasjon, medvirkning og bruk av innsigelser har hatt betydning, sammen med økt bekymring for den internasjonale situasjonen i samfunnet. Økt oppmerksomhet om jordvern nasjonalt, i kommunene og fylkeskommunen og i media drar riktig vei. Se også drøfting lenger ned her og under 3.1.1.3.3.3.

SFOV fremmet 18 innsigelser helt eller delvis begrunnet med jordvern i 2022. Av disse ble innsigelser til 4 planer løst i 2022. I tillegg ble 12 innsigelser fra tidligere år løst, og vi forventer at ytterligere om lag 4 innsigelser fra tidligere år og 2022 snart blir formelt løst.

Hva har gitt forbedret effekt mht jordvern: Forsterkede nasjonale og regionale mål og føringer for jordvern og koblingene til matsikkerhet/matberedskap, FNs bærekraftsmål, utvidet jordvernbegrep, alvoret i internasjonal situasjon tror vi har vært viktig. Vi tror samlet innsats gjennom uttalelser og formidling gjennom flere år - både generelt og til konkrete planer og både nasjonale og regionalt – har bidratt til at omdisponering nå går ned. *Iverksette tiltak fra SF er:* Forventningsbrev til kommunene, formidling av sterke nasjonale føringer på seminarer for kommunene også fra embetsledelsen, info og veiledning på nettsider og i informasjonsbrev. Jordvern, jordhelse, miljøtiltak og klimatilpasning (landbruk) har vært tema på seminarer for kommunene. Kommunene oppfordres til å benytte landbruksfaglig kompetanse i plansakene. *Konkrete saker:* Tidlig formidling av hensyn til jordvern og matproduksjon, samt merknader og innsigelser om jordvern for et høyt antall areal- og samfunnsplaner, formidling i regionale planforum, dialogmøter og annen veiledning til enkeltkommuner.

Utfordringer med tilstrekkelig måloppnåelse framover: 1. Tidligere avsatte byggeområder på dyrka og dyrkbar jord har fortsatt stort omfang. 2. Flere større samferdselstiltak forventes. 3. Mye jordbruksareal tett på knutepunkter – høyt arealpress. 4. I noen planforslag brukes ikke oppdaterte nasjonale og regionale føringer for jordvern, konsekvenser for jordvern kan være «gjemt» og kvaliteten på dyrka og dyrkbar jord kan være «skrevet ned». Konsekvenser for jordvern og mat, er da ikke synlig for innbyggere og beslutningstakere eller vektlegges ikke i beslutningene. 5. Bruk av landbruksfaglig kompetanse kan bli bedre i en del kommuner. 6. Økende antall større plansaker med planbestemmelser som har føringer for jordbruk og skog/skogbruk som kan være i konflikt med jordloven og skogbruksloven med forskrifter, for eksempel har enkelte kommuner foreslått bestemmelser i kommuneplan for LNF- og grønstrukturformål om hogst, krav til hogstmelding og krav til regulering av landbruksveier. 7. antall saker vi gir uttalelse til øker stadig og de øker i kompleksitet. I 2022 har vi fulgt opp og/eller gitt innspill til uttalelse til totalt ca 477 saker fordelt på 1 regional plan, 54 kommune(del)planer, 175 reguleringsplaner, 229 dispensasjoner, 5 etter energiloven og 13 andre saker.

Vi registrerer økt interesse for og etablere alternative energiformer, blant annet solcelleparker på bakken. Dette kan utfordre jordvernet på sikt og vi har sendt forespørsel til KDD om klargjøring av gjeldene lovverk.

Reduksjon i omdisponering av dyrka jord

2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
1 020	1 242	1 012	671	1 318	810	967	644	965	387

Stor nedgang i 2021. Vi tror innstramning i nasjonale og regionale føringer og vilje til jordvern i kommunene har vært viktig. Toppene tidligere år skyldes i stor grad større samferdselstiltak som E18, E16 og Ringeriksbanen m.fl. 2022-tall kommer i juni. Tall er inkl. Oslo og tidligere Akershus, Buskerud og Østfold

Systematisk folkehelsearbeid etter plan- og bygningsloven (fra kapittel 3.1.1.1.11.1 i TB)

Rapportere på

God ivaretagelse av langsiktig folkehelsearbeid i kommunenes planarbeid

Helseavdelingen har vært opptatt av å være pådriver for et kunnskapsbasert folkehelsearbeid på lokalt og regionalt nivå. Vi har bidratt med 40 planinnspill i 2022, og vi har gjennomgående vist til viktigheten av at kommunene planlegger sine tjenester i tråd med Folkehelseloven § 5-7, og § 3-1 f, samt kap. 10 og 11 i Plan- og bygningsloven. Videre har vi oppfordret til at kommunal- og regionalplanlegging vektlegger gå- og aktivitetsvennlige bo- og nærmiljøer, herunder ivaretagelse av områder som er under press. Dette kan for eksempel være lekeområder, natur og friluftsområder, parker, grøntområder, stier og løyper der folk bor. Gjennom planinnspill, dialogmøter med kommunene og arbeid knyttet til Leve hele livet- reformen har vi trukket opp viktigheten av at kommuner og fylkeskommuner jobber for å legge til rette for et aldersvennlig-, og aktivitetsvennlig samfunn, at psykisk helse inkluderes som en likeverdig del av folkehelsearbeidet, og at sosial bærekraft tas med i kommunal planlegging.

Tilbakemeldinger fra kommuner i Oslo og Viken og data fra FHLs rapport fra 2022 "Framtidens utfordringer for folkehelsen" viser at oppvekst- og levekårsforhold, psykisk helse, sosial ulikhet og ensomhet er identifisert som de største folkehelseutfordringene. Disse utfordringene stiller krav til organiseringen av helse- og omsorgstjenester og planleggingen generelt. Basert på svarene kommunene har gitt i FHL-undersøkelsen og vår kjennskap for øvrig, er det vårt inntrykk at kommunene i stor grad er klare over deres ansvar knyttet til folkehelsearbeidet. Videre er vårt inntrykk at de jobber for å identifisere lokale folkehelseutfordringer og at det er sammenheng mellom planer og tiltak på utvalgte områder. Det er selvsagt lokale variasjoner knyttet til måten den enkelte kommune løser oppgavene på folkehelseområdet, noe som skyldes ulik grad av forankring, gjennomføring og tverrsektorielt samarbeid.

3.1.1.2 Helhetlig og samordnet oppfølging av samfunnssikkerhet og beredskap i kommunene

Innen krisehåndtering har vi i 2022 samordnet kommuner og regionale aktører i hendelser som korona, konsekvenser av krigen i Ukraina og uværshendelser. Gradvis gjennom året har behovet for krisehåndtering avtatt og vi har fått mulighet til å gjenoppta mer ordinære oppgaver som veiledning, tilsyn, øvelser og oppfølging av plansaker i kommunene. Vi vurderer måloppnåelsen innenfor disse områdene som tilfredsstillende. Gjennom den innsatsen som er lagt ned i de siste års krisehåndtering har vi erfart og lært mye både om vår egen rolle og om kommunene og andre aktørers rolle i håndteringen av hendelser. Oppfølging og læringspunkter fra evalueringene skal vi jobbe med i tiden framover for å sikre helhetlig og samordnet oppfølging. Statsforvalteren sin innsats i pandemien og den pågående håndteringen av følgene av krigen i Ukraina har vært essensiell for krisehåndteringen på tvers av forvaltningsnivåene og horisontalt på regionalt nivå. Vi ser at det er en utvikling innen samfunnssikkerhet og beredskap i kommunene fra tiden før pandemien til nå. Vi forventer at det framover skal jobbes godt med oppfølging av evalueringer og revisjon av helhetlig og systematisk samfunnssikkerhetsarbeid i alle kommunene.

Landbruksavdelingen:

I forbindelse med stormskade-hendelsen 19. november 2021 i øvre del av regionen har landbruksavdelingen fulgt opp kommunene med informasjonsdeling. Statsforvalteren har bistått med avklaringer i forbindelse med opprydding, veibygging og hogst. Statsforvalteren har parallelt hatt tett dialog med Landbruksdirektoratet, for å få tilskuddsordningene forlenget ut til sommeren 2023.

Det er i landbruksavdelingen etablert tiltakskort for uønskede hendelser. Totalt er det laget 10 tiltakskort for landbruksrelaterte kriser. Arbeidet med tiltakskortene har hatt en positiv effekt på avdelingen. Prosessen har ført til at vi internt har løftet bevisstheten innenfor beredskapsarbeid.

Kommunesamlingen som landbruksavdelingen skal ha for de kommunale landbrukskontorene 1. og 2. februar 2023 er i stor grad viet beredskap som tema og har undertittelen «Kriser og konflikt i landbruket - hvordan jobber forvaltningen med dette?». Dette vil gi økt fokus på kommunenes egne beredskapsplaner, som igjen vil resultere i at kommunene står bedre rustet når neste krise vil komme til kommunen. Dette vil også gi økt kompetanse hos Statsforvalteren innenfor de fagområdene som øvelsen vil inneholde, herunder samspillet med kommunene på de samme fagområdene.

Valg av virkemidler tilpasset kommunens behov (fra kapittel 3.1.1.2.1.1 i TB)

Rapportere på

Den samlede virkemiddelbruken overfor kommunene innen samfunnssikkerhet og beredskap er tilpasset kommunenes behov.

Vi har god kjennskap til kommunene gjennom dialog, oppfølging av plansaker, seminarer/webinarer, tilsyn, øvelser og krisehåndtering. Hvilke virkemidler som brukes i oppfølgingen av kommunene vurderes både i kortsiktig, langsiktig planlegging og fortløpende oppfølgingsarbeid. Vi ber om innspill fra kommunene til temaer til kommunekonferanse, seminarer og webinarer. Gjennom disse tiltakene har vi i 2022 bidratt til økt kompetanse i kommunene innen forsyningsberedskap, evalueringer, storulukkevirkomheter, atomberedskap og IKT-sikkerhet.

Vi har arrangert øvelser med kommunens kriseledelse som målgruppe, og kommuneledelsen er involvert i de kommunene hvor vi gjennomfører tilsyn. I tilsynssaker som avdekker store mangler har vi tilbudt kommunen tettere oppfølging og veiledning, før vi gjennomfører et oppfølgingstilsyn for å forsikre både kommunen og oss om at manglene er tilstrekkelig fulgt opp.

Øvelser for kommuners kriseorganisasjon (fra kapittel 3.1.1.2.1.2 i TB)
Rapportere på

Statsforvalteren skal i løpet av 2019- 2024 gjennomføre øvelse for alle kommuners kriseorganisasjon.

Vi har arrangert en digital diskusjonsøvelse i samarbeid med NSM med temaet IKT-anslag der målgruppen var kriseledelsene i alle kommunene, flere regionale aktører deltok. 50 av fylkets 52 kommuner deltok i øvelsen med respektive kriseledelser/kriseorganisasjoner, totalt deltok over 1000 personer. Fylkeskommunen og flere representanter i Fylkesberedskapsrådet deltok også med sine ledergrupper. Deriblant Mattilsynet, et energiselskap, samt politiets IKT-tjeneste og Kripas. I forkant av øvelsen arrangerte vi en workshop med opplæring og informasjon om IKT-sikkerhet. Effekt oppnådd med IKT øvelsen er økt evne til å håndtere IKT hendelser i kommuner, hos SF og regionale aktører.

Gjennomførte øvelser med kriseorganisasjonen i kommunene

Ar	Totalt antall kommuner i embetet	Antall gjennomførte øvelser for kommunens kriseorganisasjon	Overordnet øvingsmål
2019	52	9	Styrke kommunenes evne til krisehåndtering
2020	52	1	Styrke kommunens evne til krisehåndtering, øvrige utsatt grunnet koronahåndtering
2021	52	0	Utsatt grunnet koronahåndtering
2022	52	1	Økt evne til krisehåndtering, en samlet øvelse for alle kommuner, 50 kommuner deltok

3.1.1.3 Et velfungerende plansystem i kommunene

Kommunene følger i all hovedsak opp plan- og bygningsloven når det gjelder forventninger til prosess og saksbehandling på planområdet. Vi har tidlig og tydelig dialog ved innspill til varsel om oppstart, planprogram og planforslag. For å ivareta krav til medvirkning i planprosessen må nødvendig dokumentasjon være oversiktlig og fremstilt slik at en kan vurdere mulige konsekvenser. I enkelte tilfeller blir prosessene krevende og tar ekstra tid da plangrunnlaget ikke er tilstrekkelig utredet ved oversendelse fra kommunene.

Dialog med kommunene om (fasene i) plansystemet (fra kapittel 3.1.1.3.1.1 i TB)
Rapportere på

Alle kommuner har oppdaterte overordnede planer

Kommunene har i betydelig grad tilstrekkelig oppdaterte overordnede planer.

Både i 2021 og 2022 ga vi innspill til mange kommuneplaner (både samfunnsdel og arealdel). Vi prioriterer deltakelse i regionalt planforum for å komme i tidlig dialog med kommunene, noe som er særdeles viktig når kommuneplanene rulleres. Ut over deltakelse og innspill gjennom planstrategi, oppstart og uttalelser har det ikke vært behov for å igangsette egne tiltak for å sikre at kommunene har oppdaterte overordnede planer.

Vi har også utarbeidet en oversikt til intern bruk som viser status og prosess for de ulike kommunene slik at vi enklere kan følge med.

Klager over reguleringsplan (fra kapittel 3.1.1.3.2.1 i TB)

Rapportere på

God og rask klagesaksbehandling

Vi har behandlet 93 klagesaker om reguleringsplan. Til sammenligning behandlet vi 99 klagesaker i 2021. 74 av 93 saker ble behandlet innen 12 uker, 19 utover 12 uker (ca. 20% avvik). Vi hadde et avvik på ca. 22 % i 2021. Gjennomsnittlig behandlingstid for reguleringsplaner er 80 dager. 14 klager førte frem, mot 4 klager i 2021. Det har i 2022 vært stort fokus på å holde fristene i disse sakene. Vi ser at vi ikke er helt i mål med å holde 12 ukers fristen i alle saker, men vil fortsette å fokusere sterkt på dette i 2023. Som det fremgår av tallene, er det flere som har fått medhold i klagen sin enn i 2021. Vi mener i det store og hele at kvaliteten på plansakene er tilfredsstillende, men i 2022 har det vært saker der kommunens vedtak måtte oppheves grunnet saksbehandlingsfeil knyttet til blant annet begrunnelse og utredning. Vi, som klageinstans, har ikke satt i gang noen konkrete tiltak tilknyttet kommunens behandling av reguleringsplaner, foruten generell veiledning.

Juridisk veiledning og kvalitetssikring (fra kapittel 3.1.1.3.3.1 i TB)**Rapportere på**

Kommunale planer har juridisk gyldige bestemmelser og plankart

Embetet har etablert fast rutine der juridisk avdeling kvalitetssikrer planbestemmelsene når kommuneplanens arealdel er på høring. Juridisk avdeling har vurdert alle kommuneplanbestemmelsene som har vært på høring i 2022 og vil fortsette med dette i 2023. Det er stor variasjon når det gjelder kvaliteten på planene. Mange bestemmelser er ikke klare og entydige nok, og det kan ofte stilles spørsmål ved om bestemmelser om spredt utbygging (LNF spredt) tilfredsstiller kravene til lokalisering og omfang i plan- og bygningsloven § 11-11 nr. 2. Vi ser også i økende grad at kommunene vedtar detaljerte bestemmelser i kommuneplanens arealdel som skal erstatte/utfylle eksisterende reguleringsplaner. Kommuneplanbestemmelsene ligner mer og mer på reguleringsplanbestemmelser. Dette er problematisk med tanke på at kommuneplaner ikke blir varslet særskilt og at det ikke er klagerett på vedtatt kommuneplan. Vi har også ved gjennomgang av flere planbestemmelser stilt spørsmål ved om bestemmelsene er innenfor plan- og bygningsloven § 11-9 til § 11-11. Det foreslås for eksempel detaljerte bestemmelser om lokalisering og type forretning og næringsvirksomhet. For eksempel bestemmelser om plasskrevende varer og detaljhandel. Vi har sendt henvendelse om dette til departementet, men har p.t. ikke mottatt tilbakemelding fra departementet.

Juridisk veiledning og kvalitetssikring (fra kapittel 3.1.1.3.3.2 i TB)**Rapportere på**

Konsekvensutredningsforskriften er fulgt opp

KU-forskriften følges opp i middels grad. Det er varierende kvalitet på konsekvensutredningene som utarbeides til kommuneplanens arealdel og en helhetlig samlet vurdering av hvilke konsekvenser planforslaget vil ha. Enkelte planforslag strekker seg over lengre tid og er gjenstand for flere runder med høring og endringer. Det blir lagt frem utfyllende dokumentasjon for å supplere utredningen uten at det blir tatt en ny vurderingen som viser samlede konsekvenser av oppdatert planforslag, og dette krever ekstra ressurser. Vurdering av om KU-forskriften er oppfylt, er også tema i klagesaker etter plan- og bygningsloven. Statsforvalteren veileder kommunene gjennom uttalelsene våre og oppfølging gjennom dialogmøter etter behov.

Kvalitet på konsekvensutredninger (fra kapittel 3.1.1.3.3.3 i TB)**Rapportere på**

God kvalitet på konsekvensutredninger som følge av gode plan- og utredningsprogram

Konsekvensutredningene av jordvern og andre landbruksinteresser varierer en god del. Plankonsulenter leverer underlag og utredninger til planer i kommunene, men mange ganger brukes ikke oppdaterte nasjonale og regionale føringer for jordvern og landbruk, selv hos erfame konsulenter. Samlet vurdering av konsekvenser av planen kan mangle, og vi må ofte etterspørre tall for tap av dyrka og dyrkbar jord. Vi vet lite om årsakene til dette, for vi tror kommunene i hovedsak er kjent med nasjonale og regionale føringer, se rapportering lenger opp. En årsak kan være at veiledere/sjekkliste for KU fra KDD, KLD og Miljødirektoratet mest tar for seg generell arealforvaltning og miljøtema. Effekten av mangelfulle konsekvensutredninger for jordvern og andre samfunnsviktige landbruksinteresser kan bli:

- økt tap av dyrka og dyrkbar jord og natur/skog/myr
- konsekvenser av planer for dyrka og dyrkbar jord, matproduksjon (inkl utmarksbeite), kulturlandskap og skog/skogbruk/vernskog mm er for dårlig opplyst og er ikke synlig i beslutningsgrunnlaget.
- manglende avveining av utbyggingsinteresser opp mot jordvern og matproduksjon som er nasjonalt og regionalt viktig hensyn.
- alternativ lokalisering og mulighet for å redusere tiltak blir ikke alltid vurdert
- avbøtende og kompenserende tiltak velges framfor å unngå inngrep i dyrka og dyrkbar jord.

- Manglende utredning/krav/vilkår om avbøtende/kompenserende tiltak

For samferdselsplaner har vi inntrykk av at jordvern og andre landbruksinteresser jevnt over er bedre konsekvensutredet, men noen av disse sakene vil føre til svært store tap. Vektingen av jordvern hensyn bør bli sterkere ved valg av samferdselkorridorer mm. Dette gjelder også i tidlige faser av planleggingen (KVU'er, silingsprosesser). Sammenslåing med andre «ikke-prissatte» konsekvenser, kan føre til at jordvern hensynet til en viss grad «nulles ut», selv i saker hvor svært mye dyrka og dyrkbar jord vil gå tapt. Saker etter energiloven: Vi får få slike saker, og kjenner lite til omfanget av dem. Vi antar at det kan være behov for å utrede jordvern hensyn bedre.

Oppdaterte digitale planregistre (fra kapittel 3.1.1.3.4.1 i TB)

Rapportere på

Alle kommuner holder digitalt planregister løpende oppdatert.

Statsforvalteren gjennomførte høsten 2022 en spørreundersøkelse om planforvaltning i Viken. Her var det spørsmål om geosynkronisering av planer og bruk av digitalt planregister. Innsamlet materiale viser at kommunene i stor grad til middels grad har skriftlige rutiner for føring av digitalt planregister. Vedtatte arealplaner føres i stor grad, i noe mindre grad dispensasjoner og opplysninger om innsigelser til arealplaner.

3.1.1.4 Økt kunnskap om sosialtjenesteloven

Veilederne i Nav-kontoret skal beherske basis økonomi og gi råd og veiledning. Dette er fremdeles et av områdene vi vurderer som ikke tilfredsstillende i kommunene. Vi prioriterer området ved at vi har gjennomført basiskurs i økonomi for alle ansatte, også for kommunalt og statlig ansatte utenfor Nav. Målet er at tjenesteytere i tjenester utenfor Nav og som møter befolkningen, skal bli mer bevisst på de rettighetene innbyggerne har, og kunne gi råd og veiledning til egne brukere. Vi vurderer at Nav-kontorene har forbedringspotensial når det gjelder å rette oppmerksomhet mot barnas behov i saker som omhandler overgang fra lønnsinntekt til statlige ytelser.

Alle NAV-kontor i fylket (fra kapittel 3.1.2.1.1 i TB)

Rapportere på

Alle NAV- kontor har god kunnskap om sosialtjenesteloven og forskrifter.

Mangler i forvaltningskompetanse og lovforståelse, herunder kartlegging av barns individuelle behov og konkrete vurderinger av slike, vurderer vi at fremdeles er en utfordring i flere Nav-kontor. Vi mottar færre klager enn tidligere år, og tendensen har vært synkende over tid. Det er færre som søker om sosialhjelp. Samtidig stadfester vi i 73 % av klagesakene.

Det er gitt opplæring til alle Nav-ansatte: "Innføring i sosiale tjenester". Dette opplæringsopplegget er supplert med andre råd- og veiledningsaktiviteter både digitalt og stedlig. Temaer har blant annet vært økonomisk rådgivning, inkludert basis-, grunn-, videregående og ekspertkurs innen området. Fagdager for veiledere og ledere som har ansvar for kvalifiseringsprogrammet er gjennomført, samt at vi har nettverk for Øst-Viken og Vest-Viken digitalt. Oslo organiserer eget ledernetverk der vi deltar og bidrar slik at nettverksmøter gjennomføres. Videre har vi satset på målgruppen unge og ungdom gjennom et innsiktsarbeid og en fagsamling for veiledere fra alle Nav-kontor. Videre har vi hatt digitale spørretimer og vi har telefonberedskap for spørsmål og problemstillinger i sosialtjenesteloven og forvaltningsloven. Alle Nav-kontor som har prosjekter i år ble invitert til fagsamling der prosjektarbeid ble gjennomgått samt at prosjekter ble presentert.

Opplæringstiltak for NAV

Resultatmål	Differanse resultatmål - resultat	Resultat	Antall NAV-kontor i fylket som har mottatt tilbud om opplæring	Antall NAV-kontor i fylket totalt
100 %	0 %	100 %	49	49

NAV kontor med lav kunnskap tilbys tilpasset opplæring (fra kapittel 3.1.2.1.1.2 i TB)

Rapportere på

Godt tilpasset opplæring til NAV- kontorene.

Vi har prioritert å gjennomføre tilpasset opplæring i etterkant av systemrevisjoner, blant annet knyttet til temaer som økonomisk rådgivning. Det er også to store kontorer som har henvendt seg til oss på eget initiativ, og vi er i prosess med å tilpasse opplæring til deres behov. Temaene for denne opplæringen vil blant annet være knyttet til EØS-rettigheter, forvaltningsrett, vurderings- og beslutningskompetanse og kvalitetssikring av skjønnsutøvelse.

Vi deltar også i fagmøter og på samlinger etter direkte forespørsler om dette til oss. I tillegg har vi prioritert å distribuere webinarer og annet materiell som kan gjenbrukes bredt til fagansvarlige og ledere, slik at dette også kan anvendes og følges opp internt på det enkelte Nav-kontor.

Vi får gode tilbakemeldinger fra Nav-kontorene der vi har bidratt med ulike former for tilpasset opplæring. Samtidig ser vi at det er helt nødvendig med god ledelse og styring internt på kontorene for at opplæringen vår skal bli implementert og gi effekt på kvaliteten i praksis. Dette forutsetter også kompetanse, struktur og kultur for kontinuerlig forbedringsarbeid på Nav-kontorene.

For øvrig får vi flere henvendelser om opplæringsbehov i temaer som ligger utenfor Statsforvalterens ansvarsområde, for eksempel frivillig og tvungen forvaltning.

Oppfølging av kommuner med særskilte utfordringer (fra kapittel 3.1.2.1.2.1 i TB)

Rapportere på

Alle NAV- kontor med særskilte utfordringer er fulgt opp.

Svikt og store utfordringer ved Nav-kontorene avdekkes oftest under tilsyn. I alle tilfeller der det avdekkes lovbrudd fremholder vi oppfølging i etterkant med bruk av ulike virkemidler. Flere av systemrevisjonene den siste tiden har utløst omfattende oppfølging i etterkant fra Statsforvalterens side, blant annet når det gjelder opplæring i lovverk og bistand til utarbeidelse av et mer robust planverk, rutiner og verktøy for å utbedre kvaliteten.

Vi erfarer at det er god dialog mellom bydeler/kommuner og Statsforvalteren i samarbeidet om våre tilsynsaktiviteter, og vi har også fått tilbakemeldinger om at vårt tilsyn bidrar til konkrete forbedringer i tjenestene. Vi har for øvrig jevnlig kontakt med kommunerevisjoner i vårt område, og ser i det store og hele at tilsynsaktivitetene utfyller hverandre på en god måte.

Tilsynserfaringene våre blir jevnlig kommunisert bredt på arrangementer for læring og erfaringsutveksling mellom kommunene, blant annet på Statsforvalterens årlige Nav-ledermøte.

3.1.1.5 Økt tilgjengelighet og kapasitet, samt styrket kvalitet og pasientsikkerhet i helse- og omsorgssektoren i kommunene

Den 12 september sendte vi inn rapportering til Helsedirektoratet (*rapporteringsoppdrag 7.1.2.1.3*) som bygget på en kartlegging av alle våre helsefellesskap. Alle helsefellesskapene i vårt område har etablert partnerskapsmøte, strategisk samarbeidsutvalg, faglige samarbeidsutvalg og felles sekretariatsfunksjon.

Alle seks helseforetakene i vårt område svarer at etablering av helsefellesskap har bidratt til å definere felles målsetninger, primært innenfor samarbeidet om de fire utvalgte målgruppene.

I 2022 har vi implementert nye metoder for tilsynsarbeidet vårt, og vi jobber systematisk med å øke kompetansen hos våre fagfolk slik at tilsynet i størst mulig grad skal understøtte kvalitetsforbedringsarbeidet i tjenesten. Vi har økt aktiviteten av egeninitierte tilsyn og systemrevisjoner. Behandling av hendelsesbaserte tilsynssaker og ivaretagelse av rettigheter i enkeltsaker må likevel gis høy prioritet, og vi har redusert antall restanser og saksbehandlingstider på de fleste områder.

Bistand til kommunene for å møte demografiutfordringene innen helse- og omsorgso (fra kapittel 3.1.3.1.1.1 i TB)

Rapportere på

Kommunene gjennomfører en langsiktig og helhetlig planlegging knyttet til kapasitet, kompetanse og kvalitet i tjenestene.

Dette må ses i sammenheng med planlegging og utvikling av tjenester til de fire prioriterte gruppene i helsefellesskapene:

- barn og unge
- personer med alvorlige psykiske lidelser og rusproblemer
- skrøpelige eldre
- personer med flere kroniske lidelser

Gjennom vårt arbeid med innspill til kommunale planer og strategier og dialogmøter vi deltar på i ulike arenaer, får vi innsikt i hvordan kommunene planlegger kapasitet, kompetanse og kvalitet i deres helse- og omsorgstjenester. Det generelle inntrykket er at demografiutfordringer og bærekraft er temaer i kommunal planlegging, og at kapasitet, tilgang til kompetent personell, og behovet for økt kompetanse trekkes frem som viktige faktorer som kan løse utfordringene. Samtidig ser vi at det er lokale variasjoner knyttet til måten den enkelte kommune løser oppgavene på dette området, blant annet ser vi at det er etablert interkommunale samarbeide. Vi ser også at kommunenes evne til å se tjenestene i sammenheng er sentral i den kommunale planleggingen.

3.1.1.6 Andre oppdrag

Arbeidet med bærekraftsmålene.

Embetet har jobbet med bærekraftsmålene over tid, og disse er godt forankret i avdelingene. For embetet som helhet er nå en stor del av virksomhetsplanleggingen gjennomført med en kobling til bærekraftsmålene. De bærekraftsmålene som treffer flest avdelinger er:

Bærekraftsmål 3: God helse og livskvalitet

Bærekraftsmål 10: Mindre ulikhet

Bærekraftsmål 11: Bærekraftige byer og lokalsamfunn

Bærekraftsmål 16: Fred, rettferdighet og velfungerende institusjoner

Bærekraftsmål 17: Samarbeid for å nå målene

Av disse er det bærekraftsmål 3 og 17 som utpeker seg som de målene embetet i stort jobber mest mot.

Videre kan vi trekke frem vår Landbruksavdeling som i sin overordnede handlingsplan trekker frem at de merker alle sine strategier og handlingsplaner med bærekraftsmålene samt alltid nevner bærekraftsmålene sine i foredrag / kurs som holdes av avdelingen. I tillegg streber avdelingen etter å øke kompetansen internt og eksternt rundt temaet hva bærekraft er i praksis, gjennom foredrag og nettartikler. De jobber bl.a. med mål 2: Utrydde sult, mål 6: Rent vann og gode sanitærforhold, mål 13: Stoppe klimaendringene, mål 14: Livet i havet og mål 15: Livet på land.

Klima og Miljø-avdelingen har også jobbet spesielt godt med bærekraftsmålene. Avdelingen ønsker å lede an i miljøarbeidet gjennom god veiledning og rett bruk av embetets virkemidler. Klima og miljø har valgt ut følgende bærekraftsmål som sine overordnede:

Mål 3: God helse og livskvalitet, mål 6: Rent vann og gode sanitærforhold, mål 11: Bærekraftige byer og lokalsamfunn, mål 12: Ansvarlig forbruk og produksjon, mål 13: Stoppe klimaendringene, mål 14: Livet i havet, mål 15: Livet på land og mål 17: Samarbeid for å nå målene.

Detaljer om vår oppfølging finnes under andre rapporteringspunkter i del 3.

Som nevnt tidligere i rapporten hadde vi i vår årlige kommunekonferanse et hovedfokus på bærekraftsmålene, med innlegg som ga konkrete innspill til kommunene.

Internt har vi hatt et fokus på å begrense oss til kun nødvendig reisevirksomhet, og bruk av digitale møter/konferanser der det er mulig. Mer om dette i andre punkter.

Våre gjennomganger av kommunenes styringsdokumenter viser at mange av disse har kommet svært langt i arbeidet med implementere bærekraftsmålene i styringsdokumentene sine, og vårt generelle inntrykk er at det jobbes godt med dette i kommunene.

3.1.1.7 Økosystemene i fylket skal ha god tilstand og levere økosystemtjenester

Økosystem fjell: Tilstanden nasjonalt er god, men utviklingen er negativ, også regionalt. Vi begrenser noe nedbygging av natur gjennom uttalelser til og innsigelser i plansaker, men svake nasjonale styringssignaler og varierende oppfølging av regionale planer for våre villreinområder er en utfordring. Fjellkommunene har allerede store arealer som er regulert til fritidsbolig og utbygging av disse vil forsterke den negative utviklingen i lang tid framover. Gjennom forvaltning av verneområder i fjellet bidrar vi til å begrense utbygging. Menneskelig aktivitet er vanskeligere å regulere og den negative påvirkningen fra slik aktivitet er økende.

Økosystem skog: Tilstanden nasjonalt er middels med en svak positiv utvikling knyttet til enkeltarter. Vi har ikke måltall på tilstanden regionalt, men antar at tilstanden hos oss er tilsvarende eller dårligere all den tid vi er et pressområde og skog er det av økosystemene som er mest utsatt for nedbygging. Skogbruk er en annen påvirkningsfaktor. Vi påvirker utviklingen i positiv retning gjennom arbeidet med frivillig skogvern, innspill og innsigelser i plansaker og gjennom vår rovviltforvaltning.

Økosystem kyst: Tilstanden i Oslofjorden er kritisk. Den gir lite høstbare overskudd av fisk, flere sjøfuglbestander har negativ utvikling og fjorden har ikke tilstrekkelig kapasitet til å motta og bryte ned forurensinger tilført fra land. Den helhetlige tiltaksplanen for Oslofjorden har bidratt til at situasjonen er erkjent og fungerer godt som et rammeverk for samordnet innsats. De siste årene har den utløst ny og mer kraftfull innsats enn før, bla annet igjennom strengere mydighetsutøvelse. Strandrydding, både frivillige aksjoner og i regi av Handelens miljøfond, har bidratt til at store mengder avfall er fjernet. Påslag av nytt strandsjøppel på referansestranden på Akerøya viser nå en positiv trend. Effekter av klimaendringene og miljøvirkninger av undervannsstøy, lysforurensning og flere større og raskere småbåter, er forhold vi gjerne skulle hatt mer kunnskap om.

Vårt arbeid med reviderte Regionale miljøkrav for deler av Oslo og Viken, har resultert i strengere krav for miljøforsvarlig jordbruksdrift. Dette vil gi redusert avrenning fra dyrket mark, slik at mer jord og næringsstoffer holdes tilbake på jorda, og mindre havner i vann, vassdrag og i Oslofjorden. Dette vil på sikt gi bedre økologisk status i vårt ferskvann og i Oslofjorden.

Økosystem åpent lavland: Naturindesken for åpent lavland på Østlandet tilsvarer moderat tilstand og den langsiktige tilstandsviklingen er negativ. Naturområder tapes fortsatt til utbygging av infrastruktur og annen nedbygging. Opphør av ekstensivt landbruk i utmark fører til gjengroing av arealer som tas ut av drift. Innførte arter med stor spredningsevne er en betydelig utfordring i vår region, og truer mange steder opprinnelig flora og fauna. Det er grunn til å tro at klimaendringene forverrer dette. Gjennom vår tilskuddsforvaltning, samarbeid med kommuner og frivillige, samt gjennom vår egen

forvaltning av verneområder og truet natur, legges det ned en betydelig innsats for å motvirke denne negative utviklingen. Vi ser at effekten er god i de lokalitetene der det gjøres tiltak. Tiltakene bidrar til å reversere den negative utviklingen på disse stedene og bremser den generelle negative utviklingen.

Økosystem ferskvann: Vannkvalitetsutfordringer, særlig under marin grense, omtales andre steder i denne rapporten, men disse utfordringene påvirker også den økologiske tilstanden i elver og innsjøer. Gjennom de siste årene har vi strammet inn håndhevelsen av kantsonebestemmelsen i vannressursloven. Vi forventer at dette på sikt vil bedre både vannkvaliteten og den økologiske tilstanden i mange av våre vannforekomster, særlig i skog og utmark. Signalkreps og krepsepest er en alvorlig trussel mot den sterkt truede edelkrepsen. For å begrense videre spredning av krepsepest har norske og svenske myndigheter samarbeidet om å utarbeide egne beredskapsplaner for å sikre at smitteutbrudd i grensevassdrag blir håndtert på en effektiv og koordinert måte av regionale miljø- og veterinærmyndigheter i begge land.

Økosystem våtmark: Tilstanden nasjonalt er middels god, men utviklingen er negativ. Endret arealbruk er en særlig viktig årsak til dagens situasjon på Østlandet. Vi begrenser noe nedbygging gjennom innspill til og innsigelser i plansaker, men svake nasjonale styringssignaler og mangelfull kunnskap i kommunene er en utfordring. Gjennom arbeidet med myrrestauring bidrar vi til å reparere grøftede myrer slik at de igjen kan binde karbon og bli leveområde for et mangfold av arter.

Økosystem kulturlandskap: Utviklingen for økosystemet er alvorlig. Årsakene er bl.a. redusert skjøtsel og beiting, endret arealbruk og klimaendringer. Vi bidrar til å bedre tilstanden gjennom utarbeidelse av skjøtelsesplaner for slåttemark og tildeling av tilskudd til skjøtsel av slåttemark og andre kulturmarkstyper.

Redusert negativ effekt av fremmede skadelige organismer på naturmangfoldet (fra kapittel 3.1.4.1.1.1 i TB)

Rapportere på

Redusert negativ effekt av fremmede skadelige organismer på naturmangfoldet.

Kunnskapsgrunnlaget om forekomster av problemarter med stor spredningsevne er ikke tilstrekkelig til å kunne gi en sikker beskrivelse av langsiktige trender, men inntrykket er at omfanget av natur som trues av disse artene er økende. Problemene holdes i sjakk på de lokalitetene der det gjøres tiltak. Innsatsen er de senere årene spisset betydelig i tråd med nasjonal tiltaksplan. Dette er også fulgt opp i de kommunene vi samarbeider med. Vi ser en fare for at sterkere nasjonal styring av prosjektene over tid vil gjøre det vanskelig å opprettholde lokal ressursinnsats og medfinansiering. Bekjempelse av mink i sjøfuglkolonier har tradisjonelt vært utført av Statens naturoppsyn. Etter at tiltaket har kommet inn Oslofjordplanen, ser vi økende interesse fra kommuner og frivillige om å bidra i arbeidet og vi sørger for at aktørene koordinerer innsatsen seg i mellom.

Tilstanden i og kunnskapen om vannforekomstene (fra kapittel 3.1.4.1.2.1 i TB)

Rapportere på

Tilstanden i og kunnskapen om vannforekomstene er forbedret.

Statsforvalterens innsats med å begrense avrenning av partikler og næringsstoffer fra spesielt avløp og jordbruksarealer fører til redusert belastning på vannforekomstene. Det er også satt strengere krav til utslipp fra anleggsarbeid og effekten er utvikling av nye rensemetoder og reduserte utslipp av blant annet nitrogen. Mange steder er tilførslene fremdeles for store til at miljømålene blir nådd i denne planperioden, men negativ utvikling har stoppet og en gradvis forbedring av vannkvaliteten pågår. I mange vannforekomster vil det ta lang tid før man ser effekt av tiltakene. Dette gjelder spesielt diffus avrenning fra jordbruksarealer.

I vannforekomster hvor avløp er den viktigste påvirkningen ser vi raskere effekt av tiltak, og flere har bedre tilstandsklassifisering enn tidligere.

Avvik: På grunn av økt innsats på oppfølging av avløpssektoren har vi ikke hatt ressurser til å følge opp databasen VannNett godt nok mht oppdatering når nye overvåkingsdata foreligger i Vannmiljødatabasen.

Oslofjorden (fra kapittel 3.1.4.1.2.2 i TB)

Rapportere på

Tilstanden i Oslofjorden er bedret.

Statsforvalteren har i 2022 jobbet bredt mot mange bransjer og kommuner. Det er gjennomført mange veiledningsmøter. Effekten er at kompetansen og kunnskapen i kommuner og bransjer om Oslofjordplanen og utfordringene er økt. Bevisstheten om behovet for tiltak er styrket og forankret hos ledelse i kommuner og bransjeorganisasjoner. Det er satt strengere krav til utslipp fra avløpsrensaneanlegg og anleggsvirksomhet. Kunnskapsgrunnlaget er styrket for effekter av utslipp fra blant annet anleggsarbeid. Det er satt krav til rensing av nitrogen fra steinfyllinger og effekten av dette er at det er bygget pilotanlegg for å rense nitrogen. SFOV har fylt ut tiltakskortene T2,T5,T7a,T8,T9,T26.

Et svært viktig tiltak i Oslofjordplanen er å innføre forskrift for regionale miljøkrav i landbruket. Det er gjennomført for store deler av Viken. Buskerud gjenstår, men her vil behovet for miljøkrav bli vurdert i 2023. Innføring av miljøkrav vil føre til betydelig reduksjon i tilførsler av partikler og næring til vassdragene og til fjorden.

3.1.1.8 Ingen arter og naturtyper skal utryddes, og utviklingen til truede og nær truede arter og naturtyper skal forbedres

Den nye rødlista for arter fra 2021 viser en negativ utvikling siden 2015 for flere arter i vårt område. Så vidt vi vet er imidlertid ingen arter utryddet i Oslo og Viken i løpet av 2022. Flere av våre trua arter har marginal utbredelse med kun en eller få kjente forekomster. Disse står i fare for å bli utryddet i løpet av få år uten vår innsats med overvåkning, informasjon, tilskuddsforvaltning og skjøtsel. Enkelte av de trua artene som blir aktivt forvaltet styrker også sine bestander.

Mange naturtyper trues av klimaendringer og naturtyper i åpent lavland og kulturbetingede naturtyper trues av gjengroing på grunn av endringer i bruk. De tiltakene vi setter i verk er effektive, men ikke tilstrekkelige til å hindre en langsiktig negativ trend.

Hensynet til arter og naturtyper er et viktig tema i arealplanlegging. Dette omtales i andre deler av denne årsrapporten. De mange store infrastrukturprosjektene på vei og bane er utfordrende. Vi registrerer at vi har gitt uttalelser til omlag 120 skogsbilveier hvert år, og finner det vanskelig å vurdere den samlede belastningen ved dette over tid.

Vi ser at tilskuddsordningene har viktige ringvirkninger ved å motivere flere i samfunnet til å engasjere seg i hvordan naturen forvaltes.

Forbedret tilstand for truet natur (fra kapittel 3.1.4.2.1.1 i TB)

Rapportere på

Forbedret tilstand for truet natur.

Helhetlig og gjennomgående prioritering av de mest truede artene både i behandling av tilskuddssøknader, driftsfinansierte tiltak, og i vår veiledning bidrar til en mest mulig effektiv utnyttelse av de tilgjengelige ressursene. Effekten av arbeidet er særlig god i kultur-betingende og seminaturlige naturtyper som holdes i hevd. Slåttemark er naturtypen som mottar mest tilskudd, og oppfølgingen av lokalitetene viser at tiltakene virker som forutsatt. For andre arter og naturtyper er det vanskeligere å gi en samlet vurdering av oppnådde resultater. Tiltakene følges opp og vurderes fortløpende og innsatsen rettes hele tiden mot de tiltakene vi vurderer er viktigst.

Når det gjelder tiltak for pollinerende insekter vurderer vi at vi oppnår mest gjennom veiledning og oppfølging av andres tiltak, herunder kommunale naturmangfoldplaner. Tilskuddsordningen er ikke tilstrekkelig til å utløse tiltak i et omfang av betydning.

Bestandsmålene for rovvilt er nådd og tapene av beitedyr til rovvilt er redusert (fra kapittel 3.1.4.2.2.1 i TB)

Rapportere på

Bestandsmålene for rovvilt er nådd og tapene av beitedyr til rovvilt er redusert.

Oslo og Viken har arealer i både rovviltregion 2 og 4. I region 2 er det kun bestandsmål på gaupe. De siste fem årene har bestanden ligget noe over bestandsmålet på 12 årlige ynglinger med 15-16 ynglinger pr år, mens det i 2022 ble påvist 12 ynglinger i regionen. I rovviltregion 4 er det bestandsmål for både ulv (sammen med region 5) og gaupe. For ulv har bestanden ligget stabilt over bestandsmålet på 4-6 årlige ynglinger med om lag 8 ynglinger årlig de siste fem årene. For gaupe har bestanden ligget godt under bestandsmålet på 6 årlige ynglinger med mellom 0,5 og 3 ynglinger i den samme perioden.

Kvotejakt og lisensfelling vinterstid er effektivt for å regulere rovviltbestandene i våre områder. For ulv innenfor ulvesonen er som kjent hjemmelsgrunnlaget for lisensfelling fortsatt en utfordring som ikke omtales nærmere her. For gaupe er det en utfordring å forvalte bestanden nærme bestandsmålet i forholdsvis små regioner med lave bestandsmål. I 2021 var det en forholdsvis høy avskyting av produktive hunngauper i region 2, noe som reduserte antall årlige ynglinger noe. Skadefelling av ulv på barmark i beitesesongen er vanskelig og ressurskrevende i våre områder. I 2022 har det vært en styrket satsning på dette feltet med statlig finansiert innleie av to løs på drevet halsende hunder fra Sverige til bruk i Sør-Norge. Erfaringene med dette har vært gode, og er tenkt videreført. I mai ble disse hundene benyttet i skadefellingsforsøk i Asker og Drammen m.fl. kommuner. Denne ulven ble trolig felt i Fyresdal. Bruk av viltkameraer og løs på drevet halsende hund fremstår per i dag som det mest aktuelle virkemiddelet for å effektivisere skadefellingen av ulv på barmark. Det er imidlertid en utfordring med tilgang på og opptrening av slike hunder i Norge. Det er behov for at departementet ser nærmere på dette.

Trenden de siste ti årene viser nedgang i antall sau og lam erstattet som tapt til rovvilt i Oslo og Viken. I 2021 var det en oppgang, mens det i 2022 var lavere tapstall igjen. De mest effektive tiltakene for å redusere tapene er de som skiller rovvilt og husdyr i tid og rom, som for eksempel bruk av rovviltavvisende gjerder, flytte sau til områder med mindre rovvilt og effektiv skadefelling. I region 2 ser vi imidlertid at flere områder med både sau og gaupe har akseptable tap.

3.1.1.9 Et representativt utvalg av norsk natur skal tas vare på for kommende generasjoner

Av våre omlag 650 verneområder regner vi verneverdiene som truet i ca 120. De viktigste truslene er økende og til tider tankeløs ferdsel, spredning av problemarter og gjengroing. I løpet av 2022 er disse truslene forsøkt redusert gjennom skjøtsel og tiltak i 109 verneområder. Utviklingen vurderes som stabil, men sårbar.

Statsforvalteren har gjennomført en rekke møter og befaringer og utarbeidet et konkret forslag til vern med tre ulike avgrensingsalternativer for Østmarka

nasjonalpark. Kunnskapsgrunnlaget for høringsforslaget er de ulike fagrapportene og befaringer, møter med interessenter og innspill til oppstartsmeldingen som ble sendt ut i 2020. Høringen ble lagt ut 14. oktober med høringsfrist 15. januar 2023.

Arbeidet med skogvern er vårt viktigste bidrag til å ta vare på et representativt utvalg av norsk natur for kommende generasjoner. Vi har verneprosesser på statlig, kommunal og privat grunn gjennom ordningen med frivillig vern. Vi er opptatt av at skogeiere skal ha god kjennskap til denne ordningen, og dette jobber vi med opp mot skogeierforeningene.

Statsforvalteren i Oslo og Viken har meldt oppstart for ni områder i 2022, og vi har tilrådd fem områder til direktoratet. Dette er langt mindre enn hva vi hadde planlagt, som et resultat av blant annet bremsen i skogvernet som ble innført i løpet av året. Vi vurderer områdene ut ifra verneverdi og mangelanalyse for å sikre at de viktigste blir prioritert til videre verneprosess. Dette er kunnskap vi formidler i vår dialog med skogorganisasjoner og skogeiere. Klima- og miljøvernavdelingen og landbruksavdelingen har god dialog om verneprosessene. Vi har også startet samarbeidet om avveining mellom skogbruk og skogvern i verneprosessene etter nye maler/ modell.

Nytt i 2022 er at det er meldt oppstart av 10 områder for supplerende vern og vi forventer at dette fremover vil bidra til vern av en rekke nye områder med verdifulle naturtyper som har vært mangelfullt vernet i Norge. En langsiktig ivaretagelse av denne naturen forutsetter at det i tillegg til vern, settes av ressurser til forvaltningen av områdene. Dette vil være spesielt viktig i en del av de aktuelle sump- og våtmarksområdene som trues av gjengroing.

Myrer og andre våtmarker er restaurert (fra kapittel 3.1.4.3.1.1 i TB)

Rapportere på

Myrer og andre våtmarker er restaurert til en tilstand som gir gevinster for karbonlagring, klimatilpasning og naturmangfold.

Statsforvalteren i Oslo og Viken restaurerte totalt 631 dekar myr i 2022, ved å tette over 19 kilometer grøft og 14 dekar torvtak, fordelt på 12 prosjekter i Oslo og Viken og 2 i Vestfold og Telemark.

Tilstanden vi ønsker å oppnå på myrene er at de blir våtere. Det vil si at de skal holde igjen vann som renner gjennom dem, og at torva skal være kontinuerlig vannmettet gjennom året. Tetting av dreneringsgrøfter har allerede gjort noen av myrene restaurert i 2022 synlig våtere, og det er all grunn til å tro at vi vil oppnå denne tilstanden på samtlige prosjekter. Vellykket bløtlegging av myrene er starten på en restaureringsprosess hvor deres egenskaper som karbonlager, flomdemper, og økologisk nisje blir gjenopprettet av naturlige prosesser over tid. Tiltakene vi har gjennomført vil føre til netto reduksjon i klimagassutslipp og antakeligvis føre til noe dempete flomtopper i nedstrøms vassdrag, men det er ikke mulig å gi en god vurdering av disse effektene før det har gått noen år.

Vi har åpnet flere myrflater ved å hogge plantet skog, noe som gir en umiddelbar positiv effekt for enkelte arter knyttet til denne biotopen. Særlig observerer vi at vannfugl trekkes til åpne vannspeil på myrene kun dager etter de oppstår som følge av restaureringsarbeidet.

Vi har hatt tett kontakt med kommuner i Oslo og Viken i 2022 og fulgt opp henvendelser om restaurering på deres eiendommer. Dette har ført til 3 prosjekter utført på kommunal grunn, og 4 nye planlagt for 2023.

I 2022 bidro vi til ferdigstilling av en ny nasjonal rammeavtale for myrrestaurering, og har gjort flere avrop på denne. Vi har hatt god dialog med STAF og andre statsforvalterembeter, og arbeidet med å utforme klare rutiner for bruk av rammeavtalen er satt på agendaen for 2023.

SFOV har drevet løpende ajourhold av kartdata i ArcGIS i samarbeid med SNO og i samråd med SFIN.

Restaurering av trua naturtypene; sanddynemark og kalkmark (fra kapittel 3.1.4.3.1.2 i TB)

Rapportere på

Restaurering har bedret tilstanden i de truede naturtypene sanddynemark, særlig etablert sanddynemark og åpen grunnlendt kalkmark i boreonemoral sone

Arbeidet med restaurering av åpen grunnlendt kalkmark er påbegynt i 2022. Tiltakene er flerårige og det er forventet å ta 3-4 år før vi kan rapportere på effekt i form av forbedret tilstand for naturtypen

3.1.1.10 Forurensning skal ikke skade helse og miljø

SFOV har de siste årene hatt spesielt fokus på utslipp av urensset avløp. Vi har i den forbindelse bedt om utvidet rapportering fra kommunene på overløp fra ledningsnett og renseanlegg. Dette har gitt oss mye bedre oversikt over forurensningssituasjonen fra disse anleggene. Dette har også ført til at kommunene har en større bevissthet rundt problemet og jobber nå bevisst med tiltak for å bedre situasjonen. Det er for tidlig å si noe om effekten av vår innsats her, utover at kommunen og virksomhetene nå jobber med etablering av bedre rensesystemer.

SFOV har de siste årene også strammet inn utslippskravene fra våre virksomheter, og da spesielt utslipp til vann. Det gjelder innenfor alle delegerte bransjer også innenfor avfallsfeltet. Miljøkrav for landbruket er innført i Oslo og Viken fra 1.1.2023 og dette vil på sikt redusere avrenningen fra jordbruket til vann og vassdrag. Helhetlig plan for Oslofjorden er et viktig styringsdokument for arbeid innenfor mange sektorer, og vi følger opp og koordinerer innsats her som vi har god tro på vil bedre tilstanden i Oslofjorden på sikt.

Forurensningskilder fra overgjødning (fra kapittel 3.1.4.4.1.1 i TB)

Rapportere på

Forurensningskilder som skaper eutrofiering, er godt regulert.

Det er vedtatt regionale miljøkrav etter jordlova i deler av vår region. Vi forventer at dette vil gi økt effekt når forskriften trer i kraft i 2023. Det har vært jobbet med oppdaterte tillatelser med strengere utslippsvilkår til næringsmiddelindustri og avløpsanlegg. Prosess med strengere tillatelse til landbasert akvakultur er også satt gang.

Strengere vilkår til drift og virkningsgrad av ledningsnett blir innført til avløpsanlegg, blant annet måling av overløpsmengder og rapportering på utslipp fra overløpspunkter.

Vannforvaltningsplaner

Tema	Hvor mange vannforekomster vil nå miljømålene, innen gitte frister	Hvor mange vannforekomster vil ikke nå miljømålene, innen gitte frister	I hvor mange vannforekomster er det fastsatt regionale forskrifter for å nå målene	I hvor mange vannforekomster har SF vurdert å innføre regionale forskrifter
Antall	0	0	629	118

Vi har ikke greid å gjøre denne vurderingen siden de fleste vannforekomstene med eutrofip problemer har frist 2033 for å nå miljømålene, og det er vanskelig å vite hvor langt vi har kommet med tiltak og effekten av tiltakene så langt fram i tid.

Kommuners registrering i Grunnforurensning (fra kapittel 3.1.4.4.2.1 i TB)

Rapportere på

Kommunene har oversikt over egne lokaliteter med grunnforurensning.

Kommunene i Oslo og Viken benytter i varierende grad databasen Grunnforurensning (GF), likevel opplever vi en økende trend. Av 52 kommuner i vår region har 47 kommuner brukere, noe som tilsvarer en andel på 90,4 %.

Vi har holdt innlegg på "Miljøsamling for kommunene" arrangert av oss i SFOV, og på Miljøringens webinar "Jord som avfall og råstoff" som tiltak for øke vår synlighet og brukernes kompetanse på fagfeltet.

Forurensning fra nedlagte skytebaner (fra kapittel 3.1.4.4.2.2 i TB)

Rapportere på

Forurensningen fra nedlagte sivile skytebaner skal ikke føre til skade på helse og miljø.

SFOV har lest og satt seg inn i sluttrapporten for nedlagte sivile skytebaner. Vi sendte vår tilbakemelding til Miljødirektoratet innen fristen.

Opprydding på land og i sjø ved prioriterte skipsverft (fra kapittel 3.1.4.4.3.1 i TB)

Rapportere på

God framdrift i arbeidet med opprydding på land og i sjø ved prioriterte skipsverft.

Det er framdrift i disse sakene. Ved to anlegg har vi mottatt forslag til tiltaksplaner for behandling. Opprydding i sjø ved skipsverft er kompliserte fagsaker, og medfører langdryge forvaltningsprosesser, men arbeidet går i riktig retning.

3.1.1.11 God økonomiforvaltning i kommunene

Kommunene er opptatt av å sikre et godt økonomisk handlingsrom for å ha muligheten til å utøve lokal politikk samt å trygge det økonomiske grunnlaget for kommunenes produksjon og utvikling av velferdstjenester.

Kommunenes regnskapsresultater er påvirket av flere år med merskattevekst som først er kjent mot slutten av året, og de siste årene av pandemien, som har medført betydelige utgifter, men også store inntekter. Dermed har et flertall av kommunene fått styrket disposisjonsfondene sine de siste årene.

Den økonomiske situasjonen for kommunene i Oslo og Viken varierer, selv om både resultat og fondsbeholdning for mange siste regnskapsår må anses som god, er usikkerheten stor for hvordan 2022 har slått ut. Den høye prisstigningen, renteoppgangen, mangel på arbeidskraft og en innstramning i økonomien gjør at vi er usikre på hvor godt rustet den enkelte kommune er for 2023.

Vi er spesielt bekymret for noen av våre kommuner, som selv etter god inntektstilgang, fortsatt har meget lave driftsresultater. Dette kan tyde på en økende ubalanse i driften.

Mange av kommunene har også en høy lånegjeld. De er sårbare for renteoppgangen, og dette slår allerede i år kraftig inn i det økonomiske opplegget.

Budsjett- og økonomiplan gjennomgangen for 2022 viste at flere kommuner beskriver en tøff situasjon. Det er ubalanse mellom inntekter og utgifter, og budsjettene salderes i større grad gjennom oppsparte midler. Foreløpige signaler for budsjettbehandlingen for 2023 forsterker dette bildet, og vi ser at flere kommuner vurderer å utsette investeringer, og dermed begrense opptak av nye lån.

Mange kommuner jobber kontinuerlig med effektivisering- og omstillingsprosesser. Det er viktig å forstå at arbeidet for å sikre god økonomistyring er en kontinuerlig prosess.

Vår samlede vurdering av kommuneøkonomien i regionen er at den foreløpig er under kontroll, men at det strammer seg til.

Nedenfor beskriver vi de konkrete aktivitetene vi har hatt for kommunene, som et ledd i mål om å sikre god økonomiforvaltning i kommunene.

Informasjonsarbeid:

I forbindelse med statsbudsjett og revidert nasjonalbudsjett skriver vi informasjonsbrev til kommunene våre. Her samler vi de viktigste sakene og hovedpunktene, slik at kommunene på en enkel og rask måte mottar aktuell informasjon. Dette er informasjon som kommunene bruker i sine styringsdokumenter. Vi prøver også å komme med råd og påminnelser der det er hensiktsmessig.

Vi arrangerte en statsbudsjettsamling i Oslo for kommunene våre samme dag som budsjettet ble lagt fram. Flere kommuner valgte å delta digitalt, enn fysisk. Tilbakemeldingene fra kommunene om konferansen er delt, da noen ønsker mer konkret informasjon enn det som er mulig for oss å gi. Her er vi helt avhengig av at departementet fortsetter å dele informasjon med oss. Dokumentasjonen fra møte samt tabeller fra Grønt hefte, sendes til kommunene og legges ut på nettsiden vår.

I år ble det også arrangert en todagers konferanse for den øverste politiske- og administrative ledelsen i Oslo og Viken kommuner. Kommuneøkonomi var ett av temaene på konferansen. Statssekretæren Narud deltok på konferansen og holdt et for oss. Kommunene hadde mulighet til å stille spørsmål og komme med kommentarer.

Vedtatte endringer i budsjett- og regnskapsforskriften ble kommunene gjort spesielt oppmerksom på gjennom ulike kanaler, deriblant forventningsbrevet vårt til kommunene for 2022. Dette er et brev som belyser viktige tema og forventninger som regjeringen har til kommunene og oss, og skal være med på å skape et godt grunnlag for vår dialog gjennom året.

Vi lager nøkkeltallsheftet to ganger i året basert på foreløpige- og endelige kostra-tall. I analysen beskriver og forklarer vi regnskapsresultater de siste fem årene for nøkkeltall som nettodriftsresultat, disposisjonsfond, lånegjeld og netto renteekspontert gjeld. Vi kombinerer denne regnskapsinformasjonen med befolkningsutviklingen og ser de i sammenheng. Informasjonen blir både fremstilt i tabell og kart.

Veiledningsarbeid:

Generell veiledning gis løpende gjennom henvendelser og saker, enten på eget eller etter kommunenes initiativ. Felles for all veiledning er å opplyse kommunene om gjeldende regler i kommuneloven med tilhørende forskrifter, veiledere m.m.

Konkret veiledning har blitt gitt om regnskapsrapporteringen i KOSTRA, de økonomiske konsekvensene med barnevernsreformen, enkeltsaker i forbindelse med framleggelsen av statsbudsjett og revidert nasjonalbudsjett, samt skjønnsmidler (korona og flyktninger).

Vi ble også invitert til budsjettkonferanser fra noen av våre kommuner, der vi holdt innlegg. Oppfordringen fra oss til kommunene var at de må opptre forsiktig og ansvarlig i en tid med stor usikkerhet og stramme økonomiske rammer.

Vi gjennomfører hvert år en ROS-analyse av kommuneøkonomien. I analysen legger vi vekt på historiske regnskapsresultater de siste fem årene målt ved netto driftsresultat, disposisjonsfond, lånegjeld og netto renteekspontert gjeld, sammen med tall fra budsjettåret og økonomiplanperioden. Denne interne analysen brukes blant annet i dialogen med kommunene på økonomifeltet.

Når det gjelder planstrategier leser vi disse og kommenterer der det trengs slik at kommunene kan planlegge godt for en ønsket bærekraftig utvikling i kommunen.

Arbeid med skjønnsmidler til korona og flyktninger

Vi har tidligere informert departementet i egne brev om både arbeid med og fordeling av de ekstra skjønnsmidlene til korona og flyktninger. Vi ønsker å bemerke at begge disse sakene skapte litt støy i kommunene våre på grunn av gapet mellom høye forventninger og endelig fordeling av midlene.

Antallet kommuner i ROBEK (fra kapittel 3.1.5.1.1.1 i TB)

Rapportere på

Antallet kommuner i ROBEK ved utgangen av 2022 skal ikke overstige antallet ved utgangen av 2021.

Vi har ingen ROBEK kommuner i regionen og har ikke hatt det siden sommer 2019.

Selv om den økonomiske situasjonen for de aller fleste kommunene i regionen synes å være under kontroll, er det fortsatt noen kommuner som vi er bekymret for. Det er i hovedsak de samme kommunene som vi har fulgt opp i noen år nå. Disse kommunene har klart seg hvert år med ekstra inntekter gjennom skatt, koronastøtte med mer, men situasjonen er utfordrende. Noen av kommunene har hatt negativt netto driftsresultat over flere år, svært lavt eller ingen disposisjonsfond og høy lånegjeld. Disse kommunene legger også opp til et stramt opplegg i hele økonomiplanperioden. Selv om det jobbes med omstillinger og innsparinger i kommunene er den økonomiske situasjonen krevende. Som kjent tar sruoperasjonene litt tid og resultatene ser man først om noen år.

I vår løpende dialog med kommunene vektlegger vi den økonomiske situasjonen og påpeker alvoret i det. Vi utgir to ganger i året et nøkkeltallsheftet, som tydeliggjør den økonomiske situasjonen i kommunene. Dette brukes som et grunnlag i dialogen med enkelt kommuner. De kommunene som er i en anstrengt økonomisk situasjon, anser vi å være godt kjent med dette. Som nevnt over er det igangsatt omstillingsprosjekter i disse kommunene.

Det er også gitt ekstra skjønnsmidler til noen kommuner på bakgrunn av den økonomiske situasjonen med utgiftskrevende forhold av betydning, som ikke kan påvirkes. Her har vi i vurderingen vektlagt kommunenes økonomi og behov.

For annen generell oppfølging av kommunene viser vi til omtalen under «God økonomiforvaltning i kommunen».

Antall kommuner i ROBEK (1)

Betegnelse på rapporteringskrav	Resultat	Antall kommuner i ROBEK ved utgangen av 2021	Antall kommuner i ROBEK ved utgangen av 2022
Antallet kommuner i ROBEK ved utgangen av 2022 skal ikke overstige antallet ved utgangen av 2021	0	0	0

Ingen kommuner i ROBEK disse årene.

Kommunene skal aktivt bruke KOSTRA-data i styring av kommunene (fra kapittel 3.1.5.1.2.1 i TB)

Rapportere på

Kommunene skal aktivt bruke KOSTRA-data i styring av kommunene.

I vår dialog med kommunene bruker vi KOSTRA-tall, i nøkkeltallsheftet vårt, presentasjonene våre eller interne kommunebilder.

Vi opplever også at kommunene har fokus på KOSTRA og rett regnskapsføring. Dette da vi får en del KOSTRA henvendelser fra kommunene våre.

Bruk av KOSTRA data i kommunene

Når vi går igjennom økonomiplan og årsbudsjettet ser vi etter om og hvordan kommunene bruker KOSTRA-data i sin styring av kommunene. Med finansielle måltall, som ofte er basert på nøkkeltall fra SSB kan man trygt si at KOSTRA blir brukt av alle kommuner. Videre er det veldig vanlig at kommunene bruker KOSTRA til å analysere sin virksomhet og for å få fram potensiell eller teoretisk effektiviseringsgevinst. Av andre benchmarkingsverktøy som delvis er basert på KOSTRA som kommunene bruker er Kommunal Rapports Kommunebarometeret, NHOs Kommune- NM, Agenda Kaupangs Kommuneindeks og UNICEFs Kommuneanalyse. Mange av våre kommuner bruker disse verktøyene. Noen kommuner utarbeider konkrete tiltak på bakgrunn av analysene og ønsket utvikling, mens andre kommuner konstaterer muligheten for forbedring.

Vi har også registrert at flere kommuner har begynt å utarbeide perspektivmelding, som innleder arbeidet med økonomiplanen. Her synliggjøres utfordringer og muligheter med utgangspunkt i fremtidig demografisk vekst, behov for tjenester og forventede kostnader og inntekter. KOSTRA er naturlig del av også slike meldinger. Det samme gjelder kommunenes øvrige plan- og strategidokumenter.

3.1.1.12 Økt verdiskaping i landbruket og landbruk over hele landet

Statsforvalteren har ikke lenger økonomiske tilskudd til næringsutvikling etter at disse ble flyttet til Fylkeskommunen. Dette var Statsforvalterens viktigste verktøy for å stimulere til aktiviteter og prosjekter som var i tråd med vår Regionale næringsplan, som gjelder for 2019 - 2022.

Oslo og Viken er én av fire Statsforvaltere som har hatt en spesiell satsing på fjellandbruket i perioden 2019-2022. Disse midlene er viktig for næringsutviklingen i våre definerte fjellkommuner, og midlene har gitt økt aktivitet innenfor næringsutvikling tilknyttet landbruket.

Statsforvalteren deltar aktivt i Regionalt partnerskap for næring i landbruket, som i 2020 ble overført fra Fylkesmannen til Fylkeskommunen. Det har vært to møter i dette partnerskapet i 2022, der blant annet føringer for Innovasjon Norge sine investeringsmidler var tema. Statsforvalteren har sluttført arbeidet med Økologisk handlingsplan for landbruket i Oslo og Viken. Denne planen vil gi flere konkrete prosjekter i hele næringskjeden. Målet er at dette vil gi økt forbruk av økologiske varer, og også økt produksjon av norske økologiske produkter.

Statsforvalterens arbeid med næringsutvikling i landbruket i 2022 er vanskelig å måle, da det også har vært andre vesentlige påvirkningsfaktorer dette året som været og pandemien i starten av året. Vi har imidlertid i 2022 avsluttet vårt nasjonale pilotprosjekt innen Inn på tunet for personer med demens. Dette prosjektet var svært nyttig, og har resultert i at vi har kartlagt utfordringer i kommunenes innkjøpsordninger for slike tjenester, samtidig som vi har økt kunnskapen om dette både for kommunene som kjøpere, og også for landbruksnæringen som tilbyr slike tjenester. Vi regner med at dette på sikt vil gi økt bruk av Inn på tunet som viktig helsetilbud for personer med demens.

Statsforvalteren har i 2022 avsluttet et samarbeidsprosjekt med Visit Osloregionen som har hatt fokus på lokalmat i reiselivet. Dette prosjektet har blitt noe forlenget pga utfordringer med Koronaen, særlig i 2020 og 2021. Resultatene viser imidlertid store muligheter for mer bruk av lokalmat og lokale

aktiviteter i reiselivet i Osloregionen.

Statsforvalterens arbeid med Matgledekorps er også avsluttet i 2022 etter tre år hvor vi har hatt et Matgledekorps med eksterne deltakere som har hatt fokus på mat og måltidsglede i institusjoner. Vi har gjennomført mange webinarer og noen fysiske besøk ute der ulike tema om mat, ernæring, tannhelse og trivsel rundt måltidet har hatt fokus. Dette har resultert i øket kunnskap blant de ansatte på institusjonene, og flere melder tilbake at de med relative enkle grep har øket kvaliteten på maten og trivselen rundt selve måltidet.

Innen tradisjonelt jordbruk ble 2022 i det store og hele et stort sett bra år, på grunn av stort sett gunstig klima og vær for de fleste produksjoner. Litt unntak for grovforproduksjonen særlig i midtre og øvre Viken, der sommerværet ble i tørreste laget, noe som resulterte i dårlige grovforavlinger flere steder. Vi arbeidet med erstatningsoppgjør for disse sakene vinteren 2023/23 slik at foretakene får erstatning til å kjøpe inn mer fôr til sine husdyr. Det har også vært noen erstatningssaker innen enkelte andre produksjoner.

Statsforvalteren har gjennomført flere møter i Kontaktutvalget for skogbruk i Oslo og Viken i løpet av 2022. Saker som budsjett for fylkesinntrukne rentemidler, NMSK-midler til kommunene og ulike beredskapstemaer har vært på dagsorden. Blant annet har vi brukt Kontaktutvalget aktivt i forhold til forankring av beredskapsplan for stor granbarkbille og oppfølging etter stormhendelsen 19. november 2021.

Oppfølging av ny Handlingsplan for skogbruk i Oslo og Viken 2021-25 har også vært sentralt tema. Det er etablert 5 skogregioner for å kunne nå målene i ny handlingsplan. Det er også inngått formelt samarbeid med Viken fylkeskommune med skogbruk og klima som tema. Kompetanseheving for kommunal landbruksforvaltning vil være sentralt i dette arbeidet. Dette arbeidet bidrar aktivt inn i vårt målkrav om å bidra til lavutslipp.

Aktiviteten i primærskogbruken har vært god når det gjelder avvirkning og til dels planting. Når det gjelder ungskogpleie har det vært et betydelig fall i aktivitet i forhold til året før. Mye av dette kan tilskrives utfordringer med å skaffe arbeidskraft på grunn av restriksjoner knyttet til pandemien.

Verdiskaping (fra kapittel 3.1.6.1.1 i TB)

Rapportere på

God ivaretagelse av nasjonale mål og regionale strategiske føringer.

Inn på tunet (IPT). SFOV har gjennomført pilotprosjekt i Inn på tunet-løftet 2 med tema IPT og demensomsorg. I prosjektet har vi sammen med fem prosjektkommuner kartlagt hva som er utfordrende for nye kjøpere av IPT-tjenester og kommet med forslag til tiltak som kan bidra til å løse disse: mer markedsføring, oppdatert veiledningsmateriell og mal for offentlige anskaffelser av IPT-tjenester. [Les mer på prosjektnettsiden](#). Vi har parallelt utviklet et [e-læringskurs for bønder](#) om demens og demensomsorg på gård. Dette har gitt mer kunnskap om utfordringene med kjøp og salg av slike tjenester. Kunnskap om utfordringene gjør det lettere å løse utfordringene, noe vi tror vil gi øket kjøp av slike tjenester fra kommunene og dermed øket tilbud av slike tjenester fra landbruksforetakene.

For å bruke informasjonskanalene til SF til å øke denne kunnskapen videre, er det viktig med godt tverrfaglig samarbeid og at oppgaven prioriteres hos de aktuelle avdelingene hos SF.

Mat og drikke med lokal identitet, Landbruksbasert reiseliv. SFOV bidrar med faglig spisskompetanse og samarbeider med regionale aktører gjennom blant annet saksbehandlerforum i Viken (IN, SF og Viken FK), ulike prosjektgrupper og styringsgrupper (Kompetansenettverket for lokalmat Øst, matnettverk som Guldorn og Romeriksmat, prosjekt Strengt2Food hos OsloMet, m.fl.). Vi bidrar også med vår henvissingskompetanse og er kontaktpunkt for bonden/ etablereren. Vi bidrar også aktivt inn i Matkontaktnettverket (samarbeid mellom matkontaktene hos SF på Østlandet). Videre bidrar vi med kompetanse gjennom deltakelse i prosjekter for å bygge sterke mat- og reiselivsregioner: 1) prosjekt Mat og reiseliv i "Osloregionen" (avsluttet høsten 2022), samarbeid med destinasjonsselskapene i regionen, med utleid prosjektleder fra SF til VisitOsloRegion 2) Deltar i styringsgruppe og arbeidsgruppe i Fjellnettverkets "Mat og opplevelser i fjellet". Gjennom vår kompetanse og vårt aktive bidrag inn i ulike nettverk bidrar vi til å nå Matnasjonen Norges målsettinger.

Kompetanse: Vi har arrangert modulkurs for bønder; næringsutvikling i UKL-områdene (avsluttet våren 2022) Målet for kurset var at områdene blir brukt som grunnlag for landbruksbasert næringsutvikling. Økt matmangfold gir lokale foretak økt næringsgrunnlag. Denne satsingen gir også økt interesse for utvikling av Matnasjonen Norge.

SFOV ser en utfordring med fordeling av ansvar, oppfølging, midler og oppgaver i partnerskapet. Tilgjengelige ressurser (midler og kompetanse) matcher ikke alltid en overordnet tildeling av ansvar og oppgaver. En tydeligere forventning til de ulike regionale aktørene, samt fordeling av ansvaret oss i mellom, vil medvirke til at mer blir gjort til beste for næringens behov.

Matgledekorps

Årets arbeid ble organisert som en kampanje. Matgledekampanjen besto av fem webinarer, med ti faginnlegg fra matgledekorpsenes medlemmer og fem kommunale matgledeeksemplere. 45 virksomheter fra 23 kommuner deltok, og 4 kommuner ble valgt ut og mottok en inspirasjonsdag med Matgledekorps. Det ble videreformidlet 310 e-læringslisenser og publisert ti nettartikler om arbeidet. Hele oppdraget ble inkludert i Matgledekampanjen. Matgledekorpsenes medlemmer har vært de samme i hele oppdragsperioden, noe som har gitt god stabilitet i arbeidet. Matgledekampanjen ble forankret i Velferdsprosjektet, Leve Hele Livet i tillegg til landbruk sitt arbeid med å oppfylle målsettingene i Matnasjonen Norge. Prosjektet og satsingen har ført til at mange har fått ny kunnskap knyttet til mat og måltidsglede med tilgrensende temaer. Flere institusjoner melder tilbake at de gjennom vårt arbeid, har økt fokus på maten og måltidsgleden, og at de med enkelte enkle grep har økt trivselen rundt måltidet, som igjen gir sunnere liv for beboerne på institusjonene. Prosjektet har også ført til økt samhandling mellom landbruksavdelingen og helseavdelingen. Kampanjen ligger tilgjengelig på vår nettside og kan benyttes videre.

Urbant landbruk

Henveler om Urbant landbruk har vært mange. Vi har deltatt aktivt i prosjektet «Robust småskala grønt», «Grønnsaksproduksjon og anna dyrking i Fjellandbruket» og «Inkubator Viken». Dette har resultert i en utvikling både av innholdet i og et økt antall markedsheger og salg av lokale grønnsaker i fylket.

Skoleheger er en god arena for kunnskapsformidling, sammen med Barnehage- og utdanningsavdelingen har det vært arrangert to webinarer om temaet, vi mener dette samarbeidet har en god effekt og kan videreutvikles slik at vi får økt kunnskap om mat og matproduksjon i barnehage- og skolesektoren.

Skogbruk

Aktiviteten i primærskogbruket har vært god når det gjelder avvirkning og til dels planting. Vi har satt i verk effektive tiltak for å forbedre kommunenes oppfølging av foryngelse, som omtales nærmere under rapporteringspunkt 3.1.6.1.2.1. Vi opplever også at næringsaktørene arbeider seriøst med å følge opp foryngelse i vår region.

Når det gjelder ungskogpleie er det for lav aktivitet i forhold til hva vi anser som behovet. Vi ser på dette som hovedutfordringen i skogbruket i regionen, og har jobbet aktivt med å sette dette på dagsorden på alle våre møtepunkter. Dette blir også trappet opp med en målrettet prosjektsatsing i 2023.

Vi har gjennom 2022 hatt et formelt samarbeid med Viken fylkeskommune med skogbruk og klima som tema, som vi har kalt prosjekt Klimasmart skogbruk. Her har vi gjennomført ulike kurs og fagdager, hovedsakelig med kommunal landbruksforvaltning som målgruppe. Vi opplever at dette har bidratt til økt fokus på skogkultur hos de skogansvarlige i kommunene. Vi har videre oppfordret kommunene til å arrangere lokale oppfølgingskurs for sine skogeiere, som alle 5 skogregionene har gjort med god oppslutning. Dette arbeidet bidrar aktivt inn i vårt målkrav om å bidra til lavutslipp.

Rekruttering og kompetanse

Arbeidet med rekruttering i regionen foregår i hovedsak gjennom prosjektet "Velg Naturbruk". Prosjektet har som formål å øke og sikre rekruttering til fylkets naturbruksskoler, og administreres av Skogselskapet. Prosjektet bidrar til å skape positiv oppmerksomhet rundt de mange naturbruksskolene i vår region, gjennom arrangementer og premiering av gode elevprestasjoner. Vi opplever at interessen for naturbruk er økende i vår region.

Tilfredsstillende foryngelse etter all hogst innen tre år etter hogst. (fra kapittel 3.1.6.1.2.1 i TB)

Rapportere på

Kommunenes arbeid med tilfredsstillende foryngelse innen tre år etter hogst er fulgt opp.

Vi har satt tidlig frist (1. november) for kommunene for både resultatkartlegging og foryngelseskontroll, og minnet om denne i flere omganger i vårt ukentlige informasjonsbrev til kommunene.

I tillegg har vi de siste årene kjørt målrettede forvaltningskontroller i kommuner med lav gjennomføringsgrad. Vårt arbeid har vist seg effektivt og ført til at alle kommunene har prioritert resultatkartleggingen i år.

Vi har også vært tettere på foryngelseskontrollen, med målrettet kontakt til kommuner med forsømte felt fra tidligere år. I tillegg har vi jobbet aktivt opp mot kommuner med personalvakanser på skogområdet, for å sikre at kontrolloppgavene blir fulgt opp.

Vi har holdt webinarer om foryngelse for kommuner og andre, i tillegg til at vi har oppfordret kommunene til å holde skogdager for sine skogeiere med dette som tema. Dette vil vi følge opp videre i 2023.

Foryngelse etter hogst (opplæring)

Betegnelse på rapporteringskrav	Uttrekk antall felt/kontrollfelt	Antall slutført pr. 30.6	Antall slutført pr. 30.11	Antall ikke påbegynt 30.11	Antall med tilfredsstillende foryngelse pr. 30.11
Resultatkartlegging	362	50	362	0	290
Foryngelseskontroll	635	100	524	23	524

Foryngelse etter hogst (gjennomføring)

Betegnelse på rapporteringskrav	Antall fellesmøter med kommunene	Antall møter/befaring med enkeltkommuner
Gjennomførte tiltak og aktiviteter foryngelse, 2022	2	0
Effekt av gjennomførte tiltak (høy/middels/lav)	Høy	Høy
Planlagte tiltak og aktiviteter foryngelse, 2023	1	2

Vi har ikke hatt direkte møter eller befaringer for å følge opp enkeltkommuner, men tett oppfølging av disse på e-post.

Tilskuddsordningene i skogbruket (fra kapittel 3.1.6.1.2.2 i TB)

Rapportere på

Kommunene forvalter de økonomiske virkemidlene i skogbruket effektivt og i samsvar med regelverket.

Vi anser at kommunenes forvaltning av de økonomiske virkemidlene i skogbruket er tilfredsstillende. Dette viser også resultatene fra forvaltningskontroll av skogordningene på kommunenivå og ekstern revisjon av skogfond i utvalgte kommuner.

Vi har i 2022 prioritert dialog, fagkurs og kontroll av virkemiddelbruk opp i mot infrastruktur. Vi opplever at dette generelt har gitt god resultatoppnåelse i kommunene.

Alle tildelte tilskuddsmidler innenfor infrastruktur ble utnyttet i 2022, for skogkultur ble 95 % av tildelte tilskuddsmidler utnyttet.

For 2023 vil vi sette fokus på økt aktivitet og resultatoppnåelse innenfor tiltaket ungskogpleie (avstandsregulering). Vi anser dette som en viktig oppgave i klimaperspektiv, samtidig som det legges til rette for utvikling av kvalitetsskog.

Økonomiske virkemidler i skogbruket (forvaltning)

Betegnelse på rapporteringskrav	Antall kommuner i fylket	Tilfredsstillende (antall kommuner)	Med mulighet for forbedringer (antall kommuner)
Infrastruktur (skogsveier mm)	30	28	2
Skogkultur	50	50	0
Miljøtiltak	13	13	0

Oslo og Viken består av totalt 52 kommuner. "Antall kommuner i fylket" angir antall kommuner som har benyttet ordningen i 2022. "Med mulighet for forbedring" angir antall kommuner som har benyttet ordningen i 2022, som vi mener har et forbedringspotensial. I tillegg til disse kommer egentlig alle de kommunene som ikke har benyttet den enkelte ordning, men som med stor sikkerhet har et potensial for å utnytte ordningen. Dette gjelder spesielt ordningen "Infrastruktur". For ordningen "Miljøtiltak" vil vi anslå at omkring 1/4 av kommunene har saker som kunne falle innenfor ordningen det enkelte år.

Økonomiske virkemidler i skogbruket (resultatoppnåelse)

Betegnelse på rapporteringskrav	Antall kommuner i fylket	Tilfredsstillende (antall kommuner)	Med mulighet for forbedringer (antall kommuner)
Infrastruktur (skogsveier mm)	30	30	0
Skogkultur	50	50	0
Miljøtiltak	13	13	0

Statsforvalteren anser at virkemidlene (skogfond og tilskuddsmidler) har gitt forventet resultat for skogbrukets infrastruktur og oppbygging av fremtidig kvalitetsskog. For infrastruktur benyttes hovedandelen av virkemidlene til oppgradering/ombygging av eksisterende skogsbilvegnett. For skogkultur benyttes hoveddelen av virkemidlene på tiltaket ungskogpleie.

Økonomiske virkemidler i skogbruket (gjennomføring)

Betegnelse på rapporteringskrav	Beskrivelse
Tiltak økonomiske virkemidler skogkultur	Vi har avholdt kurs i skogfond for ansatte i forvaltningen og regnskapsførere, i regi av Skogkurs. Som en oppfølging av dette har vi oppfordret de fem skogregionene i fylket til å arrangere kurs om skogfond og økonomiske virkemidler for sine skogeiere. Alle regionene har gjennomført dette, med god oppslutning.
Tiltak økonomiske virkemidler infrastruktur	Vi har avholdt to feltskurs med tema "Skogsvegbygging og klima". Kursene ble gjennomført i samarbeid med Skogkurs. Ut over dette er det avholdt "innføringskurs" innen tematikken for nyansatte i kommunal forvaltning. Kurset er spesielt rettet mot funksjonalitet i fagsystemet ØKS.
Tiltak økonomiske virkemidler miljøtiltak	Kommunene er informert om ordningen (nasjonal pott). Kommuner som har tatt kontakt i forhold til ordningen er gitt veiledning. Utover dette er det ikke gjennomført spesifikke tiltak.

3.1.1.13 Bærekraftig landbruk**Økologisk handlingsplan for Oslo og Viken lansert**

En økologisk handlingsplan for økt produksjon, forbruk og omsetning av norsk, økologisk mat ble lansert i september 2022 på initiativ av Statsforvalterens landbruksavdeling. Oppdraget var gitt fra Regionalt partnerskap landbruk i Oslo og Viken, og er i tråd med overordna målsettinger i landbruket. Handlingsplanen er utviklet i samarbeid med en referansegruppe med 15 aktører fra hele matverdikjeden. En rød tråd i handlingsplanen er å øke den norske produksjonen av økologisk mat samt få opp det offentlige forbruket og omsetningen av økologisk mat. Handlingsplanen gjelder for 2022-2026 og skal følges opp med årlige økologiske tiltaksplaner. En effekt av den økologiske handlingsplanen er at vi har fått en økt samordning mellom ulike aktører i landbruket og matverdikjeden for økt produksjon, forbruk og omsetning av økologisk mat i våre fylker. Gjennom å lage årlige tiltaksplaner, knyttet opp til de satsingsområder som er presentert i handlingsplanen, kan vi få en større aktivitet og økt satsing på norskprodusert økologisk mat fra flere aktører i markedet og arbeidet blir synliggjort. Det skal på sikt gjøre at vi har stor sjanse til å nå målet om 10% økologisk areal i Oslo og Viken innen 2027 slik som beskrevet i handlingsplanen. Et annet mål med planen er at den økte importen av økologisk mat reduseres og erstattes av norskprodusert økologisk mat. Økologisk matproduksjon fungerer også som en spydspiss i landbruket gjennom satsing på god dyrevelferd og naturlig adferd, en matproduksjon uten kjemiske plantervernmidler og mineralgjødning og færre tilsetningsstoffer i maten etc. Gjennom å bruke mindre eksterne innsatsfaktorer i produksjonen og i høyere grad gjenbruke de reststrømmer landbrukeren har på gården, kan økologisk landbruk bidra til et mer bærekraftig landbruk, redusert avhengighet av eksterne innsatsmidler og forhold. Den økologiske handlingsplanen for Oslo og Viken, som omfatter den største regionen i Norge, har inspirert SF i Vestfold og Telemark samt deres regionale partnerskap landbruk til at de nå ønsker å lage en økologisk handlingsplan i 2023. En annen effekt av handlingsplanen er at den forhåpentligvis også bidrar til at et nasjonalt, tallfestet mål for økologisk matproduksjon blir gjennomført i Norge noe som de andre skandinaviske landene har hatt i flere år.

Kompetansegruppe for jordhelse over embetsgrenser

Statsforvalteren i Oslo og Viken har lenge hatt fokus på jordhelse og jordfruktbarhet, i tråd med Nasjonalt program for jordhelse. Arbeidet foregår blant annet gjennom månedlige møter i en felles kompetansegruppe for jordhelse, sammen med Statsforvalteren i Vestfold og Telemark og Viken fylkeskommunes jordhelseinitiativ "Jordløftet". Kompetansegruppen har i 2022 gjennomført gårdsbesøk i mai og august hos grønnsaksprodusent Anders Hørthe og komprodusert Hellek Berge. Gruppen koordinerer nye tiltak i sine respektive regionale miljøprogram (RMP) som er relatert til jordhelse og økt karbonbinding i jord. Kompetansegruppen har gjennomført to webinar på tema kompost med stort oppmøte av kommuneansatte og landbrukere. Effekten av arbeidet i kompetansegruppe jord er en økt samordning mellom Statsforvalterembeter samt mellom embetene og Viken fylkeskommunes satsing "Jordløftet". Det bidrar også til økt kompetanse om jordhelse og karbonbinding gjennom åpne webinar og gårdsbesøk.

Prosjekt kompostering av løvtre fra randsoner

Statsforvalterens landbruksavdeling deltar i et mindre prosjekt på tema kompostering av løvtrevirke fra randsoner mot dyrka mark, som ledes av Grønt fagsenter Buskerud/Viken fylkeskommune. I 2022 er det gjennomført befaring hos de deltakende bøndene og en arbeidsplan for de ulike typene av komposter som skal settes opp er laget. Kompostene blir satt opp i løpet av våren 2023. I prosjektet inngår jordbiologianalyser ved hjelp av DNA-sekvensering. Hovedformålet med prosjektet er å stoppe gjengroing av dyrkede jordbruksarealer samtidig som man bruker denne ressursen til å fremstille en høyverdig kompost (med mye positiv sopp/fungi) til bruk på det dyrkede arealet. Tiltaket skal bidra til å bedre jordhelse og karboninnholdet i matjord og lagre inn mer CO₂ i matjordlaget. Effekten er også mer samhandling mellom landbrukere og landbruksorganisasjoner og fagsenter samt økt kompetanse om DNA-sekvensering av jord og jordbiologi.

Nydyrking

Nydyrking er et viktig arbeid for å øke grunnlaget for norsk matproduksjon. Landbruksavdelingen har gitt uttalelse til 58 søknader om nydyrking i 2022. Det er fire færre enn året før. Av disse har vi anbefalt at 19 søknader for nydyrking ikke godkjennes eller avgrenses av kommunen, med bakgrunn i at ulempen for natur- og kulturlandskapsverdiene ble vurdert høyere enn de landbruksmessige fordelene. Effekten av vårt arbeid innenfor nydyrking er å bistå kommunene med kompetanse og veiledning i avveining mellom natur- og kulturlandskapsverdier og behovet for økt norsk matproduksjon og tilhørende behov for nydyrking, redusere nedbygging av myr og natur- og kulturlandskapsverdier samt støtte og redusere arbeidspresset på kommunens landbrukskontorer.

Autorisasjonsordningene for plantevern og gnagermidler

Vi har ansvaret for at det holdes autorisasjonskurs for plantevernmidler og gnagermidler med avsluttende eksamen i vår region. Vi har per i dag tre godkjente kursarrangører som holder kurs, og vi er ansvarlige for eksamen. Autorisasjonsordningene innebærer mye administrativt arbeid, og Mattilsynet legger dårlig til rette for å effektivisere arbeidet med ordningene. Koronaen gjorde det administrative enda mer krevende for oss. Vi gjorde derfor store interne grep for å effektivisere eksamensordningen, samt gjorde den mer sikker med tanke på GDPR. Erfaringene fra 2020 og 2021 gjorde at vi videreførte opplegget rundt autorisasjonsordningene og spesielt for gnagermidler i 2022, men har åpnet opp igjen for fysiske kurs og eksamener.

Selv om vi internt har effektivisert ordningene, så står ikke gebyret vi kan kreve inn per gjennomført eksamen i forhold til tidsbruken vår. Godkjenning av kursarrangører, kursholdere, avtale eksamensdatoer, retting av prøver og registrering i database, innkreving av gebyr og informasjon om autorisasjonsordningene mm. på vår nettside krever en god del ukesverk. Det siste året har vi rettet nærmere 700 prøver for plantevernmidler eller gnagermidler.

I september 2022 ble vi kontrollert av Mattilsynet på rutiner for delegerte oppgaver. Resultatet av kontrollen ble at Mattilsynet ikke fant brudd på regelverket som gjør det nødvendig med videre oppfølging.

Regionale miljøutfordringer (fra kapittel 3.1.6.2.1.1 i TB)

Rapportere på

Virkemidler på miljøområdet er tilpasset til regionale miljøutfordringer

Regionalt miljøprogram

Sammen med næringsorganisasjonene i jordbruket har vi arbeidet med rullering av det regionale miljøprogrammet og forskrift om regionale miljøtilskudd i jordbruket, Oslo og Viken. Det er definert regionale hovedutfordringer og hovedmål for miljøvirkemidlene for ny fireårsperiode (2023-2026). Arbeidet ferdigstilles i februar 2023.

Regionale miljøtilskudd

Vi har hatt en svært stor økning i antall søknader om regionalt miljøtilskudd fra i fjor, økning på 253 søknader. Cirka 65 % av de som søker om

produksjonstilskudd i Oslo og Viken søker også regionalt miljøtilskudd.

Vektingen mellom kulturlandskap og forurensning er omtrent som i fjor, og de foreløpige tilskuddssatsene for 2022 ble satt med utgangspunkt i de endelige tilskuddssatsene vi hadde året før. Jordbruksforhandlingene 2022 ga oss et uventet og positivt bidrag til tilskuddspotten, da vi fikk øremerkede midler som vi skulle bruke til å stimulere til økt oppslutning for tiltak mot forurensning til vassdrag og kyst (Oslofjordtillegget). I samråd med næringsorganisasjonene i jordbruket plukket vi ut enkelte tiltak, de med størst effekt på vannmiljø, som fikk økt foreløpig tilskuddssats som en følge av dette. Tiltakene som ble særlig prioritert var ingen jordarbeiding om høsten, direktesådd høst Korn og høstoljevekster, fangvekster som underkultur og fangvekster sådd etter høsting. Den økte tilskuddspotten, og vårt informasjonsarbeid mot jordbruksnæringa i Oslo og Viken, ga en klar effekt med en økning på 253 nye søknader. De aller fleste av disse søknadene er knyttet til vannmiljø. Dette har videre en svært positiv effekt på vannkvaliteten i våre vann, vassdrag og Oslofjorden ved at enda mer jordbruksareal nå ligger som stubbåker om høsten og gjennom vinteren, som igjen gir redusert avrenning av jord og næringsstoffer til vannet, og som da holder mer av jorda igjen på jorden der den skal være.

Kulturlandskap

En av hovedutfordringene i vår region er tap av kulturlandskap som følge av jengroing. Bratt areal er mer krevende å høste maskinelt enn flatere areal og har lettere for å gå ut av drift. Tilskudd er derfor et viktig bidrag til fortsatt drift av slike arealer. Drift av bratt areal er prioriterte tiltak for tidligere Buskerud som følge av jordbruksforhandlingene, og har høy prioritet hos oss. Ordningene under miljøtema kulturlandskap har stabil oppslutning, med unntak av en litt uforklarlig nedgang for beiting av verdifulle jordbrukslandskap i innmark. Effekten av tiltakene er åpne kulturlandskap og at særegne kulturlandskapselementer ivaretas.

Biologisk mangfold

Soner for pollinerende insekter ble tatt inn i RMP i 2019. Det er en ordning som har fått veldig god oppslutning i fireårsperioden, ca. 10 mil i 2019, ca. 45 mil i 2020, ca. 62 mil i 2021 og 85 mil i 2022. Oppslutningen fortsetter å øke selv om vi har en maksbegrensning på hvor mange meter soner hvert foretak kan få tilskudd for. Effekten av tiltakene er økt biologisk mangfold i et variert jordbrukslandskap.

Kulturminner og kulturmiljøer

I 2020 valgte vi å doble tilskuddssatsen for drift av seter for å bremse den nedgangen vi har sett i antall setre i drift over en lengre periode. Tilskuddssatsen vår er nesten det dobbelte av det som ble fastsatt av partene i jordbruksoppgjøret i 2022. På tross av dette ser vi en nedadgående trend på antall setre i drift i fireårsperioden, fra 80 setre i 2019 til 68 setre i 2022. De øvrige ordningene under miljøtema kulturminner og kulturmiljøer har hatt uendret oppslutning. Prioriteringene vi har gjort mener vi har bidratt til å synliggjøre og øke bevisstheten rundt kulturhistoriske verdier i jordbrukets kulturlandskap.

Avrenning til vann

Avrenning av jord og næringsstoffer til vassdragene er en stor miljøutfordring i Oslo og Viken. Vi har store areal åpen åker og erosjons- og flomutsatt areal under marin grense. Det er tegn til positiv utvikling på forurensningssiden i flere vannområder, men med klimaendringene og et stadig bedre kunnskapsgrunnlag, ser vi likevel at behovet for tiltak mot vannforurensning i kornområdene bare øker. Vi ser i 2022 en svært stor økning i oppslutningen rundt *ingen jordarbeiding om høsten*, fra 536 075 dekar i 2021 til 687 155 dekar i 2022. En fin høst ga også mye *direktesådd areal*, 62006 dekar, som er en økning på 12000 dekar fra året før. Økningen i direktesådd har etter vår oppfatning en klar sammenheng med en værmessig gunstig høst, og gode forhold for å så høstkorn, i tillegg til de økte tilskuddssatsene i RMP for direktesåing av høstkorn. Over tid har det vært stort fokus på fangvekster, og det har blitt brukt mye tid på veiledning og markdager. *Fangvekstordningene* økte også mye fra 2021 til 2022, fra 54460 dekar i 2021 til 86740 dekar i 2022. *Oslofjordtillegget* ble brukt til å øke de foreløpige tilskuddssatsene for *ingen jordarbeiding om høsten*, *direktesådd høst Korn* og *høstoljevekster*, *fangvekster sådd etter høsting* og *fangvekst som underkultur*. Vi mener økt oppslutning rundt vannmiljøtiltakene i vår region har en klar sammenheng med Oslofjordtillegget. Det er svært viktig at Oslofjordtillegget ikke blir et blaff, men at det gis forutsigbarhet over år ved at dette vil være et bidrag for å stimulere til økt oppslutning om tiltak som er viktige mot forurensning til vassdrag og kyst. Forutsigbarhet for jordbruksforetakene i tilskuddssatsene er viktig for oppslutningen av miljøtiltakene. Dagens fordelingsnøkkel for regionale miljøtilskudd ivaretar ikke vannmiljøet på en god nok måte.

Utslipp til luft

Antall dekar der gjødsla fordeles ved nedfelling eller nedlegging av husdyrgjødsel øker, og antall dekar der det brukes tilførselsslange økte i 2021. Det bidrar til mer miljøvennlig spredning av husdyrgjødsel og mindre jordpakking.

Plantevern

Ugrasharving i åker har samme oppslutning som forrige søknadsomgang. Effekten er mindre bruk av kjemiske plantevernmidler, noe som igjen er positivt med tanke på mindre plantevernmiddelrester i naturen og i produktene.

Miljøavtale og klimarådgiving

Det er økt oppslutning om miljøavtalen, men vi har ikke fått den oppslutningen vi ønsker med tiltakspakken miljøavtale. Den er komplisert å forstå, og vi tror foretakene i liten grad ser verdien av miljøavtale slik den er innrettet i dag. Miljøavtale slik den er i dag er ikke aktuell å ta med i neste fireårsperiode, da ett av tiltakene vi har i denne blir et eget tiltak i den nye forskriften.

Antallet som har søkt på tiltaket *klimarådgiving* har økt i 2022. Vi forventer at denne øker i årene framover, når tiltaket blir mer kjent for jordbruksnæringa.

Det at antallet søknader om regionale miljøtilskudd øker, viser at ekstra penger har stor effekt, i tillegg til at vi har blitt mer aktive i bruk av SMS for å informere om veiledningsmateriell og søknadsfrist.

De foreløpige satsene for 2022 ga oss et overforbruk av tilskuddsramma. Vi er dermed nødt til å justere de foreløpige tilskuddssatsene ned før utbetaling av de regionale miljøtilskuddene. Oslofjordtillegget har vi sett på isolert for de ordningene vi økte tilskuddssatsene for, og justert oss ned til tilskuddsramma på 40,4 millioner for disse. Deretter har vi redusert alle de foreløpige tilskuddssatsene basert på vår ordinære tilskuddsramme på 161,7

millioner med ca. 10 % slik at vi holder vektingen vår mellom kulturlandskap og forurensning. Jordbruksnæringa er tydelig negative til at tilskuddssatsene må settes ned når oppslutning som i år har økt og miljøinnsatsen som foretakene gjør har økt.

Vi er en stor region med et tilsvarende spenn i utfordringer og satsingen på klimatiltak, som klimarådgivning i RMP, vil trolig ta en større del av potten fremover. For at vi regionalt fortsatt skal kunne målrette tiltakene i vår RMP til de miljøutfordringene som er i regionen, mener vi potten må økes vesentlig for 2023.

Vårt utkast til en ordning for bruk av gårdskompost gjennom regionale miljøtilskudd er tatt inn i den nasjonale tiltaksmenyen til de regionale forskriftene for ny fireårsperiode. Vi ser fram til å ta i bruk ordningen som vil stimulere til høyere karboninnhold i jorda, bedre jordliv, mindre fare for erosjon av jord og grunnlag for mer stabile og høyere avlinger.

Det er etter vår mening et svært viktig prinsipp at det skal lønne seg å være miljøvennlig bonde.

Regionale miljøkrav

Ny forskrift om regionale miljøkrav for jordbruket i Oslo og Viken ble fastsatt høsten 2022, og trådte i kraft 01. januar 2023. Forskriften skal bidra til å redusere erosjon og avrenning fra jordbruksarealer til sårbare vannforekomster. Forskriften tar også hensyn til utfordringene i Oslofjorden. Virkeområdene ligger innenfor gamle Akershus og Østfold fylker. Jordbruksarealene her har store utfordringer med erosjon og avrenning av næringssalter, til tross for at det har blitt jobbet lenge og systematisk med både frivillige tiltak og miljøkrav. Vannområdene i Østfold og Akershus ble i tillegg prioritert, fordi de har jobbet systematisk over lang tid med å oppdatere kunnskapsgrunnlaget i denne delen av regionen. Vannområder i Buskerud og Jevnaker og Lunner kommuner har de siste årene kommet godt i gang med å oppdatere kunnskapsgrunnlaget i sine områder. Når dette er på plass, vil vi vurdere behovet for å innføre miljøkrav i denne delen av vår region. Dette arbeidet har startet opp nå i 2023.

Ettersom forskriften ikke har begynt å virke ennå, kan vi ikke si noe om effekten av denne, men vi forventer en klar positiv effekt for vannkvaliteten i ferskvannet og i Oslofjorden, ved at mer av matjorda og næringsstoffene nå vil bli holdt tilbake på jorda der den skal være.

Spesielle miljøtiltak i jordbruker (SMIL) og Drenering av jordbruksjord

Det totale forbruket av de tildelte SMIL-midlene til Oslo og Viken økte jevnt frem til 2020, da vi passerte 50 mill. kroner. Etter en liten nedgang i 2021, passerte forbruket 51,5 mill. kr i 2022. Dette skyldes blant annet at over 10 mill. kr ble inndratt gjennom ordningen i løpet av året. Dette vitner om svært høy aktivitet og ønske om å iverksette nye tiltak, til tross for at evnen til å gjennomføre tidligere igangsatte prosjekter har vært noe lav. Dette må likevel følges opp med økte tildelinger, da det ikke forventes tilsvarende summer inndratte midler framover. Rundt 2/3 av tilsagnene i SMIL-ordningen gikk i 2022 til tiltak for å redusere forurensning og avrenning. Sammen med mer drenering av jordbruksjord kan dette bidra til bedre agronomi og reduserte utslipp av klimagasser. Resterende midler brukes i hovedsak til å ta vare på kulturlandskapet og kulturminner (litt under 1/3), spesielt i øvre deler av Viken, og i begrenset grad til å ivareta det biologiske mangfoldet og til å redusere forurensning og utslipp til luft.

Satsene for tilskudd til drenering av jordbruksjord økte med 25 % etter jordbruksoppgjøret i 2022. Økningen i både antall tilsagn og totalt forbruk for 2022, kan være en effekt av dette. Som følge av den generelle prisøkningen hos entreprenørene, vil tilskuddet fortsatt utgjøre en lav andel av total kostnadene ved å grøfte, særlig på jord med mye stein.

Vi minner fortsatt om at Oslo og Viken er landets største jordbruksfylke målt i antall daa jord i drift, og med store områder under marin grense. Hele 48 % av landets andel av areal for vekstgruppe korn og 36 % av areal vekstgruppe bær finner vi i dette området. Likevel mottok vi bare 28 % av den nasjonale SMIL-tildelingen i 2022.

Vi henger fortsatt etter når det gjelder nødvendige utbedringer av hydrotekniske anlegg i leirområdene, utbedringer og ivaretagelse av kulturhistoriske verdier og kulturbetinga verdifulle landskap. Likevel skal vi ikke undervurdere effekten oppslutningen om de årlige miljøtiltakene kan ha på lokale vannforekomster og kulturlandskap.

Tiltak i beiteområder

Rundt halvparten av kommunene i Viken forvalter denne ordningen. I 2022 ble det behandlet rundt 80 søknader fordelt på 23 kommuner. Tidligere år har det vært gitt føringer om hvordan midlene skulle prioriteres til investeringer knyttet til teknologi. Det lå ingen slike føringer for 2022, men statistikk fra fagsystemet Agros viser nå at over 60 % av midlene over denne ordningen gikk til dette, drøyt 20 % til sperregjerder og 10 % fordelt på fe-rister og sanke- og skilleanlegg. En stor andel av tilskuddet til teknologi er knyttet til innkjøp av Nofence-klaver. Midlene bidrar til mer effektiv overvåking av beitedyr på utmarksbeiter i enkelte kommuner og områder, til tross for at tilskuddsandelen per beitedyr er svært lav.

CWD-midlene

Av den totale nasjonale rammen, var 6,5 millioner kroner øremerket tiltak knyttet til ekstraordinære kostnader for beitenæringen som følge av tiltak mot skrantesjue innenfor CWD-sonene. Midlene ble forvaltet av Statsforvalteren i Oslo og Viken i samarbeid med Statsforvalterne i Vestland og Vestfold og Telemark. Vi har hele tiden hatt tett dialog med beitenæringa om bruken av disse midlene. Underveis i behandlingen av søknadene har vi kontinuerlig dialog med Matilsynet. Vi mottok 46 søknader innen søknadsfristen, hvorav 27 fra Hardangervidda- og 19 fra Nordfjellsonen. Tilskuddssatsen var i år 77 kr/beitedyr uavhengig av CWD-sone. Søknadene ble behandlet i tråd med CWD-soneforskriften og føringer i utlysingsbrevet

fra Statsforvalteren. Faktiske kostnader for de gjennomførte tiltakene ble beregnet til nærmere 11 mill. kr i de to berørte områdene. Utbetalt samlet tilskudd inkl. overførte midler fra 2021 var 7,2 millioner kroner. Som følge av brudd på CWD-soneforskriften for ti beite- eller sankelag (avdekket gjennom tilsyn utført av Mattilsynet i 2022), ble samlet avkorting rundt 100 000 kroner. Kompensasjonen er nødvendig og effektiv for å få beitenæringa til å gjennomføre tiltakene som er pålagt gjennom soneforskriften. Disse tilskuddene har en klart positiv effekt for å opprettholde beitenæringa i utmark, og cwd-midlene er veldig viktige for å kompensere noe av kostnadene for beitenæringa som følge av cwd-sykdommen i disse beiteområdene.

Fjellandbruksmidlene

Vi har rapportert på bruken av vår tildelte andel av midlene til Statsforvalteren i Trøndelag som har det koordinerende ansvaret for forvaltning av midlene.

Klima og miljøprogrammet (KMP)

Vi har innvilget midler fra programmet til kommuner, landbruksforetak, faglagene og landbruksrådgivningen. I år prioriterte vi prosjekter som styrker klimavennlig driftspraksis og kunnskap om klimautfordringer i jordbruket. Et grunnvilkår for vår tildeling er at kunnskapen fra prosjektene gjøres bredt tilgjengelig for næringsutøverne og raskt kan iverksettes i praktisk jordbruk. I år kom det inn 22 søknader og vi har gitt tilskudd til miljørådgivning, bruk av saueull som duk, komprogram, markvandring, demonstrasjonsforsøk, regenerativ landbruk, kompostering og bruk av pelletert kyllinggjødsel på økologisk eng.

Trendene følger overordna føringer i RMP, med økt fokus på klima og jordhelse. Vi ser at KMP bidrar til å målrette miljøarbeidet i landbruket og særlig til å styrke kunnskapen om klimagassutslipp, karbonbinding og jordhelse. Vi mener vi har en god og allsidig bruk av midlene som kommer jordbruket og samfunnet til gode. Behovet for midler i KMP er stort. I 2022 har vi mottatt søknader med søknadsbeløp på mer enn det vi har penger til. Vi anslår at behovet for midler i 2023 og de neste årene vil øke betraktelig.

Virkemidler på miljøområdet (vurdering)

Betegnelsen på rapporteringskrav	Beskrivelse
Beskriv kort hvordan de ulike økonomiske miljøvirkemidlene (RMP, SMIL, tilskudd til tiltak i beiteområder, klima- og miljøprogrammet, drenering, etc.) er blitt innrettet og prioritert mot regionale og lokale behov.	I det regionale miljøprogrammet har vi sammen med næringsorganisasjonene definert hovedutfordringene i Oslo og Viken, og satt mål for hvilken effekt vi skal oppnå for de ulike miljøvirkemidlene i fireårsperioden.
Vurder kort om prioriteringene har gitt ønsket effekt og resultat (bidratt til å ivareta kulturlandskapet og naturmangfoldet, og redusert forurensningen).	Svært stor oppslutning rundt effektive tiltak mot forurensning til vassdrag og kyst. Tross sterk prioritering av setre gjennom økt setertilskudd, ser vi en nedgang i antall setre i drift.
Beskriv kort de største utfordringene i fylket på miljøområdet de kommende år.	Tap av kulturlandskap som følge av gjengroing, nedgang i antall setre i drift, forurensning fra jordbruksarealer, tap av næringsstoffet til luft, tap av jordkarbon reduserer matjordas produksjonsevne og økosystemtjenester.
Hva kan eventuelt kommunal og regional forvaltning gjøre annerledes for å bedre måloppnåelsen/miljøeffekten.	Fortsette med det informasjons og veiledningsarbeidet vi vet fungerer.

Virkemidler på miljøområdet (andel)

Kulturlandskap	Biologisk mangfold	Kulturminner og kulturmiljøer	Avrenning til vann	Utslipp til luft	Plantevern	Miljøavtale og klimarådgivning	Sum
9 %	5 %	4 %	78 %	3 %	1 %	1 %	100 %

Fordelingen er inklusive Oslofjordtillegget, som skulle gå til effektive tiltak mot forurensning til vassdrag og kyst. Uten Oslofjordtillegget er fordelingen ca. 20 % til kulturlandskapsordninger og ca. 80 % til forurensningsordninger. Fordelingen innebærer at vi får økt stimuli til gjennomføring av tiltak mot forurensning under marin grense, og økt stimuli til kulturlandskap over marin grense. Fordelingen har vært slik i fireårsperioden, for å skape forutsigbarhet for søker og en sterk stimuli for økt oppslutning om tiltakene vi har for regionale miljøtilskudd.

Miljøvirkemidlene (fra kapittel 3.1.6.2.1.2 i TB)

Rapportere på

Innholdet i miljøvirkemidlene er godt kjent for aktuelle søkere, landbrukets organisasjoner og kommuner.

Regionale miljøkrav og Regionalt miljøprogram

I 2022 har vi har deltatt på en rekke informasjonsmøter, i regi av vannområder, landbruksnæringa (fylkeslag og lokallag), og andre, der vi har informert kommuner og bønder om nye regionale miljøkrav i jordbruket og tilskuddsordningene i Regionalt miljøprogram. Videre har vi publisert nettsaker og nyhetsartikler om disse og andre tema på våre egne nettsider, og formidlet informasjon om dette i aktuelle nyhetsbrev til kommunal landbruksforvaltning som sendes 1 gang i uka. Vi ser en klar effekt av dette informasjonsarbeidet, helt konkret blant annet gjennom at vi i 2022 fikk drøyt 250 nye søknader om tilskudd over RMP. Dette har samtidig gitt en øket miljøinnsats og mindre avrenning av jord og næringsstoffer til vann, vassdrag og til Oslofjorden.

Innholdet i miljøvirkemidlene (andel)

Betegnelsen på rapporteringskrav	2018	2019	2020	2021	2022
Hvor stor en andel (%) av PT søkere søkte RMP	57	63,3	62,2	63,1	67

Jevnaker, Lunner og Svelvik kommuner ble en del av Viken fra 2020. Vi ser en stor effekt av vårt informasjonsarbeid og økt tilskuddsramme mtp. Oslofjordtillegget. En økning på 250 nye foretak som søkte RMP i 2022!

Innholdet i miljøvirkemidlene (vurdering)

Betegnelse på rapporteringskrav	Beskrivelse
Gi en vurdering av om omfanget av utførte miljøtiltak (RMP, SMIL, tilskudd til tiltak i beiteområder, klima- og miljøprogrammet, drenering, etc.) har vært stabilt, stigende eller synkende de siste fem år.	Omfanget av utførte miljøtiltak har vært stigende de siste fem år. RMP fikk en svært stor økning i 2022, og viser en stor vilje til å gjennomføre frivillige miljøtiltak!
Gi en kort omtale av hvordan og i hvilken grad statsforvalteren har bidratt til å gjøre ordningene kjent.	Stor grad. Ukentlig informasjonsbrev til kommuner, temasider for hvert miljøvirkemiddel og nyhetssaker på nettsidene der målgruppen er alle, egne undersider spesielt rettet mot kommunal landbruksforvaltning, tilskuddskalenderen brukes aktivt ved utlysning av midler, digital møteplass for saksbehandlere, dialog med næringsorganisasjonene i jordbruket m.fl., facebooksidene Viken-bonden, fagsamlinger/webinarer. SMS om regionalt miljøtilskudd for å bekjentgjøre veiledningsmaterieill, og påminnelse om søknadsfrister. Deltagelse på fagmøter og fagsamlinger i regi av vannområder og næringsorganisasjoner, hvor vi har holdt innlegg om miljøvirkemidlene i jordbruket. Vi ser at vårt informasjonsarbeid gir en stor økning i antall foretak som søker, og flere tidligere søkere har i 2022 søkt om større arealer.
Hvilke tiltak vil statsforvalteren gjennomføre kommende år for å øke oppslutningen om miljøtiltak i jordbruket?	Vi skal fortsette med det informasjons- og veiledningsarbeidet vi vet fungerer, ved både digitale arrangementer og ved fysisk deltagelse på møter og fagdager ute. Vi ser en klar effekt av det arbeidet vi gjør ut mot forvaltning og næringa spesielt.

3.1.1.14 Andre oppdrag

Ikke aktuelt

3.1.2 Statlig virksomhet på regionalt nivå skal være godt samordnet og legge til rette for gode helhetsløsninger

3.1.2.1 Gode og helhetlige tjenester til utsatte barn og unge

Statsforvalteren har ledet et regionalt samarbeid på velferdsfeltet med deltakelse fra flere regionale og nasjonale aktører (for eksempel Nav, Husbanken, Bufetat, KS og Viken fylkeskommune). Samarbeidet har i 2021 og 2022 blitt omtalt som Velferdsprosjektet.

Det har i 2022 vært en regional arbeidsgruppe som har prioritert fem utvalgte hovedsatsninger: unge med bostedsutfordringer, samarbeid og samordning (inkludert de nye samarbeidsbestemmelsene i velferdslovgivningen), barnevernsreformen, integrering og barnefattigdom. Hver regional aktør har vært initiativtager til tiltak, og vi har samarbeidet regionalt om de felles tiltakene innen alle de prioriterte områdene. Velferdsprosjektet har også samarbeidet med Husbanken om nettverk for kommunene, for å utvikle tiltak overfor unge med bostedsutfordringer.

Gjennom året har vi bidratt til implementering av de nye samarbeidsbestemmelsene i velferdslovgivningen gjennom informasjon og opplæring på ulike arenaer både stedlig og digitalt. Høsten 2022 gjennomførte vi blant annet en større fysisk samling som ble kalt "refleksjonskonferanse" med opplæring i endringene for alle kommuner og ansatte innen alle velferdsområder. Samlingen ble også overført digitalt med en oppfordring til kommunene om å se sendingen i fellesskap internt i tjenestene eller mellom tjenester i fellesskap.

Basert på de andre regionale aktørenes rapportering ved avslutning av Velferdsprosjektet, er vår vurdering at positiv utvikling i samordning på regionalt nivå blant annet kan tilskrives Statsforvalterens innsats. Fra 2023 går Velferdsprosjektet fra prosjektfase og over i ordinær drift hos Statsforvalteren. Rapportering og evaluering ved avslutning av prosjektet vil inngå i vurderingene om videre innretning og utvikling for samarbeid internt om oppdragene og sammen med relevante regionale samarbeidspartene på velferdsområdet.

Videre har vi gjennomført en rekke tiltak i forlengelse av barnevernsreformen og oppfølging av barnevernsreformen som en oppvekstreform. Vi vurderer at våre tiltak og bistand til kommunene har vært nødvendig og et viktig bidrag for at kommunene skal lykkes med å prioritere og styrke helhetlig forebygging på oppvekstfeltet, inkludert forståelsen om at samtlige sektorer og tjenester må bidra for å lykkes med reformens intensjoner. Vår vurdering er at kommunene har god kjennskap til behovet for å styrke det forebyggende arbeidet og bedre samhandlingen mellom tjenester og sektorer i kommunen. Samtidig ser vi at det er store forskjeller mellom kommunene når det gjelder fremdrift for utviklingsarbeid på dette området.

Gjennom aktiviteter som vist til over, er det vår samlede vurdering at utviklingen over tid går i riktig retning hva gjelder fokus på bedre og mer helhetlige tjenester til utsatte barn og unge. Det er også vår vurdering at det juridiske rammeverket nå bedre understøtter tidlig innsats og forebygging i alle velferdsområder. Samtidig er det vårt syn at kommunene er ulikt stilt og med store variasjoner når det gjelder fremdrift for å sette endringene ut i praksis. Slike variasjoner er bekymringsfulle fordi barn og familier skal sikres likeverdig rett til hjelp uavhengig av hvor de bor. Vi er også fremdeles bekymret for utsatte barn og familier som er i behov av samtidige tjenester fra flere sektorer, for eksempel barn med spesielle oppfølgingsbehov fra skole, helse og barnevern.

Statsforvalteren vil fremholde med bistand, råd- og veiledningsaktiviteter til kommunene på området i 2023.

For øvrig vises det også til rapportering om aktiviteter knyttet til implementering av barnevernsreformen som en oppvekstreform under kapittel 3.2.1.1.1 og rapporteringskrav

7.3.10.1.1.

Godt samordnet tjenestetilbud i kommunene til utsatte barn og unge (fra kapittel 3.2.1.1.1 i TB)

Rapportere på

Godt samordnet tjenestetilbud i kommunene til utsatte barn og unge

Statsforvalteren har ledet et regionalt samarbeid på velferdsfeltet med flere regionale og nasjonale aktører (for eksempel Nav, Husbanken, Bufetat, KS og Viken fylkeskommune). Samarbeidet har i 2021 og 2022 blitt kalt Velferdsprosjektet. Det vises til rapportering for arbeidet og tilhørende måloppnåelse, resultater og vurderinger under kapittel 3.1.2.1

Vi har deltatt i nettverk BTI og BTS, og bidratt til utvikling av en opplæringspakke for ansatte i tjenestene som skal jobbe med tett oppfølging etter disse metodene.

Når det gjelder samarbeid med kompetansesentre på velferdsfeltet så har vi samarbeidet med flere aktører og instanser (for eksempel RBUP Øst, RBUP Sør, NAPHA, KORUS Oslo, KORUS Øst, KORUS Sør, RVTS Øst og RVTS Sør). Samarbeidet har omfattet en rekke områder og har flere felles tiltaksplaner med konkrete tiltak.

Videre har vi gjennomført en rekke tiltak i forlengelsen av barnevernsreformen og oppfølging av barnevernsreformen som en oppvekstreform. Vi har blant annet gode erfaringer med gjennomføring av dialogmøtene, og får tilbakemelding om at kommuner og bydeler opplever møtene som svært nyttige og konstruktive. Vi vurderer at møtene har bidratt til at bydelens/kommunens overordnede administrative og politiske ledelse har fått bedre oversikt over arbeidet i barneverntjenesten, men også en økt felles forståelse og tilnærming til helhetlig forebygging og tidlig innsats på oppvekstfeltet, og hvordan alle sektorer og tjenester må bidra for å lykkes med reformens intensjoner. Som ledd i dette arbeidet har vi også kartlagt hva som er status i kommunene når det gjelder utarbeidelse av plan for å forebygge omsorgssvikt og atferdsvansker. Kartleggingen viser at flere kommuner er i gang med å utarbeide et slikt planverk, men få kommuner har foreløpig vedtatt planen i kommunestyret. Flere kommuner gir tilbakemelding om at de opplever lovkravet som uklart, både når det gjelder forankringen i barnevernsloven, hva som er kravene til innhold i planen, og hvordan denne skal tilpasses kommunens øvrige planer. Kommunene gir tydelig tilbakemelding om behov for en digital veileder, og vi har videreformidlet dette behovet til Barne-, ungdoms- og familiedirektoratet (Bufdir).

Vår vurdering er at kommunene har god kjennskap til barnevernsreformen, behovet for å styrke det forebyggende arbeidet og bedre samhandlingen mellom tjenester og sektorer i kommunen. Samtidig ser vi at det er store forskjeller mellom kommunene når det gjelder fremdrift for utviklingsarbeid på dette området. Det vil være behov for ytterligere oppmerksomhet og tiltak på dette området fra vår side i dialogen med kommunene gjennom 2023.

I perioden 2020-2022 har vi deltatt i CRPD-prosjektet initiert av Bufdir. Gjennom arbeidet har vi erfart at en viktig forutsetning for å implementere menneskerettigheter i kommunene er forankring i kommuneledelsen. Strategisk mål med arbeidet er å få plassert menneskerettighetene inn i kommunens planer og da helst i en overordnet temaplan. På den måten må alle sektorer i kommunen rapportere på hvordan de har jobbet for å ivareta disse rettighetene, til kommunens ledelse. Vi har aktivt tilbudt CRPD-opplæring internt i embetet og til pilotkommunene. Vi er nå i gang med å tilby opplæring til alle kommunene i Viken og bydelene i Oslo. Fremdriften for Statsforvalterens ansvar for oppdrag på området vurderes som god.

For øvrig vises det også til rapportering under rapporteringskrav 7.3.10.1.1.

God kompetanse om utsatte barn og unge i kommunene (fra kapittel 3.2.1.1.2.1 i TB)**Rapportere på**

God kompetanse om utsatte barn og unge i kommunene

Statsforvalteren har samarbeidet med regionale aktører på velferdsfeltet slik det er beskrevet i 3.2.1.1.1.1.

Vi ser at samarbeidet om komplekse enkeltsaker der det er behov for samtidige tjenester er krevende i mange kommuner. utfordringene gjelder forhold som manglende innsikt om de ulike tjenesteområdenes lovverk, rammer og mandat, varierende kompetanse om ledelse og styring, manglende incentiver som fremmer helhetlige løsninger på tvers av sektorer, samt utfordringer i skjæringspunktet mellom det kommunale tjenestetilbudet og statlige tjenester som spesialisthelsetjenesten og Bufetat.

Vi har gjennom 2022 prioritert ulike aktiviteter for å gjøre endringene i velferdslovgivningen bedre kjent. Vi opplever at kommunene er kjent med lovendringene og at disse har trådt i kraft. Mange kommuner har stor oppmerksomhet om utfordringene og behovet for endringer. Samtidig er vår vurdering at implementeringsarbeidet i kommunene tar tid, at kommunene har ulik fremdrift i eget utviklingsarbeid på området, og vi vil følge opp dette i dialogen med kommunene også i 2023.

3.1.2.2 Den offentlige boligsosiale innsatsen skal være helhetlig og effektiv

Statsforvalteren har i 2022 vært initiativtager og bidragsyter når det gjelder samordning av flere andre regionale instanser. Målet har vært å sikre at kommunene opplever å få helhetlig bistand til arbeidet sitt på det boligsosiale området. I denne forbindelse har vi blant annet hatt et systematisk samarbeid med Nav Øst- og Vestviken, Viken fylkeskommune, KS, Husbanken og Bufetat. I samarbeidet har vi sett våre oppdrag på det boligsosiale området i fellesskap og i en større helhet. På den måten har vi i større grad lykkes med å fremstå omforent og koordinert overfor kommunene når vi formidler mulighetsrom og prioriteringer for å løse boligsosiale utfordringer. Vi erfarer at dette har gitt en tydeligere kommunikasjon i dialogen med kommunene, og at kompetanse og ressurser fra flere regionale instanser er benyttet bedre for flere.

Videre er det vår vurdering at endringene i velferdslovgivningen knyttet til samarbeid og samordning har gitt et tydeligere mandat og større forståelse for nødvendigheten av å se og løse boligsosiale utfordringer på tvers av sektorer. Statsforvalteren vil følge opp kommunenes utviklingsarbeid på området i 2023.

Alle trenger et trygt hjem (2021 - 2024) (fra kapittel 3.2.1.2.1.1 i TB)

Rapportere på

Helhetlig samarbeid mellom stat og kommune om de tre prioriterte innsatsområdene.

Statsforvalteren har også i 2022 ledet Velferdsprosjektet, et prosjekt som har hatt som hovedformål å samarbeide og samordne statlige og regionale aktører på velferdsområdet. Prosjektet har vært tverrfaglig sammensatt gjennom flere av Statsforvalterens avdelinger, og av eksterne deltakere som Nav Øst- og Vest Viken, Husbanken, Bufetat, KS og Viken fylkeskommune.

Prosjektet har vært tuftet på Statsforvalterens overordnede rolle som ansvarlig for å følge opp mål og retningslinjer fra sentrale myndigheter. Mål og retningslinjer som har ligget til grunn for prosjektsamarbeidet har på det boligsosiale området blant annet vært, Alle trenger et trygt hjem (2021 – 2024), FNs bærekrafts mål, CRPD, Oppvekstreformen og FNs barnekonvensjon.

Arbeidsgruppen har med overnevnte retningslinjer og strategier jobbet i fellesskap opp mot innsatsområdene:

- Ingen skal være bostedsløse
- Barn og unge skal ha gode boforhold og
- Personer med nedsatt funksjonsevne skal på lik linje med andre kunne velge hvor og hvordan de bor

Det har vært faste arbeidsmøter med utveksling av informasjon og kunnskap. Hver aktør har vært initiativtager til ulike tiltak, og vi har samarbeidet om tiltakene og således kunne føre en samordnet dialog overfor kommunene.

Tiltak og overfor kommunene har eksempelvis vært webinar og fysiske samlinger med informasjon og opplæring, deltakelse i ulike fora og nettverk slik som BTI og BTS, samarbeid om felles tiltaksplaner på ulike områder med regionale kompetansesentre på velferdsfeltet som RBUP Øst, RBUP Sør, NAPHA, KORUS Oslo, KORUS Øst og KORUS Sør og RVTS Øst og RVTS Sør.

Vi formidler våre forventninger til kommunene gjennom årlig forventningsbrev, dialogmøter, kurs og konferanser, samt gjennom tilsyn og klagesaksbehandling.

3.1.2.3 Tilsyn skal være samordnet, målrettet og medvirke til læring og forbedring

Vår samlede vurdering av dette rapporteringskravet er at vi i 2022 har hatt en god utvikling. Antall tilsyn som er samordnet mellom statsetater og egenkontrollen, og som fremgår av tilsynskalenderen har aldri vært på et høyere nivå enn i 2022. Det ble gjennomført over 240 tilsyn med våre kommuner, bydeler og fylkeskommuner. Noen av disse er samordnet og andre ikke pga. hendelsesbaserte tilsyn. Vi har som tidligere år oppfordret statsetatene til å også legge inn hendelsesbaserte tilsyn i tilsynskalenderen, slik at hele tilsynsporteføljen fremgår av kalenderløsningen.

Selv om tilsynsaktiviteten samlet sett har vært stor har statsetatene fortsatt forbedringspotensial, da 1. desember fristen ikke ble overholdt fullt ut. Dette gjelder også oss. Det er fortsatt en del ad hoc planlegging og sen registrering i tilsynskalenderen, som har ført til noen tette tilsyn i enkelt kommuner. Feil med integrasjonen mellom TILDA og tilsynskalenderen har også litt av skylden for det, da flere av aktivitetene til Arbeidstilsynet ikke var synlig i tilsynskalenderen. Noen av tilsynene ble faktisk først synlig når de allerede var gjennomført. Dette har vi hatt dialog med STAF om.

I og med at samordningsarbeidet involverer mange aktører har vi i større grad brukt hjemmesiden vår for å holde alle disse orientert om statlige tilsyn, tilsynssamordning m.m. Her deles også referatene fra Tilsynsforum møter.

For å få innsikt i hva våre tilsyn fører til / har ført til har vi i embetet begynt å evaluere våre tilsyn løpende. Vi har utviklet et digitalt evalueringsskjema som tar mellom 7-10 min å svare på, og hvor vi spør om ulike forhold ved tilsyn, deriblant om læring og hvordan vi kan bli bedre. Erfaringene så langt er gode, og vi vil i 2023 strebe etter at enda flere gir oss en tilbakemelding på tilsynene. Informasjon om muligheten til å gi oss en tilbakemelding er spredd gjennom ulike kanaler, deriblant vår kommunekonferanse med ordførere og kommunedirektører.

Et nytt prosjekt som er helt i startfasen og som vil være viktig for bl.a. tilsynsfeltet er utarbeidelse av et felles utfordrings-/framtidsbildet på områdenivå. Hensikten er å synliggjøre de utfordringene kommunene på de ulike fagområdene står ovenfor. Dette vil skape felles forståelse og innsikt, og forhåpentligvis engasjert rundt valg av tilsynsteamene i egeninitierte tilsyn.

Den samlede tilsynsbelastningen for den enkelte kommune skal ikke være for stor. (fra kapittel 3.2.1.3.1.1 i TB)

Rapportere på

Den samlede tilsynsbelastningen for den enkelte kommune skal ikke være for stor.

Det ble gjennomført til sammen 241 statlige tilsyn med kommune, bydeler og fylkeskommuner. Tilsynene fordelte seg slik mellom statsetatene:

- SF Oslo og Viken: 142
- Mattilsynet: 51
- Arbeidstilsynet: 40
- Arkivverket: 7
- DSB: 1

Bortsett fra Skiptvet kommune har alle andre kommuner og bydeler minst fått ett tilsyn i 2022. Eidsvoll og Fredrikstad kommune fikk 10 tilsyn hver seg og toppet listen over flest tilsyn. Tilsynstrykket på disse kommunene anses likevel ikke som uforvarlig, selv om det er et høyt antall gjennomførte tilsyn. Dette fordi tilsynene med disse kommunen ble spredt i løpet av året, og det var en blanding av stedlige og dokumenttilsyn. Tilsynstemaene som ble undersøkt var både smale og brede. Ikke alle tilsyn involverte kommuneledelsen.

Det er også vurdert fra Statsforvalterens sin side om noen av våre tilsyn kan gjennomføres samtidig for å redusere mengde tilsyn, men det har vi ikke funnet hensiktsmessig ut ifra tilsynsteamene.

For å spre tilsynsbelastningen så mye som mulig og på så mange som mulig har vi møtearenaer internt og eksternt i embetet. Internt arbeid består i hovedsak av Tilsynskoordineringsmøter med representanter fra våre fagavdelinger. Eksternt arbeid består i hovedsak av Tilsynsforummøter med de andre statlige tilsynsetatene og egenkontrollen. Hele tilsynskoordineringsgruppen vår inngår i tilsynsforumet. I 2022 hadde vi henholdsvis 5 tilsynskoordineringsmøter og 3 tilsynsforummøter. Av statsaktørene har vi tett samarbeid med Arbeidstilsynet, Mattilsynet, Kartverket og Arkivverket. Fra egenkontrollen deltar Oslo kontrollutvalgssekretariat, Østfold Kontrollutvalgssekretariat, Viken Kontrollutvalgssekretariat og kontrollutvalget for Viken fylkeskommune. Hensikten med møtearenaene er å skaffe oss oversikt over planlagte tilsyn og hvordan vi sammen kan tilpasse hverandres tilsynsaktiviteter. En slik oversikt hjelper oss i å prioritere rett. Vi er også opptatt av å dele erfaringer og lære av hverandre, slik at Tilsynsforummøter handler også om utviklingsarbeid på tvers av statsetatene.

Tilsynsrapportene er en viktig del av tilsynskalenderen. Det er derfor nødvendig å ikke bare ensidig fokusere på tilsynsplanlegging og koordinering, men også deling av dokumentasjonen fra tilsynene. Foreløpig er det ikke alle statsetater som laster opp sine tilsynsrapporter, da dette er et ressurs spørsmål. Vi har oppfordret til det, men kan ikke pålegge etatene om å gjøre det. Vi håper dette er noe departementet kan se nærmere på.

Kommunene har fått mulighet til å si noe om den planlagte tilsynsaktiviteten gjennom høringsrunden i desember. Flere har gitt sin tilbakemelding, og de har løpende blitt fulgt opp av fagavdelinger, som har resultert i tilpasninger i den planlagte tilsynsaktiviteten.

Tilsyn mot kommunen innrettes slik at statsforvalterens ressurser benyttes effektivt (fra kapittel 3.2.1.3.2.1 i TB)

Rapportere på

Tilsyn mot kommunen innrettes slik at statsforvalterens ressurser benyttes effektivt.

Vi har de siste årene jobbet systematisk for å komme og være i dialog med kontrollutvalgssekretariatene. Vi mener å ha et godt samarbeid og lav terskel for å ta kontakt med hverandre, noe som er helt essensielt for å lykkes med en god samordning med egenkontrollen.

De statlige tilsynsmyndighetene har så langt det har vært mulig i sin planlegging, prioritering og gjennomføring tatt hensyn til nylig gjennomførte forvaltningsrevisjonskontroller og nye kontrollplaner. Det var ikke alle kontrollutvalgssekretariatene som var ferdig med sine planer når de statlige tilsynsetatene planla sine tilsyn, slik at kontrollutvalgssekretariatene har i større grad tilpasset sin virksomhet til de statlige, enn motsatt. Vi har hele tiden i planleggingsprosessen holdt hverandre orientert om hverandres tilsynsplaner og på den måten unngått kollisjoner i tid, sted og med tema. Fagmessig kan områdene være like, men det er ulike problemstillinger som er undersøkt.

Kontrollutvalgssekretariatene i regionen har tatt i bruk tilsynskalenderen og har registrert sine kontroller, både gjennomførte og de som er planlagt. Kontrollutvalgssekretariatene er flinke til å laste opp og dele forvaltningsrevisjonsrapporter.

Embetet har gjennom ulike kanaler, slik som forventningsbrev til kommuner, epost til kommunedirektører og gjennom nettsiden vår holdt kommunene orientert om samordningsarbeidet.

Tilsyn fører til læring og forbedring i kommunen. (fra kapittel 3.2.1.3.3.1 i TB)

Rapportere på

Tilsyn fører til læring og forbedring i kommunen.

Generelt:

Statsforvalteren i Oslo og Viken er en stor tilsynsaktør, og det er et grunnleggende mål for oss at tilsynene våre fører til læring og forbedring i kommunene og fylkeskommunene. For å heve kvaliteten på våre tilsyn og videreutvikle disse har vi i 2022 jobbet både med å utvikle, iverksette og ta i bruk et digitalt evalueringsskjema. Vi ber alle de vi gjennomfører tilsyn med om å løpende evaluere disse og angi hvilke læringseffekter de vil gi/ har gitt. Av de tilbakemeldingene vi har fått hittil, som foreløpig ikke er så mange, viser flertallet til at våre tilsyn fører til økt kvalitet på tjenestene, større innsikt og forståelse av lovverket, endringer i rutiner og praksis, og til dels forbedring av internkontrollen.

Vi opplever kommunenes tilbakemeldinger som gode og relevante, og de vil gi oss en videre pekepinn på hvor og hvordan vi kan målrette innsatsen vår for økt læringseffekt. Et punkt som foreløpig peker seg ut er tilsynsrapportene våre, som både kan bli korte og letteste.

Informasjon om muligheten til å gi oss en tilbakemelding er gitt gjennom ulike faglige kanaler, møter og samlinger og nettsiden vår. Vi hadde blant annet dette tema på kommunekonferansen med den administrative og politiske ledelsen i kommunene. Vi har som mål at så mange som mulig tar seg tid til å gi oss en tilbakemelding i 2023 og vurderer fortløpende metoder for å få flere til å svare på undersøkelsen.

Nedenfor gis mer fagspesifikk omtale av hva avdelingene har gjort for å fremme og formidle læring hos kommunene i de tilsynene som er gjennomført. Dette er noe mer enn den veiledningen, som gis overfor kommunene i oppfølgingen av det enkelte tilsynet.

Fagavdelingenes bidrag for å fremme læring i tilsynene:

Barnehage- og utdanningsavdelingen

Barnehage- og utdanningsavdelingen har våren 2022 gjennomført digitale veiledningssamlinger på lovområder det skal føres tilsyn med fremover. Møtene er åpen for alle ledere på kommune-/fylkeskommune- og skolenivå, også de som ikke får tilsyn inneværende år. Videre informerer avdelingen alle fylkeskommuner og kommuner om funn og resultater fra tilsynene på kommunesamlinger. Det er også lagt filmer/webinar om sentrale lovområder som er lagt ut på vår nettside. Avdelingen publiserer rutinemessig nyhetssaker om alle tilsyn som er gjennomført i løpet av året, slik at fylkeskommuner og kommuner blir orientert og raskt kan trekke lærdom av andres tilsyn. I tillegg legges alle tilsynsrapporter ut i tilsynskalenderen.

Sosial- og barnevernavdelingen

Vi har hatt stor tilsynsaktivitet på sosial- og barnevernfeltet i 2022. I all tilsynsaktivitet har vi vært opptatt av god dialog og kommunikasjon om funn etter tilsyn, samt oppfølgingen av disse i et forbedrings- og læringsperspektiv. Kommunenes tilbakemeldinger i evaluering av våre tilsyn er gjennomgående positive når det gjelder nytteverdi og opplevd effekt. Videre erfarer vi så langt at ny tilsynspolicy bidrar til bedre prioriteringer, tettere og mer målrettet oppfølging. Våre tilsynsprosesser bidrar dermed i større grad til å styrke forbedringsarbeidet i virksomhetene vi fører tilsyn med. Arbeidet med å implementere ny tilsynspolicy vil fremholde i 2023.

3.1.2.4 Klimahensyn skal ivaretas i alle sektorer

Gjennom tidlig dialog, aktiv medvirkning og tett oppfølging i de ulike fasene i planprosessene bidrar Statsforvalteren til at nasjonale mål og strategier for klima følges opp. Vi har løpende veiledning av kommunene om klimagassreducerende tiltak og klimatilpasningstiltak. Vi gir innspill til kommunenes planarbeid om hvordan de kan bidra til mer klimavennlig arealplanlegging. Vi ser at dette har økt fokus hos flere av kommune, men at det er behov for mer veiledning for enkelte. Kommunene har utarbeidet klima og energiplaner, der flere har revidert eksisterende planer.

Vi har arrangert klimasamling for kommune sammen med Viken fylkeskommune, KS regionskontor Viken og Miljødirektoratet. Formålet var å samle kommunene i Viken for erfaringsutveksling og faglig påfyll. Vi er til stede som medlem av styringsgruppe og arbeidsgruppe i Klima Viken og har avholdt flere møter gjennom året, der handlingsplanen har vært i fokus. Sammen med Viken fylkeskommune og KS Viken har vi arrangert webinar for kommunene om klimasats og tilskuddsordningen for klimatilpasningstiltak.

Klimafaggruppen hos SFOV har jobbet med å løfte innsatsen på klima internt og eksternt. Intern handlingsplan for klima skal revideres i 2023.

Interreg - ØKS prosjekt Norge, Sverige og Danmark

SFOVs landbruksavdeling har i 2021 og 2022 hatt en aktiv rolle i Interreg/ØKS prosjektet "Steg mot ett mer klimanøytralt landbruk". Det EU finansierte prosjektet inkluderte landbruksorganisasjoner og naturbruksskoler i Sverige, Norge og Danmark. Prosjektets overgripende mål har vært å bidra til en raskere implementering av ny teknikk og kunnskap i landbruket, redusere sektorens avhengighet av fossil energi, gi økt kunnskap til bønder og naturbrukelever om hvordan de kan redusere klimagassutslipp i landbruket samt lære mer om mulighetene med biokull i landbruket for økt karbonlagring i jord. Et stort antall teknikkdemonstrasjoner med roboter, simulatorer og fossilfrie landbruksmaskiner har blitt gjennomført, det samme gjelder inspirasjonstreff for unge bønder og naturbrukelever. Det er også gjennomført nordiske webinarserier på temaer som biokull, demonstrasjonsfelt med biokull ble anlagt og inspirasjonsfilmer for klimatiltak på gårdsbruk, samt et forenklet klimaberegningsverktøy for landbruket har blitt utviklet i prosjektet. Totalt har ca. 1000 personer i tre land tatt del i prosjektets aktiviteter. Les mer om prosjektet her: <https://agrovast.se/eu-projekt...> og her: <https://klimaostfold.no/skritt...>

Kommunale klima- og energiplaner har ambisiøse mål (fra kapittel 3.2.1.4.1.1 i TB)

Rapportere på

Alle kommuner gjennomfører tiltak som bidrar til å redusere klimagassutslipp

Forventninger i Statlige planretningslinjer (SPR) for klima- og energiplanlegging formidles i innspill til oppstart og planprogram.

Vi arbeider med systematisk gjennomgang av kommunens klima og energiplaner for å kartlegge de enkelte kommunene, etablere kunnskapsbank av tiltak og eksempler på gode planer. Arbeidet er noe forsinket og vil fortsette ut i 2023. SPR-klima er forankret i kommunens plansystem gjennom samfunnsdelen, kommunedelplaner og i egne klima- og energiplaner. Vi ser at det er en del kommuner som ikke nevner SPR-klima implisitt i sine planer – dette skal vi følge opp i 2023.

Kommunene har integrert klimatilpasning i planer (fra kapittel 3.2.1.4.1.2 i TB)**Rapportere på**

Kommunene har integrert klimatilpasning i sine planer i tråd med Statlig planretningslinje (SPR) for klima- og energiplanlegging og klimatilpasning.

Forventningene er formidlet til kommunen gjennom varsel om oppstart av planarbeid, høringsuttalelser og annen veiledning. Her gis en tydelig oppfordring til gode planer for overvannshåndtering, bruk av blågrønne strukturer, bevaring av natur, åpne bekker, stormflo og havnivåstigning. Vi minner også om bruk av klimapåslag og klimaprofiler i vår veiledning av kommunene. Dette er også tema som er omtalt i forventningsbrevet til kommunal arealplanlegging som embetet utarbeider.

Statsforvalteren oppfordrer kommunene til å søke midler til klimatilpasningstiltak. Gjennom innspill til de ulike planene har vi oppmerksomhet rundt ROS-analyser og klimapåslag.

SPR er førende for kommunenes arbeid med kommuneplaner og reguleringsplaner. Vi ser eksempler på gode overvannshåndteringsplaner og gode naturbaserte løsninger. Bevaring av karbonrike arealer er også omtalt i kommunale planer.

3.1.2.5 Andre oppdrag**Arbeid med Leve hele livet - reformen**

I 2022 har Statsforvalteren i Oslo og Viken vært opptatt av å støtte kommunene i deres arbeid med innsatsområdene i reformen. Dette har vi gjort enten sammen med regionalt støtteapparat, eller i egen regi gjennom innspill til kommunale planer, dialogmøter med kommunene, konferanser, webinarer. Vi har understreket at kommunene bør planlegge for bærekraftige tjenester og samarbeide på tvers, særlig på grunn av fremtidige demografiutfordringer.

Gjennom vårt årlige forventningsbrev, planinnspill og tilskuddsforvaltning har vi understreket behovet for at reformarbeidet forankres både politisk og administrativt. Tilbakemeldinger fra våre kommuner viser nettopp at forankring på toppnivå er en suksessfaktor som ligger til grunn for å lykkes med gjennomføringen av reformarbeidet. Slik vi ser det, vil Statsforvalteren og det øvrige regionale støtteapparatet ha en særlig rolle i å støtte opp under pågående prosesser lokalt for å bidra til en mest mulig sømløs overgang til ny nasjonal satsing ("Bo trygt hjemme").

3.1.3 Rettssikkerhet skal være ivarettatt på en enhetlig måte i fylket og på tvers av statsforvalterne**3.1.3.1 Høy kvalitet i veiledning, kontroll, tilsyn og saksbehandling****Sosial- og barnevernavdelingen**

Vi har styrket den helhetlige tilnærmingen til oppgaver innen rettssikkerhet og kontroll. Det innebærer at vi i større grad gjør risikobaserte prioriteringer, og ser klagesaksbehandling og tilsynsvirksomhet i sammenheng med øvrig dialog og oppfølging av den enkelte virksomhet. I 2022 har vi utviklet og forbedret arbeidsprosesser rundt saksbehandling, som har bidratt til systematisk kvalitetsforbedring i tilsynsarbeidet. Implementering av ny tilsynspolicy har også medført en bedre prioritering og styring av ressursene mot de mest alvorlige tilsynssakene. I tillegg er restanser redusert og saksbehandlingstiden er gjennomgående kortere enn i fjor. Lanseringen av «Barnas barnevernssklage» i 2022 har vært et konkret tiltak for å styrke rettssikkerheten og barnas egen mulighet til å bli hørt. Ved utgangen av 2022 har Statsforvalteren i Oslo og Viken mottatt 40 henvendelser gjennom denne ordningen fra barn og unge. Ordningen videreføres med noen justeringer, og vi opplever at vi i større grad når barn og unge gjennom ordningen.

Klima- og miljøvernavdelingen

Vi har gode rutiner som er implementert og ligger i kvalitetssystemet RiskManager. Dette for å sikre god kvalitet og enhetlig praksis i vår saksbehandling både når det gjelder tilsyn og konsesjonsbehandling. Vi har fortsatt et restanseprosjekt med noe økte ressurser knyttet til restanser på våre klagesaker. I 2022 har vi økt veiledningen til kommunene våre igjennom flere møter, samlinger og webinarer på våre ansvarsområder. Vi opplever det blir godt tatt i mot av kommunene og øker deres kompetanse og kvalitet i oppgavegjennomføringen.

Juridisk avdeling - plan- og bygningsrett

Vi er opptatt av å sikre god kvalitet i vår veiledning på plan- og bygningslovens område. Vi har i løpet av 2022 besvart 220 generelle henvendelser. Vi har

gjennom året også deltatt med innlegg på 8 samlinger arrangert av nettverksgrupper i NKF, og samarbeidet med klima og miljøvernavdelingen og Viken fylkeskommune med stand på Byggesaksdagene 2022 på Gardermoen. Det ble ikke gjennomført fagsamling for kommunene i Oslo og Viken om plan- og bygningsrett i 2022.

Landbruksavdelingen

Veiledning og opplæring gjennom ulike kanaler og fora, med påfølgende egevaluering og bruk av Questback har gitt et solid grunnlag for å korrigere, forbedre og målrette metoder og aktivitet.

Forvaltningskontrollene vi utfører er tilrettelagt med et tilsiktet veiledningsperspektiv. Når kommunene lukker avvik og etterlever anbefalinger etter gjennomførte kontroller, er dette målbare parametre for at tilsynet har en effekt.

Landbruksavdelingens kontinuerlige arbeid med internkontroll har styrket sammenhengen mellom overordnede føringer, retningslinjer og prosedyrer. Rutinene som er en del av internkontrollen, samt reviderte saksmaler, har sørget for å styre og opprettholde kursen, mot enhetlig og helhetlig saksbehandling.

Samlinger (fra kapittel 3.3.1.1.1.1 i TB)

Rapportere på

Minimum 2 tilsyn per år.

Det er gjennomført tilsyn med Bærum kommune og Sarpsborg kommune. Det ble ikke avdekket lovbrudd i noen av kommunene, men det ble gitt anbefalinger knyttet til oppfølging av rutiner mv.

Ingen avvik.

Alle klagesaker er behandlet innen (fra kapittel 3.3.1.1.2.1 i TB)

Rapportere på

Alle klagesaker er behandlet innen 12 uker, jf. § 7-1 bokstav d, i byggesaksforskriften

Antall saker som er behandlet er nokså likt som for 2021, 1236 saker i 2022 og 1246 saker i 2021. Det fremgår av tabellen at 71 % av sakene ble behandlet innen frist - 29 % med fristoverskridelse. 879 saker av 1246 saker ble behandlet innen 12 uker. Gjennomsnittlig saksbehandlingstid har vært 91 dager og gjennomsnittlig overskridelse av fristen har vært 56 dager.

Vi har ikke nådd målet om at alle klagesaker skal være avgjort innen 12 uker, men det er lagt ned en stor innsats for å klare å holde saksbehandlingstiden på 12 uker i flest mulig av sakene. Målet er å komme så nær målsettingen som mulig.

Vi har også lagt ned stor innsats i å få ferdigbehandlet eldre saker med fristbrudd. Vi finner grunn til å nevne at overgangen til nytt saksbehandlersystem, har påvirket hvorvidt sakene ble tatt innen frist, da det har vært tekniske utfordringer.

Vi har redusert restansene fra 350 ved inngangen til 2022 til 289 saker etter perioden. Dette har medført at vi har kommet helt ajour med saksbehandlingen og behandler saker innen lovpålagte frister.

Saksbehandlingstid i antall uker for klager over kommunens vedtak i byggesaker etter plan- og bygningsloven

Resultatmål	Differanse	Oppnådd andel av totalt antall behandlede saker	Totalt antall behandlede saker	Antall behandlede saker innen 12 uker
100 %	- 29 %	71 %	1 236	880

Alle klagesaker der det er gitt (fra kapittel 3.3.1.1.2.2 i TB)

Rapportere på

Alle klagesaker der det er gitt utsatt iverksettelse etter forvaltningsloven § 42, er behandlet innen 6 uker, jf. § 7-1 bokstav e, i byggesaksforskriften

Ved en egen gjennomgang av SYSAM og egne sakslister, finner vi at det er 40 saker vi har behandlet med utsatt iverksettelse, 25 av disse er tatt innenfor fristen på 6 uker. Vi kan derfor ikke se at tallene som årsrapporten har hentet fra SYSAM er riktig. Det gir en måloppnåelse på 63%, avviket på 37 %.

Det hadde vært fint om man i SYSAM kunne synliggjøre hvilke saker det er gitt utsatt iverksettelse. Nå fremgår dette verken av statistikken eller søkekriteriene som vi har tilgang til i SYSAM. Vi meldte også om denne ønskede endringen i 2022, men kan ikke se at det er tatt tak i. Vi melder derfor dette på nytt. Vi har også meldt dette til de som drifter SYSAM, både ønsket endring og avviket i tall.

Saksbehandlingstid for klagesaker der det er gitt utsatt iverksetting etter forvaltningsloven § 42

Resultatmål	Differanse	Oppnådd andel av totalt antall behandlede saker	Totalt antall behandlede saker	Antall behandlede saker innen 6 uker
100 %	- 64 %	36 %	44	16

Alle ekspropriasjonssaker i førsteinstans (fra kapittel 3.3.1.1.3.1 i TB)
Rapportere på

Alle ekspropriasjonssaker i førsteinstans på plan- og bygningsrettens område er behandlet innen 12 uker

Det synes som tabellen både viser antall søknader om forhåndstiltredelse og søknad om samtykke til ekspropriasjon. Vi har behandlet 4 saker om forhåndstiltredelse, alle innenfor fristen på 12 uker. Vi har i tillegg behandlet tre saker om søknad om samtykke, 2 innenfor fristen og 1 utenfor.

Saksbehandlingstid i antall uker for ekspropriasjonssaker på plan- og bygningsrettens område

Resultatmål	Differanse	Oppnådd andel av totalt antall behandlede saker	Totalt antall behandlede saker	Antall behandlede saker innen 12 uker
100 %	- 14 %	86 %	7	6

Alle ekspropriasjonssaker som klageinstans (fra kapittel 3.3.1.1.3.2 i TB)
Rapportere på

Alle ekspropriasjonssaker som klageinstans på plan- og bygningsrettens område er behandlet innen 12 uker

Fire av totalt 6 behandlede klagesaker ble avgjort innen 12 uker. I 2021 hadde vi 50 % måloppnåelse. Resultatet er med dette mye bedre i 2022. Vi fokuserer 100 % måloppnåelse i 2023.

Saksbehandlingstid i antall uker for ekspropriasjonssaker (klageinstans) på plan- og bygningsrettens område

Resultatmål	Differanse	Oppnådd andel av totalt antall behandlede saker	Totalt antall behandlede saker	Antall behandlede saker innen 12 uker
100 %	- 17 %	83 %	6	5

Forurensningstilsyn: Brudd på miljøregelverket er forebygget og avdekket (fra kapittel 3.3.1.1.4.1 i TB)
Rapportere på

Brudd på miljøregelverket er forebygget og avdekket

For å sikre risikobasert tilsynsaktivitet, tar vi ved planlegging av kommende års tilsyn utgangspunkt i fjorårets egenkontrollrapporter, innkomne bekymringsmeldinger og avvik fra sist tilsyn. Etter årets egenkontrollrapportering foretar vi en justering av årets tilsynsplan, der vi ser behov for et besøk basert på innrapporterte avvik eller bekymringsfulle innrapporterte data.

Det kan se ut til at alvorlighetsgraden for avvik under tilsyn har gått noe ned de siste årene. Vi ser at virksomhetene under oppfølgingstilsyn har forbedret seg.

Ved alvorlige avvik benyttes tvangsmulkt samt at vi vurderer politianmeldelser ut fra alvorlighetsgrad. Vi har ikke politianmeldt virksomheter i 2022 etter tilsyn, men vi ser at bruk av tvangsmulkt virker.

Avvik: I 2022 har vi ikke gjennomført tilsyn på avløpsanlegg, da vi har prioritert å bruke våre ressurser på veiledning av kommunene og utarbeidelse av oppdaterte tillatelser innenfor avløpssektoren.

3.1.3.2 Effektiv og korrekt lov- og tilskuddsforvaltning

Statsforvalteren har kontinuerlig fokus på faglig oppdatering av saksbehandlere i kommunene. Faglige kurs og seminarer er gjennomført både digitalt og fysisk i 2022. Vi har tilbudt webinarer innenfor mesteparten av oppgaveporteføljen som kommunene har på landbruksområdet. Webinarer er en svært effektiv form for kurs og seminarer, særlig fordi både arrangør og deltakere sparer reisetid. Komprimerte digitale arrangementer kan lettere tilpasses arbeidshverdagen enn heldagsarrangementer. Vi ser at kursene bidrar til økt kompetanse hos kommunal landbruksforvaltning. På sikt er målet at tett oppfølging fører bedre forvaltning.

Effektiv internkontroll knyttet til tilskuddsforvaltning (fra kapittel 3.3.1.2.1.1 i TB)

Rapportere på

Effektiv internkontroll med tilskuddsforvaltningen på landbruks- og reindriftsområdet

En tydelig effekt med arbeidet med internkontroll er at forvaltningen på de ulike fagområdene settes i et felles rammeverk, og at vi utvikler en effektiv og korrekt forvaltning.

Som et ledd i å etablere god internkontroll har landbruksavdelingen hos Statsforvalteren i Oslo og Viken i 2022 gjennomført en egenevaluering av internkontrollen. Arbeidet tydeliggjorde hvilke områder det burde settes inn tiltak først. Et av disse områdene handlet om formalisering og dokumentasjon, og det ble derfor utarbeidet en oversikt over landbruksavdelingens internkontroll. Dokumentet gir en samlet fremstilling av hvordan internkontrollen er bygd opp hos Landbruksavdelingen ved Statsforvalteren i Oslo og Viken.

Vi har i 2022 oppdatert rutiner for alle arbeidsområder, med spesielt fokus på avvikshåndtering. Rutinene er lagret i RiskManager, revideres årlig etter erfaring og endringer, og er isolert sett vårt viktigste verktøy for å sikre korrekt, effektiv og enhetlig forvaltning innenfor tilskuddsområdet.

Som del av en internrevisjon ble tilskuddsordningen "Tilskudd ved produksjonssvikt på grunn av klimatiske årsaker" gjennomgått av en ekstern revisjon. Undersøkelsen viste at internkontroll for den aktuelle ordningen er godt etablert, men at det fortsatt er enkelte forbedringsmuligheter.

Særlige utfordringer med enkelte ordninger skrives inn her.Husdyrkonsesjon

Vi har i 2022 fortsatt arbeidet med å kontrollere enkelte driftsfellesskap. Noen av disse produsentene har trolig produksjon utover Oslo og Viken sine grenser og vi samarbeider med andre Statsforvaltere om dette. Kontrollene har hatt den effekten at produsenter som tidligere har ligget over konsesjonsgrensa og fått krav om standardisert erstatning som følge av dette, har i ettertid innrettet seg slik at de nå i større grad produserer i tråd med regelverket. Vi mener også at kontrollene har en preventiv effekt, da disse kontrollregimet er godt kjent i produsentmiljøene.

Kontroll av foretak - husdyrkonsesjon

Betegnelse på rapporteringskrav	Svar
Er kontroll av foretak på husdyrkonsesjonsområdet gjennomført i samsvar med Ldirts rundskriv?	Ja
Antall foretak der det er innhentet opplysninger utover det som er tilgjengelig i egne systemer	3
Antall foretak som er fulgt opp etter kontroller i tidligere år	4
Antall foretak hvor det er gjennomført stedlig kontroll	0
Antall foretak som er kontrollert pga. mistanke om driftsfellesskap	0
Antall foretak som har fått vedtak om standardisert erstatning på grunn av overproduksjon	4
Antall foretak som har fått vedtak om standardisert erstatning pga. driftsfellesskap	0
Antall foretak som er kontrollert, og hvor vedtak om standardisert erstatning er under arbeid	10
Beløp standardisert erstatning sendt til Ldir for innkreving	60222

Kontroll av foretak - tidligpensjonsordningen

Betegnelse på rapporteringskrav	Svar
Kontrollert som følge av mistanke om avvik	10
Saker funnet i orden	10
Saker med feil	0
Beskrivelse av feilene	

Mottok liste fra Landbruksdirektoratet i desember 2021 over tidligpensjonister som i 2019 og 2020 var opp ført med næringsinntekt fra landbruket. Har sjekket alle som var ført opp på lista, 35 stk. Vi har sendt forespørsel til 10 tidligpensjonister og bedt om dokumentasjon på næringsinntekt de har mottatt i 2019 og 2021. Ingen av de kontrollerte hadde næringsinntekt som er i strid med regelverket for å motta tidligpensjon for jordbrukere.

Internkontroll for tilskuddsforvaltningen

Ordning	Etablert internkontroll	Risikobasert kontroll	Merknad
Tilskudd til tidligpensjon	Ja	Nei	Alle søknader behandles fortløpende etter rutinen for ordningen. Vi sjekker alle opplysningene opp mot vilkårene for å få innvilget tidligpensjon. I tillegg sjekker vi inntektsopplysninger (næringsinntekt fra landbruket) som vi i etterkant mottar fra Landbruksdirektoratet. Vi fikk lister over tidligpensjonistmottakere som også var ført opp med næringsinntekt fra landbruket i 2019 og 2020 fra Landbruksdirektoratet midt i desember 2021. Alle som var oppført på lista er kontrollert og det er ingen som har mottatt næringsinntekter som er i strid med regelverket for å motta tidligpensjon. Det er inntekter mottatt samme år som det ble innvilget TPO. Etterslep av inntekter, overskudd fra salget av landbrukseiendommen som kan fordeles over flere år.
Tilskudd til landbruksvikarvirksomhet	Ja	Nei	Det er fem avløserlag som søker tilskudd til landbruksvikarvirksomhet i Oslo og Viken. Søknadene blir behandlet etter regelverket og rutinen vi har for ordningen. Det er to lag som søker tilskudd til landbruksvikarvirksomhet i deler av det samme området i Hallingdal og Nummedal. Vi har fordelt tilskuddet mellom de to lagene på bakgrunn av tilbagemelding og aktiviteten til lagene i disse områdene. Et av lagene klaget på vårt vedtak. Vi opprettholdt vedtaket og sendte over klagen til Landbruksdirektoratet. Landbruksdirektoratet opprettholdt vårt vedtak.
Tilskudd til veterinærreiser	Ja	Ja	I Oslo og Viken har vi 118 veterinærer som mottar tilskudd til veterinærreiser. Vi mottar rundt 80 søknader hver måned og behandler de fortløpende. Hver måned plukkes søknader ut for kontroll, og behandles etter rutinen for ordningen. I 2022 ble det utbetalt kr 3 609 265,- i tilskudd. Totalt 521 938 km fordelt på 8 284 reiser. Vi ser stor effekt på tidsbruk pr kontroll, etter at ordningen ble lagt inn i fagsystemet Agros. Vi ser også at veterinærne er mer nøye med utfylling av søknaden sin i Dyrehelseportalen, som igjen gjør at det blir færre feil og avvik.
Stimuleringsstilskudd til veterinærdekning	Ja	Ja	Det gjennomføres dokumentkontroll av alle innkomne søknader. Ved behov innhenter vi underlagsmaterialet for kommunenes søknader, det vil si søknadene fra veterinærne til kommunene. Dette sammenholdes med rapporter fra kommunene om bruken av foregående års midler og opplysninger som kommunene gir i vår årlige spørreundersøkelse til administrasjonskommunene. Alle omsøkte tiltak i 2022 oppfylte kriteriene for tilskudd. I 2022 ble det gjennomført ett digitalt møte med alle administrasjonskommunene. I sum gir dette oss god oversikt over veterinærdekningen og utfordringer knyttet til stimuleringsstilskuddet og vaktordningen.
Tilskudd til regionale prosjekter innen klima og miljøprogrammet	Ja	Nei	Relevant dokumentasjon gjennomgås før utbetaling i alle saker.
Erstatning etter offentlige pålegg	Ja	Nei	
Tilskudd ved produksjonssvikt	Ja	Ja	
Kompensasjon ved avvikling av hold av pelsdyr mv	Nei	Nei	
Fylkesvise rentemidler fra skogfond	Ja	Ja	Tildeling av rentemidler kan i hovedsak inndeles i to kategorier. 1. Direkte driftstilskudd (mindre beløp). Krever ikke rapportering som synliggjør bruken av midlene. 2. Tilskudd til finansiering av prosjekt (større beløp). Krever rapportering på fremdrift og status/resultat for prosjektet.
NMSK, kommuneskog	Ja	Ja	Inngår som en integrert del av forvaltningskontrollen av kommunene på skogområdet.
Tilskudd til skogbruksplanlegging med miljøregistreringer	Nei	Nei	
Tilskudd til siidaandeler og tamreinlag	Ikke aktuell	Nei	
Tilskudd til reinbeitedistrikter og tamreinlag	Ikke aktuell	Nei	
Andre ordninger			

Internkontroll som ivaretar kontroll med kommunenes tilskuddsforvaltning (fra kapittel 3.3.1.2.1.2 i TB)
Rapportere på

Effektiv internkontroll som ivaretar kontroll med at kommunenes tilskuddsforvaltning på landbruksområdet utføres på en forsvarlig måte og i henhold til etablert internkontroll. Forvaltningskontroll skal gjennomføres i minst 20 % av kommunene.

SFOV har som en del av forvaltningskontrollene lagt vekt på dialog om kommunens internkontroll. Vi erfarer at dette har hatt god effekt ved at kontrollene gir god læring både for kommune og Statsforvalter. Det er allikevel stor variasjon i hvor langt kommunene har kommet i arbeidet med internkontroll, og ved å ha dialog om dette under forvaltningskontrollen oppnår vi økt forståelse både hos ledelsen i kommunen og hos saksbehandler. Slik dialog tilrettelegger også for at kommune og Statsforvalter kan ha bedre dialog i en veiledningssituasjon. Vår erfaring er at kommunene i 2022 har blitt bedre på dette området, men at det fortsatt er forbedringspotensiale spesielt i enkelte kommuner.

Vi ser at kapasitet i kommunal landbruksforvaltning som regel er det største problemet. Vi har flere eksempler på at kommunene ikke makter å forvalte flere av tilskuddsordningene rettet mot landbruksnæringa, og at ledelsen hos Statsforvalteren har vært nødt til å kontakte enkelte kommuner med bekymring om dette. I noen tilfeller begrenses de negative effektene ved at kommunene får hjelp eller leier kapasitet av nabokommuner, men vi ser nå tegn til at dette ikke lenger vil være mulig da nabokommunene selv har kapasitetsproblemer. En kommune glemte å godkjenne ekstra utbetaling PT pga ferieavvikling, en annen fikk ikke gjennomført kontroll av PT verken i 2020 eller 2021 pga vakanse og sykemelding, en tredje har ikke behandlet søknader om tilskudd for produksjonssvikt før etter jul, en fjerde kommune det samme, og to kommuner har vært uten saksbehandler på landbruk lenge.

Kontroll med kommunenes tilskuddsforvaltning

Kommune	Omfang	Resultat	Oppfølging kontrollene
Landbrukskontoret for Aremark og Marker	Internkontroll. Habilitet, delegering, rutiner, dokumentasjon og kompetanse. Ordninger i fokus: Tilskudd til nærings- og miljøtiltak i skogbruket - vei (NMSK vei) – feltkontroller og gjennomgang av dokumentasjon, tilskudd til nærings- og miljøtiltak i skogbruket - skogkultur (NMSK skogkultur) – kontrollplan og dokumentasjon av tiltak, Produksjonstilskudd (PT) – sporbarhet generelt og spesielt knyttet til oppfølging av avvik, kontrollplan, likebehandling, avløsertilskudd, tilskudd til økologisk landbruk og distriktstilskudd frukt, bær, veksthusgrønnsaker og salat på friland, samt oppdatering av AR5 – klassifikasjonsinstruksen og ajourhold.	Det var to personer i kommunen med godkjennerolle i landbruksdirektoratets fagsystem, men som manglet budsjettdisponeringsmyndighet. Det ble også påvist at det manglet tilsagnsbrev innenfor NMSK (vei). Arbeidet med internkontroll bør prioriteres høyere, herunder risikovurderinger, og oppdatering av rutinebeskrivelser.	Kommunen ble gitt frist for å gjennomføre tiltak innen 1. september 2022. Tiltak er gjennomført, og Statsforvalteren har avsluttet kontrollen.
Aurskog - Høland	Internkontroll. Habilitet, delegering, rutiner, dokumentasjon og kompetanse. Produksjonstilskudd (PT), Tilskudd til avløsning ved sykdom og fødsel m.m. (AV syk), Tilskudd til spesielle miljøtiltak i jordbruket (SMIL), Tilskudd til drenering (DREN), Tilskudd til nærings- og miljøtiltak i skogbruket, veg (NMSK veg), Tilskudd til nærings- og miljøtiltak i skogbruket, skogkultur (NMSK kultur), AR5 - forvaltning, drift og vedlikehold av datasett.	Tre personer, som har godkjennerolle i Landbruksdirektoratets fagsystemer, mangler budsjettdisponeringsmyndighet. Det er ikke lagt fram kontrollplan for produksjons- og avløsertilskudd for verken 2020 eller 2021, og kommunen har ikke oppfylt kravet til kontroll av minimum 10 % søknadene ved søknadsomgangene verken i 2020 eller i 2021. Sykdomsavløsning: Saksbehandler har ikke kontrollert inntekter som avløst har mottatt i omsøkt periode. Dokumentasjon av avløser utgifter er fastslått fra en annen periode enn avløsning for sykdomsperioden har vært utført. Faktura fra annet foretak inneholder ikke opplysninger om når avløser arbeidet er utført. SMIL: Tiltaksstrategi ble vedtatt i 2012, og er ment å gjelde for perioden 2013 – 2016. Dreneringstilskudd: Vedtakene vi har gjennomgått mangler vurderinger i henhold til NML §§ 8-12. Kommunen bør sørge for at risikovurderinger og rutiner på alle de kontrollerte ordningene oppdateres og dokumenteres jevnlig.	Kommunen ble gitt frist for å gjennomføre tiltak innen 10. januar 2023, senere utsatt til 13. januar 2023. Statsforvalteren i Oslo og Viken ventet i skrivende stund på tilbakemelding fra kommunen.
Eidsvoll	Internkontroll, habilitet, delegering, rutiner, dokumentasjon og kompetanse. Produksjonstilskudd (PT): sporbarhet generelt og spesielt knyttet til oppfølging av avvik, kontrollplan, likebehandling, avløsertilskudd, tilskudd til økologisk landbruk og distriktstilskudd frukt, bær, veksthusgrønnsaker og salat på friland. Regionale miljøtilskudd (RMP): sporbarhet generelt og spesielt knyttet til oppfølging av avvik, kontrollplan, likebehandling, bruk av de nye erosjonsrisikokartene som kom i 2021 og ordningen med tilskudd til drift av beitelag. Tilskudd til spesielle miljøtiltak i jordbruket (SMIL): sporbarhet, dvs. dokumentasjon av vurderingene som ligger til grunn for vedtakene, om søknadene inneholder nødvendig dokumentasjon og uttalelser, bruk av vilkår, kommunens tiltaksstrategi og om prioriteringene i den følges.	To personer, som har godkjennerolle i Landbruksdirektoratets fagsystemer, mangler budsjettdisponeringsmyndighet. Kommunen endrer verdier i søknad om produksjonstilskudd i favør av søkeren. Dokumentasjon på gjennomført kontroll innenfor RMP er mangelfull. RMP: under tilskudd til ingen jordarbeiding om høsten er godkjent areal er flyttet til høyere erosjonsrisikoklasser enn omsøkt areal. Retningslinjene for endring av RMP-søknad etter søknadsfristens utløp er ikke fulgt. Vilkår for å motta tilskudd er kan være brutt uten at kommunen har vurdert forholdet. SMIL: Manglende vurderinger etter naturmangfoldloven (NML). Kommunen ble også gitt anbefalinger om å oppdatere sine rutiner og dokumentere arbeidet mer systematisk.	Kommunen ble gitt frist for å gjennomføre tiltak innen 1. desember 2022. Tiltak er gjennomført, og Statsforvalteren har avsluttet kontrollen.
Hurdal	Internkontroll, habilitet, delegering, rutiner, dokumentasjon og kompetanse. Tilskudd til nærings- og miljøtiltak i skogbruket -vei (NMSK vei): feltkontroller og gjennomgang av dokumentasjon. Tilskudd til nærings- og miljøtiltak i skogbruket - skogkultur (NMSK skogkultur): kontrollplan og dokumentasjon av tiltak. Produksjonstilskudd (PT): sporbarhet generelt og spesielt knyttet til oppfølging av avvik, kontrollplan, likebehandling, avløsertilskudd, tilskudd til økologisk landbruk og distriktstilskudd frukt, bær, veksthusgrønnsaker og salat på friland. Oppdatering av AR5: klassifikasjonsinstruksen og ajourhold.	Fagansvarlig jord- og skogbruk mangler delegert myndighet til å godkjenne tilskuddssøknader som behandles i fagsystemet Agros. Kommunen bør jobbe videre med internkontroll, herunder risikovurderinger, oppdatering av rutiner og dokumentasjon.	Kommunen ble gitt frist for å gjennomføre tiltak innen 15. september 2022. Tiltak er gjennomført, og Statsforvalteren har avsluttet kontrollen.
Lier	Internkontroll, habilitet, delegering, rutiner, dokumentasjon og kompetanse. Produksjonstilskudd (PT): sporbarhet generelt og spesielt knyttet til oppfølging av avvik, kontrollplan, likebehandling, avløsertilskudd, tilskudd til økologisk landbruk og distriktstilskudd frukt, bær, veksthusgrønnsaker og salat på friland. Regionale miljøtilskudd (RMP): sporbarhet generelt og spesielt knyttet til oppfølging av avvik, kontrollplan, likebehandling, bruk av de nye erosjonsrisikokartene som kom i 2021 og ordningen med tilskudd til drift av beitelag. Tilskudd til spesielle miljøtiltak i jordbruket (SMIL): sporbarhet, dvs. dokumentasjon av vurderingene som ligger til grunn for vedtakene, om søknadene inneholder nødvendig dokumentasjon og uttalelser, bruk av vilkår, kommunens tiltaksstrategi og om prioriteringene i den følges.	Det er ikke gjennomført tilfredsstillende kontroll av RMP-søknadene verken i 2020 eller i 2021. Dokumentasjon på gjennomført kontroll er mangelfull. Det mangler dokumentasjon på vurdering av avkorting. For SMIL-tilskudd har lokale retningslinjer tilpasninger i strid med formålsparagrafen i SMIL-forskriften. Kommunen bør jobbe videre med internkontroll, herunder risikovurderinger, oppdatering av rutiner og dokumentasjon.	Kommunen ble gitt frist for å gjennomføre tiltak innen 1. desember 2022. Tiltak er gjennomført, og Statsforvalteren har avsluttet kontrollen.
Modum	Internkontroll, habilitet, delegering, rutiner, dokumentasjon og kompetanse. Tilskudd til nærings- og miljøtiltak i skogbruket - vei (NMSK vei): feltkontroller og gjennomgang av dokumentasjon. Tilskudd til nærings- og miljøtiltak i skogbruket - skogkultur (NMSK skogkultur): kontrollplan og dokumentasjon av tiltak. Produksjonstilskudd (PT): sporbarhet generelt og spesielt knyttet til oppfølging av avvik, kontrollplan, likebehandling, avløsertilskudd, tilskudd til økologisk landbruk og distriktstilskudd frukt, bær, veksthusgrønnsaker og salat på friland. Oppdatering av AR5: klassifikasjonsinstruksen og ajourhold.	3 av 4 kontrollerte tiltak under NMSK vei manglet dokumentasjon på vedtaksbrev til søker om tilleggsbevilgning for tiltaket. 1 av 3 kontrollerte vegprosjekt er godkjent uten at vegtiltaket tilfredsstiller kravene til ferdig godkjenning. Kommunen bør jobbe videre med internkontroll, herunder risikovurderinger, oppdatering av rutiner og dokumentasjon.	Kommunen ble gitt frist for å gjennomføre tiltak innen 1. september 2022. Tiltak er gjennomført, og Statsforvalteren har avsluttet kontrollen.
Sigdal	Internkontroll, habilitet, delegering, rutiner, dokumentasjon og kompetanse. Tilskudd til nærings- og miljøtiltak i skogbruket - vei (NMSK vei): feltkontroller og gjennomgang av dokumentasjon. Tilskudd til nærings- og miljøtiltak i skogbruket - skogkultur (NMSK skogkultur): kontrollplan og dokumentasjon av tiltak. Produksjonstilskudd (PT): sporbarhet generelt og spesielt knyttet til oppfølging av avvik, kontrollplan, likebehandling, avløsertilskudd, tilskudd til økologisk landbruk og distriktstilskudd frukt, bær, veksthusgrønnsaker og salat på friland. Oppdatering av AR5: klassifikasjonsinstruksen og ajourhold.	Det ble ikke funnet forhold som Statsforvalteren i Oslo og Viken vil karakterisere som avvik. Sigdal kommune har kommet langt i arbeidet med å etablere interkontroll. Noen rutinebeskrivelser bør oppdateres, og dokumentasjon kunne i enkelte saker vært bedre.	Statsforvalteren har avsluttet kontrollen.

Forvaltningskontroller av kommunene, 20%

Resultatmål	Differanse (resultatmål - resultat)	Resultat	Antall gjennomførte forvaltningskontroller	Antall kommuner i fylket
20 %	-5	15 %	8	52

Det var planlagt forvaltningskontroll av ytterligere 3 kommuner høsten 2022. Ressurssituasjonen, blant annet på grunn av stor belastning gjennom søknad om tilskudd for produksjonssvikt, gjorde imidlertid at det ikke ble tid til dette i år.

Internkontroll; informasjonssikkerheten i fagsystemene (fra kapittel 3.3.1.2.1.3 i TB)
Rapportere på

Effektiv internkontroll som sikrer at kun brukere med tjenstlige behov hos kommunene og statsforvalteren har nødvendige tilganger til fagsystemene som Landbruksdirektoratet stiller til rådighet.

Det gjennomføres løpende oppdatering av brukere og endringer i roller som den enkelte bruker har, etter skriftlig melding fra kommunene, herunder sletting av brukere tilhørende saksbehandlere som har sluttet og inaktivering av brukere tilhørende saksbehandlere som har permisjon. Alle endringsmeldinger arkiveres i Elements.

Kontroll tilgangen til Ldirs fagsystemer

Betegnelse på rapporteringskrav	Beskrivelse
Når er kontroll av brukertilganger gjennomført?	Årlig gjennomgang utføres på høsten.
Hvordan er kontroll gjennomført?	Kommunene tilskrives via epost og gir tilbakemelding om brukere som skal slettes eventuelt inaktiveres og endringer i roller. Statsforvalteren følger umiddelbart opp og foretar endringene. Det foretas også gjennomgang av alle brukere hos Statsforvalter og eventuelle andre som har tilgang og deres roller. Oppdatering gjøres. Når en saksbehandler hos SF slutter, blir vedkommendes bruker slettet kort tid etter fratreden.
Ble det funnet avvik ved kontrollen?	Ved hver årlig gjennomgang avdekkes det brukere på saksbehandlere som har sluttet og som kommunen ikke har meldt fra om. Det er ikke registrert misbruk fra slike brukere.
Er årsak til avvik(ene) undersøkt og fulgt opp?	

Kontroll av "vanlig jordbruksproduksjon" (fra kapittel 3.3.1.2.1.4 i TB)
Rapportere på

Kommunene kontrollerer grunnvilkåret om «vanlig jordbruksproduksjon» i behandlingen av produksjons- og avløsertilskudd.

For tiltak og effekter se tabellen nedenfor.

Kommunene melder om flere utfordringer knyttet til vurdering av om kravet til vanlig jordbruksproduksjon er oppfylt. I 2022 har vi mottatt flere henvendelser enn før om hva som skal til for at hestehold skal oppfylle kravet om vanlig jordbruksproduksjon. Dette har sammenheng med innføring av strømstøtte til jordbruket, i det travtrenere, ridesentre med flere ser mulighet for å kunne motta strømstøtte dersom foretaket innvilges produksjonstilskudd. Et annet område som er utfordrende for kommunene handler om foretak der salgsinntektene fra produksjon av melk, slakt osv. er beskjedne. Drifta har lite næringsmessig preg. En fellesnevner er at det ikke er snakk om volumproduksjon, slik vi ofte forbinder med vanlig jordbruksproduksjon. Formålet med husdyrproduksjon og drifta av arealene handler ikke bare om matproduksjon, men dreier seg like mye om å skape en arena for undervisning, tilbud for barn som ikke finner seg helt til rette på skolen, sysselsettingstiltak for rusmisbrukere eller avlastning for demente. Dette gjelder foretak som driver Inn på tunet-virksomhet, foretak som driver småskala med allsidig produksjon, stiftelser og videregående skoler. Ikke sjelden er det økologisk drift og kanskje bevaringsverdige husdyrraser. Drifta i disse foretakene oppfyller formålene med flere av tilskuddene, men utøves på en måte som utfordrer kravet om vanlig jordbruksproduksjon. Her trengs det tydeligere retningslinjer for hvordan slike tilfeller skal vurderes.

Vanlig jordbruksproduksjon

Betegnelse på rapporteringskrav	Beskrivelse
Hvilke tiltak har statsforvalteren iverksatt for å sikre at grunnvilkåret kontrolleres og at rapporter for å risikovurdere grunnvilkåret brukes i kommunene?	Kommunene minnes på bruk av rapportene via webinarer og digital møteplass for produksjonstilskudd. Ved forvaltningskontrollene sjekker vi rutinebeskrivelsen for produksjonstilskudd, og vi sjekker rapportene om vanlig jordbruksproduksjon for de kontrollerte kommunene. Dersom rutinebeskrivelsen mangler punkter om bruk av rapportene, gis det anbefaling i kontrollrapporten om å bruke dem. Kontroll av om vilkåret om vanlig jordbruksproduksjon er også tema i intervjuene med saksbehandlerne.
Hvilken effekt har tiltakene overfor kommunene hatt?	De fleste kommunene bruker rapportene nå som aktivt redskap for utplukk av foretak til kontroll, som supplement til lokalkunnskap. Vi registrerer at det er større interesse enn før for å ta tak i tilfeller der det er tvil om vilkåret om vanlig jordbruksproduksjon er oppfylt. Det gjelder særlig foretak med sauehold.

3.1.3.3 Befolkningen har tillit til tjenestene og får ivaretatt sin rett til forsvarlige og nødvendige tjenester

Vi jobber systematisk med at den tilsynsmessige oppfølgingen vår skal bidra til å styrke sikkerheten og kvaliteten i tjenesten og befolkningens tillitt til helsepersonell og helse- og omsorgstjenesten. Eksempelvis har vi fokus på å bidra til dialog mellom tjenesten og pasient/bruker der det er behov for å gjenopprette tillitt. At tilsynet har fokus på kvalitetsforbedring og at vi understøtter tjenestens eget kvalitetsforbedringsarbeid opplever vi at også kan bidra til tillitt til tjenesten.

Ivaretagelse av befolkningens rett til forsvarlige og nødvendige tjenester er jf. prioriteringsveilederen høyt prioritert. Vi prioriterer derfor å overprøve tvangsvedtak og behandle klagesaker og hendelsesbaserte tilsynssaker, og jobber systematisk for å ivareta at sakene skal behandles med rett kompetanse og innen frist. Utviklingen i vår håndtering går i riktig retning, med unntak av for behandling av klager på tvangsbehandling (tvangsmedisinering og tvangsemæring) og behandling av klagesaker oversendt fra spesialisthelsetjenesten. Dette er nærmere omtalt under hovedmål 3.

Statsforvalteren skal ta kontakt med det enkelte barn (fra kapittel 3.3.1.3.1.1 i TB)**Rapportere på**

Statsforvalteren skal ta kontakt med det enkelte barn med tilbud om tilsynssamtale og skal gjennomføre samtale med alle barn som ønsker det.

Statsforvalteren i Oslo og Viken legger stor vekt på å tilby samtaler til barna som bor på barneverninstitusjonene, og de er en viktig kilde til informasjon slik at vi kan spisse temaene for tilsynene. Når det praktisk lar seg gjøre tilpasser vi tidspunktene for samtalene, slik at vi når flest mulig av barna. Flere av samtalene har også vært gjennomført i etterkant av tilsynsbesøket.

I 2022 fortsatte vi utviklingsarbeidet med mål om å få snakket med flere av barna som bor på barneverninstitusjonene. Vi har blant annet utarbeidet nytt informasjonsmateriell, økt tilgjengeligheten for barna under tilsynet, og tilpasset interne arbeidsprosesser for mer effektiv tidsbruk. I forkant av de varslede tilsynene sender vi også et brev som institusjonene skal overlevere barna med informasjon om vår rolle og ansvar, og at vi ønsker å snakke med dem når vi kommer på tilsyn. Barna får tilbud om samtale på hvert tilsyn, både når vi varsler og når vi kommer uanmeldt.

I 2022 bodde det totalt 564 barn på institusjonene i Oslo og Viken på de tidspunktene det ble gjennomført tilsyn. 512 barn fikk et reelt tilbud om samtale, noe som tilsvarer en andel på 91 %.

Vi gjennomførte samtaler med 212 barn. Andelen barn som ble tilbudt samtale med oss er høy, mens andelen barn som takker ja til samtale er økende, men lavere enn landsgjennomsnittet. Deler av utviklingsarbeidet fremover vil være i et samarbeid med Helsetilsynet, for sammen å identifisere hva som er hensiktsmessig tilnærming, nivå og lik registreringspraksis for samtaler med barn hos oss og på tvers av embetene.

Saksbehandlingstid for tilsynssaker HOD (fra kapittel 3.3.1.3.2.1 i TB)**Rapportere på**

Saksbehandling av tilsynssaker:

- behandlingsmåte 1 og 2: 80 % av sakene skal behandles innen 4 uker
- behandlingsmåte 3 og 4: 80 % av sakene skal behandles innen 3 måneder
- behandlingsmåte 5: 80 % av sakene skal behandles innen 6 måneder

Vi har over tid jobbet systematisk med å få ned antallet restanser og saksbehandlingstidene i helseavdelingen. Lovendring og implementering av nye metoder for tilsynsarbeidet vårt har bidratt til at vi i 2022 har redusert antall restanser og saksbehandlingstid på tilsynssaksområdet. Vi har prioritert å behandle de eldste sakene, noe som gir utslag i saksbehandlingstiden.

Saksbehandlingstid – tilsynssaker innen helse- og omsorgstjenester - behandlingsmåte 1

Behandlingsmåte	Resultatmål	Prosentpoeng	Resultat
Avgjorte tilsynssaker på HODs område, behandlingsmåte 1: Minst 80 prosent innen 4 uker.	80 %	- 16 %	64 %

Saksbehandlingstid – tilsynssaker innen helse- og omsorgstjenester - behandlingsmåte 2

Behandlingsmåte	Resultatmål	Prosentpoeng	Resultat
Avgjorte tilsynssaker på HODs område, behandlingsmåte 2: Minst 80 prosent innen 4 uker.	80 %	- 11 %	69 %

Saksbehandlingstid – tilsynssaker innen helse- og omsorgstjenester - behandlingsmåte 3

Behandlingsmåte	Resultatmål	Prosentpoeng	Resultat
Avgjorte tilsynssaker på HODs område, behandlingsmåte 3: Minst 80 prosent innen 3 måneder.	80 %	- 6 %	74 %

Saksbehandlingstid – tilsynssaker innen helse- og omsorgstjenester - behandlingsmåte 4

Behandlingsmåte	Resultatmål	Prosentpoeng	Resultat
Avgjorte tilsynssaker på HODs område, behandlingsmåte 4: Minst 80 prosent innen 3 måneder.	80 %	- 30 %	50 %

Saksbehandlingstid – tilsynssaker innen helse- og omsorgstjenester - behandlingsmåte 5

Behandlingsmåte	Resultatmål	Prosentpoeng	Resultat
Avgjorte tilsynssaker på HODs område, behandlingsmåte 5: Minst 80 prosent innen 6 måneder.	80 %	- 30 %	50 %

Saksbehandlingstid for tilsynssaker ASD (fra kapittel 3.3.1.3.2.2 i TB)**Rapportere på**

Median saksbehandlingstid for tilsynssaker: 5 måneder eller mindre

To saker er ikke behandlet innenfor frist, resterende saker er åpnet og behandlet i løpet av 4 måneder.

Saksbehandlingstid for tilsynssaker: 5 måneder eller mindre (Sosial)

Saksområde	Resultatmål	Prosentpoeng	Resultat
Sosial	50 %	37 %	87 %

Avsluttede klagesaker (fra kapittel 3.3.1.3.2.3 i TB)
Rapportere på

Avsluttede klagesaker: Minst 90 prosent innen 3 måneder.

Helse:

I 2022 har vi opplevd en stor økning i antallet innskommende klagesaker oversendt fra spesialisthelsetjenesten. Dette har gjort at vi har hatt en økning i antall restanser og saksbehandlingstid på dette området, og som påvirker resultatmålet. (vi gjerne supplere med tall fra Nestor - vi oppdater 26/1 at det var inne en feil i Nestor. er rapportert og vil bli rettet snart)

Sosial:

Det er behandlet 767 klagesaker med en median saksbehandlingstid på 1,3. Vi har 165 saker i restanse ved årets slutt.

Saksbehandlingstid - Avslutning av klagesaker: minst 90% innen 3 måneder

Saksområde	Resultatmål	Prosentpoeng	Realitetsbehandlet innen 3 md.
Sosial	90 %	5 %	95 %
Helse/omsorg	90 %	- 40 %	50 %

Overprøve vedtak om bruk av tvang og makt (fra kapittel 3.3.1.3.2.4 i TB)
Rapportere på

Overprøve vedtak om bruk av tvang og makt overfor personer med psykisk utviklingshemning: Minst 90 prosent innen 3 måneder.

Vi har frem til 2022 hatt betydelig etterslep på saker til overprøving. I 2022 har vi forsterket gruppen med ytterligere en stilling og jobbet ned restanser. Vi har prioritert de eldste sakene først, som gjenspeiles i prosentandelen av saker behandlet innen 3 måneder. Per 31.12. 22 hadde vi ingen vedtak til overprøving eldre enn 3 måneder.

Saksbehandlingstid - Vedtak om bruk av tvang og makt: minst 90% innen 3 måneder

Resultatmål	Prosentpoeng	Resultat
90 %	- 67 %	23 %

Behandlede søknader om dispensasjon fra utdanningskrav (fra kapittel 3.3.1.3.2.5 i TB)
Rapportere på

Behandlede søknader om dispensasjon fra utdanningskrav: Minst 90 prosent innen 3 måneder.

De aller fleste søknader om dispensasjoner blir behandlet samtidig som vi overprøver vedtak.

Avsluttede klagesaker som gjelder tvang i barneverninstitusjoner (fra kapittel 3.3.1.3.2.6 i TB)
Rapportere på

Avsluttede klagesaker som gjelder tvang i barnevernsinstitusjoner og omsorgssentre: Minst 90 prosent innen 1 måned.

Vi behandlet 121 klager på tvangsbruk i 2022. 88 % av disse ble behandlet innen 1 måned, som er en svak økning i måloppnåelse sammenliknet med fjoråret. Median saksbehandling på klagen fra barn på barneverninstitusjoner er 0,5 måned.

Saksbehandlingstid - klager på tvang i barnevernsinstitusjoner og omsorgssentre: minst 90% innen 1 måned

Resultatmål	Differanse	Avsluttet innen 1 måned
90 %	- 2 %	88 %

Resultatmål SFOV (fra kapittel 3.3.1.3.3.1 i TB)

Rapportere på

Tilsynsaktiviteter tilsvarende: 765 poeng

Ivaretagelse av rettsikkerhet for enkeltpersoner ved behandling av rettighetsklager og behandling av hendelsesbaserte tilsynssaker har i tråd med prioriteringsveilederen blitt prioritert, og dette har i stor grad påvirket aktivitetsvolumet for tilsyn i 2022.

Vi har gjennomført noen tilsynsaktiviteter og planlegger å gjennomføre flere tilsyn i 2023.

Aktivitetsvolum av tilsyn med kommunale helse- og omsorgstjenester

Resultatmål	Differanse	Resultat
765	- 671	94

Resultatmål SFOV (fra kapittel 3.3.1.3.4.1 i TB)**Rapportere på**

Tilsynsaktiviteter tilsvarende: 180 poeng

Ivaretagelse av rettsikkerhet for enkeltpersoner ved behandling av rettighetsklager og behandling av hendelsesbaserte tilsynssaker har i tråd med prioriteringsveilederen blitt prioritert, og dette har i stor grad påvirket aktivitetsvolumet for tilsyn i 2022.

Vi har gjennomført noen tilsynsaktiviteter og planlegger å gjennomføre flere tilsyn i 2023.

Aktivitetsvolum av tilsyn med spesialisthelsetjenesten

Resultatmål	Differanse	Resultat
180	- 105	75

Resultatmål SFOV (fra kapittel 3.3.1.3.5.1 i TB)**Rapportere på**

Tilsynsaktiviteter tilsvarende: 245 poeng

Avvik fra måltall i 2022 skyldes manglende tilsynshjemmel etter lovendring fram til sommeren 2022. Høsten 2022 gjennomførte vi landsomfattende tilsyn i henhold til veileder fra Helsetilsynet i fem kommuner.

Aktivitetsvolum av tilsyn med sosiale tjenester

Resultatmål	Differanse	Resultat
245	- 152	93

3.1.3.4 Andre oppdrag

Rapport og resultatoppfølging - oppdrag 7.1.3.1.4 Kompetanse og responstid i legevakttjenesten. Statsforvalteren skal gi en kortfattet vurdering av om kompetansekrav og responstid overholdes i legevakttjenesten, og eventuelt beskrive aktuelle tiltak for å bedre kvaliteten.

Legevaktene i Oslo og Viken ble bedt om å rapportere til Statsforvalteren om forhold rundt forskriftsmessige krav til bruk av nødnett, kompetanse for leger og annet helsepersonell i vakt og krav til tilgjengelighet og svartid. 15 av 20 legevakter svarte, og det ble rapportert fra både små og store legevakter.

Tilgjengelighet og svartid ved legevaktssentralene:

Legevaktssentralene har forskriftsmessig krav til å besvare 80 % av henvendelser fra publikum innen to minutter.

Det er innhentet statistikk fra legevaktssentralene i perioden 01.09.22-31.11.22. Til sammenlikning er det brukt tall fra 1. kvartal 2022.

Statistikken tar ikke høyde for sesongvariasjoner som pandemisituasjon, sesongbetonte infeksjoner o.l. Statistikken fra Oslo legevakt innhentes fra «pasientlinjer», og det er kjent for Statsforvalteren at det her i tillegg finnes «helselinjer» som brukes av for eksempel AMK, hjemmesykepleie og sykehjem. Disse prioriteres før pasientlinjene og er ikke med i statistikken. Kommuner med interkommunale legevakter og legevakter i mindre kommuner organiserer vanligvis legevakt på dagtid forskjellig fra de store legevaktssentralene. Fastlegene dekker i hovedsak behovet for øyeblikkelig hjelp timer for sine pasienter på dagtid.

Utdrag av rapporteringen på svartid:

- I Oslo og Viken var det i høst kun legevaktsentralene i Nesodden og Aurskog-Høland/Rømskog som besvarte over 80% av anrop innen 2 minutter.
- Legevaktsentralen ved Oslo legevakt besvarte i høst 26% av samtalene innen 2 minutter mot 14% i første kvartal. Drammen legevaktsentral besvarte tilsvarende 37% mot 30% i første kvartal.
- Store legevaktsentraler ellers i landet kan sammenliknes, og det kan nevnes Bergen kommunale legevakt som i høst besvarte 40% og Trondheim legevakt 28% av anropene innen 2 min.
- Ved lang ventetid forventes lavere prosent av besvarte anrop. Oslo legevakt hadde ca 59% besvarte anrop (mot 37% i første kvartal -22) og 51% av anropene ble besvart innen 10 minutter. For Drammen legevaktsentral var tallene hhv 68% (57%) og 62%. Lang svartid på anrop utpekte seg ved de to legevaktsentralene, men noe bedring siden første del av 2022. Antall anrop gikk også ned fra 1. kvartal -22 til perioden september-november-22.
- Landsgjennomsnittet på andel besvarte anrop er ca 80%, hvorav 61% besvares innen 2 minutter og 77% innen 10 minutter. De største legevaktene med mange anrop ligger lavest i statistikken. Gjennomsnittlig svartid på besvarte anrop ved legevaktene i landet er 110 sekunder.

Statistikken viser at legevaktsentralene har store utfordringer med å fylle krav til forskrift om å besvare 80% av henvendelser fra publikum innen to minutter. De store legevaktsentralene har de laveste tallene og er langt fra det forskriftsmessige kravet.

Statsforvalteren i Oslo og Viken har i 2022 igangsatt forberedelser til egeninitiert stedlig tilsyn ved fire legevaktsentraler i Oslo og Viken i 2023.

Rapporteringen fra legevaktene i Oslo og Viken utført i desember -22 og januar -23 viser at legevaktene følger med på svartid ved sin legevakt og at tiltak som økning i ressurser, opplæring, endring i organisering både er og blir utført. Flere legevakter har bestilt eller kjøpt nye operatorplasser (ICCS), men det bemerkes at det har vært leveringsforsinkelser da mange har bestilt ekstra plasser etter koronapandemien.

Tilgjengelighet og svartid ved AMK sentralene:

AMK sentralene har forskriftsmessig krav til å besvare 90 % av henvendelser fra publikum innen 10 sekunder.

Det er innhentet statistikk fra AMK sentralene tre måneder i høst, i perioden 01.09.22-31.11.22.

- AMK Buskerud besvarte 95% og AMK Oslo 86% av henvendelser innen 10 sekunder.
- Landsgjennomsnittet for mottak av henvendelser innen 10 sekunder er 92%. Alle andre AMK sentraler i landet ligger over kravet til 90%.

Statsforvalteren har utført stedlig tilsyn ved AMK-sentralen i Oslo i 2022. Denne tilsynssaken konkluderte med lovbrudd og er ikke avsluttet. Det pågår videre tilsynsmessig oppfølging med virksomheten.

Kompetansekrav i legevaktene, kurs i akuttmedisin, kurs i volds og overgrepshåndtering, opplæring i bruk av nødnett:

Kartleggingen av legevaktene er basert på rapport til Statsforvalteren 16.01.22, der 15 av 20 legevaktene svarte.

De største legevaktene rapporterte tall som viser at store deler av de som jobber i vakt, det være seg leger eller annet helsepersonell, ikke innehar grunnkompetanse etter § 7 i legevaktforskriften. Leger i vakt må da jobbe med kvalifisert bakvaktordning. Fra 28.10.22 skal Statsforvalteren orienteres hvis kommunen gir unntak frem til 31.12.23 for kompetansekravene med grunnlag i rekrutteringsutfordringer. Tre legevakter har gitt unntak fra kompetansekrav, men dette er ikke innsendt til Statsforvalteren i Oslo og Viken. Vi sendte ved årsskifte 22/23 er brev til kommunene i vår region hvor vi minnet om at Statsforvalteren skal orienteres der det gis unntak.

De fleste legevakter har mange leger og annet helsepersonell som ikke har gjennomført kurs i akuttmedisin og kurs i volds- og overgrepshåndtering. Ledelse ved legevaktene viser til at tallene de oppgir kan være usikre på grunn av manglende oversikt, at det ved nyansettelse tar noe tid før gjennomføring av kurs, og at høy turnover påvirker dette. Legevaktene rapporterer om planlagte kurs for 2023 og at denne opplæringen er obligatorisk.

Rundt halvparten av alt personell i legevakt har ikke fått adekvat opplæring i nødnett, men legevaktene rapporterte om at opplæring inngår som en del av den faste opplæringen, at de har superbrukere/egne instruktører, og at opplæringen i all vesentlig grad følges opp. Noen legevakter har egne ansatte som benytter nødnett i sitt arbeid.

Legevaktene bemerker at opplæring, kurs og kompetanseutvikling i legevakt er ressurskrevende og kostbart, og at tilskudd for å ivareta kompetansekravene i akuttmedisin bør videreføres. Krav om svartid er særlig vanskelig å opprettholde samtidig som råd og veiledning skal gis også ved stor pågang. Det er økt antall henvendelser på telefon til legevakt hvis man ikke kommer gjennom hos AMK eller fastlege. Det er nevnt at det kan vurderes standardisert opplæring på legevaktsentraler, at det er viktig å rette fokus på legevaktene som del i den akuttmedisinske kjede og at Helsefelleskapet er en arena for samhandling.

3.1.3.5 En effektiv og velfungerende vergemålsforvaltning

Statsforvalteren er lokal vergemålsmyndighet og behandler saker i første instans etter vergemålsloven med tilhørende forskrifter, samt utlendingsloven kapittel 11 A med tilhørende forskrifter. Statsforvalteren skal foreta forberedende klagebehandling over egne vedtak der disse blir påklaget.

De sakstyper som det er knyttet resultatmål til er vurdert som prioriterte saker. Ledergruppa sørger for at øvrige lovpålagte oppgaver blir behandlet på en forsvarlig måte, og at de prioriteres fortløpende i den grad det er mulig. Ressurssituasjonen har i 2022 vært særlig utfordrende som følge av Ukraina-situasjonen. Det har medført en vesentlig økning i våre saksbehandlerportefølje i 2022 og økt omfang av vårt nasjonale ansvar etter hovedinstruksen

5.3.4.6. Vi trekker særlig frem at vi bl.a. har utarbeidet et digitalt grunnkurs for representanter nasjonalt og et digitalt kurs for å veilede eksterne om representantens oppgaver og rolle. I tillegg har det vært en stor økning i antall veiledningshenvendelser og sendt ut mange nyhetsbrev med viktig informasjon til øvrige statsforvaltere.

Visse sakstyper har større fokus på tross av at de er uten målkrav. Godtgjøring til verger og representanter, samt søknader om bruk av vergehavers kapital hadde inntil 2020 målkrav. Disse sakstypene har fremdeles høy prioritet, noe som er basert på en bred risikovurdering og hensynet både til vergehaver og verge. I tillegg prioriteres tilsyn med verger og representanter, samt saker om fratakelse av rettslig handleevne og fratakelse av vergemål for mindreårige. Det lagt ned et stort arbeid med å etablere et forbedret rammeverk for vergemålssaker hvor personene er særlige sårbare, f.eks. utsatt for eller mistanke om at hen er utsatt for menneskehandel, tvangsekteskap eller negativ sosial kontroll. Vi har ansatt en tilsynskoordinator med særskilt kompetanse og har opprettet tverrgående arbeidsgruppe for å sikre frivillig etablering av vergemål, veiledning av representanter og verger og rask tilgang til representant og verger. Ellers bruker avdelingsledelsen Power BI, oversendte uttrekk fra SRF og arbeidsfordelingen som verktøy for å sikre at vi oppnår våre krav på best mulig måte. Dette innebærer blant annet løpende oppfølging av saksbehandlerens arbeid med de prioriterte sakstypene og øvrige sakstyper. Den løpende oppfølgingen innebærer at produksjonskrav pr. måned sikres, og at f.eks. søknader om statsforvalterens samtykke fattes innen rimelig tid og at øvrige «uprioriterte» saker behandles forsvarlig.

Det gjøres løpende vurderinger i arbeidsfordeling og arbeidsflyt for å sikre at arbeidet i avdelingen gjøres så effektivt og helhetlig som mulig, og det arbeides for å etablere en forståelse hos alle ansatte for at hver og en har et felles ansvar for måloppnåelse, og at vi fremstår samkjørt. I tillegg har vi hatt fokus på at den enkelte tar ansvar for helhetstenkning i alle oppgaver.

Avdelingen, seksjonene og de enkelte faggruppene, har jevnlig gjennomført fag- og koordineringsmøter. Ledergruppen har tatt i bruk dugnader som virkemiddel, særlig i faggrupper med målkravsaker.

For å ivareta vårt veiledningsansvar, være tilgjengelig for brukerne og yte best mulig service, har vergemålsavdelingen en telefonvaktordning som er delt inn i spørsmål knyttet til voksen og mindreårige. Linjene betjenes av minst seks saksbehandlere pr dag. I tillegg har vi har to telefonlinjer for de faste representantene og vergene som veileder i hhv. mindreårig- og voksensaker, og en linje for skiftes spørsmål.

Opprett vergemål (fra kapittel 3.3.2.1.1.1 i TB)

Rapportere på

Opprett vergemål – 80 % av vedtakene skal være fattet innen 70 dager.

Embetet har prioritert å avsette betydelige ressurser til å behandle denne sakstypen, og hver saksbehandler har produksjonskrav per måned. Saker med krav til måloppnåelse prioriteres i faggruppen, og øvrige sakstyper som behandles av de samme saksbehandlere prioriteres noe ned. Vi har i en viss grad likevel valgt å prioritere behandling av avsluttsaker knyttet til selvbestemmelse (opphør av vergemål hvor vergehaver selv ber om det) siden disse sakene i henhold til HI 5.3.4.8 skal oppheves uten ugrunnet opphold. Det er jobbet kontinuerlig med faglige avklaringer og forbedringer av maler og maltekst gjennom året.

Måloppnåelse for opprett saker i 2022 er totalt sett på 74 %, og vi har ikke nådd målkravet som er oppstilt. I alle årets måneder frem til sommerferien hadde vi en saksbehandlingstid som i antall dager lå under det fastsatte kravet, og det ble jobbet svært godt med motiverte og erfarne saksbehandlere. I årets siste halvdel, og særlig etter sommerferieavviklingen, ble vi liggende svært bakpå, og det ble vanskelig å ta igjen etterslepet selv ved bruk av overtid generelt og på noen utvalgte og produktive saksbehandlere. Nedetiden i Vera er i stor grad den forklarende årsaken. I tillegg valgte ledergruppen å omdisponere ressurser fra opprettgruppa til FUFINN-prosjekt for å i størst mulig grad komme i mål med dette prosjektet innen utgangen av året

Saksbehandlingstid - Opprett vergemål – 80 % av vedtakene skal være fattet innen 70 dager

Resultat	Resultatmål	Differanse
74 %	80 %	- 6 %

Klagesaksbehandling (fra kapittel 3.3.2.1.1.2 i TB)

Rapportere på

Klagesaksbehandling – 80 % av klagen statsforvalteren mottar på vergemålsområdet skal være behandlet innen 60 dager.

Måloppnåelse for hele 2022 er totalt 70 %. Det er siste halvdel av året, satt av overtidstimer for å jobbe med klagesaker generelt, og opprett/saker om bytte av verge spesielt siden det er flest klager her, men vi har dessverre likevel ikke nådd oppstilt målkrav. Dette kan ha sammenheng med noe ulike prioritering av klagesaker på vokssenssjonene kontra mindreårig, og vi vil samkjøre prioriteringene bedre for 2023.

Klagesakene behandles i den faggruppe som har ansvar for saksbehandlingen. Ved innregistrering merkes klagen med sakstype, f.eks. klage-opprett. Ledergruppen har hver måned gjort uttrekk fra VERA som viser restanser og oversikt over hvor klagen ligger (hos saksbehandler, i fordelingssak mv). Seksjonssjefene har fulgt opp egne klagesaker og medarbeidere for å sikre riktig prioritering.

Klagesaksbehandling – 80 % av klagen Statsforvalteren mottar på vergemålsområdet skal være behandlet innen 60 dager

Resultat	Resultatmål	Differanse
70 %	80 %	- 10 %

Stadfestelse av fremtidsfullmakter (fra kapittel 3.3.2.1.1.3 i TB)**Rapportere på**

Stadfestelse av fremtidsfullmakter - 80 % av fremtidsfullmaktene som stadfestes, skal være behandlet innen 30 dager.

For 2022 hadde vi totalt sett en måloppnåelse på 72%, og vi nådde ikke oppsatt målkrav. Dette på tross av meget dedikerte saksbehandlere, ekstremt god oppfølging fra fagansvarlig og en god del bruk av overtid. Vi fortsetter likevel trenden med å behandle flere saker ut enn det vi får inn, og har i mange av årets måneder hatt en saksbehandlingstid med ett lavere antall dager enn det krav som er oppstilt. Pr. 31.12.22 hadde vi en restanse i antall saker på 38.

Faggruppa som sådan har etter beste evne forsøkt å forholde seg til fristen, og gjennomført både effektiviserings tiltak knyttet til saksbehandlingen, og foretatt praksisendringer etter tilsyn og føringer fra SRF.

Stadfestelse av fremtidsfullmakter - 80 % av fremtidsfullmaktene som stadfestes, skal være behandlet innen 30 dager

Resultat	Resultatmål	Differanse
72 %	80 %	- 8 %

Vergeregnskapskontroll (fra kapittel 3.3.2.1.2.1 i TB)**Rapportere på**

Alle vergeregnskap i sentralt uttrekk fra Statens sivilrettsforvaltning skal være kontrollert innen fristen.

Alle vergeregnskap i det sentrale uttrekket fra Statens sivilrettsforvaltning ble kontrollert innen fristen. Det samme gjelder kontrollen av uttrekket som var basert på automatisert kontroll (tilleggskontrollen).

Vergene ble under kontrollen av vergeregnskapene fulgt opp med informasjon der det var mangler og de ble gitt mulighet til å rette opp disse. Kontrolljournalen har blitt brukt som grunnlag for videre oppfølging av ikke godkjente regnskap, etter fristen løp ut.

Verger som ikke har levert vergeregnskap blir løpende fulgt opp. Oppfølgingen av disse fortsetter frem til april 2023.

Alle vergeregnskap i sentralt uttrekk fra Statens sivilrettsforvaltning skal være kontrollert innen fristen

Resultat	Resultatmål	Differanse
100 %	100 %	0 %

3.1.3.6 Vergemål utøves med respekt for vergehavers behov og vilje

Alle nye opprettsaker, samt alle saker der vergen byttes ved endre- og tilsynssaker, tilpasses med nye oppdaterte fufinn-fullmakter. Dette kommer i tillegg til den totale gjennomgangen som er foretatt i Fufinn-prosjekt. Fullmaktene individtilpasses og oppdateres med nødvendige legitimasjoner på bakgrunn av en vurdering av sakens dokumenter, herunder kartleggingsskjema. Vi har oppfordret vergene til en gjennomgang av kartleggingsskjema sammen med vergehaver for å fremme selvbestemmelse, og at vergehaver selv eller i fellesskap med vergen gir oss beskjed dersom fullmakten og vergemålets omfang må spisses og presiseres ytterligere. Vi erfarer at kartleggingen er krevende både for verger og vergehavere, men fufinn-oppdateringen vil forhåpentligvis medføre bedre tilpassede vergemål og fullmakter og større bevissthet knyttet til vergens oppgaver.

I forbindelse med saksbehandlingen knyttet til opprettelse av vergemål, benyttes et samtalskjema for å sikre at vi får kartlagt nødvendig informasjon i saken før vedtak treffes. Skjemaet lagres som x-notat og arkiveres i VERA. Informasjonen fra samtalen og notatet tas inn i vedtaket. Den som godkjenner saken, kontrollerer at dette er gjort. Det er gjort kontinuerlig oppdatering av maler med utarbeidelse av egne standardtekster for ulike typetilfeller. Herunder arbeides med å vise hva og hvordan vi vektlegger de ulike opplysningene som kommer frem i saken. f.eks. skal vi ikke i vedtak kun skrive at vi legger legens vurdering til grunn, men også få frem at det foretas en selvstendig vurdering av f.eks. samtykkekompetanse. Vi vurderer konkret i hver enkelt sak om det er grunnlag for en samtale ut fra vilkårene i loven. Det fremgår alltid av vedtaket om samtale er gjennomført, og hva som ble resultatet av samtalen, eller hvorfor vi ikke har hatt samtale med vergehaver og en begrunnelse for dette valget. Ofte er det vanskelig å finne kontaktinformasjon, oftere er det vanskelig å få tak i vedkommende selv ved gjentatte forsøk. I tilfeller der vi ikke får tak i vedkommende etter flere forsøk både via telefon og SMS, tar vi inn i vedtaket at vi har forsøkt, og at vedkommende gjerne må ta kontakt med oss for en samtale hvis det er ønskelig. I tillegg til å bruke mye ressurser på å få tak i den vergetrengende direkte, kontakter saksbehandlere også institusjoner og personer i kretsen rundt for også på denne måten å forsøke å nå vergehaver, kartlegge status og få saken best mulig opplyst. Vi har også ved behandlingen av alle øvrige saker hatt fokus på at vergehaver skal høres og at vergen har et ansvar for å avklare vergehavers behov, ønsker og vilje før avgjørelser tas og vedtak treffes. Dette gjenspeiles også i våre maler, infoskriv og veiledninger. Vergene er gjort oppmerksom på, og blir minnet om at de har et ansvar for å handle og disponere i tråd med vergehavers interesser, ønsker og behov. Bevisstgjøring/opplæring av verger skjer både gjennom samlinger, i møter, på telefon og i vedtak.

Opplæring av verger (fra kapittel 3.3.2.1.1 i TB)

Rapportere på

Vergene har god rolleforståelse og utøver rollen med respekt for vergehavers selvbestemmelsesrett.

Nye verger har gjennomført e-læringskurs.

Både i tilsynsarbeidet og oppfølgingen av vergene under og etter regnskapskontrollen er det fokus på å påpeke hvor viktig vergehavers selvbestemmelsesrett er. Det er tatt inn i våre maler for å sikre at det er med i våre brev til vergene.

I 2022 ble det kun avholdt ett kurs for faste verger for voksne vergehavere. Det ble avholdt på Teams i november, der hovedvekten var på helse- og omsorgstjenesteloven kap. 9 (foredragsholdere både fra helseavdeling og vergemål), samt en gjennomgang av forslag til endringer i vergemålsloven og særlig vekt på selvbestemmelse. Av ressurs hensyn ble det ikke avholdt kurs eller samlinger for alminnelige verger. Det ble avholdt oppstartskurs/opplæring for 40 nye faste verger for voksne vergehavere, der også erfarne faste verger deltok i opplæringen. Representanter som var godkjent ved inngangen av året, har blitt tilbudt oppfriskningskurs. Alle verger som har ønsket å ta oppdrag for enslige mindreårige asylsøkere, har blitt pålagt å se det digitale grunnkurset vi utarbeidet i 2022.

Vi har også avholdt en samling for verger som oppnevnes i straffesaker, herunder tilrettelagt avhør.

Ellers skjer mye opplæring av faste representanter og verger gjennom løpende telefonkontakt, annen veiledning og informasjonsskriv. Vi sender ut nyhetsbrev til verger for voksne, mindreårige, representanter og avhørsverger med informasjon og veiledning, herunder opplyser vi om andre nyttige kurs og verktøy hos eksterne. I 2022 har vi også hatt fokus på å bedre informasjonen på våre hjemmesider med informasjon til representantene og vergene. Vi får tilbakemeldinger på at verger som har vært gjennom planlagt tilsyn setter pris på utfyllende tilbakemeldinger og veiledning etter dette.

(E-læringskurs – ut fra power BI har 228 verger gjennomført kurs i innføring i digitale vergefullmakter, 410 har tatt introduksjonskurs for nye verger, 123 har tatt kurs i kapitalforvaltning i vergemålsordningen, 54 i LDO om FN-konvensjonen, 61 om negativ sosial kontroll og 82 om samtalemotodikk og beslutningsstøtte, totalt 958.)

3.1.3.7 Barnehemagemyndigheter, barnehemageiere og skoleeiere forstår, formidler og etterlever regelverket

Å skulle se effekten av våre ulike tiltak er en krevende øvelse. Statsforvalteren har ulike virkemidler. Gjennom regelverksamlinger, veiledning og tilsyn gir vi informasjon om regelverket for å bidra til at barnehemagemyndighet, barnehemageiere, skoler og skoleeiere har riktig forståelse av regelverket.

Kommunene gir oss tilbakemelding på at veiledning er mest verdifullt og lærerikt når vi gir konkret veiledning både i klagesaker og tilsyn. Vi tilbyr derfor alltid sluttmøter i tilsyn, og vi bruker i enkelte tilfeller mye ressurser på å veilede i prosessen fram til pålegg om retting er lukket. I klagesaker der vi ser at enkeltkommuner forstår, formidler og etterlever regelverket feil, tar vi kontakt og følger opp dette med konkret veiledning. Vi erfarer også at veiledning knyttet til tilsyn ikke alltid fører til at regelverket forstås og etterleveres i klagesaker. Selv om kommuner har gitt oss tilbakemelding på hvordan pålegg om retting er ivarettatt i tilsyn, ser vi likevel at det kan være feil lovforståelse og praksis i enkeltsaker. Derfor har vi et kontinuerlig fokus på hvilke tiltak som gir ønsket effekt.

Sektorkunnskap ligger til grunn for vurdering av oppfølging og virkemiddel (fra kapittel 3.3.3.1.1 i TB)

Rapportere på

All vurdering av oppfølging og valg av virkemiddel skal være basert på kunnskap om tilstanden på rettsikkerhetsområdet

Vi innhenter kunnskap om tilstanden i sektoren på ulike måter, blant annet gjennom våre faste samlinger og kontaktmøter med kommunale ledere, med barnehemagemyndigheten i våre kommuner og bydeler, med kommunale, fylkeskommunale og private skole- og barnehemageiere samt andre aktuelle samarbeidspartnere i begge fylkene våre. Vi får også mye kunnskap gjennom henvendelser om regelverket fra de nevnte instanser og fra foreldre til barn og elever i barnehager og skoler. Ikke minst gir sakene vi får i håndhevingsordningen og klagesakene vi skal behandle mye informasjon om tilstanden, både på det området saken gjelder og andre tilgrensende områder. Vi har hatt veiledningsmøter med enkeltkommuner hvor vi gjennom håndhevingsordningen har sett mangelfull forståelse av regelverket eller alvorlige brudd på aktivitetsplikten. Vi har også gjennomført flere veiledningsmøter med enkeltkommuner når vi i vår klagesaksbehandling ser at det har vært betydelige mangler ved kommunens skoleplasseringsvedtak. I tillegg har vi dialogmøter for utvalgte kommuner hvert år på faste tema som er gitt i oppdraget vårt. Vi erfarer at dette gir oss et godt overblikk over de felles utfordringer sektoren har og det gir oss kunnskap om den enkelte kommune.

Vi gjennomfører samlinger på særskilte områder når vi ser at det er tema som er aktuelle for mange kommuner, og vi bruker kunnskapen til å velge tilsynstema og tilsynsobjekt. I tillegg til utvalgte tema som kan variere fra år til år, avhengig av den risikovurderingen vi gjør, presenterer vi også funn fra våre tilsyn. Vi erfarer at mange kommuner leser de tilsynsrapportene som publiseres og bruker dette til å videreutvikle og forbedre egen praksis.

Vi får tilbakemelding på at kommunene lærer best av veiledning, så vi tilbyr derfor alltid sluttmøter når vi gjennomfører tilsyn. Disse gjennomføres enten

digitalt eller stedlig, avhengig av hvilke behov vi eller kommunen har for samhandling i tilsynet. Vi følger også opp med både felles veiledningssamlinger og med veiledning av enkeltkommuner på andre områder der enten vi ser behov eller kommuner melder behov for det.

Tilsyn skal avdekke brudd med store konsekvenser (fra kapittel 3.3.3.1.2.1 i TB)

Rapportere på

Når statsforvalteren vurderer at det er risiko på skolemiljøområdet, skal tilsynsopplegget for FNT 2022 benyttes

Statsforvalteren i Oslo og Viken har gjennomført elleve felles nasjonale tilsyn med kommunenes arbeid med skolemiljø (internkontroll) i 2022. Alle tilsyn på skolemiljøområdet som er påbegynt i dette året, er gjennomført i tråd med Utdanningsdirektoratets krav om tilsynsopplegget for felles nasjonalt tilsyn 2022.

I forkant av tilsynene er risiko for brudd vurdert både i lys av konsekvenser og sannsynligheten for å finne brudd på regelverksetterlevelsen. Alle kommuner har fått brudd på samtlige deltema det er ført tilsyn med, og det er gitt brudd på et flertall av de undersøkte korreksjonspunktene i tilsynene.

Vi har også ferdigstilt ett tilsyn på skolemiljø som ble påbegynt i 2021. I dette tilsynet er det gjennomført felles nasjonalt tilsyn etter gammel modell.

Statsforvalteren vil i 2023 fortsette å gjennomføre tilsyn i tråd med tilsynsopplegg for felles nasjonalt tilsyn på tema internkontroll og skolemiljø. Vi vil også på bakgrunn av risikovurdering føre skolemiljøtilsyn i kommuner der vi allerede har gjennomført tilsyn med skolemiljø og internkontroll.

Vi vurderer resultatmålet som oppfylt.

Rapportering av tilsyn - barnehage og opplæringsområdet

Område	Kommune	Navn på barnehage (kun særlige tilfeller)/skole	Nasjonalt initiert tema eller egeninitiert	Tema nasjonalt initiert tilsyn	Tema egeninitierte tilsyn	Stedlig/skriftlig	Antall kontrollspørsmål per tilsyn	Status tilsyn per 31.12.	Antall korreksjonspunkter i foreløpig rapport pr tilsyn (= brudd på regelverket per tilsyn)	Dato foreløpig tilsynsrapport
Barnehage	Fredrikstad		Egeninitiert	Egeninitiert tilsyn	Barnehagemyndigheten - veiledning og tilsyn	Skriftlig	20	Endelig rapport	7	22.02.2023
Barnehage	Nannestad		Egeninitiert	Egeninitiert tilsyn	Veiledning og tilsyn	Skriftlig	20	Endelig rapport	7	27.10.2022
Barnehage	Oslo - Bydel St.Hanshaugen		Egeninitiert	Egeninitiert tilsyn	Veiledning og tilsyn	Skriftlig	20	Endelig rapport	5	22.04.2023
Barnehage	Lørenskog		Egeninitiert	Egeninitiert tilsyn	Veiledning og tilsyn	Skriftlig	0	Varslet	0	
Barnehage	Våler		Egeninitiert	Egeninitiert tilsyn	Veiledning og tilsyn	Skriftlig	7	Endelig rapport	4	18.03.2023
Barnehage	Rælingen		Egeninitiert	Egeninitiert tilsyn	Bemanning	Skriftlig	21	Endelig rapport	4	12.10.2022
Barnehage	Gjerdrum		Egeninitiert	Egeninitiert tilsyn	Bemanning	Skriftlig	21	Endelig rapport	6	23.06.2022
Barnehage	Eidsvoll		Egeninitiert	Egeninitiert tilsyn	Bemanning	Skriftlig	21	Endelig rapport	4	28.09.2022
Barnehage	Ringerike		Egeninitiert	Egeninitiert tilsyn	Spesialpedagogisk hjelp	Skriftlig	47	Endelig rapport	13	12.04.2023
Barnehage	Lillestrøm		Egeninitiert	Egeninitiert tilsyn	Spesialpedagogisk hjelp og tilrettelegging	Skriftlig	37	Foreløpig rapport	14	09.12.2022
Barnehage	Oslo - Bydel Nordstrand		Egeninitiert	Egeninitiert tilsyn	Spesialpedagogisk hjelp	Skriftlig	30	Endelig rapport	7	24.03.2023
Barnehage	Oslo - Bydel Grünerløkka		Egeninitiert	Egeninitiert tilsyn	Tilrettelegging	Skriftlig	15	Endelig rapport	2	05.04.2023
Barnehage	Aurskog-Høland		Egeninitiert	Egeninitiert tilsyn	Tilrettelegging	Skriftlig	14	Endelig rapport	6	11.03.2023
Barnehage	Enebakk		Egeninitiert	Egeninitiert tilsyn	Tilrettelegging	Skriftlig	16	Endelig rapport	1	5.10.2022
Barnehage	Oslo - Bydel Bjerke		Egeninitiert	Egeninitiert tilsyn	Tilrettelegging	Skriftlig	17	Endelig rapport	3	19.10.2022
Opplæring	Eidsvoll	Bønsmoen skole	Nasjonalt initiert	Skolemiljø og internkontroll		Digitale intervju	12	Endelig rapport	10	10.06.2022
Opplæring	Viken	Fredrik II	Nasjonalt initiert	Skolemiljø og internkontroll		Digitale intervju	12	Foreløpig rapport	9	2.12.2022
Opplæring	Sigdal	Sigdal ungdomsskole	Nasjonalt initiert	Skolemiljø og internkontroll		Digitale intervju	12	Foreløpig rapport	12	09.12.2022
Opplæring	Vestby	Vestby skole	Nasjonalt initiert	Skolemiljø og internkontroll		Digitale intervju	6	Foreløpig rapport	5	19.12.2022
Opplæring	Flå	Flå skole	Nasjonalt initiert	Skolemiljø og internkontroll		Digitale intervju	12	Endelig rapport	8	30.06.2022
Opplæring	Gol	Gol skule	Nasjonalt initiert	Skolemiljø og internkontroll		Digitale intervju	12	Foreløpig rapport	10	22.12.2022
Opplæring	Råde	Spetalen skole	Nasjonalt initiert	Skolemiljø og internkontroll		Digitale intervju	6	Foreløpig rapport	6	12.12.2022
Opplæring	Modum	Stalsberg skole	Nasjonalt initiert	Skolemiljø og internkontroll		Digitale intervju	12	Endelig rapport	10	13.06.2022
Opplæring	Ullensaker	Vesong ungdomsskole	Nasjonalt initiert	Skolemiljø og internkontroll		Digitale intervju	13	Foreløpig rapport	9	20.12.2022
Opplæring	Asker	Sydskogen skole	Nasjonalt initiert	Skolemiljø og internkontroll		Digitale intervju	13	Foreløpig rapport	9	27.10.2022
Opplæring	Ringerike	Hallingby skole	Nasjonalt initiert	Skolemiljø og internkontroll		Digitale intervju	6	Endelig rapport	6	13.06.2022

Opplæring	Ås		Egenintiert	Egeninitiert tilsyn	Skyss	Skriftlig	8	Endelig rapport	3	15.03.20
Opplæring	Flesberg	Flesberg skole	Egenintiert	Egeninitiert tilsyn	Tidlig innsats	Skriftlig	7	Endelig rapport	0	09.05.20
Opplæring	Nore og Uvdal	Rødberg skole	Egenintiert	Egeninitiert tilsyn	Elevers utbytte av opplæringen	Skriftlig	9	Endelig rapport	5	29.08.20
Opplæring	Oslo	avd. Rosenhof	Egenintiert	Egeninitiert tilsyn	Grunnskoleopplæring for voksne	Skriftlig	21	Endelig rapport	15	03.05.20
Opplæring	Oslo	avd. Skullerud	Egenintiert	Egeninitiert tilsyn	Grunnskoleopplæring for voksne	Skriftlig	21	Endelig rapport	15	03.05.20
Opplæring	Lunner		Egenintiert	Egeninitiert tilsyn	Grunnskoleopplæring for voksne	Skriftlig	21	Varslet	0	
Opplæring	Halden		Egenintiert	Egeninitiert tilsyn	Grunnskoleopplæring for voksne	Skriftlig	21	Varslet	0	
Opplæring	Viken	Halden fengsel og Ringerike fengsel	Egenintiert	Egeninitiert tilsyn	Opplæring for innsatte i fengsel	Skriftlig	0	Varslet	0	
Opplæring	Gjerdrum	Veståsen skole og Gjerdrum barneskole	Egenintiert	Egeninitiert tilsyn	Tidlig innsats	Skriftlig	7	Varslet	0	
Opplæring	Hol	Hallingskarvet	Egenintiert	Egeninitiert tilsyn	Tidlig innsats	Skriftlig	7	Varslet	0	
Opplæring	Nordre Follo	Finstad	Egenintiert	Egeninitiert tilsyn	Særskilt språkopplæring	Skriftlig	6	Endelig rapport	6	18.08.20
Opplæring	Fredrikstad	Cicignon skole	Egenintiert	Egeninitiert tilsyn	Tidlig innsats	Skriftlig	3	Foreløpig rapport	3	7.12.20
Opplæring	Viken	Kalnes vgs og Assiden vgs	Egenintiert	Egeninitiert tilsyn	Spesialundervisning	Skriftlig	13	Endelig rapport	8	21.12.20
Opplæring	Oslo	Hellerud videregående skole	Egenintiert	Egeninitiert tilsyn	Spesialundervisning	Skriftlig	13	Varslet	0	
Opplæring	Våler	Svinndal skole	Egenintiert	Egeninitiert tilsyn	Spesialundervisning	Skriftlig	13	Endelig rapport	8	18.03.20
Opplæring	Fredrikstad	PPT	Egenintiert	Egeninitiert tilsyn	Spesialundervisning - saksbehandlingstid	Skriftlig	2	Endelig rapport	2	15.09.20
Opplæring	Oslo	Bredtveit	Egenintiert	Egeninitiert tilsyn	Opplæring for innsatte i fengsel	Skriftlig	7	Endelig rapport	7	14.03.20
Opplæring	Oslo		Egenintiert	Godkjenning av barnehager	Opplæringstilbud til barn og unge i barneverninstitusjoner	Skriftlig	0	Varslet	0	
Opplæring	Nes	Fjellfoten skole	Nasjonalt initiert	Skolemiljø		Skriftlig	10	Endelig rapport	6	17.01.20
Opplæring	Viken		Egenintiert	Egeninitiert tilsyn	Opplæringstilbud til barn og unge i barneverninstitusjoner	Skriftlig	20	Endelig rapport	20	12.07.20
Opplæring	Sarpsborg		Egenintiert	Egeninitiert tilsyn	Alternativ opplæringsarena	Skriftlig	7	Endelig rapport	7	31.03.20
Opplæring	Nesbyen	Nesbyen barneskole	Egenintiert	Egeninitiert tilsyn	særskilt språkopplæring	Skriftlig	7	Endelig rapport	6	29.09.20
Opplæring	Lørenskog	Åsen skole	Egenintiert	Egeninitiert tilsyn	Særskilt språkopplæring	Skriftlig	7	Endelig rapport	4	24.08.20
Opplæring	Halden	Os skole	Nasjonalt initiert	Spesialundervisning		Tilsynsbesøk	24	Endelig rapport	17	15.08.20
Opplæring	Moss	PPT	Egenintiert	Egeninitiert tilsyn	Spesialundervisning - saksbehandlingstid i PPT	Skriftlig	1	Endelig rapport	1	15.08.20
Opplæring	Ål		Egenintiert	Egeninitiert tilsyn	Gjennomføring av kartleggingsprøven på 3. trinn	Skriftlig	1	Endelig rapport	1	10.11.20

Rapportering av funn fra tilsyn - barnehage og opplæringsområdet

Område	Kommune	Navn på barnehage/skole	Tema/deltema nasjonalt initierte tilsyn	Tema/deltema egeninitierte tilsyn	Kontrollspørsmål som er avdekket brudd på (nasjonalt initierte tilsyn)	Kontrollspørsmål som er avdekket brudd på (egeninitierte tilsyn)	Kommentarer
Barnehage	Fredrikstad		Egeninitiert tilsyn	Veiledning og tilsyn		Har barnehagemyndigheten oversikt over barnehageeiers plikt etter barnehageloven	
Barnehage	Fredrikstad		Egeninitiert tilsyn	Veiledning og tilsyn		Bruker barnehagemyndigheten denne kunnskapen til å gjøre risikovurderinger for å vurdere behov for veiledning og tilsyn?	
Barnehage	Fredrikstad		Egeninitiert tilsyn	Veiledning og tilsyn		Bruker barnehagemyndigheten tilsyn som virkemiddel der dette er nødvendig for å påse regelverksetterlevelse etter barnehageloven hos barnehageeier?	
Barnehage	Fredrikstad		Egeninitiert tilsyn	Veiledning og tilsyn		Vurderer og konkluderer barnehagemyndigheten på om barnehageeier oppfyller lovkravene i barnehageloven?	
Barnehage	Fredrikstad		Egeninitiert tilsyn	Veiledning og tilsyn		Formidler barnehagemyndigheten sin vurdering og konklusjon skriftlig til barnehageeier?	
Barnehage	Fredrikstad		Egeninitiert tilsyn	Veiledning og tilsyn		Følger barnehagemyndigheten opp at bruddene på barnehageloven har blitt rettet?	

Barnehave	Fredrikstad		Egeninitiert tilsyn	Veiledning og tilsyn		Inneholder pålegg om retting eller vedtak om stenging informasjon om: a) De reglene vedtaket bygger på? b) De faktiske forholdene vedtaket bygger på? c)De hovedhensyn som har vært avgjørende ved utøving av forvaltningsmessig skjønn? d)Klageadgang? e)Klagefrist? f)Klageinstans? g)Fremgangsmåte ved klage? h)Informasjon om retten til å se sakens dokumenter? i)Informasjon om retten til å be om utsatt iverksettelse?	
Barnehave	Nannestad		Egeninitiert tilsyn	Veiledning og tilsyn		Bruker barnehavemyndigheten tilsyn som virkemiddel der dette er nødvendig for å påse regelverksetterlevelse etter barnehave-loven hos barnehaveeier?	
Barnehave	Nannestad		Egeninitiert tilsyn	Veiledning og tilsyn		Er barnehavemyndighetens tilsyn basert på oppdatert og gjeldende forståelse av barnehave-loven?	
Barnehave	Nannestad		Egeninitiert tilsyn	Veiledning og tilsyn		Vurderer og konkluderer barnehavemyndigheten på om barnehaveeier oppfyller lovkravene i barnehave-loven?	
Barnehave	Nannestad		Egeninitiert tilsyn	Veiledning og tilsyn		Formidler barnehavemyndigheten sin vurdering og konklusjon skriftlig til barnehaveeier?	
Barnehave	Nannestad		Egeninitiert tilsyn	Veiledning og tilsyn		Sender barnehavemyndigheten forhåndsvarsel til barnehaveeier i tilfeller hvor den skal vedta pålegg om retting eller stenging av barnehaven?	
Barnehave	Nannestad		Egeninitiert tilsyn	Veiledning og tilsyn		Gir barnehavemyndigheten en frist for retting i sine pålegg om retting til barnehaveeier?	
Barnehave	Nannestad		Egeninitiert tilsyn	Veiledning og tilsyn		Inneholder pålegg om retting eller vedtak om stenging informasjon om: a) De reglene vedtaket bygger på? b) De faktiske forholdene vedtaket bygger på? c)De hovedhensyn som har vært avgjørende ved utøving av forvaltningsmessig skjønn? d)Klageadgang? e)Klagefrist? f)Klageinstans? g)Fremgangsmåte ved klage? h)Informasjon om retten til å se sakens dokumenter? i)Informasjon om retten til å be om utsatt iverksettelse?	
Barnehave	Oslo - Bydel St.Hanshaugen		Egeninitiert tilsyn	Veiledning og tilsyn		Bruker barnehavemyndigheten denne kunnskapen til å gjøre risikovurderinger for å vurdere behov for veiledning og tilsyn?	
Barnehave	Oslo - Bydel St.Hanshaugen		Egeninitiert tilsyn	Veiledning og tilsyn		Bruker barnehavemyndigheten tilsyn som virkemiddel der dette er nødvendig for å påse regelverksetterlevelse etter barnehave-loven hos barnehaveeier?	
Barnehave	Oslo - Bydel St.Hanshaugen		Egeninitiert tilsyn	Veiledning og tilsyn		Vurderer og konkluderer barnehavemyndigheten på om barnehaveeier oppfyller lovkravene i barnehave-loven?	
Barnehave	Oslo - Bydel St.Hanshaugen		Egeninitiert tilsyn	Veiledning og tilsyn		Formidler barnehavemyndigheten sin vurdering og konklusjon skriftlig til barnehaveeier?	
Barnehave	Oslo - Bydel St.Hanshaugen		Egeninitiert tilsyn	Veiledning og tilsyn		Inneholder pålegg om retting eller vedtak om stenging informasjon om: a) De reglene vedtaket bygger på? b) De faktiske forholdene vedtaket bygger på? c)De hovedhensyn som har vært avgjørende ved utøving av forvaltningsmessig skjønn? d)Klageadgang? e)Klagefrist? f)Klageinstans? g)Fremgangsmåte ved klage? h)Informasjon om retten til å se sakens dokumenter? i)Informasjon om retten til å be om utsatt iverksettelse?	
Barnehave	Våler		Egeninitiert tilsyn	Veiledning og tilsyn		Bruker barnehavemyndigheten denne kunnskapen til å gjøre risikovurderinger for å vurdere behov for veiledning og tilsyn?	
Barnehave	Våler		Egeninitiert tilsyn	Veiledning og tilsyn		Er barnehavemyndighetens risikovurderinger basert på oppdatert og gjeldende forståelse av barnehave-loven?	
Barnehave	Våler		Egeninitiert tilsyn	Veiledning og tilsyn		Gjennomfører barnehavemyndigheten veiledning og tilsyn i tråd med sine risikovurderinger?	
Barnehave	Våler		Egeninitiert tilsyn	Veiledning og tilsyn		Bruker barnehavemyndigheten tilsyn som virkemiddel der dette er nødvendig for å påse regelverksetterlevelse etter barnehave-loven hos barnehaveeier?	
Barnehave	Rælingen		Egeninitiert tilsyn	Bemanning		Påser barnehavemyndigheten at stillingen det søkes dispensasjon for har vært offentlig utlyst?	
Barnehave	Rælingen		Egeninitiert tilsyn	Bemanning		Vurderer barnehavemyndigheten om barnehaveeier har gjort en reell innsats for å skaffe kvalifiserte søkere til stillingen?	
Barnehave	Rælingen		Egeninitiert tilsyn	Bemanning		Vektlegger barnehavemyndigheten hensynet bak hovedregelen om utdanningskravet ved behandling av dispensasjonssøknader?	
Barnehave	Rælingen		Egeninitiert tilsyn	Bemanning		Viser barnehavemyndigheten til i sin begrunnelse de hovedhensyn som har vært avgjørende ved utøving av forvaltningsmessig skjønn?	
Barnehave	Gjerdrum		Egeninitiert tilsyn	Bemanning		Vurderer barnehavemyndigheten om barnehaveeier har gjort en reell innsats for å skaffe kvalifiserte søkere til stillingen?	
Barnehave	Gjerdrum		Egeninitiert tilsyn	Bemanning		Vektlegger barnehavemyndigheten hensynet bak hovedregelen om utdanningskravet ved behandling av dispensasjonssøknader?	

Barnehave	Gjerdrum		Egeninitiert tilsyn	Bemannings	Knyttet barnehavemyndigheten dispensasjonen til den det søkes dispensasjon for og til en konkret stilling i en konkret barnehave?
Barnehave	Gjerdrum		Egeninitiert tilsyn	Bemannings	Inneholder vedtaket informasjon om retten til å se sakens dokumenter?
Barnehave	Gjerdrum		Egeninitiert tilsyn	Bemannings	Inneholder barnehavemyndighetens begrunnelse de reglene som vedtaket bygger på som har vært avgjørende ved utøving av det forvaltningsmessige skjønn?
Barnehave	Gjerdrum		Egeninitiert tilsyn	Bemannings	Viser barnehavemyndigheten til i sin begrunnelse de hovedhensyn som har vært avgjørende ved utøving av forvaltningsmessig skjønn?
Barnehave	Eidsvoll		Egeninitiert tilsyn	Bemannings	Vurderer barnehavemyndigheten om barnehaveeier har gjort en innsats for å skaffe kvalifiserte søkere til stillingen?
Barnehave	Eidsvoll		Egeninitiert tilsyn	Bemannings	Vurderer barnehavemyndigheten informasjonen den får om de reelle kvalifikasjonene til den det søkes dispensasjon for?
Barnehave	Eidsvoll		Egeninitiert tilsyn	Bemannings	Vektlegger barnehavemyndigheten hensynet bak hovedregelen om utdanningskravet ved behandling av dispensasjonssøknader?
Barnehave	Eidsvoll		Egeninitiert tilsyn	Bemannings	Viser barnehavemyndigheten til i sin begrunnelse de hovedhensyn som har vært avgjørende ved utøving av forvaltningsmessig skjønn?
Barnehave	Ringerike		Egeninitiert tilsyn	Spesialpedagogisk hjelp	Får barnet anledning til å gi uttrykk for sin mening når PPT utarbeider sakkyndig vurdering?
Barnehave	Ringerike		Egeninitiert tilsyn	Spesialpedagogisk hjelp	Legger PPT stor vekt på barnets og foreldrenes syn i sin tilråding om spesialpedagogisk hjelp?
Barnehave	Ringerike		Egeninitiert tilsyn	Spesialpedagogisk hjelp	Opplyser PPT saken så godt som mulig før de utarbeider sakkyndige vurderinger?
Barnehave	Ringerike		Egeninitiert tilsyn	Spesialpedagogisk hjelp	Utarbeider PPT sakkyndige vurderinger så snart som mulig?
Barnehave	Ringerike		Egeninitiert tilsyn	Spesialpedagogisk hjelp	Gjør PPT rede for og tar stilling til om barnets behov kan avhjelpest innenfor det ordinære barnehetstilbudet, dersom barnet går i barnehave?
Barnehave	Ringerike		Egeninitiert tilsyn	Spesialpedagogisk hjelp	Gjør PPT rede for og tar stilling til hvilken type hjelp og organisering som vil bidra til barnets utvikling og læring?
Barnehave	Ringerike		Egeninitiert tilsyn	Spesialpedagogisk hjelp	Vurderer PPT hva som er barnets beste når de utarbeider sakkyndige vurderinger?
Barnehave	Ringerike		Egeninitiert tilsyn	Spesialpedagogisk hjelp	Henviser kommunen barnet til PPT så snart foreldrene har bedt om en sakkyndig vurdering?
Barnehave	Ringerike		Egeninitiert tilsyn	Spesialpedagogisk hjelp	Sørger kommunen for at saken er tilstrekkelig opplyst før den fatter vedtak om spesialpedagogisk hjelp?
Barnehave	Ringerike		Egeninitiert tilsyn	Spesialpedagogisk hjelp	Fatter kommunen vedtak i alle saker der PPT har gjennomført en sakkyndig vurdering?
Barnehave	Ringerike		Egeninitiert tilsyn	Spesialpedagogisk hjelp	Inneholder vedtak om spesialpedagogisk hjelp informasjon om hvordan hjelpen skal organiseres?
Barnehave	Ringerike		Egeninitiert tilsyn	Spesialpedagogisk hjelp	Tar kommunen stilling til hva som er barnets beste når den fatter vedtak om spesialpedagogisk hjelp?
Barnehave	Ringerike		Egeninitiert tilsyn	Spesialpedagogisk hjelp	Fatter kommunen vedtak om spesialpedagogisk hjelp så snart som mulig når PPT har utarbeidet sakkyndig vurdering, og med oppstartsdata ut fra barnets behov?
Barnehave	Lillestrøm		Egeninitiert tilsyn	Spesialpedagogisk hjelp og tilrettelegging	Utarbeider PPT sakkyndige vurderinger om spesialpedagogisk hjelp i de tilfellene hvor barnehave-loven krever det?
Barnehave	Lillestrøm		Egeninitiert tilsyn	Spesialpedagogisk hjelp og tilrettelegging	Gjør PPT rede for og tar stilling til hvilken type hjelp og organisering som vil bidra til barnets utvikling og læring?
Barnehave	Lillestrøm		Egeninitiert tilsyn	Spesialpedagogisk hjelp og tilrettelegging	Gjør PPT rede for og tar stilling til hvilket omfang av spesialpedagogisk hjelp som er nødvendig, og hvilken kompetanse de som gir hjelpen, bør ha?
Barnehave	Lillestrøm		Egeninitiert tilsyn	Spesialpedagogisk hjelp og tilrettelegging	Vurderer PPT hva som er barnets beste når de utarbeider sakkyndige vurderinger?
Barnehave	Lillestrøm		Egeninitiert tilsyn	Spesialpedagogisk hjelp og tilrettelegging	Henviser kommunen barnet til PPT så snart foreldrene har bedt om en sakkyndig vurdering?
Barnehave	Lillestrøm		Egeninitiert tilsyn	Spesialpedagogisk hjelp og tilrettelegging	Er det innhentet samtykke fra foreldrene før PPT utarbeider sakkyndig vurdering?
Barnehave	Lillestrøm		Egeninitiert tilsyn	Spesialpedagogisk hjelp og tilrettelegging	Inneholder vedtak om spesialpedagogisk hjelp informasjon om hvordan hjelpen skal organiseres?
Barnehave	Lillestrøm		Egeninitiert tilsyn	Spesialpedagogisk hjelp og tilrettelegging	Inneholder vedtak om spesialpedagogisk hjelp informasjon om hvilken kompetanse de som gir hjelpen skal ha?
Barnehave	Lillestrøm		Egeninitiert tilsyn	Spesialpedagogisk hjelp og tilrettelegging	Begrunner kommunen vedtak som ikke samsvarer med den sakkyndige vurderingen?
Barnehave	Lillestrøm		Egeninitiert tilsyn	Spesialpedagogisk hjelp og tilrettelegging	Tar kommunen stilling til hva som er barnets beste når den fatter vedtak om spesialpedagogisk hjelp?

Barnehage	Lillestrøm		Egeninitiert tilsyn	Spesialpedagogisk hjelp og tilrettelegging		Fanger kommunen opp barn med nedsatt funksjonsevne som kan ha rett til individuell tilrettelegging?	
Barnehage	Lillestrøm		Egeninitiert tilsyn	Spesialpedagogisk hjelp og tilrettelegging		Tar kommunen stilling til hva som er barnets beste når den fatter vedtak om individuell tilrettelegging?	
Barnehage	Lillestrøm		Egeninitiert tilsyn	Spesialpedagogisk hjelp og tilrettelegging		Iverksetter kommunen vedtaket fra vedtaksdato eller fra den datoen vedtaket bestemmer?	
Barnehage	Lillestrøm		Egeninitiert tilsyn	Spesialpedagogisk hjelp og tilrettelegging		Fatter kommunen vedtak om spesialpedagogisk hjelp så snart som mulig når PPT har utarbeidet sakkyndig vurdering, og med oppstartsdato ut fra barnets behov?	
Barnehage	Oslo - Bydel Nordstrand		Egeninitiert tilsyn	Spesialpedagogisk hjelp		Gjør PPT rede for og tar stilling til hvilken type hjelp og organisering som vil bidra til barnets utvikling og læring?	
Barnehage	Oslo - Bydel Nordstrand		Egeninitiert tilsyn	Spesialpedagogisk hjelp		Gjør PPT rede for og tar stilling til hvilket omfang av spesialpedagogisk hjelp som er nødvendig, og hvilken kompetanse de som gir hjelpen, bør ha?	
Barnehage	Oslo - Bydel Nordstrand		Egeninitiert tilsyn	Spesialpedagogisk hjelp		Får foreldrene mulighet til å uttale seg om innholdet i sakkyndig vurdering før det fattes vedtak om spesialpedagogisk hjelp?	
Barnehage	Oslo - Bydel Nordstrand		Egeninitiert tilsyn	Spesialpedagogisk hjelp		Inneholder vedtak om spesialpedagogisk hjelp informasjon om hvordan hjelpen skal organiseres?	
Barnehage	Oslo - Bydel Nordstrand		Egeninitiert tilsyn	Spesialpedagogisk hjelp		Inneholder vedtak om spesialpedagogisk hjelp informasjon om hvilken kompetanse de som gir hjelpen skal ha?	
Barnehage	Oslo - Bydel Nordstrand		Egeninitiert tilsyn	Spesialpedagogisk hjelp		Begrunner kommunen vedtak som ikke samsvarer med den sakkyndige vurderingen?	
Barnehage	Oslo - Bydel Nordstrand		Egeninitiert tilsyn	Spesialpedagogisk hjelp		Tar kommunen stilling til hva som er barnets beste når den fatter vedtak om spesialpedagogisk hjelp?	
Barnehage	Oslo - Bydel Grünerløkka		Egeninitiert tilsyn	Tilrettelegging		Tar kommunen stilling til hva som er barnets beste når den fatter vedtak om individuell tilrettelegging?	
Barnehage	Oslo - Bydel Grünerløkka		Egeninitiert tilsyn	Tilrettelegging		Inneholder vedtaket informasjon om retten til å se sakens dokumenter?	
Barnehage	Aurskog-Høland		Egeninitiert tilsyn	Tilrettelegging		Fanger kommunen opp barn med nedsatt funksjonsevne som kan ha behov for individuell tilrettelegging?	
Barnehage	Aurskog-Høland		Egeninitiert tilsyn	Tilrettelegging		Har kommunen i vedtaket tatt stilling til: a) om barnet har en nedsatt funksjonsevne b) om den nedsatte funksjonsevnen gjør at barnet ikke kan delta i barnehagen på lik linje med andre barn	
Barnehage	Aurskog-Høland		Egeninitiert tilsyn	Tilrettelegging		Tar kommunen stilling til hvilken tilrettelegging som er egnet for at barnet skal kunne nyttiggjøre seg barnehagetilbudet på lik linje med andre barn?	
Barnehage	Aurskog-Høland		Egeninitiert tilsyn	Tilrettelegging		Inneholder vedtak om avslag en begrunnelse om hvorfor barnet ikke har rett til individuell tilrettelegging?	
Barnehage	Aurskog-Høland		Egeninitiert tilsyn	Tilrettelegging		Tar kommunen stilling til hva som er barnets beste når den fatter vedtak om individuell tilrettelegging?	
Barnehage	Aurskog-Høland		Egeninitiert tilsyn	Tilrettelegging		Inneholder vedtaket informasjon om retten til å se sakens dokumenter?	
Barnehage	Enebakk		Egeninitiert tilsyn	Tilrettelegging		Tar kommunen stilling til hva som er barnets beste når den fatter vedtak om individuell tilrettelegging?	
Barnehage	Oslo - Bydel Bjerke		Egeninitiert tilsyn	Tilrettelegging		Tar kommunen stilling til hva som er barnets beste når den fatter vedtak om individuell tilrettelegging?	
Barnehage	Oslo - Bydel Bjerke		Egeninitiert tilsyn	Tilrettelegging		Inneholder vedtaket informasjon om klageadgang, klagefrist, klageinstans og informasjon om at klagen skal sendes til kommunen?	
Barnehage	Oslo - Bydel Bjerke		Egeninitiert tilsyn	Tilrettelegging		Inneholder vedtaket informasjon om retten til å se sakens dokumenter?	
Barnehage	Eidsvoll	Bønsmoen skole	Skolemiljø og internkontroll		Varsler alle som arbeider på skolen, ved mistanke om eller kjennskap til at en elev ikke har et trygt og godt skolemiljø, eller blir krenket av en som arbeider på skolen?		
Barnehage	Eidsvoll	Bønsmoen skole	Skolemiljø og internkontroll		Varsler alle som arbeider på skolen, i tide avhengig av situasjonens alvorlighetsgrad?		
Barnehage	Eidsvoll	Bønsmoen skole	Skolemiljø og internkontroll		Dokumenterer skolen hva som blir gjort for å oppfylle varslingsplikten?		
Barnehage	Eidsvoll	Bønsmoen skole	Skolemiljø og internkontroll		Er kommunens internkontroll tilpasset for å hindre eller forebygge brudd på varslingsplikten og dokumentasjonsplikten?		

Barnehage	Eidsvoll	Bønsmoen skole	Skolemiljø og internkontroll		Avdekker og følger kommunen opp med korrigerende tiltak for å hindre eller forebygge risikoen for at varslingsplikten og dokumentasjonsplikten ikke blir oppfylt?		
Barnehage	Eidsvoll	Bønsmoen skole	Skolemiljø og internkontroll		Undersøker skolen saken så raskt som saken tilsier, dersom det er mistanke om eller kjennskap til at en elev ikke har et trygt og godt skolemiljø?		
Barnehage	Eidsvoll	Bønsmoen skole	Skolemiljø og internkontroll		Gjennomfører skolen/skoleeier de undersøkelser som ut fra en faglig standard med rimelighet kan forventes?		
Barnehage	Eidsvoll	Bønsmoen skole	Skolemiljø og internkontroll		Dokumenterer skolen/skoleeier hva som blir gjort for å oppfylle undersøkelsesplikten?		
Barnehage	Eidsvoll	Bønsmoen skole	Skolemiljø og internkontroll		Er kommunens internkontroll tilpasset for å hindre eller forebygge brudd på undersøkelsesplikten og dokumentasjonsplikten?		
Barnehage	Eidsvoll	Bønsmoen skole	Skolemiljø og internkontroll		Avdekker og følger kommunen opp med korrigerende tiltak for å hindre eller forebygge risikoen for at undersøkelsesplikten og dokumentasjonsplikten ikke blir oppfylt?		
Opplæring	Viken	Fredrik II videregående skole	Skolemiljø og internkontroll		Varsler alle som arbeider på skolen, ved mistanke om eller kjennskap til at en elev ikke har et trygt og godt skolemiljø, eller blir krenket av en som arbeider på skolen?		
Opplæring	Viken	Fredrik II videregående skole	Skolemiljø og internkontroll		Varsler alle som arbeider på skolen, i tide avhengig av situasjonens alvorlighetsgrad?		
Opplæring	Viken	Fredrik II videregående skole	Skolemiljø og internkontroll		Er kommunens internkontroll tilpasset for å hindre eller forebygge brudd på varslingsplikten og dokumentasjonsplikten?		
Opplæring	Viken	Fredrik II videregående skole	Skolemiljø og internkontroll		Avdekker og følger kommunen opp med korrigerende tiltak for å hindre eller forebygge risikoen for at varslingsplikten og dokumentasjonsplikten ikke blir oppfylt?		
Opplæring	Viken	Fredrik II videregående skole	Skolemiljø og internkontroll		Undersøker skolen/skoleeier saken straks dersom det er mistanke om eller kjennskap til at en elev blir krenket av en som arbeider på skolen?		
Opplæring	Viken	Fredrik II videregående skole	Skolemiljø og internkontroll		Gjennomfører skolen/skoleeier de undersøkelser som ut fra en faglig standard med rimelighet kan forventes?		
Opplæring	Viken	Fredrik II videregående skole	Skolemiljø og internkontroll		Dokumenterer skolen/skoleeier hva som blir gjort for å oppfylle undersøkelsesplikten?		
Opplæring	Viken	Fredrik II videregående skole	Skolemiljø og internkontroll		Er kommunens internkontroll tilpasset for å hindre eller forebygge brudd på undersøkelsesplikten og dokumentasjonsplikten?		
Opplæring	Viken	Fredrik II videregående skole	Skolemiljø og internkontroll		Avdekker og følger kommunen opp med korrigerende tiltak for å hindre eller forebygge risikoen for at undersøkelsesplikten og dokumentasjonsplikten ikke blir oppfylt?		

Opplæring	Sigdal	Sigdal ungdomsskole	Skolemiljø og internkontroll		Varsler alle som arbeider på skolen, ved mistanke om eller kjennskap til at en elev ikke har et trygt og godt skolemiljø, eller blir krenket av en som arbeider på skolen?		
Opplæring	Sigdal	Sigdal ungdomsskole	Skolemiljø og internkontroll		Varsler rektor til skoleeier i alvorlige tilfeller og ved mistanke om eller kjennskap til at en som arbeider på skolen, har krenket en elev?		
Opplæring	Sigdal	Sigdal ungdomsskole	Skolemiljø og internkontroll		Varsler alle som arbeider på skolen, i tide avhengig av situasjonens alvorlighetsgrad?		
Opplæring	Sigdal	Sigdal ungdomsskole	Skolemiljø og internkontroll		Dokumenterer skolen hva som blir gjort for å oppfylle varslingsplikten?		
Opplæring	Sigdal	Sigdal ungdomsskole	Skolemiljø og internkontroll		Er kommunens internkontroll tilpasset for å hindre eller forebygge brudd på varslingsplikten og dokumentasjonsplikten?		
Opplæring	Sigdal	Sigdal ungdomsskole	Skolemiljø og internkontroll		Avdekker og følger kommunen opp med korrigerende tiltak for å hindre eller forebygge risikoen for at varslingsplikten og dokumentasjonsplikten ikke blir oppfylt?		
Opplæring	Sigdal	Sigdal ungdomsskole	Skolemiljø og internkontroll		Undersøker skolen saken så raskt som saken tilsier, dersom det er mistanke om eller kjennskap til at en elev ikke har et trygt og godt skolemiljø?		
Opplæring	Sigdal	Sigdal ungdomsskole	Skolemiljø og internkontroll		Undersøker skolen/skoleeier saken straks dersom det er mistanke om eller kjennskap til at en elev blir krenket av en som arbeider på skolen?		
Opplæring	Sigdal	Sigdal ungdomsskole	Skolemiljø og internkontroll		Undersøker skolen/skoleeier saken straks dersom det er mistanke om eller kjennskap til at en elev blir krenket av en som arbeider på skolen?		
Opplæring	Sigdal	Sigdal ungdomsskole	Skolemiljø og internkontroll		Gjennomfører skolen/skoleeier de undersøkelser som ut fra en faglig standard med rimelighet kan forventes?		
Opplæring	Sigdal	Sigdal ungdomsskole	Skolemiljø og internkontroll		Dokumenterer skolen/skoleeier hva som blir gjort for å oppfylle undersøkelsesplikten?		
Barnehage	Sigdal	Sigdal ungdomsskole	Skolemiljø og internkontroll		Er kommunens internkontroll tilpasset for å hindre eller forebygge brudd på undersøkelsesplikten og dokumentasjonsplikten?		
Opplæring	Sigdal	Sigdal ungdomsskole	Skolemiljø og internkontroll		Avdekker og følger kommunen opp med korrigerende tiltak for å hindre eller forebygge risikoen for at undersøkelsesplikten og dokumentasjonsplikten ikke blir oppfylt?		
Opplæring	Vestby	Vestby skole	Skolemiljø og internkontroll		Undersøker skolen/skoleeier saken straks dersom det er mistanke om eller kjennskap til at en elev blir krenket av en som arbeider på skolen?		
Opplæring	Vestby	Vestby skole	Skolemiljø og internkontroll		Gjennomfører skolen/skoleeier de undersøkelser som ut fra en faglig standard med rimelighet kan forventes?		
Opplæring	Vestby	Vestby skole	Skolemiljø og internkontroll		Dokumenterer skolen/skoleeier hva som blir gjort for å oppfylle undersøkelsesplikten?		

Opplæring	Vestby	Vestby skole	Skolemiljø og internkontroll		Er kommunens internkontroll tilpasset for å hindre eller forebygge brudd på undersøkelsesplikten og dokumentasjonsplikten?		
Opplæring	Vestby	Vestby skole	Skolemiljø og internkontroll		Avdekker og følger kommunen opp med korrigerende tiltak for å hindre eller forebygge risikoen for at undersøkelsesplikten og dokumentasjonsplikten ikke blir oppfylt?		
Opplæring	Flå	Flå skole	Skolemiljø og internkontroll		Varsler alle som arbeider på skolen, ved mistanke om eller kjennskap til at en elev ikke har et trygt og godt skolemiljø, eller blir krenket av en som arbeider på skolen?		
Opplæring	Flå	Flå skole	Skolemiljø og internkontroll		Varsler rektor til skoleeier i alvorlige tilfeller og ved mistanke om eller kjennskap til at en som arbeider på skolen, har krenket en elev?		
Opplæring	Flå	Flå skole	Skolemiljø og internkontroll		Varsler alle som arbeider på skolen, i tide avhengig av situasjonens alvorlighetsgrad?		
Opplæring	Flå	Flå skole	Skolemiljø og internkontroll		Er kommunens internkontroll tilpasset for å hindre eller forebygge brudd på varslingsplikten og dokumentasjonsplikten?		
Opplæring	Flå	Flå skole	Skolemiljø og internkontroll		Avdekker og følger kommunen opp med korrigerende tiltak for å hindre eller forebygge risikoen for at varslingsplikten og dokumentasjonsplikten ikke blir oppfylt?		
Opplæring	Flå	Flå skole	Skolemiljø og internkontroll		Gjennomfører skolen/skoleeier de undersøkelser som ut fra en faglig standard med rimelighet kan forventes?		
Opplæring	Flå	Flå skole	Skolemiljø og internkontroll		Er kommunens internkontroll tilpasset for å hindre eller forebygge brudd på undersøkelsesplikten og dokumentasjonsplikten?		
Opplæring	Flå	Flå skole	Skolemiljø og internkontroll		Avdekker og følger kommunen opp med korrigerende tiltak for å hindre eller forebygge risikoen for at undersøkelsesplikten og dokumentasjonsplikten ikke blir oppfylt?		
Opplæring	Gol	Gol skule	Skolemiljø og internkontroll		Varsler alle som arbeider på skolen, ved mistanke om eller kjennskap til at en elev ikke har et trygt og godt skolemiljø, eller blir krenket av en som arbeider på skolen?		
Opplæring	Gol	Gol skule	Skolemiljø og internkontroll		Varsler alle som arbeider på skolen, i tide avhengig av situasjonens alvorlighetsgrad?		
Opplæring	Gol	Gol skule	Skolemiljø og internkontroll		Dokumenterer skolen hva som blir gjort for å oppfylle varslingsplikten?		
Opplæring	Gol	Gol skule	Skolemiljø og internkontroll		Er kommunens internkontroll tilpasset for å hindre eller forebygge brudd på varslingsplikten og dokumentasjonsplikten?		
Opplæring	Gol	Gol skule	Skolemiljø og internkontroll		Avdekker og følger kommunen opp med korrigerende tiltak for å hindre eller forebygge risikoen for at varslingsplikten og dokumentasjonsplikten ikke blir oppfylt?		

Opplæring	Gol	Gol skule	Skolemiljø og internkontroll		Undersøker skolen/skoleeier saken straks dersom det er mistanke om eller kjennskap til at en elev blir krenket av en som arbeider på skolen?		
Opplæring	Gol	Gol skule	Skolemiljø og internkontroll		Gjennomfører skolen/skoleeier de undersøkelser som ut fra en faglig standard med rimelighet kan forventes?		
Opplæring	Gol	Gol skule	Skolemiljø og internkontroll		Dokumenterer skolen/skoleeier hva som blir gjort for å oppfylle undersøkelsesplikten?		
Opplæring	Gol	Gol skule	Skolemiljø og internkontroll		Er kommunens internkontroll tilpasset for å hindre eller forebygge brudd på undersøkelsesplikten og dokumentasjonsplikten?		
Opplæring	Gol	Gol skule	Skolemiljø og internkontroll		Avdekker og følger kommunen opp med korrigerende tiltak for å hindre eller forebygge risikoen for at undersøkelsesplikten og dokumentasjonsplikten ikke blir oppfylt?		
Opplæring	Råde	Spetalen skole	Skolemiljø og internkontroll		Undersøker skolen saken så raskt som saken tilsier, dersom det er mistanke om eller kjennskap til at en elev ikke har et trygt og godt skolemiljø?		
Opplæring	Råde	Spetalen skole	Skolemiljø og internkontroll		Undersøker skolen/skoleeier saken straks dersom det er mistanke om eller kjennskap til at en elev blir krenket av en som arbeider på skolen?		
Opplæring	Råde	Spetalen skole	Skolemiljø og internkontroll		Gjennomfører skolen/skoleeier de undersøkelser som ut fra en faglig standard med rimelighet kan forventes?		
Opplæring	Råde	Spetalen skole	Skolemiljø og internkontroll		Dokumenterer skolen/skoleeier hva som blir gjort for å oppfylle undersøkelsesplikten?		
Opplæring	Råde	Spetalen skole	Skolemiljø og internkontroll		Er kommunens internkontroll tilpasset for å hindre eller forebygge brudd på undersøkelsesplikten og dokumentasjonsplikten?		
Opplæring	Råde	Spetalen skole	Skolemiljø og internkontroll		Avdekker og følger kommunen opp med korrigerende tiltak for å hindre eller forebygge risikoen for at undersøkelsesplikten og dokumentasjonsplikten ikke blir oppfylt?		
Opplæring	Modum	Stalsberg skole	Skolemiljø og internkontroll		Varsler alle som arbeider på skolen, ved mistanke om eller kjennskap til at en elev ikke har et trygt og godt skolemiljø, eller blir krenket av en som arbeider på skolen?		
Opplæring	Modum	Stalsberg skole	Skolemiljø og internkontroll		Varsler alle som arbeider på skolen, i tide avhengig av situasjonens alvorlighetsgrad?		
Opplæring	Modum	Stalsberg skole	Skolemiljø og internkontroll		Dokumenterer skolen hva som blir gjort for å oppfylle varslingsplikten?		
Opplæring	Modum	Stalsberg skole	Skolemiljø og internkontroll		Er kommunens internkontroll tilpasset for å hindre eller forebygge brudd på varslingsplikten og dokumentasjonsplikten?		
Opplæring	Modum	Stalsberg skole	Skolemiljø og internkontroll		Avdekker og følger kommunen opp med korrigerende tiltak for å hindre eller forebygge risikoen for at varslingsplikten og dokumentasjonsplikten ikke blir oppfylt?		

Opplæring	Modum	Stalsberg skole	Skolemiljø og internkontroll		Undersøker skolen saken så raskt som saken tilsier, dersom det er mistanke om eller kjennskap til at en elev ikke har et trygt og godt skolemiljø?		
Opplæring	Modum	Stalsberg skole	Skolemiljø og internkontroll		Gjennomfører skolen/skoleeier de undersøkelser som ut fra en faglig standard med rimelighet kan forventes?		
Opplæring	Modum	Spetalen skole	Skolemiljø og internkontroll		Dokumenterer skolen/skoleeier hva som blir gjort for å oppfylle undersøkelsesplikten?		
Opplæring	Modum	Spetalen skole	Skolemiljø og internkontroll		Er kommunens internkontroll tilpasset for å hindre eller forebygge brudd på undersøkelsesplikten og dokumentasjonsplikten?		
Opplæring	Modum	Spetalen skole	Skolemiljø og internkontroll		Avdekker og følger kommunen opp med korrigerende tiltak for å hindre eller forebygge risikoen for at undersøkelsesplikten og dokumentasjonsplikten ikke blir oppfylt?		
Opplæring	Ullensaker	Vesong ungdomsskole	Skolemiljø og internkontroll		Gjennomfører skolen/skoleeier de undersøkelser som ut fra en faglig standard med rimelighet kan forventes?		
Opplæring	Ullensaker	Vesong ungdomsskole	Skolemiljø og internkontroll		Er kommunens internkontroll tilpasset for å hindre eller forebygge brudd på undersøkelsesplikten og dokumentasjonsplikten?		
Opplæring	Ullensaker	Vesong ungdomsskole	Skolemiljø og internkontroll		Avdekker og følger kommunen opp med korrigerende tiltak for å hindre eller forebygge risikoen for at undersøkelsesplikten og dokumentasjonsplikten ikke blir oppfylt?		
Opplæring	Ullensaker	Vesong ungdomsskole	Skolemiljø og internkontroll		Setter skolen inn tiltak så raskt som saken tilsier, når en elev sier at skolemiljøet ikke er trygt og godt, eller undersøkelsen viser det?		
Opplæring	Ullensaker	Vesong ungdomsskole	Skolemiljø og internkontroll		Vurderer skolen/skoleeier konkret hvilke tiltak som er egnede?		
Opplæring	Ullensaker	Vesong ungdomsskole	Skolemiljø og internkontroll		Evaluerer skolen/skoleeier tiltakene jevnlig, og blir tiltakene endret ved behov?		
Opplæring	Ullensaker	Vesong ungdomsskole	Skolemiljø og internkontroll		Lager skolen/skoleeier en skriftlig plan når de setter inn tiltak i en sak, og inneholder den skriftlige planen minimumskrav til innhold?		
Opplæring	Ullensaker	Vesong ungdomsskole	Skolemiljø og internkontroll		Er kommunens internkontroll tilpasset for å hindre eller forebygge brudd på tiltaksplikten og kravet om å lage en skriftlig plan?		
Opplæring	Ullensaker	Vesong ungdomsskole	Skolemiljø og internkontroll		Avdekker og følger kommunen opp med korrigerende tiltak for å hindre eller forebygge risikoen for at tiltaksplikten og kravet om å lage en skriftlig plan ikke blir oppfylt?		
Opplæring	Asker	Sydskogen skole	Skolemiljø og internkontroll		Varsler alle som arbeider på skolen, ved mistanke om eller kjennskap til at en elev ikke har et trygt og godt skolemiljø, eller blir krenket av en som arbeider på skolen?		
Opplæring	Asker	Sydskogen skole	Skolemiljø og internkontroll		Gjennomfører skolen/skoleeier de undersøkelser som ut fra en faglig standard med rimelighet kan forventes?		

Opplæring	Asker	Sydsbogen skole	Skolemiljø og internkontroll		Dokumenterer skolen/skoleeier hva som blir gjort for å oppfylle undersøkelsesplikten?		
Opplæring	Asker	Sydsbogen skole	Skolemiljø og internkontroll		Er kommunens internkontroll tilpasset for å hindre eller forebygge brudd på undersøkelsesplikten og dokumentasjonsplikten?		
Opplæring	Asker	Sydsbogen skole	Skolemiljø og internkontroll		Avdekker og følger kommunen opp med korrigerende tiltak for å hindre eller forebygge risikoen for at undersøkelsesplikten og dokumentasjonsplikten ikke blir oppfylt?		
Opplæring	Asker	Sydsbogen skole	Skolemiljø og internkontroll		Setter skolen inn tiltak så raskt som saken tilsier, når en elev sier at skolemiljøet ikke er trygt og godt, eller undersøkelsen viser det?		
Opplæring	Asker	Sydsbogen skole	Skolemiljø og internkontroll		Vurderer skolen/skoleeier konkret hvilke tiltak som er egnede?		
Opplæring	Asker	Sydsbogen skole	Skolemiljø og internkontroll		Er kommunens internkontroll tilpasset for å hindre eller forebygge brudd på tiltaksplikten og kravet om å lage en skriftlig plan?		
Opplæring	Asker	Sydsbogen skole	Skolemiljø og internkontroll		Avdekker og følger kommunen opp med korrigerende tiltak for å hindre eller forebygge risikoen for at tiltaksplikten og kravet om å lage en skriftlig plan ikke blir oppfylt?		
Opplæring	Ringerike	Hallingby skole	Skolemiljø og internkontroll		Undersøker skolen saken så raskt som saken tilsier, dersom det er mistanke om eller kjennskap til at en elev ikke har et trygt og godt skolemiljø?		
Opplæring	Ringerike	Hallingby skole	Skolemiljø og internkontroll		Undersøker skolen/skoleeier saken straks dersom det er mistanke om eller kjennskap til at en elev blir krenket av en som arbeider på skolen?		
Opplæring	Ringerike	Hallingby skole	Skolemiljø og internkontroll		Gjennomfører skolen/skoleeier de undersøkelser som ut fra en faglig standard med rimelighet kan forventes?		
Barnehage	Ringerike	Hallingby skole	Skolemiljø og internkontroll		Dokumenterer skolen/skoleeier hva som blir gjort for å oppfylle undersøkelsesplikten?		
Opplæring	Ringerike	Hallingby skole	Skolemiljø og internkontroll		Er kommunens internkontroll tilpasset for å hindre eller forebygge brudd på undersøkelsesplikten og dokumentasjonsplikten?		
Opplæring	Ringerike	Hallingby skole	Skolemiljø og internkontroll		Avdekker og følger kommunen opp med korrigerende tiltak for å hindre eller forebygge risikoen for at undersøkelsesplikten og dokumentasjonsplikten ikke blir oppfylt?		
Opplæring	Ås		Egeninitiert tilsyn	Skyss		Tas det stilling til om tilbudet er forsvarlig organisert?	Pilotering
Opplæring	Ås		Egeninitiert tilsyn	Skyss		Går det fram av enkeltvedtaket hvilke faktiske forhold det bygger på, og hvilke hovedhensyn i den konkrete saken som har vært avgjørende for konklusjonen?	Pilotering
Opplæring	Ås		Egeninitiert tilsyn	Skyss		Gjøres individuell vurdering og tas det hensyn til barnets beste?	Pilotering
Opplæring	Nore og Uvdal	Rødberg skole	Egeninitiert tilsyn	Elevers utbytte av opplæringen		Sikrer rektor at opplæringen samlet dekker alle kompetansemålene?	
Opplæring	Nore og Uvdal	Rødberg skole	Egeninitiert tilsyn	Elevers utbytte av opplæringen		Sikrer rektor at lærerne oppfyller elevenes rett til å kjenne til kompetansemålene i faget, at de forstår hva de skal lære og hva som blir forventet av dem?	

Opplæring	Nore og Uvdal	Rødberg skole	Skolemiljø og internkontroll	Elevenes utbytte av opplæringen		Følger rektor opp at lærerne gir elevene tilbakemelding på hva de mestrer, og veileder elevene om hva de må gjøre for å øke sin kompetanse?	
Opplæring	Nore og Uvdal	Rødberg skole	Egeninitiert tilsyn	Elevenes utbytte av opplæringen		Følger rektor opp at lærerne involverer elevene i vurderingen av eget læringsarbeid?	
Opplæring	Nore og Uvdal	Rødberg skole	Egeninitiert tilsyn	Elevenes utbytte av opplæringen		Sikrer rektor at elever på 1. til 4. trinn som står i fare for å bli hengende etter i lesing, skriving eller regning, raskt får egnet intensiv opplæring slik at forventet progresjon blir nådd?	
Opplæring	Oslo	avd. Rosenhof	Egeninitiert tilsyn	Grunnskoleopplæring for voksne		Kontrollerer kommunen før vedtak om søkerne a. er over opplæringspliktig alder? b. ikke har rett til videregående opplæring etter opplæringsloven § 3-1? c. har lovlig opphold i Norge?	
Opplæring	Oslo	avd. Rosenhof	Egeninitiert tilsyn	Grunnskoleopplæring for voksne		Får alle søkere som har rett til grunnskoleopplæring, kartlagt i hvilke fag eller ferdigheter de har behov for opplæring?	
Opplæring	Oslo	avd. Rosenhof	Egeninitiert tilsyn	Grunnskoleopplæring for voksne		Får alle søkere som har rett til grunnskoleopplæring, kartlagt om søkeren har behov for a. særskilt språkopplæring? b. spesialundervisning?	
Opplæring	Oslo	avd. Rosenhof	Egeninitiert tilsyn	Grunnskoleopplæring for voksne		Fatter kommunen vedtak om grunnskoleopplæring uten ugrunnet opphold etter at søknad er mottatt?	
Opplæring	Oslo	avd. Rosenhof	Egeninitiert tilsyn	Grunnskoleopplæring for voksne		Fatter kommunen et skriftlig enkeltvedtak som konkluderer med at søkeren ikke har rett for alle som ikke oppfyller vilkårene?	
Opplæring	Oslo	avd. Rosenhof	Egeninitiert tilsyn	Grunnskoleopplæring for voksne		Inneholder vedtaket et opplæringstilbud tilpasset den voksnes behov slik at den voksne kan få et forsvarlig utbytte av opplæringen?	
Opplæring	Oslo	avd. Rosenhof	Egeninitiert tilsyn	Grunnskoleopplæring for voksne		Gjennomfører kommunen realkompetansevurdering for søkere som har rett til grunnskoleopplæring, dersom søkeren ønsker det?	
Opplæring	Oslo	avd. Rosenhof	Egeninitiert tilsyn	Grunnskoleopplæring for voksne		Gjennomfører kommunen realkompetansevurderingene uten ugrunnet opphold?	
Opplæring	Oslo	avd. Rosenhof	Egeninitiert tilsyn	Grunnskoleopplæring for voksne		Gjennomfører kommunen realkompetansevurdering ved å: a. kartlegge den voksnes formelle, ikke-formelle og uformelle kompetanse? b. vurdere den voksnes kompetanse etter kompetansemålene for fag i læreplanverket? c. vurdere om kompetansen er likeverdig med kompetanse fra grunnskoleopplæring? d. konkludere om den voksnes kompetanse er godkjent eller ikke i hele eller deler av fagene?	
Opplæring	Oslo	avd. Rosenhof	Egeninitiert tilsyn	Grunnskoleopplæring for voksne		Fatter kommunen et enkeltvedtak for alle som har fått vurdert sin realkompetanse?	
Opplæring	Oslo	avd. Rosenhof	Egeninitiert tilsyn	Grunnskoleopplæring for voksne		Går det frem av enkeltvedtaket om realkompetansevurdering at den voksnes kompetanse er godkjent til å tilsvare fag eller deler av fag?	
Opplæring	Oslo	avd. Rosenhof	Egeninitiert tilsyn	Grunnskoleopplæring for voksne		Får voksne som har fått godkjent realkompetanse, et kompetansebevis?	
Opplæring	Oslo	avd. Rosenhof	Egeninitiert tilsyn	Grunnskoleopplæring for voksne		Går det frem av enkeltvedtakene som gjelder grunnskoleopplæring, hvilke lovbestemmelser avgjørelsene bygger på?	
Opplæring	Oslo	avd. Rosenhof	Egeninitiert tilsyn	Grunnskoleopplæring for voksne		Går det fram av disse enkeltvedtakene hvilke faktiske forhold det har blitt lagt vekt på?	
Opplæring	Oslo	avd. Rosenhof	Egeninitiert tilsyn	Grunnskoleopplæring for voksne		Setter kommunen i gang grunnskoleopplæringen innen rimelig tid etter vedtak om rett til grunnskoleopplæring?	
Opplæring	Oslo	avd. Skullerud	Egeninitiert tilsyn	Grunnskoleopplæring for voksne		Kontrollerer kommunen før vedtak om søkerne a. er over opplæringspliktig alder? b. ikke har rett til videregående opplæring etter opplæringsloven § 3-1? c. har lovlig opphold i Norge?	
Opplæring	Oslo	avd. Skullerud	Egeninitiert tilsyn	Grunnskoleopplæring for voksne		Får alle søkere som har rett til grunnskoleopplæring, kartlagt i hvilke fag eller ferdigheter de har behov for opplæring?	
Opplæring	Oslo	avd. Skullerud	Egeninitiert tilsyn	Grunnskoleopplæring for voksne		Får alle søkere som har rett til grunnskoleopplæring, kartlagt om søkeren har behov for a. særskilt språkopplæring? b. spesialundervisning?	
Opplæring	Oslo	avd. Skullerud	Egeninitiert tilsyn	Grunnskoleopplæring for voksne		Fatter kommunen vedtak om grunnskoleopplæring uten ugrunnet opphold etter at søknad er mottatt?	
Opplæring	Oslo	avd. Skullerud	Egeninitiert tilsyn	Grunnskoleopplæring for voksne		Fatter kommunen et skriftlig enkeltvedtak som konkluderer med at søkeren ikke har rett for alle som ikke oppfyller vilkårene?	
Opplæring	Oslo	avd. Skullerud	Egeninitiert tilsyn	Grunnskoleopplæring for voksne		Inneholder vedtaket et opplæringstilbud tilpasset den voksnes behov slik at den voksne kan få et forsvarlig utbytte av opplæringen?	
Opplæring	Oslo	avd. Skullerud	Egeninitiert tilsyn	Grunnskoleopplæring for voksne		Gjennomfører kommunen realkompetansevurdering for søkere som har rett til grunnskoleopplæring, dersom søkeren ønsker det?	
Opplæring	Oslo	avd. Skullerud	Egeninitiert tilsyn	Grunnskoleopplæring for voksne		Gjennomfører kommunen realkompetansevurderingene uten ugrunnet opphold?	

Opplæring	Oslo	avd. Skullerud	Egeninitiert tilsyn	Grunnskoleopplæring for voksne	Gjennomfører kommunen realkompetansevurdering ved å: a. kartlegge den voksnes formelle, ikke-formelle og uformelle kompetanse? b. vurdere den voksnes kompetanse etter kompetansemålene for fag i læreplanverket? c. vurdere om kompetansen er likeverdig med kompetanse fra grunnskoleopplæring? d. konkludere om den voksnes kompetanse er godkjent eller ikke i hele eller deler av fagene?	
Opplæring	Oslo	avd. Skullerud	Egeninitiert tilsyn	Grunnskoleopplæring for voksne	Fatter kommunen et enkeltvedtak for alle som har fått vurdert sin realkompetanse?	
Opplæring	Oslo	avd. Skullerud	Egeninitiert tilsyn	Grunnskoleopplæring for voksne	Går det frem av enkeltvedtaket om realkompetansevurdering at den voksnes kompetanse er godkjent til å tilsvare fag eller deler av fag?	
Opplæring	Oslo	avd. Skullerud	Egeninitiert tilsyn	Grunnskoleopplæring for voksne	Får voksne som har fått godkjent realkompetanse, et kompetansebevis?	
Opplæring	Oslo	avd. Skullerud	Egeninitiert tilsyn	Grunnskoleopplæring for voksne	Går det frem av enkeltvedtakene som gjelder grunnskoleopplæring, hvilke lovbestemmelser avgjørelsene bygger på?	
Opplæring	Oslo	avd. Skullerud	Egeninitiert tilsyn	Grunnskoleopplæring for voksne	Går det fram av disse enkeltvedtakene hvilke faktiske forhold det har blitt lagt vekt på?	
Opplæring	Oslo	avd. Skullerud	Egeninitiert tilsyn	Grunnskoleopplæring for voksne	Setter kommunen i gang grunnskoleopplæringen innen rimelig tid etter vedtak om rett til grunnskoleopplæring?	
Opplæring	Nordre Follo	Finstad	Egeninitiert tilsyn	Særskilt språkopplæring	Sikrer kommunen at skolen kartlegger elevenes norskerferdigheter før det blir gjort vedtak om særskilt språkopplæring?	
Opplæring	Nordre Follo	Finstad	Egeninitiert tilsyn	Særskilt språkopplæring	Sikrer kommunen at elever med rett til norskopplæring også får vurdert sitt behov for morsmålsopplæring og tospråklig fagopplæring?	
Opplæring	Nordre Follo	Finstad	Egeninitiert tilsyn	Særskilt språkopplæring	Sikrer kommunen at skolen tar hensyn til barnets beste når den vurderer behovet for særskilt språkopplæring?	
Opplæring	Nordre Follo	Finstad	Egeninitiert tilsyn	Særskilt språkopplæring	Sikrer kommunen at skolen fatter vedtak om rett til særskilt språkopplæring som oppfyller kravene i opplæringsloven § 2-8 og forvaltningsloven § 25, omfanget av opplæringen, innholdet i opplæringen og organiseringen av opplæringen?	
Opplæring	Nordre Follo	Finstad	Egeninitiert tilsyn	Særskilt språkopplæring	Sikrer kommunen at skolen opplyser foresatte om retten til å klage på vedtaket, fristen for å klage, hvor eller til hvem de skal klage til, og hvordan de skal klage?	
Opplæring	Nordre Follo	Finstad	Egeninitiert tilsyn	Særskilt språkopplæring	Sikrer kommunen at skolen opplyser om retten til å se sakens dokumenter?	
Opplæring	Nordre Follo	Finstad	Egeninitiert tilsyn	Særskilt språkopplæring	Sikrer kommunen at skolen fatter enkeltvedtak om opphør av særskilt språkopplæring så snart eleven har tilstrekkelige ferdigheter i norsk til å følge ordinær opplæring?	
Opplæring	Nordre Follo	Finstad	Egeninitiert tilsyn	Særskilt språkopplæring	Sikrer kommunen at elevens ferdigheter i norsk kartlegges underveis i opplæringen?	
Opplæring	Lørenskog	Åsen skole	Egeninitiert tilsyn	Særskilt språkopplæring	Sikrer kommunen at skolen kartlegger elevenes norskerferdigheter før det blir gjort vedtak om særskilt språkopplæring?	
Opplæring	Lørenskog	Åsen skole	Egeninitiert tilsyn	Særskilt språkopplæring	Sikrer kommunen at elever med rett til norskopplæring også får vurdert sitt behov for morsmålsopplæring og tospråklig fagopplæring?	
Opplæring	Lørenskog	Åsen skole	Egeninitiert tilsyn	Særskilt språkopplæring	Sikrer kommunen at skolen tar hensyn til elevens beste når den vurderer behov for særskilt språkopplæring?	
Opplæring	Lørenskog	Åsen skole	Egeninitiert tilsyn	Særskilt språkopplæring	Sikrer kommunen at elevenes ferdigheter i norsk kartlegges underveis i opplæringen?	
Opplæring	Nesbyen	Nesbyen barneskole	Egeninitiert tilsyn	Særskilt språkopplæring	Sikrer kommunen at skolen kartlegger elevenes norskerferdigheter før det blir gjort vedtak om særskilt språkopplæring?	
Opplæring	Nesbyen	Nesbyen barneskole	Egeninitiert tilsyn	Særskilt språkopplæring	Sikrer kommunen at elever med rett til norskopplæring også får vurdert sitt behov for morsmålsopplæring og tospråklig fagopplæring?	
Opplæring	Nesbyen	Nesbyen barneskole	Egeninitiert tilsyn	Særskilt språkopplæring	Sikrer kommunen at skolen tar hensyn til elevens beste når den vurderer behov for særskilt språkopplæring?	
Opplæring	Nesbyen	Nesbyen barneskole	Egeninitiert tilsyn	Særskilt språkopplæring	Sikrer kommunen at skole opplyser om retten til å se sakens dokumenter?	
Opplæring	Nesbyen	Nesbyen barneskole	Egeninitiert tilsyn	Særskilt språkopplæring	Sikrer kommunen at skolen fatter enkeltvedtak om særskilt språkopplæring så snart eleven har tilstrekkelige ferdigheter i norsk til å følge ordinær opplæring?	
Opplæring	Nesbyen	Nesbyen barneskole	Egeninitiert tilsyn	Særskilt språkopplæring	Sikrer kommunen at elevenes ferdigheter i norsk kartlegges underveis i opplæringen?	
Opplæring	Fredrikstad	Cicignon skole	Egeninitiert tilsyn	Tidlig innsats	Sørger rektor for at lærerne, som en integrert del av opplæringen, vurderer om det er elever på 1. til 4. trinn som står i fare for å bli hengende etter i lesing, skriving eller regning?	
Opplæring	Fredrikstad	Cicignon skole	Egeninitiert tilsyn	Tidlig innsats	Sikrer rektor at elever på 1. til 4. trinn som står i fare for å bli hengende etter i lesing, skriving eller regning, raskt får egnet intensiv opplæring slik at forventet progresjon blir nådd?	

Opplæring	Fredrikstad	Cicignon skole	Egeninitiert tilsyn	Tidlig innsats		Følger rektor opp at elevene på 1. til 4. trinn får den intensive opplæringen som eneundervisning i en kort periode kun hvis det er til elevens beste?	
Opplæring	Våler	Svinndal skole	Egeninitiert tilsyn	Spesialundervisning		Innhenter skolen samtykke fra elever over 15 år og foreldre til elever under 15 år, før skolen fatter vedtak om spesialundervisning?	
Opplæring	Våler	Svinndal skole	Egeninitiert tilsyn	Spesialundervisning		Gir skolen eleven og foreldrene mulighet til å uttale seg om innholdet i den sakkyndige vurderingen, før skolen fatter vedtak?	
Opplæring	Våler	Svinndal skole	Egeninitiert tilsyn	Spesialundervisning		Sørger skolen for at saken er tilstrekkelig opplyst før den fatter vedtak om spesialundervisning?	
Opplæring	Våler	Svinndal skole	Egeninitiert tilsyn	Spesialundervisning		Inneholder vedtakene opplysninger om omfanget av spesialundervisningen, det vil si antall timer spesialundervisning samlet og i hvert av fagene?	
Opplæring	Våler	Svinndal skole	Egeninitiert tilsyn	Spesialundervisning		Inneholder vedtakene opplysninger om hvilket innhold spesialundervisningen skal ha?	
Opplæring	Våler	Svinndal skole	Egeninitiert tilsyn	Spesialundervisning		Inneholder vedtakene opplysninger om hvordan skolen skal organisere spesialundervisningen?	
Opplæring	Våler	Svinndal skole	Egeninitiert tilsyn	Spesialundervisning		Begrunner skolen vedtak som ikke samsvarer med den sakkyndige vurderingen, ved å vise hvorfor elevene likevel kan få et forsvarlig utbytte av opplæringen?	
Opplæring	Våler	Svinndal skole	Egeninitiert tilsyn	Spesialundervisning		Tar skolen stilling til hva som er barnets beste når den fatter vedtak om spesialundervisning?	
Opplæring	Viken	Kalnes vgs og Assiden vgs	Egeninitiert tilsyn	Spesialundervisning		Innhenter skolen samtykke fra elever over 15 år og foreldre til elever under 15 år, før skolen fatter vedtak om spesialundervisning?	
Opplæring	Viken	Kalnes vgs og Assiden vgs	Egeninitiert tilsyn	Spesialundervisning		Sørger skolen for at saken er tilstrekkelig opplyst før den fatter vedtak om spesialundervisning?	
Opplæring	Viken	Kalnes vgs og Assiden vgs	Egeninitiert tilsyn	Spesialundervisning		Inneholder vedtakene opplysninger om omfanget av spesialundervisningen, det vil si antall timer spesialundervisning samlet og i hvert av fagene?	
Opplæring	Viken	Kalnes vgs og Assiden vgs	Egeninitiert tilsyn	Spesialundervisning		Inneholder vedtakene opplysninger om hvilket innhold spesialundervisningen skal ha?	
Opplæring	Viken	Kalnes vgs og Assiden vgs	Egeninitiert tilsyn	Spesialundervisning		Inneholder vedtakene opplysninger om hvordan skolen skal organisere spesialundervisningen?	
Opplæring	Viken	Kalnes vgs og Assiden vgs	Egeninitiert tilsyn	Spesialundervisning		Begrunner skolen vedtak som ikke samsvarer med den sakkyndige vurderingen, ved å vise hvorfor elevene likevel kan få et forsvarlig utbytte av opplæringen?	
Opplæring	Viken	Kalnes vgs og Assiden vgs	Egeninitiert tilsyn	Spesialundervisning		Tar skolen stilling til hva som er barnets beste når den fatter vedtak om spesialundervisning?	
Opplæring	Viken	Kalnes vgs og Assiden vgs	Egeninitiert tilsyn	Spesialundervisning		Fatter skolen vedtak så snart som mulig i alle saker der PPT har gjennomført en sakkyndig vurdering?	
Opplæring	Fredrikstad		Egeninitiert tilsyn	Spesialundervisning - Saksbehandlingstid		Utarbeider PPT sakkyndig vurdering uten ugrunnet opphold?	
Opplæring	Fredrikstad		Egeninitiert tilsyn	Spesialundervisning - Saksbehandlingstid		Treffer kommunen vedtak om spesialundervisning uten ugrunnet opphold?	
Opplæring	Oslo	Bredtveit fengsel og forvaringsanstalt	Egeninitiert tilsyn	Opplæring for innsatte i fengsel		Fattes det vedtak for innsatte/elever/ungdom med rett til videregående opplæring som angir hvilket utdanningsprogram den innsatte skal få (ett av tre utdanningsprogram)?	
Opplæring	Oslo	Bredtveit fengsel og forvaringsanstalt	Egeninitiert tilsyn	Opplæring for innsatte i fengsel		Fattes det vedtak for innsatte/elever med rett til grunnskoleopplæring for voksne som angir tilbudet den innsatte skal få, herunder innhold, organisering og omfang av opplæringen?	
Opplæring	Oslo	Bredtveit fengsel og forvaringsanstalt	Egeninitiert tilsyn	Opplæring for innsatte i fengsel		Fattes det vedtak for innsatte/elever med rett til videregående opplæring for voksne som angir tilbudet den innsatte skal få, herunder innhold, organisering og omfang av opplæringen?	
Opplæring	Oslo	Bredtveit fengsel og forvaringsanstalt	Egeninitiert tilsyn	Opplæring for innsatte i fengsel		Foretas det realkompetansevurdering, fattes det vedtak om realkompetansevurdering og utstedes kompetansebevis eller vitnemål for innsatte med rett til videregående opplæring for voksne?	
Opplæring	Oslo	Bredtveit fengsel og forvaringsanstalt	Egeninitiert tilsyn	Opplæring for innsatte i fengsel		Foretas det undervisningsvurdering, sluttvurdering og dokumentasjon av opplæringa til innsatte/elever med rett etter oppl. §§ 3-1, 4A-1 og 4A-3, jf. forskrift til opplæringsloven kap. 3 og 4?	
Opplæring	Oslo	Bredtveit fengsel og forvaringsanstalt	Egeninitiert tilsyn	Opplæring for innsatte i fengsel		Fattes det vedtak om avslag om opplæring?	
Opplæring	Oslo	Bredtveit fengsel og forvaringsanstalt	Egeninitiert tilsyn	Opplæring for innsatte i fengsel		Fattes det vedtak som oppfyller kravene i forvaltningsloven til enkeltvedtak, jf. forvaltningsloven §§ 24,25 og 27?	
Opplæring	Nes	Fjellfoten skole	Skolemiljø (aktivitetsplikten) - Plikten til å følge med og gripe inn, varsle og sette inn tiltak		Sikrer rektor at alle som jobber på skolen, følger med på om elevene har et trygt og godt skolemiljø, og at de følger spesielt godt med på elever med en særskilt sårbarhet?		Oppstart 2021

Opplæring	Nes	Fjellfoten skole	Skolemiljø (aktivitetsplikten) - Plikten til å følge med og gripe inn, varsle og sette inn tiltak		Sørger rektor for at alle som jobber på skolen, griper inn mot krenkelser som for eksempel utestenging, isolering, baksnakking, mobbing, vold, diskriminering og trakassering, dersom det er mulig?		Oppstart 2021
Opplæring	Nes	Fjellfoten skole	Skolemiljø (aktivitetsplikten) - Plikten til å følge med og gripe inn, varsle og sette inn tiltak		Sikrer rektor at alle som jobber på skolen, varsler rektor dersom de får mistanke om eller kjennskap til at en elev ikke har et trygt og godt skolemiljø?		Oppstart 2021
Opplæring	Nes	Fjellfoten skole	Skolemiljø (aktivitetsplikten) - Plikten til å følge med og gripe inn, varsle og sette inn tiltak		Sikrer rektor at alle som jobber på skolen, varsler rektor så raskt som saken tilsier?		Oppstart 2021
Opplæring	Nes	Fjellfoten skole	Egeninitiert tilsyn		Sikrer rektor at skolen undersøker saken når skolen har mistanke om eller kjennskap til at en elev ikke har et trygt og godt skolemiljø?		Oppstart 2021
Opplæring	Nes	Fjellfoten skole	Skolemiljø (aktivitetsplikten) - Plikten til å følge med og gripe inn, varsle og sette inn tiltak		Sikrer rektor at skolen setter inn egnede tiltak dersom en elevs rett til et trygt og godt skolemiljø ikke er oppfylt?		Oppstart 2021
Opplæring	Viken		Egeninitiert tilsyn	Opplæringstilbud for barn og unge i barneverninstitusjoner		Får alle elever et opplæringstilbud innen rimelig tid etter plassering?	
Opplæring	Viken		Egeninitiert tilsyn	Opplæringstilbud for barn og unge i barneverninstitusjoner		Blir det vurdert om eleven kan gå på nærskolen før elevene tas inn på en fylkeskommunal grunnskole?	
Opplæring	Viken		Egeninitiert tilsyn	Opplæringstilbud for barn og unge i barneverninstitusjoner		Blir det tatt enkeltvedtak om skolebytte for de elevene som går på de fylkeskommunale grunnskolene?	
Opplæring	Viken		Egeninitiert tilsyn	Opplæringstilbud for barn og unge i barneverninstitusjoner		Blir det inngått skriftlige avtaler med kommunene om opplæringen for de elevene som går på nærskolen?	
Opplæring	Viken		Egeninitiert tilsyn	Opplæringstilbud for barn og unge i barneverninstitusjoner		Opplyser PPT sakene så godt som mulig før de utarbeider sakkyndige vurderinger?	
Opplæring	Viken		Egeninitiert tilsyn	Opplæringstilbud for barn og unge i barneverninstitusjoner		Gjøre PPT rede for elevens lærevansker og andre særlige forhold som er viktige for opplæringen?	
Opplæring	Viken		Egeninitiert tilsyn	Opplæringstilbud for barn og unge i barneverninstitusjoner		Gjøre PPT rede for hvilket utbytte eleven har av den ordinære opplæringen?	
Opplæring	Viken		Egeninitiert tilsyn	Opplæringstilbud for barn og unge i barneverninstitusjoner		Anbefaler PPT hvordan skolen kan tilpasse den ordinære opplæringen for eleven?	
Opplæring	Viken		Egeninitiert tilsyn	Opplæringstilbud for barn og unge i barneverninstitusjoner		Anbefaler PPT hvor mange timer spesialundervisning eleven bør ha i fagene?	
Opplæring	Viken		Egeninitiert tilsyn	Opplæringstilbud for barn og unge i barneverninstitusjoner		Anbefaler PPT om personer med særskilt kompetanse bør gjennomføre spesialundervisningen?	
Opplæring	Viken		Egeninitiert tilsyn	Opplæringstilbud for barn og unge i barneverninstitusjoner		Anbefaler PPT hvordan spesialundervisningen skal organiseres, inkludert om eleven bør gå på en alternativ opplæringsarena?	
Opplæring	Viken		Egeninitiert tilsyn	Opplæringstilbud for barn og unge i barneverninstitusjoner		Gjør PPT rede for og anbefaler de hva som er realistiske opplæringsmål for eleven?	
Opplæring	Viken		Egeninitiert tilsyn	Opplæringstilbud for barn og unge i barneverninstitusjoner		Anbefaler PPT hvilken opplæring som gir eleven et forsvarlig opplæringstilbud?	
Opplæring	Viken		Egeninitiert tilsyn	Opplæringstilbud for barn og unge i barneverninstitusjoner		Vurderer PPT hensynet til barnets beste?	
Opplæring	Viken		Egeninitiert tilsyn	Opplæringstilbud for barn og unge i barneverninstitusjoner		Opplyser skolen saken så godt som mulig før de fattet enkeltvedtak om spesialundervisning?	
Opplæring	Viken		Egeninitiert tilsyn	Opplæringstilbud for barn og unge i barneverninstitusjoner		Oppfylder de tidsavgrensede enkeltvedtakene kravene til begrunnelse?	
Opplæring	Viken		Egeninitiert tilsyn	Opplæringstilbud for barn og unge i barneverninstitusjoner		Fremkommer det klart og tydelig hva slags opplæringstilbud eleven skal ha, herunder opplysninger om a) omfanget av spesialundervisning, antall timer samlet og i hvert av fagene b) innholdet i spesialundervisningen c) hvordan spesialundervisningen skal organiseres d) hvilken kompetanse de som skal gjennomføre spesialundervisningen skal ha?	
Opplæring	Viken		Egeninitiert tilsyn	Opplæringstilbud for barn og unge i barneverninstitusjoner		Begrunner skolen avvik mellom enkeltvedtaket og den sakkyndige vurderingen?	

Opplæring	Viken		Egeninitiert tilsyn	Opplæringstilbud for barn og unge i barneverninstitusjoner		Får elevene det antallet timer som følger av fag- og timefordelingen i Læreplanverket for Kunnskapsløftet, med mindre det foreligger enkeltvedtak om delvis fritak for opplæringsplikten etter § 2-1 fjerde ledd?	
Opplæring	Viken		Egeninitiert tilsyn	Opplæringstilbud for barn og unge i barneverninstitusjoner		Vurderer skolen hensynet til barnets beste?	
Opplæring	Sarpsborg		Egeninitiert tilsyn	Alternativ opplæringsarena		Sørger kommunen for at elever som mottar opplæring på en alternativ opplæringsarena har et enkeltvedtak om spesialundervisning, og at bruken av alternativ opplæringsarena er hjemlet i vedtaket, jf. opplæringsloven § 2-3, jf. § 5-1?	
Opplæring	Sarpsborg		Egeninitiert tilsyn	Alternativ opplæringsarena		Har kommunen en avtale om bistand til gjennomføring av spesialundervisning mellom kommunen (skolen) og tilbyr av et alternativt opplæringstilbud?	
Opplæring	Sarpsborg		Egeninitiert tilsyn	Alternativ opplæringsarena		Gjør PPT rede for innholdet i spesialundervisningen når det tilrås alternativ opplæringsarena?	
Opplæring	Sarpsborg		Egeninitiert tilsyn	Alternativ opplæringsarena		Gjør PPT rede for og begrunner de organiseringen av spesialundervisningen når det tilrås alternativ opplæringsarena?	
Opplæring	Sarpsborg		Egeninitiert tilsyn	Alternativ opplæringsarena		Gjør PPT rede for kompetansen til de som skal gjennomføre spesialundervisningen når det tilrås alternativ opplæringsarena?	
Opplæring	Sarpsborg		Egeninitiert tilsyn	Alternativ opplæringsarena		Fatter skolen vedtak som opplyser om omfanget av spesialundervisningen, det vil si antall timer i hvert av fagene?	
Opplæring	Sarpsborg		Egeninitiert tilsyn	Alternativ opplæringsarena		Fatter skolen vedtak som angir innholdet i spesialundervisningen når det er avvik fra kompetansemålene?	
Opplæring	Sarpsborg		Egeninitiert tilsyn	Alternativ opplæringsarena		Fatter skolen vedtak som inneholder en tydelig beskrivelse av organiseringen av spesialundervisningen?	
Opplæring	Sarpsborg		Egeninitiert tilsyn	Alternativ opplæringsarena		Fatter skolen vedtak som inneholder en vurdering av barnets beste?	
Opplæring	Halden	Os skole	Spesialundervisning - Fatte vedtak	Spesialundervisning	Innhenter skolen samtykke fra elever over 15 år og foreldre til elever under 15 år, før skolen fatter vedtak om spesialundervisning?		Oppstart 2021.
Opplæring	Halden	Os skole	Spesialundervisning - Fatte vedtak		Sørger skolen for at saken er tilstrekkelig opplyst før den fatter vedtak om spesialundervisning?		Oppstart 2021.
Opplæring	Halden	Os skole	Spesialundervisning - Fatte vedtak		Inneholder vedtakene opplysninger om omfanget av spesialundervisningen, det vil si antall timer spesialundervisning samlet og i hvert av fagene?		Oppstart 2021.
Opplæring	Halden	Os skole	Spesialundervisning - Fatte vedtak		Inneholder vedtakene opplysninger om hvilket innhold spesialundervisningen skal ha?		Oppstart 2021.
Opplæring	Halden	Os skole	Spesialundervisning - Fatte vedtak		Inneholder vedtakene opplysninger om hvordan skolen skal organisere spesialundervisningen?		Oppstart 2021.
Opplæring	Halden	Os skole	Spesialundervisning - Fatte vedtak		Begrunner skolen vedtak som ikke samsvarer med den sakkyndige vurderingen, ved å vise hvorfor elevene likevel kan få et forsvarlig utbytte av opplæringen?		Oppstart 2021.
Opplæring	Halden	Os skole	Spesialundervisning - Fatte vedtak		Tar skolen stilling til hva som er barnets beste når den fatter vedtak om spesialundervisning?		Oppstart 2021.
Opplæring	Halden	Os skole	Spesialundervisning - Fatte vedtak		Fatter skolen vedtak så snart som mulig i alle saker der PPT har gjennomført en sakkyndig vurdering?		Oppstart 2021.
Opplæring	Halden	Os skole	Spesialundervisning - Planlegge, gjennomføre og følge opp		Inneholder IOP-ene en beskrivelse av hvordan skolen skal organisere spesialundervisningen, og er beskrivelsene av organiseringen i samsvar med vedtakene?		Oppstart 2021.

Opplæring	Halden	Os skole	Spesialundervisning - Planlegge, gjennomføre og følge opp		Inneholder IOP-ene en beskrivelse av hvilket innhold spesialundervisningen skal ha, og er beskrivelsene av innholdet i samsvar med vedtakene?		Oppstart 2021.
Opplæring	Halden	Os skole	Spesialundervisning - Planlegge, gjennomføre og følge opp		Inneholder IOP-ene beskrivelser av avvik fra de ordinære læreplanene og hvilke mål elevene skal nå, og er beskrivelsene i samsvar med vedtakene?		Oppstart 2021.
Opplæring	Halden	Os skole	Spesialundervisning - Planlegge, gjennomføre og følge opp		Setter skolen i gang med spesialundervisning fra vedtaksdato eller fra den datoen vedtaket bestemmer?		Oppstart 2021.
Opplæring	Halden	Os skole	Spesialundervisning - Planlegge, gjennomføre og følge opp		Samordner skolen gjennomføringen av elevenes spesialundervisning med den ordinære opplæringen?		Oppstart 2021.
Opplæring	Halden	Os skole	Spesialundervisning - Planlegge, gjennomføre og følge opp		Gjennomfører skolen spesialundervisningen og den ordinære opplæringen slik at den samlet dekker opplæringen i kompetansemålene?		Oppstart 2021.
Opplæring	Halden	Os skole	Spesialundervisning - Planlegge, gjennomføre og følge opp		Gjennomfører skolen spesialundervisningen slik at barnets beste er ivarett?		Oppstart 2021.
Opplæring	Halden	Os skole	Spesialundervisning - Planlegge, gjennomføre og følge opp		Utarbeider skolen årsrapport for elever som får spesialundervisning?		Oppstart 2021.
Opplæring	Halden	Os skole	Spesialundervisning - Planlegge, gjennomføre og følge opp		Ber skolen PPT om nye sakkyndige vurderinger dersom elevenes behov endrer seg		Oppstart 2021.
Opplæring	Ål		Egeninitiert tilsyn	Gjennomføring av obligatorisk kartleggingsprøve på 3. trinn		Sørger kommunen for at kartleggingsprøver blir gjennomført i kommunens skoler, jf. forskrift til opplæringsloven § 2-6 første ledd?	
Opplæring	Moss		Egeninitiert tilsyn	Spesialundervisning - Saksbehandlingstid i PPT		Utarbeider PPT sakkyndig vurdering innen rimelig tid?	

Tilsyn er innrettet etter avdekket risiko (fra kapittel 3.3.3.1.2.2 i TB)

Rapportere på

Tilsyn skal i økt grad innrettes med de temaer og i det omfang som er nødvendig basert på den risikoen som er avdekket

På barnehage- og utdanningsområdet gjennomføres alle tilsyn etter en risiko- og sårbarhetsanalyse. Statsforvalteren har prioritert områder hvor det er høy sannsynlighet for brudd på regelverket ved å aktivt analysere resultater fra ulike kilder som saker i håndhevingsordningen, klagesaker, GSI, BASIL, Elevundersøkelsen og informasjon om kommuner og skoler fra bl.a. statistikkbanken, KOSTRA og oppvekstprofilene. Resultatene tolkes i sammenheng med informasjon fra vår områdeovervåking i tilknytning til saksbehandling samt informasjon fra kommuner, publikum og media. Statsforvalteren har prioritert tilsyn på områder hvor lovbrudd har store konsekvenser for barn, unge, voksne og lærlinger. De fleste av våre tilsyn var egeninitierte siden det kun er skolemiljø og internkontroll som er tema i FNT dette året. Se mer om dette i punkt 7.3.8.2.

Statsforvalteren i Oslo og Viken har i 2022 hatt større fokus på hvilket handlingsrom Metodehåndboka gir oss. Vi har innført en rutine for «enkle» tilsyn for å følge opp informasjon om mulige brudd på regelverket. Vi har på bakgrunn av bl.a. ulike henvendelser til oss hatt tilsynsoppfølging av kommuner hvor vi ser det har vært risiko for regelverksbrudd. Eksempler på dette er at vi i flere tilfeller har bedt om redegjørelser for kommunens praksis på et gitt område. Vi har da bedt om opplysninger knyttet spesifikt til det området vi er bekymret for. I de fleste tilfellene har vi kunnet avslutte saken etter at vi har mottatt kommunens redegjørelse, men vi har også truffet vedtak med pålegg om å rette opp i praksis som er i strid med regelverket.

Statsforvalteren har i 2022 gjennomført flere egeninitierte tilsyn enn tidligere. Årsaken til dette er at Utdanningsdirektoratet har bestemt at tema for felles nasjonalt tilsyn i 2022 var kommunens internkontroll og skolemiljø. Som konsekvens av det er alle andre tilsyn på barnehage- og skoleområdet egeninitierte. Temaene i de egeninitierte tilsynene har rettet seg mot lovområder hvor manglende regelverksetterlevelse har store konsekvenser for sårbare barn, unge og voksne. Totalt er det gjennomført 14 egeninitierte tilsyn på barnehageområdet og 18 på opplæringsområdet, herunder ett piloteringstilsyn med skyss i samarbeid med Utdanningsdirektoratet. I tillegg er åpnet ytterligere ett egeninitiert tilsyn på barnehageområdet og sju på opplæringsområdet i 2022, som vi er i ferd med å ferdigstille.

I vårt valg av tema og tilsynsobjekt prioriterer vi også lovområder hvor det er høy sannsynlighet for at vi finner brudd på bakgrunn av ulike kilder som GSI, BASIL, Elevundersøkelsen, og nasjonale prøver. Gjennomføringen og resultatene fra disse tolker vi i sammenheng med informasjon fra vår

områdeovervåkning på saksbehandlingsfeltet og informasjon fra kommuner, publikum og media. Vi har bevisst hatt større oppmerksomhet på å spisse tilsynene slik at de blir mer treffsikre, omhandler områder som er vesentlige for barn/elever og ikke blir mer omfattende enn nødvendig for å gjenopprette lovlig praksis i kommunene/fylkeskommunene. Våre egeninitierte tilsyn omfatter derfor fra ett til 24 korreksjonspunkter.

Vi vurderer resultatmålet som oppfylt for 2022 og vil jobbe ytterligere med å vurdere vesentlighet og begrense omfanget av hvert enkelt tilsyn i 2023. Blant annet planlegger vi på temaet "Veiledning og tilsyn" å bare føre tilsyn med barnehagemyndighetens risikovurdering på barnehageområdet, der vi ofte finner brudd på regelverksetterlevelsen i kommunene.

Kompetanse på trygt og godt skolemiljø (fra kapittel 3.3.3.1.3.1 i TB)

Rapportere på

Alle skoleeiere og skoleledere har kompetanse på hva som gir et trygt og godt skolemiljø

Statsforvalteren i Oslo og Viken har også i 2022 prioritert virkemidler som øker kompetansen hos skolene og skoleeierne om hva som gir et trygt og godt skolemiljø. Vi er opptatt av at alle våre virkemidler skal trekke i samme retning og gi skoleeiere og skoleledere rett kompetanse.

Barnehage- og utdanningsavdelingen oppfordrer alle skoleeiere og skolene til å bruke våre enkeltvedtak i skolemiljøsakene aktivt til å lære utover den enkelte sak og enkelte skole. Vi har fått tilbakemelding fra kommuner om at de lærer mye av enkeltvedtakene våre. Vedtakene er utfyllende og holder høy kvalitet. Vi har fulgt opp kommuner og skoler gjennom møter dersom vi har sett forhold i enkeltsakene som de bør følge opp.

I tillegg til behandling av enkeltsaker om skolemiljø, har tilsyn med skolemiljø vært ett av våre mest prioriterte virkemidler. I år har vi gjennomført 11 tilsyn med kommunenes arbeid med skolemiljø (internkontroll). Gjennom tilsynene har vi veiledet skolene og skoleeierne i etterkant.

I 2022 har vi jobbet forebyggende gjennom dialogmøter, digitale og fysiske møter med kommunalsjefene, samarbeid med ombudene, Foreldreutvalget for barnehager (FUB) og Foreldreutvalget for grunnopplæringen (FUG) for å nevne noe. I regelverkssamlinger og dialogmøter med skoler og kommuner har vi spisset møtene mot de områdene hvor vi erfarer at det ofte er brudd i skolemiljøsakene. I tillegg var undersøkelsesplikten tema på samlingen vår for de private skolene.

Gjennom alle sakene vi behandler i håndhevingsordningen får vi god kjennskap til utviklingen av skolemiljøområdet og hvilke deler av aktivitetsplikten skolene ofte får brudd på. Dette er kunnskap som vi vurderer at det er viktig at formidles til kommunene og skolene. Vi satt derfor temaet hva vi kan lære av fem år med nye regler i håndhevingsordningen på dagsorden på samlingen for kommunalsjefer høsten 2022 og på avslutningskonferansen for satsingen Inkluderende barnehage- og skolemiljø. Gjennom dette innlegget pekte vi på hvor vi ofte finner at skolenes praksis er i strid med regelverket og læringspunkter som de bør ta med seg videre i arbeidet. Vi fikk mange positive tilbakemeldinger på dette og har blitt invitert av flere kommuner til å formidle dette til skolene deres. Vi er også kjent med at flere kommuner har brukt presentasjonen vår i sin oppfølging av skolene.

På kommunesamlingen gjennomgikk vi også funn og læringspunkter etter et år med nytt FNT.

Barnehage- og utdanningsavdelingen vurderer at disse grepene på sikt kan bidra til å nå målet om bedre regelverksetterlevelse hos skolene og skoleeierne når det gjelder aktivitetsplikten. Samtidig skulle vi gjerne ha brukt mer av kapasiteten vår på forebyggende arbeid og tid til å hjelpe kommunene og skolene med å dra større nytte av vedtakene vi skriver og tilsynene vi har gjennomført.

De statlige satsningene som Inkluderende barnehage- og skolemiljø og Læringsmiljøprosjektet er også virkemidler som gir skoleeierne og skolelederne kompetanse på hva som gir et trygt og godt skolemiljø.

Psykososialt barnehagemiljø (fra kapittel 3.3.3.1.3.2 i TB)

Rapportere på

Kapittel VIII i barnehageloven om psykososialt barnehagemiljø er kjent og forstått av barnehageeier og de som arbeider i barnehager.

Statsforvalteren i Oslo og Viken har i 2022 jobbet for å øke kompetansen om reglene om barnehagemiljø. Regelverket har vært i kraft i to år nå, men vi opplever at det fortsatt er behov for tiltak for å heve kompetansen. Vi gjennomførte høsten 2022 en digital samling om reglene om barnehagemiljø for barnehagemyndigheter, barnehageeiere og alle som jobber i barnehager. Her gjennomgikk vi kravene i kapittel 8 og faglige vurderinger knyttet til dette. På regelverkssamlingen i høst hadde vi også temaet internkontroll med reglene om trygt og godt barnehagemiljø som et tema. Her brukte vi materiellet Utdanningsdirektoratet har utarbeidet for skolemiljø som utgangspunkt og forklarte hva dette innebar for barnehagene. Vi har også deltatt på noen samlinger i regi av kommuner om trygt og godt barnehagemiljø. Her var informasjon om den skjerpede aktivitetsplikten noe flere etterlyste.

I tillegg har også Læringsmiljøprosjektet og satsingen Inkluderende barnehage- og skolemiljø vært viktige for å heve kompetansen til barnehager og de som jobber i barnehager.

Vi har gjennom 2022 fått noen henvendelser fra foreldre som opplever at deres barn ikke har et trygt og godt barnehagemiljø. Vi erfarer at de meldingene som kommer til oss er fordi foreldrene ikke føler seg tilstrekkelig ivarettatt i møte med kommuner og/eller enkelte barnehager. I 2022 har vi gjennomgått

innholdet på våre nettsider om barnehagemiljø og oppdatert dette. Dette er også et virkemiddel for at foreldre og barnehager skal ha lettere tilgang til informasjon om regelverket.

Vi får få henvendelser fra barnehagesektoren om reglene i kapittel 8 og har mindre kjennskap til regelverksetterlevelsen på området siden vi ikke er håndhevingsmyndighet her. Likevel vurderer vi at det er områder i bestemmelsen, blant annet aktivitetsplikten, der sektoren har og har hatt behov for økt kompetanse. Vi erfarer at dette må gjentas flere ganger, fordi vi får tilbakemelding på at etter hvert som sektoren får mer erfaring med egen oppfølging av bestemmelsen, så melder det seg nye problemstillinger som de ønsker at vi tar inn i veiledningssamlingene. Vi vil derfor fortsatt ha høyt fokus på aktivitetsplikten og det systematiske forebyggende arbeidet i 2023 for å bidra til at flere barn får et trygt og godt barnehagemiljø.

Rask behandling i saker etter § 9 A-6 (fra kapittel 3.3.3.1.3.3 i TB)

Rapportere på

Alle saker er ferdigbehandlet så raskt som mulig

Statsforvalteren i Oslo og Viken har i 2022 jobbet målrettet for at flere barn skal få hjelp enklere, raskere og tryggere gjennom håndhevingsordningen for skolemiljø saker. Vi har prioritert økte ressurser til håndhevingsordningen og gjort flere grep for å effektivisere dette arbeidet vårt. For 2022 har vi økt antall vedtak fattet i håndhevingsordningen med 52 % sammenliknet med 2021. Vi fattet totalt 250 vedtak i fjor, sammenliknet med 164 i 2021. Vi vurderer at å få opp mengden vedtak som vi gjør i løpet av et år er viktig for å få ned saksbehandlingstiden på sikt. Vi har, som kjent, et stort antall restanser og ved å få ned denne mengden vil vi kunne få ned saksbehandlingstiden.

Den totale mengden saker vi får inn er i seg selv en utfordring for oss for å få ned saksbehandlingstiden. Vi mottok totalt 570 meldinger i 2022. Dette er en økning på 36 % sammenliknet med 2021. Vi har aldri mottatt så mange meldinger før. Den store mengden meldinger har gjort at vi har brukt mye ressurser på å ta kontakt med elever og foreldre raskt og få inn dokumentasjon sakene fra skolen. Vi har også gjennomgått måten vi tar inn saker på i 2022 for å effektivisere dette, og få flere ressurser flyttet til vedtaksskriving. Dette har blant annet handlet om å utarbeide nye rutiner og rendyrke hvilke oppgaver som ligger til saksinntaksteamet vårt.

Dessverre har noen saker fortsatt for lang saksbehandlingstid, noe som gjør at gjennomsnittlig saksbehandlingstid totalt sett blir for lang. For å få ned saksbehandlingstiden har vi satt i gang et restanseprosjekt. Medarbeiderne i prosjektet jobber kun med å skrive vedtak. De fleste av medarbeiderne startet 01.08.2022 og vi brukte store deler av høsten på opplæring av disse. Vi tror de som startet opp i 2022 vil ha en økt produksjon av vedtak i 2023, noe som vil virke positivt på vår saksbehandlingstid.

I tillegg til de nye medarbeiderne i restanseprosjektet har vi hatt store utskiftninger i personalet for øvrig, og har også måtte bruke mye tid på opplæring av disse. Ressursene vi har brukt på opplæring har påvirket tiden erfare saksbehandlere har hatt til å utføre andre oppgaver.

Statsforvalteren har i 2022 brukt mye ressurser på tilsyn med kommunenes arbeid med skolemiljø. Vi har gjennomført tilsyn med 11 kommuner. Tilsynene er viktig i det forebyggende arbeidet, men dette har vært ressurskrevende arbeid. Vi har i 2022 måtte bruke mye ressurser på å operasjonalisere det nye tilsynsopplegget og skape felles forståelse knyttet til internkontrollkravet. Det har i 2022 vært et stort arbeidspress på medarbeiderne som både har jobbet med å gi barn raskere hjelp i håndhevingsordningen og samtidig gjennomføre et høyt antall tilsyn på området. Vi har derfor måtte se på måter å effektivisere tilsynsarbeidet vårt på i 2023, fordi det høye tilsynstrykket som har vært i perioder har påvirket hvor store ressurser vi har hatt tilgjengelige til å skrive vedtak.

Det er fortsatt en stor mengde saker som avsluttes før vi fatter vedtak, men vi ser at når vi nå er raskere i gang med å skrive vedtak er denne andelen mindre. Gjennomgående opplever vi at det settes i gang prosesser på skolene ved at elev og foreldre melder sak til oss, der skolens håndtering og vår kontakt med skolene og skoleeierne er medvirkende til at saken løses før vedtak. I de fleste sakene er det likevel mye jobb med innhenting av informasjon, samtaler med partene, veiledning og enkelte ganger utarbeidelse av vedtak, selv om ikke alltid vedtaket ferdigstilles. Vi opplever også at det er elever og foreldre som opplever at situasjonen har bedret seg i løpet av tiden saken har vært til behandling, og som derfor ønsker å trekke saken.

Vi har også flere saker hvor eleven har sluttet på skolen etter at saken er tatt til behandling, men hvor foreldrene fortsatt ønsker vedtak. Her opplever vi i tillegg at foreldre venter med å melde sak til rundt siste skoledag eller når de allerede har bestemt seg for at eleven skal bytte skole. I disse tilfellene får ikke vårt vedtak noen vesentlig betydning i form av hva som skal gjøres videre for å bedre elevens skolemiljø. Dette trekker saksbehandlingstiden opp siden vi forsøker å prioritere saker hvor eleven fortsatt opplever et utrygt skolemiljø. Den store saksmengden gjør likevel at saksbehandlingstiden blir for lang også i saker hvor eleven fortsatt går på skolen. I noen tilfeller har vi også opplevd at det er melder som forsinker saksbehandlingen, f.eks. at de ønsker å avvente behandlingen av saken etter at den er tatt til behandling, at de er usikre på om de ønsker et vedtak likevel eller at vi ikke får tak i melder.

Vi har gjort endringer i hvordan vi organiserer arbeidet i seksjonen i 2022 og opplever at den organiseringen vi nå har for å løse sakene, er med på at de løses så raskt som mulig innenfor de ressursene vi har. Her forventer vi også å se enda bedre uttelling for dette i 2023 siden vi da får helårsvirkning på flere av endringene.

Høy kvalitet i vedtakene (fra kapittel 3.3.3.1.4.1 i TB)

Rapportere på

Alle vedtak etter § 9 A-6 har høy kvalitet i saksbehandlingen

SFOV opplever at vi holder høy kvalitet i saksbehandlingen. Som følge av sammenslåingen, elevtallet og mengden saker vi får inn under håndhevingsordningen, opplever vi å være et av Norges største kompetansemiljøer på opplæringsloven kapittel 9 A og aktivitetsplikten. Mengden og variasjonen i sakene og henvendelsene vi mottar er i seg selv med på å øke kompetansen. Videre er avdelingen utviklingsorientert og opptatt av hvordan vi kan ivareta høy kvalitet i saksbehandlingen uten at det skal gå på bekostning av effektivitet.

Eksempler på dette er at vi forsøker å løse sakene så effektivt som mulig samtidig som vi opplyser sakene forsvarlig. Vi ser at det er formålstjenlig å behandle færre delplikter der dette er mulig. Her prøver vi å ha fokus på hva som skal til for å hjelpe eleven fremover. For å sikre kvaliteten på vedtakene er alltid alle vedtak vurdert av både jurist og pedagog. Dette mener vi er avgjørende for å sikre høy kvalitet på vedtakene og redusere rettsanvendelsesfeil.

Videre jobber vi kontinuerlig med å beholde den høye kvaliteten og med å forbedre oss. Eksempler på dette er arbeid med malene våre på dette området og klarspråk. I 2022 har vi endret malen vår for vedtak i skolemiljø saker. Vi opplever at den nye malen vår bidrar til å øke kvaliteten på våre vedtak. Den er skrevet i et enklere språk med henvisninger i fotnoter, noe som gjør at den er mer tilpasset elever og foreldre som er mottakere. Vi vurderer at dette også bidrar til å sikre høyere kvalitet i saksbehandlingen

Et annet område hvor vi har jobbet med kvalitetsforbedring er barnets beste-vurderinger og oppfyllelse av elevens rett til å bli hørt. Vi har i 2022 utviklet en veileder for samtaler med barn i våre saker og har hatt en intern fagdag om temaet for å øke vår kompetanse på temaet. Dette har også vært viktig for å sikre at våre samtaler med barn er i samsvar med kravene i regelverket og bidrar til forsvarlig opplysning av sakene. I 2022 har vi hørt elevene i alle saker de har ønsket det når vi skriver vedtak og får gode tilbakemeldinger fra elever og foreldre om måten de opplever at barnet ble hørt på.

Når det gjelder barnets beste har vi også hatt stor oppmerksomhet om dette. Vi har gjennomført en kompetanseheving på hele avdelingen på temaet, og har i skolemiljø sakene endret måten vi skriver vurderingene på. Vi får positive tilbakemeldinger fra kommunene på at måten vi skriver barnets beste-vurderinger på nå er enklere å forstå for dem, og at de bruker det selv i sitt arbeid.

Vi har i 2022 sett at vi har mange saker med skolefravær, og har derfor satt i verk et arbeid for å øke vår og kommunenes kompetanse om dette. Her har vi etablert en intern faggruppe som har arrangert en intern fagdag og kan bidra i diskusjoner med saksbehandlere som trenger bistand i arbeidet med vedtaket om dette.

For øvrig følger vi med på utviklingen i fagfeltet og særlig nettressursen til Utdanningsdirektoratet om skolemiljø. Denne bruker vi aktivt i vår saksbehandling for å heve kvaliteten i vår saksbehandling og skape en felles forståelse for ulike tema innenfor fagområdet.

Vedtak i klarspråk og tilpasset mottakeren (fra kapittel 3.3.3.1.5.1 i TB)

Rapportere på

Alle vedtak er skrevet i et klart språk og er tilpasset mottakeren

Avdelingen har satset særskilt på klarspråk i 2022. Alle medarbeidere har jobbet med riktig, klart og brukertilpasset språk. Vi har særlig arbeidet med våre maler, og prøver å være nøye med å tilpasse språket i vedtakene våre til den som skal få det. Et eksempel på dette er at vi har lagt alle henvisninger til regelverket i fotnoter i en rekke av enkeltvedtakene våre. Vi skriver også egne brev til barn vi skal ha elevsamtale med. Klarspråk er imidlertid et område som det alltid er mulig å bli bedre på. Derfor er klart språk alltid prioritert i våre vedtak, tilsynsrapporter og våre svar på henvendelser fra foreldre og barne- og skoleeiere. Alle vedtak leses av minst to personer med et særlig blikk på både klart språk og riktig rettsanvendelse, og vi forbedrer kontinuerlig våre maler for både tilsyn og enkeltvedtak. Vi får tilbakemeldinger fra kommuner om at det er mye god veiledning i både vår saksbehandling og våre tilsynsrapporter, men vi erfarer likevel at vi fortsatt har et forbedringspotensial når det gjelder måten vi formulerer oss på. Dette gjelder både våre tilsynsrapporter og enkeltvedtak, og også lengden på disse. Vi får gode tilbakemeldinger på at vi har valgt å skrive et sammendrag innledningsvis i tilsynsrapportene, der vi både beskriver regelverksbruddene og fremhever de områdene kommunene ivaretar på en god måte. For kommunene vi har ført tilsyn med, er det viktig at andre som leser rapporten, eksempelvis foreldre og media, raskt får et innblikk i status etter gjennomført tilsyn.

Vedtak fra skoleeier med rettsanvendelsesfeil eller saksbehandlingsfeil (fra kapittel 3.3.3.1.6.1 i TB)

Rapportere på

Antall vedtak fra skoleeier med rettsanvendelsesfeil og/eller saksbehandlingsfeil er redusert

Når det gjelder klager på utdanningsområdet, har vi sammenlignet 2021-tall med 2022-tall på noen av de områdene vi mottar flest klager. Vi ser gjennomgående at det er små forskjeller på de ulike områdene, både når det gjelder antall saker vi får til behandling og utfallet av dem. På ett område ser vi endring, og det gjelder klager på utvidet tid i videregående opplæring. I 2021 behandlet vi 12 slike saker, og ga sju av klagerne medhold. I 2022 mottok vi kun tre slike saker og opprettholdt fylkeskommunens vedtak i to av sakene. Dette betyr både at vi fikk færre saker og at andelen saker med rettsanvendelsesfeil hadde gått ned. Dette kan skyldes naturlige svingninger, men det kan også være et resultat av at den aktuelle fylkeskommunen fikk god veiledning i forbindelse med klagesaksbehandlingen i 2021.

Vi ser at tallene for skoleplasseringssaker fortsetter å holde seg på et lavere nivå enn for tidligere år (136 saker i 2022, 140 saker i 2021 og 206 i 2020). Vi har også i 2022 brukt mye ressurser på å veilede enkeltkommuner i regelverket som gjelder skoleplasseringssaker. Vi ser at kommunene har fortsatt utviklingsarbeidet med å gjøre mer individuelle vurderinger av det enkelte barnets beste og veid dette opp mot andre hensyn i saken, men det er også flere kommuner som får sine vedtak overprøvd nettopp fordi de ikke har gjort disse vurderingene.

Vedtak fra barnehagemyndighet med rettsanvendelsesfeil eller saksbehandlingsfeil (fra kapittel 3.3.3.1.6.2 i TB)**Rapportere på**

Antall vedtak fra barnehagemyndigheten med rettsanvendelsesfeil og/eller saksbehandlingsfeil er redusert

Statsforvalteren avdekker gjennom tilsyn og klagesaker at forvaltningskompetansen og/eller regelverksforståelsen i den enkelte kommune er varierende. Vi har derfor brukt mye ressurser på å følge opp avdekket risiko med jevnlig veiledning av enkeltkommuner, og vi erfarer at barnas rettsikkerhet øker der vi over tid har dialog og veiledning med den enkelte kommune.

På tross av vår bruk av virkemidlene veiledning og tilsyn, ser Statsforvalteren at antall klagesaker med rettsanvendelsesfeil og/eller saksbehandlingsfeil er tilnærmet lik i de klagesakene vi behandlet i 2022 sammenlignet med 2021.

Rettsanvendelsesfeil er hovedsakelig knyttet til § 19, kommunalt tilskudd til private barnehager. På dette området følger vi hovedsakelig opp med veiledning til enkeltkommuner. Vi får også mange henvendelser med spørsmål om regelverket fra kommuner på dette området.

Saksbehandlingsfeil ser vi noen ganger i klagesaker knyttet til spesialpedagogisk hjelp, men de fleste er knyttet til § 37, individuell tilrettelegging for barn med nedsatt funksjonsevne. For barn under opplæringspliktig alder har vi sett en økning i antall klagesaker der spesialpedagogisk hjelp ikke gjennomføres i tråd med kommunens vedtak. Antall klagesaker knyttet til individuell tilrettelegging for barn med nedsatt funksjonsevne er også økende. Vi ser at kommunene har fortsatt utviklingsarbeidet med å gjøre mer individuelle vurderinger av det enkelte barnets beste og veie dette opp mot andre hensyn i saken. Våre tilsyn tilsier at noen kommuner ikke fanger opp alle barn som kan ha rett til spesialpedagogisk hjelp og/eller tilrettelegging. Selv om vi ser effekt av våre tiltak, erfarer vi likevel at barn i kortere eller lengre perioder ikke får oppfylt sine rettigheter på disse områdene.

Vi gjennomfører årlig både veiledning og tilsyn rettet mot kommuner på disse områdene. Vi erfarer at der vi over tid har dialog og veiledning med den enkelte kommune, reduseres antall klagesaker der vi opphever kommunens vedtak. Dette medfører at barnas rettsikkerhet øker.

I 2022 har vi på ulike arenaer hatt dialog med kommunene om hvordan de har organisert seg for å ivareta kravene til uavhengighet og likebehandling av private og kommunale barnehager når kommunen utfører oppgaver som barnehagemyndighet. Mange kommuner melder at dette er utfordrende og vi vil derfor fortsatt prioritere oppfølging av denne bestemmelsen i 2023.

Særskilt oppmerksomhet på barn og elever med behov for spesialped. tilrettelegging (fra kapittel 3.3.3.1.7.1 i TB)**Rapportere på**

Barn og elever, som ikke har fått det tilbudet de har behov under pandemien, er fulgt opp.

Vi har hatt mye og tett kontakt med kommunene under pandemien også i deler av 2022, bl.a. gjennom oppfølging av den faste rapporteringen. I de tidligere nevnte dialogmøtene med enkeltkommuner, var gjennomføring av vedtak om både spesialpedagogisk hjelp, spesialundervisning og særskilt språkopplæring tema på alle møter våren 2022. Vi ba da kommunene redegjøre for tallene de rapporterte inn i den særskilte GSI-rapporteringen høsten 2021, slik at vi kunne rette søkelyset mot å disse elevenes rettigheter. Vi har hatt få klagesaker som har handlet om dette under koronapandemien, og ingen i 2022. Selv om vi i 2022 har sett en økning i antall klagesaker der spesialpedagogisk hjelp for barn under opplæringspliktig alder ikke gjennomføres i tråd med kommunens vedtak, erfarer vi at dette ofte skyldes rekruttering av kompetent personell. Det har ikke vært rapportert stort bortfall av spesialpedagogisk hjelp på grunn av pandemien.

Gjennomføring av spesialpedagogisk hjelp (fra kapittel 3.3.3.1.7.2 i TB)**Rapportere på**

Kommunen gjennomfører vedtak om spesialpedagogisk hjelp i tråd med regelverket.

For barn under opplæringspliktig alder har vi som nevnt under punkt 3.3.3.1.6.2 sett en økning i antall klagesaker der spesialpedagogisk hjelp ikke gjennomføres i tråd med kommunens vedtak. Vi gjennomfører årlig både veiledning og tilsyn rettet mot kommuner på disse områdene. Vi har tettere oppfølging der vi avdekker at barn ikke får ivaretatt sine rettigheter på grunn av lang saksbehandlingstid i kommunen eller der vi avdekker at spesialpedagogisk hjelp ikke er gjennomført over en lengre periode blant annet på grunn av mangel på spesialpedagoger. Selv om vi ser effekt av våre tiltak, erfarer vi likevel at barn i kortere eller lengre perioder ikke får oppfylt sine rettigheter på disse områdene. Vi vil også bemerke at vi i perioder opplever å få mange henvendelser fra foreldre om bortfall av timer, men likevel er antallet klagesaker lavt sett i forhold til den andelen barn under opplæringspliktig alder som mottar spesialpedagogisk hjelp i våre kommuner.

Fritak for fag (fra kapittel 3.3.3.1.7.3 i TB)**Rapportere på**

Alle skoleeiere følger regelverket for fritak for fag

Dette oppdraget ble utdypet i artikkel på FM-nett 03.02.2022, hvor det ble presisert at reglene det vises til er fritak fra opplæringsplikten i § 2-1 og spesialundervisning i § 5-1. Ettersom vi ikke har mottatt klager på saker som gjelder fritak fra opplæringsplikten, har vi ikke kunnet sikre at kommunene forstår og praktiserer dette regelverket gjennom behandling av klager. Vi har imidlertid orientert kommunalsjefene om dette oppdraget og gjeldende regler, og har også veiledet enkeltkommuner om dette når de har henvendt seg til oss. Vi har registrert en tydelig økning i saker som gjelder elever med stort skolefravær, og vi veileder da både om fritak fra opplæringsplikten og spesialundervisning. Vi mener at slik veiledning setter kommunene og skolene bedre i stand til å praktisere de nevnte reglene.

Spesialundervisning i videregående opplæring (fra kapittel 3.3.3.1.7.4 i TB)

Rapportere på

Elever i videregående opplæring får spesialundervisning i tråd med regelverket

Vi har i 2022 hatt økt fokus på rettsstillingen til elever i videregående opplæring i tilsynssammenheng. Vi har åpnet tilsyn med tema spesialundervisning i videregående opplæring i både Oslo kommune og Viken fylkeskommune. Vi har også åpnet tilsyn med opplæringstilbudet til innsatte i våre to fylker. Dette tilsynet omfatter både rett til videregående opplæring og rett til voksenopplæring. Tilsyn er et virkemiddel for å følge opp hvordan fylkeskommunene praktiserer og forstår regelverket på det aktuelle området. Når det gjelder tilsynene med spesialundervisning, vil vi også tilby de to fylkeskommunene sluttmøter, som vi opplever er en god arena for dialog og læring. Videre har vi faste kontaktmøter to ganger i året med fylkeskommunene. Her har vi bl.a. i fellesskap reflektert over hvorfor andelen elever på første trinn i videregående opplæring med spesialundervisning er såpass mye lavere enn andelen elever på 10. trinn med spesialundervisning. Vi mottok ingen klager på vedtak eller gjennomføring av spesialundervisning i videregående opplæring i 2022, slik at vi ikke får fulgt opp regelverksetterlevelsen med det virkemidlet. Vi mottar imidlertid en betydelig andel spørsmål fra elever/foresatte i videregående opplæring som bl.a. handler om spesialundervisning. Her veileder vi både om riktig regelverk og riktig tjenestevei.

Innføring av nye læreplaner (fra kapittel 3.3.3.1.8.1 i TB)

Rapportere på

Alle skoleeiere, skoler og lærebedrifter følger Læreplanverket for Kunnskapsløftet 2020 (LK20)

Status for innføring av Læreplanverket for Kunnskapsløftet har vært fast tema på våre dialogmøter med enkeltkommuner siden vi begynte med disse møtene i 2021. Under pandemien var det noen kommuner som meldte om at det hadde vært krevende å implementere nytt læreplanverk samtidig med pandemihåndtering. Det er imidlertid vårt inntrykk, både gjennom dialogmøtene og øvrig kontakt med kommunene, at de nye læreplanene er innført som de skulle. Mange kommuner har ulike temaer knyttet til innføringen av LK20 som kompetansetiltak i desentralisert ordning for lokal kompetanseutvikling i skolen. Dette er tverrfaglige temaer i LK20 som omhandler motivasjon, læring og vurdering i fagformyelsen, programmering og spesifikke temaer rettet mot ulike fag i det nye læreplanverket.

3.1.3.8 Statsforvalteren understøtter nasjonale myndigheters, fylkeskommunenes og kommunenes arbeid med bosetting og integrering

Kommunenes ansvar for bosetting er et tema som statsforvalteren selv tar opp i ulike møter. I løpet av 2023 har to problemstillinger i særlig grad vært fokusert for bosettingsarbeidet i kommunene. For det første å sikre nok bosettingsvedtak til den stadig store strømmen flyktninger fra Ukraina, og dernest sikre tjenestetilbudet i de kommuner som tar i mot flyktninger.

Arbeidet har i stor grad vært i varetatt av beredskapsfunksjonen i Oslo og Viken. Med den store viljen i kommunene til å bosette flyktninger har hovedfokus fra vår side ligget på å sikre tjenestetilbudet i bosettingskommunene.

Statsforvalteren har samordnet kommunikasjon mellom departement/direktorat og kommunene gjennom serier med møter og videresending av informasjon.

Det er en generell opplevelse fra Statsforvalterens side om at hurtigheten i arbeidet antagelig har gjort at bosetting har skjedd også til kommuner som vi normalt ville fraråde grunnet lav kvalitet på tjenestetilbudet. Tilgang på fastleger, helsetjenester, skole og barnehage har vært viktig for oss å sikre at kommuner som tar i mot flyktninger har et godt tilbud til å sikre behovene til de som kommer.

Tilbakerapportering til Udi, Imdi, Hdir og Udir har vært gjort løpende der vi ser at tilbudet ikke er godt nok. I det løpende arbeidet er vi likevel godt fornøyd med de resultater vi har oppnådd. Kommunene har fått svar på vesentlige avklaringer, og uheldige situasjoner har blitt påpekt og korrigert for. Selv om kommunikasjonen ofte har skjedd hurtig og sporadisk, og ansvaret for oppgaven har vært delt mellom beredskap og faglinje, er det vår opplevelse at situasjonen har blitt håndtert tilfredstillende.

I Oslo ble anmodningen om bosetting (2 000 personer) fulgt fullt ut gjennom vedtak, faktisk bosetting ble noe mindre (1 924 personer).

Kommunene i Viken ble anmodet om å bosette 5 975 personer, de fattet vedtak om å bosette 5 635 personer, og faktisk bosetting endte på 5 479 personer.

Se forøvrig omtale andre steder i årsrapporten.

Fylkesmannen bidrag til samarbeid mellom stat- og kommunesektor om bosetting (fra kapittel 3.3.3.2.1.1 i TB)**Rapportere på**

Samarbeid mellom stat, fylkeskommuner og kommuner om rask og treffsikker bosetting.

Samarbeidet om rask og treffsikker bosetting har de siste årene vært lagt til det vi kaller "Velferdsprosjektet", hvor blant andre Viken fylkeskommune, Nav Øst-Viken, Nav Vest-Viken og Husbanken har deltatt sammen med Statsforvalteren. Vi har hatt jevnlig møter.

Vi har vært i jevnlig kontakt med kommunenes flyktningetjenester og voksenopplæringene gjennom våre veilednings og kontrollopgaver.

Vi opplever at samarbeidet mellom instansene har vært godt, og at dette har bidratt positivt til å møte det store bosettingsbehovet.

Se forøvrig andre punkter i rapporten.

3.1.4 Statsforvalteren skal ta de initiativ som finnes påkrevd og holde sentrale myndigheter orientert om tilstanden i fylket og effekten av statlig politikk**3.1.4.1 Barnehageeiere og skoleeiere har ansatte med kompetanse som fremmer utvikling, læring og trivsel tilpasset barn og unges behov**

God og nok kompetanse er avgjørende for kvaliteten i barnehage og skole. De ansattes kompetanse og evne til å legge til rette for barn og unges utvikling, læring og trivsel er den viktigste forutsetningen for god kvalitet i opplæringen. Tilskuddsordningen for lokal kompetanseutvikling i barnehage og grunnopplæring gir barnehage- og skoleeiere mulighet til å vurdere, planlegge og gjennomføre kompetanseutvikling ut fra lokale behov og i partnerskap med universitet/høgskole eller nasjonale senter (UH-institusjoner).

Stadig flere kommuner og flere og flere private barnehage- og skoleeiere i Oslo og Viken bruker ordningene. Kommunene ser i økende grad de ulike ordningene i sammenheng, også med andre ordninger som barnevernsreformen, Læringsmiljøprosjektet og Oppfølgingsordningen for de kommunene som deltar i de to sistnevnte ordningene. Gjennom vår kontakt med kommunene får vi gode tilbakemeldinger på den tette kontakten mellom eier og UH som partnerskapene gir. Viktigheten av gode analyser av kompetansebehovene og involvering av ansatte og tillitsvalgte i denne prosessen, er noe vi vektlegger i vår dialog med eierne.

Kommunene tilstreber også å se de kollektive etterutdanningsordningene i sammenheng med videreutdanningen gjennom Kompetanse for Kvalitet. Imidlertid ser vi en markant nedgang i antall lærere i Oslo og Viken som tar videreutdanning i regi av Utdanningsdirektoratet i 2022. For 2022-2023 viser tallene fra Udir at det er 1496 deltakere. For 2021-2022 var antall deltakere 1989. Vi har ingen klare svar på hvorfor det er en nedgang.

For ytterligere informasjon om kompetanseutvikling i barnehage og skole, se omtale av lokal ordning for kompetanseutvikling, se pkt. 7.3.8.6.

Kompetansebehov i lys av Kompetanseløftet (fra kapittel 3.4.1.1.1.1 i TB)**Rapportere på**

Kommuner og fylkeskommuner vurderer sine kompetansebehov i lys av målsettingene i Kompetanseløftet

Kompetanseløftet et nå inne i sitt andre år. I Oslo og Viken har 43 av 52 kommuner/fylkeskommuner deltatt så langt, og 40 har pågående tiltak i barnehage- og skoleåret 2022-2023. Noen kommuner har gått sammen og etablert nettverk, men de fleste tiltakene gjennomføres i den enkelte kommune.

Statsforvalteren i Oslo og Viken har utarbeidet et digitalt skjema for behovsmeldinger som barnehage- og skoleeiere må bruke når de melder behov for tilskudd til lokal kompetanseutvikling. I meldingen må eier beskrive hvordan kompetansebehovet vurderes i lys av kriteriene og målsettingene for Kompetanseløftet. Denne vurderingen gjøres i samarbeid med UH som skal være en del av partnerskapet for det enkelte tiltak. I behovsmeldingen må

eier opplyse hvilken UH de har avtalt partnerskap med. Samarbeidsfora i Oslo og Viken innstiller ikke meldinger for utbetaling av tilskudd til tiltaket dersom avtale om partnerskap med UH ikke er på plass.

Vi har avholdt et digitalt informasjonsmøte hvor det ble gitt veiledning om retningslinjene for tilskuddsordningen generelt og Kompetanseløftet spesielt. Målgrupper for møtet var eiere av offentlige og private barnehager og skoler, styre/daglig ledere og rektorer, barnehagemyndigheter, representanter for PPT, andre aktører i «Laget rundt barnet», f.eks. helsesykepleiere, barnevern, BUP mfl., universitet, høyskoler og nasjonale kunnskapssenter, arbeidstakerorganisasjoner, arbeidsgiverorganisasjoner og interesseorganisasjoner. På møtet informerte koordinator for EVU region ØST om hvordan eiere kan opprette kontakt med et UH-miljø for å etablere partnerskap. Det ble også veiledet i hvordan man konkret melder behov for tilskudd til lokal kompetanseutvikling.

For å forenkle eiers arbeid med å opprette kontakt med universitet, høyskoler og nasjonale senter har statsforvalteren innhentet informasjon fra alle disse og utarbeidet en samlet oversikt som viser kontaktpersoner for de ulike tilskuddsordningene ved hver UH-institusjon/nasjonale senter. Oversikten er publisert på vår nettside for tilskuddsordningen. Vi informerer også om den i møter, på samlinger og i veiledninger og presentasjoner.

Barnehage- og utdanningsavdelingen har dialogmøter med enkeltkommuner. Kommunens arbeid med lokal kompetanseutvikling (tilskuddsordningen) er et fast tema på møtene. Hvordan kommunen vurderer sine kompetansebehov er et tema vi her kommer ofte inn på.

Avdelingen gjennomfører årlige kontaktmøter med de fem største UH-institusjonene i vår region. Disse inngår i svært mange av partnerskapene i Kompetanseløftet. Møtene er derfor en viktig arena for gjensidig orientering om status for Kompetanseløftet.

Avdelingens kontaktmøter med Statped er også viktig for arbeidet med Kompetanseløftet. Statped har deltatt på statsforvalterens halvårige samlinger for kommunalsjefer på barnehage- og skoleområdet. Der har Statped informert om endringene som nå skjer i ansvarsfordeling mellom kommuner og Statped, som følge av innføringen av Kompetanseløftet.

Tiltak i tverrsektorielt perspektiv (fra kapittel 3.4.1.1.2 i TB)

Rapportere på

Tiltakene i Kompetanseløftet sees i et tverrsektorielt perspektiv hvor PP-tjenesten er inkludert

Målsetningen om at tiltakene i Kompetanseløftet skal være tverrfaglig og inkludere laget rundt barnet (inkludert PPT), er tydelig informert om fra Statsforvalterens side, og er nå godt kjent i sektoren.

De regionale arbeidsgruppene og samarbeidsfora er i sin behandling av behovsmeldinger klare på at PPT må være en del av tiltak i Kompetanseløftet dersom tiltaket skal tildeles midler. I 2022 mottok vi ingen behovsmeldinger i denne ordningen hvor PPT ikke var en del av tiltaket.

Kommunalsjefsnivået er sentralt når det gjelder det tverrsektorielle perspektivet. Hvordan det tverrsektorielle samarbeidet fungerer er tema på dialogmøtene Statsforvalteren gjennomfører med den enkelte kommune. Tverrsektorielt samarbeid var også tema på de to siste halvårige samlingene for kommunalsjefer for barnehage og skole. På vårsamlingen holdt Statped innlegg om Kompetanseløftet i lys av endringer i Statped. På denne samlingen holdt også Udir og Bufdir innlegg sammen hvor tema var samordning og laget rundt barn og unge. På høstsamlingen holdt Bufdir innlegg om tidlig innsats herunder bl.a. barnevernreformen og samhandling.

Statsforvalteren har også oppfordret kommunene til å delta på den digitale samlingen som Udir og Bufdir arrangerte i april hvor tema var helhet og sammenheng. Videre har Statsforvalteren informert om kompetansepakken som Udir har utviklet sammen med Statped.

Private barnehager er med i en rekke kommuners kompetansetiltak i Kompetanseløftet. Det har vist seg som en større utfordring å få til det samme for private skoler. Statsforvalteren understreker både i tildelingsbrev, i informasjon på vår nettside og på informasjonsmøter at kommunene som ansvarlig for felles tjenester som PPT, helsetjenester og sosiale tjenester, har et særlig ansvar for at også private barnehager og skoler inkluderes i tiltak i Kompetanseløftet.

Til forskjell fra private barnehager, som kommunen som barnehagemyndighet har ansvar for å følge opp, har ikke kommunene et tilsvarende ansvar for private skoler. Kravet om at PPT, som «eies» av kommunen, er med i tiltak innen Kompetanseløftet, betyr at private skoler enten må være med i et kommunalt tiltak, eller at deres kommunes PPT har kapasitet til å også delta i privatskolens tiltak. Dette kan by på utfordringer for deltakelsen i ordningen for private skoler.

Statsforvalteren har oppfordret eiere av private skoler til deltakelse i Kompetanseløftet, og også stimulert private skoleeierne til samordning av representasjonen i samarbeidsforum og regionale arbeidsgrupper, blant annet ved å legge til rette for «representantenes time» på privatskolesamlingen vi arrangerer hver høst.

System for å kartlegge, analysere og vurdere kompetansebehov (fra kapittel 3.4.1.1.2.1 i TB)

Rapportere på

Alle kommuner i oppfølgingsordningen har bedret sine systemer og økt sin kompetanse til å kartlegge, analysere og vurdere kompetansebehov i sine virksomheter

I Oslo og Viken er det tre kommuner som deltar i puljen som ble plukket ut i 2020 (heretter OO20) og fire kommuner kom med i 2022 (heretter OO22).

Kommunene i OO20-puljen har nå vært i gang i snart to og et halvt år. Mye av denne tiden har vært preget av koronapandemien. Dette har påvirket arbeidet i ordningen. Planleggingsarbeidet har i stor grad vært mulig å gjennomføre på tross av pandemien, men gjennomføringen har vært mer komplisert. Som følge av dette har to av kommunene fått utvidet gjennomføringsfasen med ett år.

De tre kommunene har knyttet til seg kompetansepersoner eller kompetansemiljøer som skal bidra til å styrke kompetansen til å kartlegge, analysere og vurdere kommunens kompetansebehov. Dette er gjort dels gjennom direkte avtale med veileder (fra det opprinnelige veilederkorpset) eller med et UH-miljø som kommunen også benytter inn i arbeidet med kompetanseordningene for lokal kompetanseutvikling.

Kommunene har jobbet både hver for seg og sammen om å styrke sine systemer og øke nødvendig kompetanse. Erfaringsdeling og refleksjon rundt praksis har vært viktig i samarbeidet. Våren 2022 gjennomførte de et felles todagers seminar for skoleledere. Ledelse og inkluderende praksis var overordnede temaer. Eksterne ressurser fra Statped, ulike kompetansemiljøer innen ledelse og Høgskolen i Innlandet var bidragsytere. Seminaret ble finansiert med midler fra Oppfølgingsordningen.

Forventningene til statsforvalterens rolle har endret seg fra oppstarten av pulje OO20 til OO22. I 2022 kom Udir med et nytt rammeverk som blant annet skulle tydeliggjøre de ulike aktørenes rolle. Det ble i den forbindelse lagt et større ansvar på statsforvalteren i forbindelse med forfasen og det å rekruttere eksterne veiledere som kan bistå kommunene i utviklingsarbeidet.

I forbindelse med uttrekket av kommuner i 2022 hadde vi oppstartsmøte med hver av de fire nye kommunene. Hovedfokus på møtene var å få en felles forståelse av resultatene som uttrekket var basert på. I den videre oppfølgingen og arbeidet med å rekruttere eksterne veiledere har statsforvalteren vært opptatt av at kommunene, om mulig, ser dette i sammenheng med allerede pågående utviklingsarbeid. Alle kommunene er med i ett eller flere tiltak i tilskuddsordningen for lokal kompetanseutvikling i barnehage og grunnopplæring.

De nye kommunene i ordningen hadde derfor allerede kontakt med et UH-miljø, og veilederne er i hovedsak rekruttert fra disse miljøene. Statsforvalteren har inngått skriftlig avtale med disse veiledningsmiljøene. Avtalene beskriver rammer, innhold og arbeidsoppgaver knyttet til oppdraget. Alle kommunene er i gang med arbeidet med å kartlegge, analysere og vurdere sine kompetansebehov sammen med veilederne. Statsforvalteren har deltatt på enkelte møter med kommune og veiledere. Vår vurdering er at kommunene er godt i gang med arbeidet, og at de gjennom dette er i ferd med å få bedre systemer for sammenhengen mellom kvalitetsvurdering og kvalitetsutvikling.

Målrretta tiltak basert på analyser av utfordringer og behov (fra kapittel 3.4.1.1.2.2 i TB)

Rapportere på

Alle kommuner i oppfølgingsordningen jobber med målrettata tiltak basert på analyser av utfordringer og behov for å bedre læringsmiljøet og læringsutbyttet for barn og unge

De tre kommunene i pulje OO20 er nå i gjennomføringsfasen. Kommunene rapporterte til Udir i februar 2021 om valg av tiltak, og utarbeidet i løpet av våren søknad med prosjektplan for gjennomføringsfasen. Søknadene tok utgangspunkt i analyse- og kartleggingsarbeidet som var gjennomført i forfasen. Kommunene har selv inngått avtale med veiledere/veiledningsmiljøer for å få eksterne veiledere knyttet til utviklingsarbeidet.

Våren 2022 ble det avholdt en felles todagers samling for skolelederne i de tre kommunene. Mål for denne samlingen var å styrke lederkompetansen, øke ledelsens kapasitet til å analysere praksis og drive utviklingsarbeid på egen skole, gi ideer til oppgaver, metoder eller prosesser man kan gjennomføre på egen skole, utvide perspektiver og lære på tvers av ledemivåer, skoler og kommuner. Samlingen skulle også legge til rette for nettverksbygging og videre samarbeid på tvers av skoler og kommuner.

Kommunene har også brukt vesentlig av ressursene til å styrke kapasiteten i den skolefaglige/administrative strukturen, med involvering av fagledere og skolesjef (kommunalsjef) for å samordne arbeidet med kompetanseutvikling, herunder involvering av ressursnettverk, PPT og SFO. Vi ser også at det arbeides med nettverkssamlinger, prosessmøter, halvdagssamlinger for alle ansatte i skole, PPT og SFO og støtteapparatet ellers med ulike temaer.

Som følge av pandemien har som nevnt to av kommunene fått utvidet gjennomføringsfasen med ett år. Vi vil be om en sluttrapportering fra disse to kommunene når det ekstra året er utløpt. Den tredje kommunen som deltar i OO20-puljen har ikke bedt om utvidelse av tid. Dette er en liten kommune med én liten skole, og deres planer har ikke i samme grad blitt forsinket på grunn av pandemien. Kommunen følger oppsatt plan for gjennomføring og rapportering.

De fire kommunene i OO22-puljen er i gang med kartlegging og analyse av dagens situasjon, og kommunene arbeider bredt for å skape en felles forståelse. Planen er at kommunene sammen med veilederne utarbeider tiltak basert på kartleggingen og analysene som de gjør i forfasen. Dette skal synliggjøres i en søknad med prosjektplan for gjennomføringsfasen i løpet av våren 2023. Vi har vurdert at det er fornuftig med en relativt sen søknadsfrist slik at kommunene får mest mulig tid til å utarbeide denne planen.

3.1.5 Gjennomførte evalueringer

Det er ikke gjennomført større evalueringer for hele embetet i 2022.

3.2 Avvik på oppdrag i tildelingsbrevet og/eller faste oppgaver i hovedinstruks

3.2.1 Tverrsektorielle oppdrag/oppgaver

Ingen avvik.

3.2.2 Arbeids- og inkluderingsdepartementet

Ingen avvik.

3.2.3 Barne- og familiedepartementet

Avvik knyttet til antall tilsynsbesøk på barneverninstitusjoner. Årsaksforklaringen bak negativ utvikling andre halvår 2022, etter positiv utvikling første halvår sammenliknet med fjoråret, knytter seg til tilleggsoppdrag om å etablere og utvikle tilsynsordning med asylmottak for enslige mindreårige asylsøkere.

3.2.4 Helse- og omsorgsdepartementet

Vi har avvik på aktivitetsvolum på tilsyn, både for kommunale helse- og omsorgstjenester og spesialisthelsetjenester. Vi har fortsatt avvik på saksbehandlingstid. Avvikene i måloppnåelse er det nærmere redegjort for under relevante punkter i årsrapporten.

Jf. punkt 5.1.3.8 har ikke smittevernkonferanse blitt gjennomført i vår regi i 2022. I vår region er det mange konferanser på dette fagfeltet (av FHI) og vi nedprioriterte dette i år. Som en del av beredskapsarbeidet har vi likevel jobbet med smittevern, vaksinasjon og tuberkulosekontroll for flyktninger.

3.2.5 Justis- og beredskapsdepartementet

Ingen avvik

3.2.6 Klima- og miljødepartementet

Tildelingsbrevet 3.3.1.1.4.1 Vi har ikke gjennomført så mange tilsyn som forventet, og har dermed ikke tjent inn like mye gebyrer på tilsyn som budsjettert. Vi har derimot økt inntjeningen på konsesjonsbehandling.

Hovedinstruksen 5.1.4.25 Vi er ikke i helt i mål når det gjelder oppdateringer av tillatelsene for avfallsanleggene som faller inn under EUs industriutslippsdirektiv (IED) innen fristen 10.8.2022.

Hovedinstruksen 5.1.4.33 Vi har ikke fulgt opp oppdateringer i VannNett når nye data er kommet inn i Vannmiljøportalen da ressursene er prioritert innenfor oppfølging av avløpssektoren og Oslofjordplanen.

Hovedinstruksen 5.1.4.4. Vi må fortsatt melde avvik på utarbeidelse av forvaltningsplaner. Vi har et betydelig etterslep sammenliknet med den arbeidsplanen for arbeidet som ble rapportert til Miljødirektoratet i 2019 jf det årets tildelingsbrev oppdrag 3.1.4.2.3. Vi har satt i gang en kritisk gjennomgang både av prioriteringer og vår egen arbeidsmåte i disse sakene.

3.2.7 Kommunal- og distriktsdepartementet

Plan- og bygningsrett

Rapportering i SYSAM viser at avviket i byggesaker er økt fra 24 prosent i 2021 til 29 prosent i 2022. Økningen skyldes i hovedsak feil i saks- og arkivsystemet Elements, som ved flere tilfeller har ført til lengre nedetid på tjenester, og lengre saksbehandlingstid og fristbrudd i byggesaker. Hadde det ikke vært for tekniske feil i forbindelse med innføringen av nytt digitalt saksbehandlingssystem hadde måloppnåelsen vært bedre i 2022. Etterslepet i klagesaker er imidlertid tatt inn i løpet av året. Vi har redusert restansene fra 350 ved inngangen til 2022 til 289 saker etter perioden. Dette har medført at vi har kommet helt ajour med saksbehandlingen og behandler saker innen lovpålagte frister.

6-ukersfrist

I 2021 hadde vi et avvik på 63 % i byggesaker med utsatt iverksetting. I tabellen for 2022 står det at avviket er 64%, og at 16 av 44 saker ble behandlet innen 6 uker. Ved kontroll av uttrekk fra Sysam får vi ikke tallene her til å stemme. Vi fant 40 saker det var krysset av for utsatt iverksetting i, og at 25 av sakene ble behandlet innen fristen. Det gir en måloppnåelse på 63 % og et avvik på 37 % i 2022. Vi kan ikke se hva som er årsaken til feilen, og har sendt en melding til STAF.

Det er uheldig at SYSAM ikke synliggjør hvilke saker det er gitt utsatt iverksetting. Nå fremgår dette verken av statistikken eller søkekriteriene som vi har tilgang til i SYSAM. Vi meldte også om denne ønskede endringen i 2022, men kan ikke se at det er tatt tak i. Vi melder derfor dette på nytt.

Ekspropriasjon

Vi har god måloppnåelse i 2022. Vi behandlet som førsteinstans fire søknader om forhåndstiltredelse, alle saker ble avgjort innen 12 uker, og tre søknader om samtykke til ekspropriasjon, hvor to av sakene ble avgjort innen 12 uker. Det gir 86 % måloppnåelse.

Videre ble seks klagesaker behandlet i 2022. Fem klagesaker ble avgjort innen 12 uker, en måloppnåelse på 83 %. I 2021 var avviket både på førsteinstans og klagesaker på halvparten av sakene.

3.2.8 Kunnskapsdepartementet

Barnehage- og utdanningsavdelingen har i 2022 ikke gjennomført alle tilsyn som ble varslet. Det var planlagt for 50 tilsyn, 44 tilsyn ble gjennomført.

Vi skal legge risikovurdering til grunn for utvelgelse av tilsyn. Våre risikovurderinger når det gjelder f.eks. skolemiljø og internkontroll (FNT) tilsier at vi burde føre tilsyn med alle våre kommuner. Den samme vurderingen gjelder for flere av tilsynstemaene våre, bl.a. spesialundervisning, spesialpedagogisk hjelp, særskilt språkopplæring for å nevne noen. Vi har ikke kapasitet til å følge opp risikovurderingene vi gjør ved å åpne tilsyn, selv om vurderingen er at det er riktig virkemiddel.

Vi har altfor lang saksbehandlingstid i håndhevingsordningen. Tilbakemeldingen fra departementet på årsrapportene de siste årene har vært at saksbehandlingstiden er for lang. Vi hadde en reduksjon i saksbehandlingstid fra 2020 til 2021, men i 2022 har vi dessverre en liten økning, fra 157 til 162 dager i saker der aktivitetssplikten er brutt.

3.2.9 Landbruksdepartementet

Kontroll: Statsforvalteren skal gjennomføre kontroll av 20 % av kommunene hvert år. For SFOV innebærer det kontroll av 11 kommuner. I 2022 har vi kontrollert 8 kommuner. Manglende oppfyllelse av antall kontroller har sammenheng med stort antall søknader om tilskudd til produksjonssvikt høsten 2022. Dette arbeidet ble prioritert fremfor de siste forvaltningskontrollene etter en risikovurdering.

Det skal gjennomføres en temabasert kartlegging og utredning innen eiendomslovgivningen hvert annet år (ref 5.3.10 i Hovedinstruksen). Dette har ikke blitt gjort verken i 2021 eller i 2022 basert på en risikovurdering av oppdraget og prioritering av kapasitet. Vi har imidlertid laget en framdriftsplan for arbeidet som vil bli iverksatt i 2023.

3.3 Særskilte rapporteringskrav fra tildelingsbrevet

Kvalifiseringsprogrammet (fra kapittel 7.3.1.1 i TB)

Rapportere på

Statsforvalteren skal redegjøre for:

- Hvilke tiltak statsforvalteren har iverksatt for å styrke forankringen av kvalifiseringsprogrammet på ledernivå i NAV- kontoret og i kommunen.
- Hvilke tiltak statsforvalteren har iverksatt for å øke kompetansen på kvalifiseringsprogrammet i NAV-kontorene, herunder hvordan det sikres kompetanse om at kvalifiseringsprogrammet er en lovbestemt rettighet for de brukerne som fyller vilkårene.
- Hvordan statsforvalteren har fulgt opp NAV-kontor med særskilte utfordringer i gjennomføringen av kvalifiseringsprogrammet.
- Hva som er de største utfordringene i kommunenes arbeid med kvalifiseringsprogrammet.

Hvilke tiltak statsforvalteren har iverksatt for å styrke forankringen av kvalifiseringsprogrammet på ledernivå i NAV- kontoret og i kommunen

I 2022 arrangerte Statsforvalteren felles Nav-ledersamling for alle Nav-kontor i regionen, og et av temaene var verktøyene som er utviklet av identifiseringsprosjektet. Samlingen er årlig, og informasjon om verktøyene som Nav kan benytte i arbeidet styrker forankringen på ledernivå.

Sammen med Nav Oslo og Velferdsetaten i Oslo kommune arrangerte vi videre en ledersamling over to dager i oktober 2022 for Oslos 15 bydeler. På samlingen deltok avdelingsledere og fagansvarlige for KVP. Byrådsavdelingen for arbeid, integrering og sosiale tjenester var også representert med deltaker begge dager. Dette er en årlig samling, og et tiltak som bidrar til å styrke kvalifiseringsprogrammets ledelsesforankring i Oslo.

Videre ble det i Oslo arrangert to nettverksmøter for avdelingsledere og fagansvarlige. Bydelene er selv ansvarlige for å arrangere møtene, og Statsforvalteren påser at bydelene gjennomfører møtene som planlagt. På møtene bidrar vi med å svare på problemstillinger knyttet til lovverk. Dette er et forpliktende forum for ledere å delta på, og et forum som bidrar til å styrke kunnskapene om KVP for avdelingsledere og fagansvarlige.

Det er faste møter med Oslo kommune, Byrådsavdeling for arbeid, integrering og sosiale tjenester hvor informasjon om KVP er fast informasjonspunkt.

I samarbeid med Nav Øst-Viken og Nav Vest-Viken har vi gjennomført digitale nettverksmøter for både ledere og veiledere ved Nav-kontorene i Viken.

Etter en kartlegging ved alle kontorene i 2020, ble det opprettet Teamsgrupper i samarbeid med Nav Øst-Viken og Nav -Vest Viken. Alle ansatte kan delta i de digitale gruppene, men det er hovedsakelig veiledere som arbeider direkte med kvalifiseringsprogrammet som deltar. Teamsplattformen var tidligere organisert ulikt for kontorene i Øst-Viken og Vest-Viken. Statsforvalteren var eier i Øst-Viken, mens for kontorene i Vest-Viken var Nav region eier. Vi ønsket en felles plattform for kontorene i Viken, og problemstillingen ble løftet opp på ledernivå. I 2022 ble Teamsplattformen som Statsforvalteren er eier av tatt i bruk som felles plattform for hele Viken.

Hvilke tiltak statsforvalteren har iverksatt for å øke kompetansen på kvalifiseringsprogrammet i NAV-kontorene, herunder hvordan det sikres kompetanse om at kvalifiseringsprogrammet er en lovbestemt rettighet for de brukerne som fyller vilkårene

Vi arrangerte to fagdager i juni hvor hovedtema var oppfølging av ungdom i Nav. Inngangsvilkårene for KVP og FAFO sin rapport om velferdsordninger til unge var sentrale innlegg. Et annet sentralt tema var ungdom og utdanning i KVP. Derfor inviterte vi også oppfølgings tjenesten i Viken fylkeskommune.

Videre arrangerte vi webinar om inngangsvilkårene i KVP etter ønske fra Nav-kontorene. Webinaret var åpent for alle ansatte i Nav. Vi arrangerte også webinar for nyansatte i Nav med opplæring i alle fem tjenestene i sosialtjenesteloven.

Gjennom nettverksmøter for hvert av fylkene har vi bidratt til økt kompetanse gjennom opplæring i lovverk.

Spørsmål knyttet til forståelse av lovverk over telefon, brev og e-post fra Nav-ansatte og tjenestemottakere svares ut fortløpende.

Ved innvilgelse av tilskudd til utvikling av sosiale tjenester i Nav, så understreker vi viktigheten av å tilby kvalifiseringsprogrammet til de som er i målgruppen i prosjektet og som fyller inngangskriteriene for kvalifiseringsprogrammet. Vi har i oppdrag å følge opp samtlige prosjekter, og her spør vi alltid om de tilbyr KVP der det passer inn i prosjektene. Når vi har arrangert webinarer, eksempelvis om utsatte barn og unge i velferdsprosjektet, har vi også tatt opp viktigheten av KVP.

Hvordan statsforvalteren har fulgt opp NAV-kontor med særskilte utfordringer i gjennomføringen av kvalifiseringsprogrammet.

Vi har ikke hatt noen tilsynssaker på dette lovområdet i 2022. Vi har heller ikke fulgt opp noen Nav-kontorer med særskilte utfordringer utover de ordinære tilbudene vi har.

Hva som er de største utfordringene i kommunenes arbeid med kvalifiseringsprogrammet.

NAV Oslo, NAV Vest-Viken og NAV Øst-Viken er ulikt organisert, og har derfor ulike utfordringer og forutsetninger i arbeidet med KVP. Statistikk pr. 30. november 2022 viser at Øst-Viken har hatt en oppgang i antall deltakere med 42 sammenlignet med 30. november 2021, mens Vest-Viken har hatt en oppgang i antall deltakere med 86 i samme periode. I Oslo har antall deltakere økt med 70 i samme tidsrom.

I forbindelse med årsrapporten har vi bedt bydeler og kommuner svare på «Hva er de største utfordringene i kommunenes arbeid med kvalifiseringsprogrammet?» Vi har mottatt svar fra 9 av 15 Nav-kontor i Oslo, 13 av 22 Nav-kontor i Øst-Viken og 11 av 12 i Vest-Viken. Under er svarene sammenfattet.

Øst-Viken og Vest-Viken

Flere melder at de synes det er vanskelig å vurdere hvem som har behov for tett og koordinert bistand, særlig dersom de ikke har prøvd andre ting først. Mange Nav-kontor skriver at det er en utfordring med manglende språk og arbeidserfaring. Det kan være vanskelig å finne arbeidspraksisplasser på grunn av språkproblemer.

Det er flere som søker KVP fordi de ønsker inntektssikring. Videre melder flere at det er ressurskrevende å gi tett individuell oppfølging som den enkelte deltaker er i behov av. Det kan være krevende å kombinere norskkurs med arbeid, da det enkelte ganger er store avstander mellom arbeidsstedet og kursvirksomheten. Videre skriver flere at det er liten tid til å foreta en god kartlegging.

Noen nevner at KVP er for byråkratisk, og at ytelsen er for lav slik at deltakerne må ha supplerende økonomisk sosialhjelp. Jobbspesialistene og statlige tiltak har på mange måter erstattet den helhetlige oppfølgingen der de ser behov for dette. Det er også liten tilgang på statlige tiltak, spesielt for de over 30 år. Noen melder at det er mange nye medarbeidere som trenger tid for å sette seg inn i arbeidet med vurderinger og oppfølging. Enkelte melder at bosituasjonen er en utfordring blant deltakere - noe som er med på å flytte fokus vekk fra arbeid og utdanning. Det er også utfordrende å rekruttere deltakere til programmet i perioder. Videre er det vanskelig å fylle et fulltidsprogram på grunn av blant annet venting på oppstart i tiltak, eller hvis deltakeren ønsker å bytte aktivitet. Det er også vanskelig å følge opp deltakere med omfattende helseproblematikk som ikke fyller inngangsvilkårene til AAP. Det er lang kø for å få et behandlingstilbud. Det meldes om tilbakefall for KVP deltakere som har fått arbeid, men hvor man likevel må starte på et nytt KVP program.

Det er flere som skriver at de ikke kan ta inn så mange deltakere som de ønsker grunnet økonomi i kommunen. De fleste kontor som ikke har dedikerte KVP veiledere klarer ikke å følge opp deltakerne, fordi veilederne også har store porteføljer med andre typer brukere.

Oslo

I Oslo har 9 av 15 Nav-kontor svart på spørsmålet. Flere kontor oppgir at mange av deltakerne har behov for lengre program, særlig deltakere med lavt utdanningsnivå og begrensede språkferdigheter. Spesielt kan tidsbegrensningen knyttet til utdanning i programmet være en utfordring.

Videre oppgir flere bydeler at kvalifiseringsstøtten for ungdom er for lav, og behovet for supplerende sosialhjelp gjør det mindre aktuelt å velge programmet fremfor andre tiltak. Det blir påpekt at det generelt er utfordrende å rekruttere deltakere til programmet, og at det er behov for en kontinuerlig påminnelse om tiltaket. Andre tiltak som Utvidet tiltak og Jobbsjansen kan bli valgt i stedet, og flere bydeler oppnår ikke sine måltall på grunn av rekrutteringsproblemer.

Flere Nav-kontor påpeker også at administrative oppgaver tar mye tid og kan gå utover oppfølgingsarbeidet.

Oppsummerende

Felles for Nav-kontorene i vår region er tilbakemeldinger om at kvalifiseringsstøtten er for lav, og at programmet innebærer mye administrasjon. Videre

oppgir flertallet at svake språkkunnskaper gjør det vanskelig å finne egnede tiltak i programmet. Kommunens økonomi, mangel på tiltak, ventetid på behandling i helsevesenet og dårlig bosituasjon er også hindringer som påvirker deltakelse.

Aktivitetsplikt (fra kapittel 7.3.1.2 i TB)

Rapportere på

Statsforvalteren skal beskrive utøvelsen av aktivitetsplikt for mottakere av økonomisk stønad under 30 år i fylket; herunder hva slags aktivitet det stilles vilkår om, og vurdere hvorvidt aktivitetene er hensiktsmessige for å øke overgang til arbeid og utdanning.

Hvilken type aktivitet stiller Nav-kontoret som vilkår for unge under 30 år?

11 av 12 Nav kontor i Vest-Viken har svart på ovennevnte spørsmål. Det er flere vilkårskrav som går igjen. Enkelte kontor har egne aktivitetstilbud for personer under 30 år og andre har det ikke. De tiltakene som blir nevnt er at bruker må registre seg som arbeidssøker, delta i statlige eller kommunale tiltak, stille til samtaler på Nav og levere legeerklæring. Det er også kontor som melder at det er utfordrende å få på plass tilbud knyttet til aktivitetsplikten som følge av kapasitet og ressurser i kommunen. Dette gjelder særlig små kommuner. To kontor viser til særlige tiltak de har innført i oppfølging av ungdom slik at de greier å gjennomføre videregående opplæring.

13 av 22 Nav-kontor i Øst-Viken har svart på spørsmålet om vilkår for unge under 30 år. De stiller vilkår om oppmøte til lokalt CV/søknad kurs, og ellers ulike aktiviteter i aktivitetsplan som veileder og deltaker har blitt enige om. Det nevnes videre at det er stor variasjon når det gjelder tiltak, eksempelvis for helsemessig oppfølging som rus og psykisk helse. Ellers nevnes aktiviteter som jobbkubb for ungdom, IPS ung og egne kommunale tiltak med tett individuell oppfølging.

I Oslo har 9 og 15 Nav-kontor besvart spørsmålet. Av tiltak som blir oppgitt er registrering som arbeidssøker, opprettelse av CV, intervju trening og deltakelse gjennom statlige tiltak. Videre er tiltak som jobbsjansen, diverse kurs, Oslo Voksenopplæring, oppfølging knyttet til skole og privatisteksamen oppgitt som tiltak. Flere bydeler har egne ungdomsteam, og hovedregelen er at det stilles krav om arbeidsrettet aktivitet. Avklaringer knyttet til helse kan også være en del av aktiviteten.

Økonomisk rådgivning (fra kapittel 7.3.1.3 i TB)

Rapportere på

Statsforvalteren skal redegjøre for kompetansehevende tiltak innenfor økonomisk rådgivning som er gjennomført overfor kommunene og sitt øvrige arbeid med økonomisk rådgivning.

Vi har gjennomført ulike aktiviteter for å bistå kommunene med å kunne tilby en forsvarlig tjeneste på økonomisk rådgivning. Dette både for eget embete, og som følge av vår regionkontaktfunksjon.

Vi har arrangert kursrekken som består av basis-, grunn- og videregående kurs. Målgruppen for kursene dekker de som jobber i tjenester som samhandler i Nav, veiledere i Nav og spesialister i økonomisk rådgivning hos Nav. Innholdet i kursene omfatter sosialfaglige perspektiver, pengekravsrett, samt retten og innholdet i tjenesten jf. § 17 i sosialtjenesteloven.

Til sammen ble det avholdt 12 kurs, hvorav to digitale. Det ble i 2022 6 basiskurs for Oslo og Viken, og for Østlandet ble det 4 grunnkurs og 2 videregående kurs. I tillegg har vi bistått Statsforvalteren i Vestland og Trøndelag med ett grunnkurs og to videregående kurs for deres regioner. Vi har også, i samarbeid med Arbeids- og velferdsdirektoratet, arrangert 3 digitale ekspertkurs for spesialistene i hele landet.

Vi arrangerte fire to-dagers samlinger og en dagssamling for spesialistene på Østlandet. Samlingene over to dager hadde i år teamet rådgivning og administrasjon av privat økonomi, og det ble avholdt én samling for hvert embete i regionen. Dagssamlingen var fysisk for eget embete og tilbuds digitalt for spesialistene i de øvrige embetene på Østlandet. Tema for samlingen var forhandlingskompetanse. Samlingene har vært en blanding av foredrag og praktiske oppgaver. Vi har her benyttet både interne og eksterne aktører til å forelese.

Vi har hatt tett kontakt med spesialistene i eget embete, Oslo og Viken, men også i vår regionkontaktsregion som dekker Østlandet. Mye av kontakten skjer gjennom info- og spørretimen. Dette er et nettverk bestående av et timesmøte annenhver torsdag og en tilhørende teamsgruppe. Her utveksles informasjon og erfaringer, og spørsmål tas opp og drøftes i fellesskap. Namsfogden i de aktuelle regionene deltar fast, og Husbanken ved anledning.

Kurs, fagsamlinger og nettverk dekker i stor grad behovet kommunene har for kompetanseheving på tjeneste økonomisk rådgivning. Tilbud strekker seg fra grunnleggende kunnskap til opprettholdelse av spisskompetanse. I tillegg bidrar flere av tiltakene til samordning og tettere samarbeid mellom relevante statlige og regionale aktører.

Vi har hatt løpende kontakt med Statsforvalteren i Innlandet, Vestfold og Telemark og Agder, og har gjennomført de faste halvårige møtene for blant annet planlegging av kompetanseheving på Østlandet. Kontaktene har også til orientering deltatt i info- og spørretimen.

Det har vært tett kontakt mellom fagdirektoratet, Arbeids- og velferdsdirektoratet, og Statsforvalteren. Vi har møttes fast en gang i måneden hvor vi har orientert hverandre om status og diskutert aktuelle problemstillinger. Videre har vi også faste månedlige møter med de øvrige regionkontaktene.

Det ble i 2022 gjennomført ett tilsyn i Oslo og Viken på tjenesten økonomisk rådgivning. Tilsynet ble igangsatt på høsten og er i den avsluttende fasen.

Tilsynene er nå basert på en mer lærende metode enn tidligere, hvilket betyr større grad av dialog og veiledning.

Den tette kontakten med spesialistene og Nav-kontorene, og de jevnlig møtene med kontaktene i embetene på Østlandet, regionkontaktene og Arbeids- og velferdsdirektoratet, har gjort at vi hele tiden kan tilpasse oppgaven vår med å veilede og tilrettelegge for kommunen etter behovet de faktisk har.

Kompetansehevede tiltak utsatt ungdom (fra kapittel 7.3.1.4 i TB)

Rapportere på

Statsforvalterne skal beskrive hvilke kompetansehevede tiltak de har iverksatt for oppfølging av utsatt ungdom i NAV-kontoret, og redegjøre for hvordan statsforvalteren har tilrettelagt for erfaringsutveksling om oppfølging av utsatt ungdom i NAV.

Med utgangspunkt i oppdraget som ble gitt, der vi i samarbeid med Nav Fylke skulle sette i verk kompetansehevede tiltak og legge til rette for erfaringsutveksling om oppfølging av utsatt ungdom, har vi gjennomført et innsiktsarbeid med tittel "Oppfølging av utsatt ungdom", med en påfølgende fagdag. I innsiktsarbeidet var vi opptatt av å stille spørsmål som både ga oss informasjon om hvordan Nav-kontorene følger opp utsatt ungdom, og samtidig kunne gi Nav-kontorene signaler om hva som er viktige indikatorer i oppfølgingsarbeidet. Innsiktsarbeidet er dokumentert i veiledningsskriv nr. 7 for 2022 og ligger på våre nettsider samt på Statens Helsetilsyns nettsider. Fagdagen var åpen for alle Nav-kontor i Oslo og Viken.

Digitalisering av sosiale tjenester (Digisos) (fra kapittel 7.3.1.5 i TB)

Rapportere på

Statsforvalteren skal redegjøre for sin oppfatning av hvordan digitalisering gjennom DIGISOS påvirker tilgjengelighet til de sosiale tjenestene, og hvordan det jobbes med å sikre tilgang til sosiale tjenester for brukere som har vansker med å benytte digitale løsninger.

Hvordan oppfatter NAV-kontoret at DIGISOS påvirker tilgangen til de sosiale tjenestene?

Hvordan arbeider NAV-kontoret for at de som ikke bruker digitale løsninger skal ha tilgang til de sosiale tjenestene?

11 av 12 Nav-kontor i Vest- Viken og 13 av 22 Nav-kontor i Øst-Viken har svart på spørsmålene. Tilbakemeldingene om de digitale løsningene er i hovedsak positive. De ansatte opplever at brukerne har fått mer innsyn i sin sak og økt tilgjengelighet til ansatte. Muligheten for å sende link med informasjon om ulike tjenester Nav kan tilby har gjort det enklere og raskere med informasjon om de ulike tjenestene. Mange som ikke var digitale før pandemien mestrer nå denne kommunikasjonskanalen. En ulempe er at det ikke finnes ett felles digitalt verktøy for dialog i de kommunale tjenestene, slik Modia er det på statlig side.

De som ikke er digitale får tilbud om møte med veileder, kan søke via telefon, benytte papirskjema og får også opplæring i digitale løsninger. Enkelte kontor oppgir at brukere har direkte nummer til sine veiledere, og veiledere har faste møtepunkter på arenaer utenfor kontoret der brukere kan ta kontakt, som f.eks. norsksenteret og videregående skole. De fleste kontorene har åpent mottak i løpet av uken og en vakttelefon. De som har tatt i bruk Digisos er veldig fornøyd fordi det forenkler hverdagen både for brukere og ansatte. Det er noen kontor som melder at de ikke har fått muligheten til å ta i bruk Digisos enda, men de ser frem til å ta det i bruk.

9 av 15 Nav-kontor i Oslo har besvart spørsmålene. De oppgir også at Digisos gjør det enklere å være tilgjengelig for brukerne. Videre opplyser de at Nav-kontorene har åpne publikumsmottak mandag til fredag kl. 09-15 slik at ikke-digitale brukere får bistand til å søke om sosialhjelp. Videre kan søkere få tilbud om timeavtaler eller telefonsamtaler med veileder.

Noen bydeler oppgir at det er en utfordring at flere søker om nødhjelp digitalt, og at søknadene ofte mangler tilstrekkelig dokumentasjon. Videre har digitalisering bidratt til økt saksmengde på grunn av flere søknader slik at andre oppgaver må nedprioriteres.

I forbindelse med introduksjonsordning... (fra kapittel 7.3.1.7.1 i TB)

Rapportere på

I forbindelse med introduksjonsordning for nyankomne innvandrere (integreringsloven/introduksjonsloven) skal statsforvalteren rapportere på antall klagesaker, hva klagen gjelder og utfallet av klagen.

Vi har totalt behandlet 11 saker. 4 saker om deltagelse i program, integreringsloven § 9, som alle ble stadfestet. 1 sak etter introduksjonsloven § 2 om deltagelse. Saken ble stadfestet. Integreringsloven § 13 vedrørende forlengelse av program, her har vi behandlet 2 saker som begge ble stadfestet. 2 saker etter introduksjonsloven § 5, vedrørende forlengelse av program. En sak ble stadfestet og en sak ble endret helt eller delvis.

På området opplæring i norsk... (fra kapittel 7.3.1.7.2 i TB)

Rapportere på

På området opplæring i norsk og samfunnskunnskap for voksne innvandrere (integreringsloven/introduksjonsloven) skal statsforvalteren oppgi antall klagesaker, hva klagen gjelder og utfallet av klagen.

Statsforvalteren har behandlet 19 klager. Av disse handlet fire klager om overgangen mellom introduksjonsloven og integreringsloven. Alle fire klagene var levert av kvinner og alle fire fikk medhold. De øvrige 15 klagene ble alle stadfestet. Av disse omhandlet 11 fritak fra plikt til å avlegge prøver. Fem av disse var levert av menn og seks av kvinner. Fire klager omhandlet varigheten av opplæringen. Alle var levert av kvinner. To omhandlet ren utvidelse av tidsfristene og to var klager på oppstartstidspunktet av fristen.

Statsforvalteren skal i årsrapporten... (fra kapittel 7.3.1.7.3 i TB)

Rapportere på

Statsforvalteren skal gjennomføre statsborgerseremonier for alle nye statsborgere i fylket som har fylt 12 år, samt medvirke til at andelen av nye statsborgere som deltar på seremoniene øker.

Statsforvalteren skal i årsrapporten rapportere på antall statsborgerseremonier som er avholdt, totalt antall utsendte invitasjoner til nye norske statsborgere og totalt antall nye statsborgere som har deltatt i statsborgerseremoniene i fylket.

29. mai arrangerte vi en stor seremoni i Oslo Spektrum for alle nye borgere i Oslo og Viken. På grunn av lovendring om dobbelt statsborgerskap var det veldig mange nye borgere i våre to fylker. Derfor valgte vi å arrangere en statsborgerfest med vekt på taler, kulturelle innslag, troskapsløfte og nasjonalsang. Til seremonien måtte vi engasjere eventbyrå til å gjennomføre alt det praktiske rundt arrangementet. Vi inviterte 16 000 nye borgere. Til sammen var det ca. 6000 personer til stede denne søndagen. Adgangskort/billetter til Spektrum måtte de nye borgerne bestille selv via Ticket Master. Derfor har vi ingen oversikt over hvor mange nye borgere som var til stede.

Storingspresidenten holdt gjestetale og vi hadde følgende artister: musikerne Frøydis Grorud og Trond Lien, danserne Navid Rezvani og Catherine Michelet, artisten Gabrielle og Unge Oslo (barnekor fra KIGO).

Seremonien fikk omtale av NRK Dagsrevyen. Vi har fått mange positive tilbakemeldinger på arrangementet. På grunn av antall nye borgere er det ikke rom for å invitere til mottakelse og møte med sine ordførere i etterkant av den offisielle delen av seremonien.

Til orientering så har enkelte kommuner ytret ønske om selv gjennomføre statsborgerseremonier for sine innbyggere.

Statsforvalteren skal også rapportere på.... (fra kapittel 7.3.1.7.4 i TB)

Rapportere på

Statsforvalteren skal også rapportere på antall deltakere i opplæring norsk og samfunnskunnskap for voksne innvandrere (også personer som ikke er omfattet av integreringsloven/introduksjonsloven). I tillegg skal statsforvalteren rapportere på antall årsverk i kommunene som gir opplæring i norsk og samfunnskunnskap iht. integreringsloven/introduksjonsloven.

I skrivende stund er tallene fortsatt under innsamling. Vi har fått svar fra 44 av våre voksenopplæringsssentre. Tallene så langt viser at 8283 deltakere fikk undervisning 1. halvår 2022 og 9699 2. halvår.

Tilsvarende ble det benyttet 443 årsverk første halvår og 522 årsverk andre halvår. Rapporteringen sendes til HK-dir. så raskt innsamlingen er ferdig.

Bosetting av nyankomne flyktninger (fra kapittel 7.3.1.7.5 i TB)

Rapportere på

Det vises til styringsparameter 3.3.3.2.1. Statsforvalteren skal kort redegjøre for samarbeid mellom stat, kommune og fylkeskommune om rask og treffsikker bosetting samt gi en vurdering av samarbeidet.

Vi har hatt jevnlige møter med Viken fylkeskommune, Nav Øst-Viken, Nav Vest-Viken og Husbanken .

Vi har vært i jevnlig kontakt med kommunenes flyktningetjenester og voksenopplæringene gjennom våre veilednings og kontrolloppgaver.

Vi opplever at samarbeidet mellom instansene har vært godt, og at dette har bidratt positivt til å møte det store bosettingsbehovet.

I løpet av 2023 har to problemstillinger i særlig grad vært fokuset for bosettingsarbeidet i kommunene. For det første å sikre nok bosettingsvedtak til den stadig store strømmen flyktninger fra Ukraina, og dernest sikre tjenestetilbudet i de kommuner som tar i mot flyktninger.

Med den store viljen i kommunene til å bosette flyktninger har hovedfokuset fra vår side ligget på å sikre tjenestetilbudet i bosettingskommunene. Statsforvalteren har samordnet kommunikasjon mellom departement/direktorat og kommunene gjennom serier med møter og videresending av informasjon.

Det er en generell opplevelse fra Statsforvalterens side om at hurtigheten i arbeidet antagelig har gjort at bosetting har skjedd også til kommuner som vi normalt ville fraråde grunnet lav kvalitet på tjenestetilbudet. Tilgang på fastleger, helsetjenester, skole og barnehage har vært viktig for oss å sikre at kommuner som tar i mot flyktninger har et godt tilbud til å sikre behovene til de som kommer. Tilbakerapportering til Udi, Imdi, Hdir og Udir har vært gjort løpende der vi ser at tilbudet ikke er godt nok.

I det løpende arbeidet er vi likevel godt fornøyd med de resultater vi har oppnådd. Kommunene har fått svar på vesentlige avklaringer, og uheldige situasjoner har blitt påpekt og korrigert for. Selv om kommunikasjonen ofte har skjedd hurtig og sporadisk, og ansvaret for oppgaven har vært delt mellom beredskap og faglinje, er det vår opplevelse at situasjonen har blitt håndtert tilfredsstillende.

Kommunenes oppfølging av krisesenterloven (fra kapittel 7.3.2.1 i TB)

Rapportere på

Statsforvalteren skal rapportere på antall gjennomførte tilsyn med kommunenes oppfølging av krisesenterloven og gi en kort vurdering av tilgjengelighet og kvalitet på tilbudet i fylket.

I 2022 har vi gjennomført skriftlig tilsyn med 8 bydeler i Oslo knyttet til Oslo krisesenter. Tema var bydelenes arbeid med reetablering etter opphold på krisesenter samt kommuneloven § 25-1 om internkontroll. 2 bydeler ble gitt avvik. Det var manglende rutiner for samarbeid og mangler i internkontrollen. Dette følges opp på vanlig måte. Vi følger fremdeles opp 2 lovbrudd fra tidligere år. Det tar erfaringsmessig noe tid å lukke lovbruddene etter tilsyn.

Tilsyn med kommunenes oppfølging av krisesenterloven

Totalt antall kommuner i fylket	52
Antall krisesentertilbud i fylket	13
Antall tilsyn med kommuner som har et krisesentertilbud lokalisert i sin kommune 2020	1
Antall tilsyn med samarbeidskommuner (som inngår i samarbeid, men ikke har et krisesentertilbud lokalisert i sin kommune) 2020	11
Antall tilsyn med kommuner som har et krisesentertilbud lokalisert i sin kommune 2021	1
Antall tilsyn med samarbeidskommuner (som inngår i samarbeid, men ikke har et krisesentertilbud lokalisert i sin kommune) 2021	6
Antall tilsyn med kommuner som har et krisesentertilbud lokalisert i sin kommune 2022	1
Antall tilsyn med samarbeidskommuner (som inngår i samarbeid, men ikke har et krisesentertilbud lokalisert i sin kommune) 2022	0

Ekteskapsloven, anerkjennelsesloven og brudvigjingslova (fra kapittel 7.3.2.2 i TB)

Rapportere på

Statsforvalteren skal i årsrapporten rapportere på saker statsforvalteren håndterer etter ekteskapsloven, anerkjennelsesloven og brudvigjingslova. Rapporteringen skal for hver sakstype omfatte antall fattede vedtak fordelt på henholdsvis innvilgelser, avslag og avvísninger. Når det gjelder ekteskapsloven § 18a andre ledd, bes statsforvalteren rapportere på om sakene gjelder bokstav a), b) eller c). Når det gjelder separasjons- og skilsmisessøknader, skal statsforvalteren rapportere på andelen søknader som er mottatt digitalt.

Som det fremgår av rapporten nedenfor, er det et stort antall saker som er utført av saksbehandlergruppen i løpet 2022. Når det gjelder andelen av mottatte digitale søknader, har denne økt noe fra sist år. I 2022 var andelen separasjonssøknader mottatt elektronisk på 90 % og mottatte skilsmisessøknader var på 82 %. I tillegg til oppgavene som rapporten viser til, mottar seksjonen et betydelig antall telefonhenvendelse på fagområdet hvert år og vi har også hatt en kraftig økning av ettersendelser av gitte bevilgninger.

Ekteskapsaker

Lov	Sakstype	Sum	Innvilgelser	Avslag	Avvísninger	Andel mottatt digitalt
Ekteskapsloven	Separasjon, jf. § 20	3 898	3 775	0	123	88 %
Ekteskapsloven	Skilsmisse, jf. § 21	3 322	3 103	96	123	81 %
Ekteskapsloven	Skilsmisse, jf. § 22	212	156	3	53	77 %
Ekteskapsloven	Tillatelse til å inngå ekteskap selv om vergen har nektet, jf. § 2	0				
Ekteskapsloven	Samtykke til ekteskap mellom adoptivbarn og tidligere adoptivfamilielemmer, jf. § 3 andre ledd	0				
Ekteskapsloven	Fritak fra krav om forlovere, jf. § 7j	0	0	0	0	0 %
Ekteskapsloven	Fritak for dokumentasjon av skifte, jf. § 8 siste ledd	74	38	36	0	0 %
Ekteskapsloven	Klage på at prøvingsattest ikke er utstedt, jf. § 10 andre ledd	0				
Ekteskapsloven	Klage på at vigsel er nektet, jf. § 14 tredje ledd	0				
Ekteskapsloven	Godkjenning av ugyldige ekteskap, jf. § 16 andre ledd	6	3	1	2	0 %
Ekteskapsloven	Reise sak om et ekteskap består eller ikke, jf. § 16a	0	0	0	0	0 %
Ekteskapsloven	Anerkjennelse av utenlandske ekteskap, jf. § 18a andre ledd bokstav a	16	1	15	0	0 %
Ekteskapsloven	Anerkjennelse av utenlandske ekteskap, jf. § 18a andre ledd bokstav b	1	0	1	0	0 %
Ekteskapsloven	Anerkjennelse av utenlandske ekteskap, jf. § 18a andre ledd bokstav c	5	2	3	0	0 %
Ekteskapsloven	Reise sak for å oppløse ekteskap som er inngått i strid med § 3 eller § 4, jf. § 24 andre ledd	0				
Anerkjennelsesloven	Anerkjennelse av utenlandske skilsmisser eller separasjoner, jf. § 4 første ledd	365	359	6	0	0 %
Brudvigjingslova	Godkjenning av ugyldige ekteskap, jf. § 11 tredje ledd	0				

Vedtak etter barneloven (fra kapittel 7.3.2.3 i TB)

Rapportere på

Statsforvalteren skal rapportere på antall fattede vedtak etter barneloven i årsrapporten. Statsforvalteren bes om å spesifisere sakstype etter hjemlene i barneloven.

Statsforvalteren har fattet seks vedtak om tvangskraft for avtaler, jf. barnelova § 55.

Saker etter barneloven

Lov	Sakstype	Antall vedtak
Barneloven	Klage på avslag på krav om opplysninger, jf. § 47 andre ledd	0
Barneloven	Tap av opplysningsrett, jf. § 47 tredje ledd	0
Barneloven	Vedtak om tvangskraft for avtaler, jf. § 55	6

Veiledning og informasjon på familierettens område (fra kapittel 7.3.2.4 i TB)

Rapportere på

Statsforvalteren skal gi en kort omtale av statsforvalterens arbeid med veiledning og informasjon på familierettens område. Dette kan for eksempel være hvilke sakstyper som henvendelsene gjelder, hvilke problemstillinger og utfordringer som ofte tas opp og går igjen, samt utviklingstrekk. Det er også av interesse å få opplyst hvem som kontakter statsforvalteren og bakgrunnen for at det tas kontakt.

Vi har i 2022 mottatt en god del henvendelser per post, e-post eller telefon om hvordan regelverket i barnelova skal forstås. De som henvender seg er stort sett foreldre som trenger veiledning om hvordan de skal gå frem ved samlivsbrudd og ved uenighet om forhold knyttet til felles barn. En god del av henvendelsene er preget av at det til dels er stor konflikt mellom foreldrene. Vi mottar også jevnlig henvendelser fra barneverntjenestene og andre om forholdet mellom barnelova og barnevernloven, og hva som er barneverntjenestens rolle i foreldretvistsaker.

Tilsyn med familievernkontorene (fra kapittel 7.3.2.5 i TB)

Rapportere på

Statsforvalteren skal rapportere på antall tilsyn med familievernkontorene.

Vi har gjennomført fire tilsyn med familievernkontor. Tema var familievernkontoets opplysningsplikt og samarbeid med barneverntjenesten. Det ble ikke avdekket lovbrudd i noen av tilsynene.

Tilsyn med familievernkontorene

Totalt antall familievernkontor i fylket	Antall gjennomførte tilsyn i 2022	Antall gjennomførte tilsyn i 2021	Antall gjennomførte tilsyn i 2020
12	4	1	4

Akuttberedskap i kommunene (fra kapittel 7.3.2.6 i TB)

Rapportere på

Statsforvalteren skal redegjøre for statsforvalterens vurdering av kvalitet og risiko i barnevernet i fylket.

Bufo vil oversende utfylte skjemaer med data på utvalgte indikatorer fra kommunenes halvårsrapportering og SSB. Disse skjemaene skal benyttes som underlag i statsforvalterens vurdering av risikobildet i kommunal barnevernstjeneste.

Statsforvalteren gjennomfører jevnlig risikovurderinger av barneverntjenestene i våre fylker basert på kommunenes halvårsrapportering, skjemaer fra Bufo på utvalgte indikatorer fra kommunenes halvårsrapportering og SSB, tilstandsrapporter fra kommunene, resultat fra tilsyn samt annen informasjon vi mottar om tjenestene. Risikovurderingene suppleres med innsikt og informasjon fra dialogmøtene.

På bakgrunn av risikovurderingen og resultat fra tilsyn har vi hatt særlig oppfølging av åtte kommuner i 2022. I oppfølgingen har forhold knyttet til arbeidet med undersøkelser, hjelpetiltak og fosterhjemsarbeid hatt særlig prioritet. Oppfølgingen har vært dialogbasert og vi har avholdt flere møter med kommunene for å bidra til at tjenestene endrer praksis på områder med svikt. Kommunene har iverksatt tiltak for å øke kvaliteten i tjenestene, og flere kommuner opplyser at dette har vært nyttig og virkningsfullt i arbeidet med kvalitetsforbedring.

Gjennom 2022 har vi hatt en tett dialog med tjenestene gjennom dialogmøter, kartlegginger, lederforum, webinarer og annen kontakt. Tjenestene gjennomfører store endringer – både med hensyn til ny barnevernslov, barnevernsreform, kompetanseutvikling og økte krav til samarbeid mellom tjenesteområder.

I flere av våre tilsyn har vi avdekket svikt i oppfølging av barn og foreldre etter omsorgsovertakelse og arbeid med hjelpetiltak. Svikten har ofte knyttet seg til mangler i kommunens internkontroll, styring og ledelse. Kommune er godt i gang med utarbeidelse av tilstandsrapporter på barnevernområdet, og dette anser vi som et godt verktøy for å sikre riktige prioriteringer, oversikt og kontroll med barneverntjenestens arbeid.

Kommunene er også i gang med arbeidet med å utarbeide plan for arbeidet med å forebygge omsorgssvikt og atferdsproblemer. Vi gjør i denne forbindelse BFD oppmerksom på at en rekke kommuner gjennom dialogmøtene etterspør en nasjonal veileder fra Bufdir når det gjelder lovkravet i barnevernsloven om plan for det forebyggende arbeidet i kommunen. Den digitale veilederen for tilstandsrapportering fremheves som vellykket og relevant, og kommunene ønsker en tilsvarende veileder for utarbeidelse av forebyggende plan, for at de skal kunne lykkes med å oppfylle lovkravet på området.

Vi er bekymret for en utvikling med stadig flere og mer komplekse saker, som krever samarbeid og oppfølging fra barnevern og helse gjennom samtidige og koordinerte tjenester. Videre er vi bekymret for om tiltaksapparatet fra begge tjenesteområder er tilstrekkelig dimensjonert og differensiert til å kunne møte utfordringene og gi barn rett hjelp til rett tid.

Når det gjelder akuttberedskap i kommunene så er vi ikke kjent med noen kommuner som mangler en formalisert ordning for døgnskuttberedskap. Vi har en pågående dialog med kommunene knyttet til tilgjengelighet og forsvarlighet i beredskapen.

Vurderingen vår inn mot 2023 er at det er store variasjoner mellom kommunene når det gjelder status og fremdrift for gjennomføring av barnevernsreformen. Det er også ulikheter mellom kommunene når det gjelder innsikt og forståelse om barnevernsreformen som del av en helhetlig oppvekstreform. Kommunene skal styrke det forebyggende arbeidet i barnevernet, men også i alle øvrige sektorer og instanser på oppvekstområdet. I tillegg skal samarbeidet på tvers av tjenesteområder og sektorer styrkes, både der barnevernet er involvert og når samarbeidet skjer mellom andre tjenester.

Statsforvalteren vurderer grunn til særlig bekymring og forhøyet risiko innen følgende områder i lys av barnevernsreformens intensjoner:

- Manglende bredde og treffsikkerhet i barnevernets tiltaksportefølje
- Manglende bredde og treffsikkerhet i kommunenes primærforebyggende tilbud og tiltak til utsatte barn og unge
- Økning i akuttplasseringer og utilsiktede flyttinger i institusjon og fosterhjem, herunder samarbeidet mellom kommunene og Bufetat (for Oslo, samarbeidet mellom bydelene og Barne- og familieetaten) når det gjelder tilgang på tilpassede fosterhjem og akuttiltak, samt oppfyllelse av Bufetats bistandsplikt overfor kommunene.
- Samarbeid mellom tjenesteområder for å iverksette treffsikre og virksomme tiltak til rett tid, for eksempel helsehjelp til barn i barnevernet som har psykiske helseutfordringer.
- Ikke tilstrekkelig tilbud innen psykisk helsehjelp til barn med omfattende behov for hjelp og oppfølging i kommunene, herunder også kapasitetsutfordringer i døgntilbud hos spesialisthelsetjenesten.

Separasjon og skilsmisse (fra kapittel 7.3.2.7 i TB)

Rapportere på

Separasjon og skilsmisse

Statsforvalteren skal redegjøre kort for status på arbeidet med å sentralisere saksbehandlingen av søknader om separasjon og skilsmisse etter ekteskapsloven innenfor de nye sammenslåtte statsforvalterne. Statsforvalterne skal gjennomføre en kartlegging av ressursbruk og kvalitet i siste kvartal 2022 og dette skal rapporteres i årsrapporten for 2022.

Arbeidet med å sentralisere saksbehandlingen på separasjon og skilsmisser fortsetter inn i 2023. Gjennom sammenslåingen av våre tidligere tre embeter har vi nå fått en kompetent og robust faggruppe på syv årsverk (mot tidligere ca ni ved sammenslåingen) som håndterer både enkle og vanskelige ekteskapsaker. Saksbehandlingen er blitt mer effektiv og harmonisert, hvor kvaliteten har økt betydelig. Vi har en nasjonal oppgave, som gjelder godkjenning av norske ugyldige ekteskap og anerkjennelse av utenlandske ekteskap. Her har vi etablert en liten, med svært kompetent jurist gruppe på tre personer, som arbeider ca 20 % av tiden sin med slike saker. Sakene er til dels krevende. Det er en liten økning i antall saker. En av saksbehandlerne på ekteskapsfeltet har i løpet av høsten 2022 brukt ca. 30 % av arbeidstiden til prosjektarbeidet i forbindelse med å bistå STAF i å utvikle den digitale løsningen sepskil 2.0.

Videre har vi utarbeidet et system som viser en detaljert månedlig oversikt over saksfeltet, separasjoner og skilsmisser. Vi kan med andre ord til enhver tid følge med på produksjonen. Siste kvartal viser at saksbehandlingstiden har gått noe ned, fra fem til mellom tre og fire ukers saksbehandlingstid.

Tros- og livssynssamfunn (fra kapittel 7.3.2.8 i TB)

Rapportere på

Statsforvalteren skal rapportere om:

- Antall saker hvor registrering er nektet eller trukket tilbake etter trossamfunnsloven § 4 første og annet ledd.
- Antall saker hvor det er vurdert å nekte eller trekke tilbake registrering etter trossamfunnsloven § 4 tredje ledd samt antall saker hvor registreringen er nektet eller trukket tilbake.
- Antall saker hvor det er vurdert å nekte eller avkorte tilskudd etter trossamfunnsloven § 6 samt antall saker hvor tilskudd ble nektet eller avkortet. Tallet spesifiseres for saker § 6 første, andre, tredje og fjerde ledd.
- Antall saker hvor vigselsrett er trukket tilbake.

Statsforvalteren skal gi en kort orientering om hovedfunn og reaksjon i sakene ovenfor.

Vi har hatt ni saker i løpet av året hvor registrering er nektet eller trukket tilbake etter trossamfunnsloven § 4, første og andre ledd. Det er to saker hvor registrering er vurdert eller trukket tilbake. Vi har videre vurdert nekting eller avkorting av tilskudd i tre saker etter trossamfunnslovens § 6, en sak etter første ledd og to saker etter tredje ledd. Vi hadde ingen saker i 2023 hvor vigselsrett er trukket tilbake

Der vi har trukket tilbake registrering og ikke gitt tilskudd, har sakene foruten å være svært krevende, generert mye medieoppmerksomhet både i inn- og utland

Saksbehandlergruppen har i løpet av året bruk mye tid på enkeltveiledning og vi har brukt mye ressurser på å få registrert trossamfunnene på nytt i og med at reglene i loven om en overgangsordning utløp ved årsskiftet .

Vi finner det noe krevende at den digitale løsningen setter enkelte begrensninger for oss i forbindelse med selve saksflyten av våre ulike oppgaver etter loven, og arbeidet med å videreutvikle denne fortsetter inn i 2023.

Gravplassloven (fra kapittel 7.3.2.9 i TB)

Rapportere på

Statsforvalteren skal rapportere på antall saker om askespredning og utfallet i disse sakene. Statsforvalteren i Vestfold og Telemark skal gi en oversikt over antall saker av hver sakstype nevnt i oppdraget og utfallet i disse sakene.

Vi ser at det har vært en liten økning i antall søknader og henvendelser som gjelder askespredning. Vi har gjennom året hatt i snitt 1,5 uker saksbehandlingstid. Sakene fordeler seg mellom å gi tillatelse til å spre aske for vinden i marka 125 saker og å spre aske for vinden i sjøen, 232 saker. Vi har hatt 224 forhåndstillatelser.

Lov om helligdager og helligdagsfred (fra kapittel 7.3.2.10 i TB)

Rapportere på

Statsforvalteren skal rapportere antall saker i hver kategori og utfallet av dem.

Vi har behandlet 12 søknader om dispensasjon fra påbudet om at utsalgssteder skal holde stengt på helligdager, jf. § 5 i lov om helligdager og helligdagsfred. Vi innvilget 9 søknader, og avslo 3 søknader. To avslag ble påklaget til departementet som opprettholdt våre vedtak.

Vi har ikke mottatt noen søknader fra kommuner om at et område skal regnes som et typisk turiststed, jf. § 5, sjette ledd.

Implementering av barnevernsreformen (fra kapittel 7.3.2.11 i TB)

Rapportere på

Statsforvalter skal rapportere på om det er kommuner i fylket som ikke ivaretar ansvaret med å beslutte hvilken instans i kommunen som skal ha koordineringsansvaret.

Statsforvalterens tilsyn, klagesaksbehandling og øvrig kontakt med kommunene viser store variasjoner mellom kommunene når det gjelder status og

fremdrift for gjennomføring av barnevernsreformen. Det er også ulikheter mellom kommunene når det gjelder innsikt og forståelse om barnevernsreformen som del av en helhetlig oppvekstreform. Kommunene skal styrke det forebyggende arbeidet i barnevernet, men også i alle øvrige sektorer og instanser på oppvekstområdet. I tillegg skal samarbeidet på tvers av tjenesteområder og sektorer styrkes, både der barnevernet er involvert og når samarbeidet skjer mellom andre tjenester. Særlig forståelsen om at reformen krever en styrking av det forebyggende arbeidet i samtlige sektorer og innenfor samtlige sektors mandat og rammeverk, ikke bare i barnevernet, ser vi at varierer i stor grad mellom kommunene.

Ansvaret med å beslutte hvilken instans i kommunen som skal ha koordineringsansvaret er et fast tema i våre dialogmøter med kommunenes politiske og administrative ledelse, men også en problemstilling vi løpende gir råd og veiledning direkte til kommuner på vakttelefon og i annen saksrelatert dialog vi har med dem. Vi erfarer at det er ulikt hvorvidt kommunene lykkes på området, og at bevissthet om god ledelse og styring både i kommuneledelsen, barnevernledelsen og ledelse i øvrige deler av oppvekstsektoren er en avgjørende faktor. Vi har ikke registrert at noen kommuner i fylket på gjennomgående vis mangler struktur eller kultur for å beslutte hvilken instans i kommunen som skal ha koordineringsansvaret. Derimot erfarer vi stadig enkeltsaker i forskjellige kommuner og saker som involverer flere kommuner i fellesskap (for eksempel ved flytting på tvers av kommunegrenser) der det oppstår uenighet om rolle- og ansvarsfordeling, og som krever mye tidsbruk og påvirker samarbeidet om å gi helhetlig hjelp til barn og familier.

For øvrig viser vi til rapportering på fullmaktsmidler til Bufdir datert 16.1.23. Der fremgår detaljert oversikt over gjennomførte aktiviteter og tiltak fra Statsforvalterens side når det gjelder oppfølging av barnevernsreformen overfor kommunene.

Rapportering på Demensplan 2025 (fra kapittel 7.3.3.1 i TB)

Rapportere på

Statsforvalteren skal gi en vurdering av i hvilken grad kommunene i fylket planlegger og utvikler sine helse- og omsorgstjenester til personer med demens og deres pårørende i tråd med mål, strategier og tiltak i Demensplan 2025, samt den demografiske utviklingen og utfordringsbildet for øvrig, jf. demenskartet.no

Hjelpetekst:

Statsforvalterens vurdering bør om mulig være kvantitativ. Bekrivelsen kan med fordel omfatte hvilke tiltak Statsforvalteren har satt i verk for å skaffe seg oversikt på området, samt hva som er gjort for å bistå kommuner som særlig har behov for oppfølging.

I vårt forventningsbrev til kommunene som ble sendt januar 2022, har vi oppfordret kommunene til å planlegge og utvikle sine helse- og omsorgstjenester til personer med demens og deres pårørende i tråd med mål, strategier og tiltak i Demensplan 2025, samt den demografiske utviklingen og utfordringsbildet ellers, jf. Demenskartet.no.

I dialogmøtene med kommunene i forbindelse med arbeidet med Leve hele livet-reformen, har vi hatt demografiske utfordringer og behov for tilrettelegging for personer med demens og deres pårørende som fast punkt på agendaen. Utfordringene knyttet til en aldrende befolkning og behov for planlegging på tvers av fagområder har vært diskutert med kommuner som har et særlig behov for oppfølging.

I våre planinnsnitt har vi bedt kommunene om å forankre folkehelsearbeidet i egne planer, herunder legge til rette for en aktivitetsvennlig – og alders/demensvennlig samfunnsutvikling.

I forbindelse med prosjektet Inn på tunet løftet 2 innenfor demensomsorg (se detaljert rapportering under kap. 3.1.6.1.1.1) ble det arrangert webinar hvor alle kommuner var invitert til å delta for å høre erfaringene fra prosjektet. Prosjektet er forankret i Landbruksavdelingen, Helseavdelingen har deltatt i arbeidet.

Vi har et godt samarbeid med de fire utviklingssentrene for sykehjem og hjemmetjenester (USHT) i vårt område, også når det gjelder demens. Gjennom økonomisk støtte fra Statsforvalteren, drifter USHT-ene hvert sitt fagnettverk for demenskoordinatorene i kommunene. Målet med nettverkene er å gjøre Demensplan 2025, Demenskartet og Veiviser demens kjent for kommunene.

Alle USHT-ene har etablert læringsnettverk «Rett tiltak til rett tid» som er et forbedringsarbeid knyttet til utvikling av god demensoppfølging i tråd med Nasjonal faglig retningslinje for demens og Demensplan 2025. Samlingene har vært både fysisk og digitalt.

Statsforvalteren har i 2022 vært representert i fag- og læringsnettverkene.

Nå det gjelder kompetanse har Statsforvalteren gitt tilskudd til ABC- opplæring. USHT Viken(Østfold) har avtale om ABC- opplæring med Nasjonalt senter for aldring og helse. USHT Oslo, Viken(Buskerud) og Viken(Akershus) drifter ABC- opplæringen selv. I løpet av året 2022 har kommunene i Viken hatt 2322 aktive deltakere i alle 4 kompetanseområder (demensomsorg, eldreomsorg, musikkbasert miljøbehandling og utviklingshemming) innenfor ABC- opplæring, 1150 av disse er nye deltakere i 2022. 591 av deltakerne avsluttet med godkjent status i løpet av 2022. (Dette baserer seg på tall fra Nasjonalt senter for aldring og helse). Vi ser det som positivt at ingen deltakere trakk seg fra gruppedeltagelsen før de ble ferdig. Vi er kjent med at det er noen kommuner i Viken som ikke gjennomførte ABC- opplæring i fjor.

Ifølge tall fra Oslo kommune startet 404 deltakere med ABC- opplæring fordelt på 3 av kompetanseområdene (ingen deltakere i musikkbasert miljøbehandling).

Tilgang til rett kompetanse og tilstrekkelig bemanning, samt økonomi er slik vi oppfatter det faktorer som er en utfordring i alle kommuner.

Rapportering på kompetanse- og rekrutteringssituasjonen (fra kapittel 7.3.3.2 i TB)**Rapportere på**

Statsforvalteren skal gi en samlet vurdering av kompetanse- og rekrutteringssituasjonen innen helse- og omsorgstjenestene i kommunene, inklusive allmennlegetjenestene, svangerskapsomsorgen og helsestasjon- og skolehelsetjenesten, samt den fylkeskommunale tannhelsetjenesten, herunder gi en vurdering av tilgangen på utdanningstilbud i fylket, tilgangen på desentraliserte deltidsutdanninger i helse- og sosialfagutdanninger.

I 2022 har vi gjennomført en kartlegging av status over kompetanse- og personellsituasjonen i Oslo og Viken og i den fylkeskommunale tannhelsetjenesten.

21 av 51 kommuner i Viken, 8 bydeler i Oslo og den fylkeskommunale tannhelsetjenesten i Viken (til sammen 30 respondenter) har svart på kartleggingen. Det er god spredning både på lokasjon og størrelse/folketall av de som har svart.

Kompetanse- og rekrutteringssituasjonen

Kartlegging av status over kompetanse- og personellsituasjonen i Oslo og Viken viser at 27 (90%) av respondentene fra kommuner og bydeler svarer at de vil ha behov for å ansette sykepleiere og vernepleiere i de nærmeste årene. I tillegg er det stort behov for flere sykepleiere med spesialisering innen psykiatri (73%) og demens (77 %). 20 av respondentene (67%) svarer at de vil ha behov for å ansette helsefagarbeidere fremover. På spørsmål om hvilke rekrutteringsutfordringer som særlig er gjeldende, svarer flere av våre kommuner at det gjelder turnusarbeid. Konkurransen om personell mellom kommuner, bydeler og spesialisthelsetjenesten blir også trukket frem som utfordrende. Vi ser en tendens til at små kommuner og kommuner som ligger i utkantsstrøk i større grad opplever utfordringer med å rekruttere og beholde helsepersonell enn større kommuner som ligger mer sentralt.

Særlig mindre kommuner melder om at ledere kvier seg for å stimulere til kompetanseutvikling og utdanning fordi det er vanskelig å få «turnusen til å gå rundt».

Svangerskapsomsorgen og helsestasjon og skolehelsetjenesten

Vår undersøkelse viser at 18 (60% av respondentene) kommuner og bydeler svarer at de vil ha behov for å ansette helsesykepleiere. Videre viser undersøkelsen at 9 (30%) vil ha behov for jordmødre i de nærmeste årene. Vi har kommuner i vårt område som gir tilbakemelding på at de i flere år har forsøkt å rekruttere helsesykepleiere uten å lykkes og at de har ansatt sykepleiere som fyller funksjonen. Kommunens ønske er at sentrale myndigheter sørger for at de sykepleierne som sitter i disse stillingene blir prioritert ved opptak til studiene.

Den offentlige tannhelsetjenesten

Den offentlige tannhelsetjenesten i Viken fylkeskommune rapporterer at de jobber systematisk med å vurdere personellbehov i sine fem tannhelseseksjoner og 60 tannklinikker. Tilbakemeldingen er at det er store variasjoner i hvordan det er å rekruttere autorisert tannhelsepersonell. I bynære strøk er det mange søknader til tannlegestillinger, mens det er store utfordringer med å få ansatt tannleger i f.eks. Hallingdal og Numedal. Både tannpleierstillinger og tannhelsesekretærstillinger er det få søkere til også i sentrale strøk, mye på grunn av lav utdanningskapasitet. "Tannhelse Viken" har forpliktende samarbeidsavtaler med alle kommunene i Viken. De har samarbeidsavtale med kriminalomsorgen, Drammen sykehus, Ahus og Sykehuset Østfold om tannbehandling i narkose. Tannhelsetjenesten i Viken deltar i forskningsprosjektet CORAL (Tannhelsetjenestens kompetansesenter Øst og Universitetet i Oslo) om samhandling for bedre tannhelsetjeneste til eldre hjemmeboende pasienter. De har et pågående utviklingsprosjekt med tre utvalgte kommuner om utprøving av digital samhandling med helse- og omsorgstjenesten. Oslo tannhelsetjeneste har ikke svart på undersøkelsen.

Tjenester til personer med utviklingshemming

Snitttallene for søknad om dispensasjon fra utdanningskrav har vært stabilt høye de siste årene. Det vi imidlertid møter i større grad nå enn tidligere, er at flere kommuner sliter med å få tak i relevant høyskoleutdannet personell, da spesielt vernepleiere. Kommunene melder blant annet at vernepleiere ikke ønsker å jobbe i turnus, men vil ha mer administrative stillinger. Vi opplever at noen kommuner mener Statsforvalteren er for strenge med innvilgelse av dispensasjoner, mens andre bruker våre avslag til å påvirke for å få ansatt personale med nødvendig kompetanse.

Tvang på sykehjem

Vår erfaring med vedtak om bruk av tvang er at det ofte foreligger manglende kompetanse ute i kommunene. Vi ser at det skjer tvang uten hjemmel i lov, og vi har grunn til å tro at det brukes tvangstiltak som det ikke lages vedtak på eller hvor tvangen ikke dokumenteres i tilstrekkelig grad. Vi ser ofte i de vedtak vi får at demente skjermes på egne rom eller at det brukes medisin for å roe pasienten, og ingen av disse tvangstiltakene kan brukes med hjemmel i kapittel 4A.

Rus- og psykisk helse

Ifølge kartlegging IS- 24/8- kommunalt psykisk helse og rusarbeid var landsgjennomsnittet for 2022 3,2 årsverk per 1000 innbyggere. Vårt område ligger under landsgjennomsnittet: Viken 2,5 årsverk og Oslo 2,8 årsverk. Flertallet av kommunene i Viken svarer at det er "ganske utfordrende" eller "meget utfordrende" å rekruttere sykepleiere, vernepleiere og helsesykepleiere med videreutdanning. I følge kartleggingen er den største utfordringen å rekruttere personell med videreutdanning innen psykisk helse og/ eller rus.

Desentraliserte studier

Statsforvalteren i Oslo og Viken er et av embetene som har fått avsatt øremerkede midler til desentraliserte studier. Vi tildelte i 2022 Universitetet i

Sørøst-Norge (USN) kr. 3 750 000,- over tilskuddsordningen Kommunalt kompetanse- og innovasjonstilskudd. Disse midlene skal benyttes som stimuleringstilskudd til studenter fra kommuner tilstøtende vår region, som skal gå desentralisert sykepleierutdanning via USN. 25 studenter fra vår region startet studiet ved USN som går over 4 år fra høsten 2022.

Vi har skriftlig støttet USN i deres forberedelser med å opprette en veilederutdanning som planlegges utviklet sammen med kommunene, med mål om å bidra til økt rekruttering og til å beholde kompetente sykepleiere i regionen. En forutsetning for kommunene er å utvikle gode praksisplasser for studentene som utdanner seg til distriktssykepleiere.

Vi har også videreført midler til desentralisert videreutdanning (15 studiepoeng) med observasjons- og vurderingskompetanse i regi av Høgskolen i Østfold og USHT Viken.

Fastlegetjenesten

I juni 2022 kartla vi status for fastlegetjenesten. 31 av 51 kommuner i Viken og 11 av 15 bydeler i Oslo svarte på denne kartleggingen

- Av 586 fastlegehjemler, er det i juni 38 ledige hjemler i Viken. 28 ledige hjemler etter utlysning.
- Av 981 fastlegehjemler er det i juni 54 ledige hjemler i Oslo. 10 er ledig etter utlysning.
- Flere kommuner og bydel Alna, beskriver at de ikke får søkere til tross for minst 2 utlysninger.
- Mange innbyggere er uten fastlege i Viken. I Oslo er det foreløpig ledige listeplasser.
- Statsforvalteren vurderte at det i juni er liten til ingen bufferkapasitet i fastlegetjenesten i Viken.

Vi har ikke indikasjonen på at situasjonen er endret siden kartleggingen i juni.

Rapportering på habilitering og rehabilitering (fra kapittel 7.3.3.3 i TB)

Rapportere på

Statsforvalteren skal gi en samlet vurdering av hvorvidt tilbudet innen habilitering og rehabilitering i fylket utvikles i henhold til retning og målsettinger i opptrappingsplanen, herunder antall/andel kommuner med planer for sin habilitering og rehabiliteringsvirksomhet, samt hvordan kommuner informerer om habilitering og rehabiliteringstilbud til innbyggerne.

Helseavdelingen gjorde høsten 2022 en kartlegging av kommunenes planer for habilitering og rehabilitering. 25 av 51 kommunene i Viken og 10 av 15 Oslobydelene svarte.

Nær 30% av respondentene oppgir å ha en oppdatert plan for habilitering og 40% for rehabilitering. Flertallet av de som ikke har en plan, oppgir samtidig at de ikke jobber med en plan pr nå.

Kommunene er også spurt om hvordan de informerer om sine habiliterings- og rehabiliteringstilbud til innbyggerne sine. I hovedtrekk oppgir flesteparten at dette gjøres via kommunens egne nettsider. I tillegg er det noen kommuner som sprer dette via eldreråd, facebook, fastlegekontor, seniormøter, og diverse brosjyrer. Et fåtall informerer også direkte om tjenestene i møte med brukere og pasienter.

Videre undersøkte vi i kartleggingen blant annet hvorvidt noen kommuner hadde avtaler om å flytte rehabiliteringstilbud fra spesialisthelsetjenesten til kommunen i tråd med opptrappingsplanen, men bare tre av Oslobydelene oppgir å ha en slik avtale om dette pr nå. 43% av respondentene oppgir å ha samarbeidsavtale med spesialisthelsetjenesten når det gjelder rehabilitering.

Det ble i forventningsbrev til kommunene i 2022 særlig påpekt en forventning om at kommunene jobber med etterlevelse av krav i lover og forskrifter når det gjelder individuell plan og koordinator.

Oppsummert vil vi forsiktig vurdere at utviklingen av tjenestene og tilbudene ser ut til å ha stagnert i henhold til retningslinjer og målsettinger i opptrappingsplanen.

Helseavdelingen tok i 2022 initiativ til å opprette et forum på tvers av statsforvalterembetene når det gjelder habilitering og rehabilitering, og håper at dette på sikt vil gi gevinst i form av større effekt av aktivitetene våre, bidra til mer lik praksis og tilnærming mellom embetene, og å kunne utnytte kompetansen vår bedre på tvers av embetene.

Tilsyn og vergeregnskapskontroll (fra kapittel 7.3.4.1.1 i TB)

Rapportere på

Statsforvalteren skal i årsrapporten rapportere på:

- Totalt antall kontrollerte vergeregnskap
- Totalt antall gjennomførte tilsyn med verger
- Totalt antall verger som er fratatt vergeoppdrag

Statsforvalteren skal gi en beskrivelse av hva tilsyn har avdekket og redegjøre for hovedårsakene til at verger fratass vergeoppdrag

I tillegg til gjennomgang av sentralt uttrekk blir en del vergeregnskap, enten i sin helhet, eller deler av dem, gjennomgått i forbindelse med både hendelsesbaserte og planlagte tilsyn med vergene. Disse regnskapene blir ikke kontrollert på samme måte som ved ordinær regnskapskontroll, men vi undersøker særlig kontoutskrifter, og vil ofte sjekke at vi har mottatt all etterspurt dokumentasjon.

Vi har gode rutiner på at alle bekymringsmeldinger og klager knyttet til utførelse av oppdrag, fra eksterne eller etter en intern vurdering, følges opp. Vi har lav terskel for å starte tilsynssak.

Av tilsynssakene er konklusjonen:

- Avsluttet uten tilsynssak: 45 saker
- Avsluttet etter innledende undersøkelser: 33 saker
- Ingen funn: 274 saker
- Observasjoner: 54
- Avvik: 346

Hva er hovedårsakene til at verger er fratatt vergeoppdrag:

- Den største andelen er der vi har funnet avvik i vergens utførelse av oppdraget, dette gjelder 91 saker – av disse er det 53 saker der vergen ikke har levert vergeregnskap. Resten gjelder interne bekymringsmeldinger, ofte knyttet til forvaltning/økonomi, og eksterne klager/bekymringsmeldinger enten knyttet til manglende betaling av regninger, eller dårlig samarbeid/kommunikasjon
- I 49 saker er det «ingen funn», og vi har byttet verge i tråd med vergehavers ønske
- I øvrige saker er det «observasjoner», og i flere av disse er det også byttet verge i tråd med vergehavers ønske

Tilsyn av verger

Totalt antall kontrollerte vergeregnskap	Totalt antall gjennomførte tilsyn med verger	Totalt antall verger som er fratatt vergeoppdrag
2 346	991	164

Årsrapportering rettshjelp (fra kapittel 7.3.4.2.1 i TB)

Rapportere på

Statsforvalteren skal i årsrapportløsningen rapportere på antall innkomne, innvilgede og avslåtte søknader for perioden, fordelt på henholdsvis fritt rettsråd og fri sakførsel. Statsforvalteren skal også rapportere på gjennomsnittlig saksbehandlingstid og på antall restanser. Hva gjelder de innvilgede sakene, skal rapporteringen gi en oversikt over forekomsten av økonomisk dispensasjon, samt totale advokatutgifter og evt. andre utgifter som er innvilget i aktuelle periode, fordelt på saksområde. Av rapporteringen skal det videre fremgå hvorvidt det er gitt avslag som følge av økonomisk overskridelse eller av andre grunner i henhold til skjema over rettshjelpsstatistikk fra Statens sivilrettsforvaltning.

Gjennomsnittlig saksbehandlingstid gjennom hele året har vært fire uker. Når det gjelder de innvilgede sakene, har vi innvilget økonomisk dispensasjon i to skiftesaker syv barnefordelingssaker, tre familiesaker, to saker i arbeidsforhold og tre saker etter hva gjelder klage på saker etter folketrygdloven.

De totale advokatutgiftene og andre utgifter som er innvilget på saksområdet rettsråd er på kr 39.435.220. Når det gjelder en nærmere spesifisering av sakstypene, vises det til oversikten i rettshjelpsstatistikken (fra SRF) Vi har gitt totalt 425 avslag på saksfeltet, 119 saker som følge av økonomisk overskridelse og 307 saker av andre grunner. .

Når det gjelder fri sakførselssakene har vi gitt økonomisk dispensasjon i tre saker, en skiftesak, en utlendingssak og en annen sakstype.

Restansene ved årsskiftet var 210 saker om fritt rettsråd og 21 saker som gjelder fri sakførsel.

Retts hjelp

Betegnelse på rapporteringskrav	Sum	Fritt rettsråd	Fri sakførsel
Innkommne søknader	6 861	6 676	185
Innvilgede søknader	4 636	4 594	42
Avslåtte søknader	539	425	114

Retts hjelp restanser

Betegnelse på rapporteringskrav	Sum
Restanser	210

Forventet forbruk (fra kapittel 7.3.4.2.2 i TB)**Rapportere på**

Statsforvalteren skal rapportere på forbruk for året samt forventet forbruk på kap. 470, post 01 for påfølgende år. Eventuelle avvik skal begrunnes. Statsforvalteren skal umiddelbart informere SRF dersom det er andre vesentlige risikoer eller avvik på området.

Forbruket i løpet av 2022 ble på kr 39.435.220. Dette er et noe høyere beløp enn budsjettet, og skyldes sannsynligvis at flere kan få bistand og at satsen er økt noe. Det foreligger ingen avvik eller risikoer på området.

Retts hjelp forbruk

Forbruk kap. 470.01	Forventet forbruk kap. 470.01 neste år
39 435 220	42 000 000

Heving av satser, samt nye inntekts og formuesgrenser vil trolig få betydning for utbetalingene kommende år

Samfunnssikkerhet i plan (fra kapittel 7.3.4.3 i TB)**Rapportere på****Samfunnssikkerhet i plan**

Statsforvalteren bes rapportere på:

- Hvilke forventninger til samfunnssikkerhet i planprosessen er formidlet til kommunene?
- Hvordan statsforvalteren har bistått kommunene i arbeidet med samfunnssikkerhet etter plan- og bygningsloven?

Vi går gjennom alle relevante planer vi får inn, og påpeker viktigheten og kravene som stilles innen samfunnssikkerhet. Ved oppstart tilbyr vi også et dialogmøte for å avklare eventuelle spørsmål kommunen har. Vi har lagt inn i standardstekster ved oppstart at kommunene må ha et bevisst forhold til hensynssoner ved storulykkevirksomheter. Standardtekstene skal også sikre at ROS-analysen i kommuneplanens arealdel får en praktisk betydning. Vi formidler at vurderingene må ivaretas i planbestemmelser, planbeskrivelse, plankart og konsekvensutredningen, slik at resultatet i tilstrekkelig grad kommer til uttrykk i planene.

Hensynssoner rundt storulykkevirksomheter (fra kapittel 7.3.4.4 i TB)**Rapportere på****Hensynssoner rundt storulykkevirksomheter**

Statsforvalteren bes rapportere på:

- Hva er status i fylket for opprettelse av hensynssoner rundt storulykkevirksomheter i kommuneplan (alternativt i reguleringsplan) hos de kommuner som har storulykkevirksomheter?
 - o Angi gjerne hvilke kommuner som har opprettet hensynssoner i kommuneplanen (eller ivarettatt dette tilstrekkelig på annen måte).
- Hvilke tiltak gjør Statsforvalteren overfor kommunene for å oppnå målet om etablering av hensynssoner rundt storulykkevirksomheter?

Basert på resultatet av kartleggingen konkluderer vi med at kommunene følger opp storulykkerisiko i middels grad. Vi legger da til grunn at ca. halvparten av kommunen som ga svar hadde etablert hensynssoner, og at samtlige som ikke hadde det skal vurdere det ved neste rullering av kommuneplanen. Vi ser også behovet for tydeligere informasjon til kommunene om hensynssoner rundt storulykkevirksomheter.

Vi gjorde en kartlegging av dette i 2021, men som ikke er tidligere rapportert:

Vi sendte brev til de 24 kommunene med storulykkevirksomheter som tok for seg generell informasjon om kommunenes ansvar i forhold til god arealplanlegging mht. storulykkevirksomheter. I tillegg ba vi kommunen svare på følgende spørsmål:

"...vi ønsker derfor å få en oversikt over hvilke kommuner som har etablert hensynssoner, og når dette eventuelt vurderes etablert hos de som ikke har det. Samtidig ønsker vi å få tilsendt en oversikt over hensynssonene, og dette kan sendes i et valgfritt format. Dersom det foreligger digitale formater så

ønsker vi gjerne å få tilsendt dette”.

Resultatene er som følger:

Av de 20 kommunene som har svart er det ti kommuner som har opprettet hensynssoner rundt deres storulykkevirksomhet, og ti som ikke har det. Av de kommunene som ikke har etablert hensynssoner er det flere som oppgir at de er i gang med rullering av kommunens arealplan, og at disse vurderingene vil bli tatt da. For de kommunene som ikke har rullering av arealplan i nærmeste framtid vil vurderingen bli tatt neste gang arealplan skal rulleres. Det kan også virke som at noen kommuner er usikre på hvorvidt informasjon om hensynssonen skal inn i kommuneplanene pga. at noe informasjon om storulykkevirksomheten er unntatt offentligheten. Kommunene som ga oss tilbakemelding om at de hadde opprettet hensynssoner var:

- Skiptvet
- Sarpsborg
- Moss
- Nordre Follo
- Vestby
- Indre Østfold
- Oslo
- Ullensaker
- Krødsherad
- Asker

Vi har mottatt digitale kartformat fra noen kommuner som vi legger inn i vårt kartsystem, Oslofjord-GIS, slik at det kan være hjelpelig for vår interne saksbehandling av plansaker.

Basert på resultatet av kartleggingen konkluderer vi med at kommunene følger opp storulykkerisiko i middels grad. Vi legger da til grunn at ca. halvparten av kommunen som ga svar hadde etablert hensynssoner, og at samtlige som ikke hadde det skal vurdere det ved neste rullering av kommuneplanen. Vi ser også behovet for tydeligere informasjon til kommunene om hensynssoner rundt storulykkevirksomheter.

I 2022 fulgte vi opp dette med å arrangere et webinar med temaet storulykkevirksomheter og nye energiformer i samarbeid med DSB.

Valg av virkemidler i oppfølging av kommunene (fra kapittel 7.3.4.5 i TB)

Rapportere på

Valg av virkemidler i oppfølging av kommunene

Statsforvalteren skal redegjøre for status på virkemiddelbruken overfor kommunene:

1. Hvilket kunnskapsgrunnlag er lagt til grunn for valg av virkemiddel tilpasset kommunens behov?
2. Når vurderes det at tilsyn er det mest effektive virkemidlet for oppfølging av kommunene på samfunnssikkerhetsområdet?
3. Er valg av kommuner for tilsyn gjort ut fra en risiko- og vesentlighetsvurdering, og ut fra hvilke kriterier?
4. Hvilke typer læringsaktiviteter har Statsforvalteren lagt til rette for i forbindelse med tilsynet?
5. Hvordan sikres involvering av kommuneledelsen i øvelser?

Vi har god kjennskap til kommunene gjennom dialog, oppfølging av plansaker, seminarer/webinarer, tilsyn, øvelser og krisehåndtering. Hvilke virkemidler som brukes i oppfølgingen av kommunene vurderes både i kortsiktig, langsiktig planlegging og fortløpende oppfølgingsarbeid.

Vi mener tilsyn er et godt virkemiddel som sikrer at vi får inngående kjennskap til kommunenes utfordringer. Det er derfor viktig for oss å gjennomføre tilsyn med alle kommunene. Hvilke kommuner som blir valgt ut hvert år blir vurdert ut fra hvor lenge det er siden forrige tilsyn, om de hadde avvik ved forrige tilsyn, om avvikene er fulgt opp, innbyggertall og ev. annen kunnskap vi har om kommunens arbeid med samfunnssikkerhet og beredskap. Dette er systematisert og dokumentert i en risiko- og vesentlighetsvurdering som oppdateres fortløpende. I tilsynssaker som avdekker store mangler har vi tilbudt kommunen tettere oppfølging og veiledning, før vi gjennomfører et oppfølgingstilsyn for å forsikre både kommunen og oss om at manglene er tilstrekkelig fulgt opp.

Vi har arrangert øvelser med kommunens kriseledelse som målgruppe.

FylkesROS (fra kapittel 7.3.4.6 i TB)

Rapportere på

FylkesROS

Statsforvalteren skal:

- Redegjør for status på fylkesROS og tilhørende oppfølgingsplan
- Redegjøre for status av scenario sikkerhetspolitisk krise/krig i fylkesROS.

Vi ferdigstilte og publiserte fylkesROS før sommeren 2022. Oppfølgingsplanen vil bli slutført første kvartal 2023, selve grunnlaget er ferdigstilt.

Vi har planlagt ferdigstille scenario sikkerhetspolitisk krise/krig innen slutten av 2023. Det er utarbeidet et grunnlag som skal brukes videre i denne analysen, som blant annet inneholder roller og myndighet.

Rapportering på tiltak i gevinstrealiseringsplanen (fra kapittel 7.3.4.7 i TB)

Rapportere på

Rapportering på tiltak i gevinstrealiseringen

Statsforvalteren skal:

- Redegjør kort for status på arbeidet med å tilrettelegge for enhetlig og systematisk tilnærming til samfunnssikkerhets- og beredskapsarbeidet i oppfølging av kommunene.
- Redegjøre kort for status på arbeidet med å tilrettelegge for felles tilnærming og systematisk oppfølging av regionale aktører.

Ressurssituasjonen i beredskapsstaben har de siste årene vært preget av stor belastning (krisehåndtering) og en del utskifting av ansatte. Dette har gjort det utfordrende å jobbe kontinuerlig med systematikk og strategisk langtidsplanlegging av arbeidet. I 2022 har vi styrket staben med flere ansatte og færre ressurser har vært bundet opp til krisehåndtering enn i perioden 2020-2021. Dette har fått effekt bl.a. ved at vi har hatt en akseptabel vaktbelastning, vi har gjenopptatt mye kommunerettet arbeid og vi har ferdigstilt FylkesROS for Oslo og Viken. Opp mot kommunene har vi blant annet:

- arrangert digital øvelse for kriseledelsene i alle kommunene, der også flere regionale aktører deltok, og dette mener vi har økt beredskapen i vårt område
- gjennom å arrangere webinarer og kommunekonferanse bidratt til økt kompetanse i kommunene innen forsyningsberedskap, evalueringer, storulykkevirksomheter, atomberedskap og IKT-sikkerhet
- behandlet 31 plansaker og gitt innsigelser i fire
- ført tilsyn med kommunal beredskapsplikt i over 1/4 av kommunene
- samordnet kommuner og regionale aktører i hendelser slik som korona, konsekvenser av krigen i Ukraina og uværshendelser

På bakgrunn av den sikkerhetspolitiske situasjonen har vi etablert et beredskapsnettverk rundt Oslofjorden med aktører fra politi, heimevern, sivilforsvar og Statsforvalterne innenfor grensene til Vestfold, Telemark, Oslo og Viken. Det var et behov siden alle beredskapsaktører har ulike grenser i vårt område. Vi samarbeider om planverk, og nettverket bidrar til økt situasjonsforståelse og evne til å håndtere grenseoverskridende hendelser i området rundt Oslofjorden.

Gevinstrealiseringsplanen: Tilsyn (fra kapittel 7.3.5.1 i TB)

Rapportere på

I henhold til gevinstrealiseringsplanen, rapportere på effekten av tiltakene som er gjort for å øke kvaliteten og sikre lik praksis på tvers av statsforvalterne og hvilke grep som er tatt for å øke tilsynsaktiviteten.

Vi har kompetente tilsynsmedarbeidere og jobber aktivt med å øke kompetansen. Erfarne tilsynsmedarbeidere går tilsyn sammen med mindre erfarne og saksbehandlere deltar på tilsyn. Det har stor effekt på kvalitet og enhetlighet.

Alle tilsynsrapporter godkjennes av seksjonsleder og det har ført til mer enhetlig praksis.

Vi har er interne skriftlige rutiner for gjennomføring av tilsyn og avdelingen har egen risikovurdering for blant annet gjennomføring av tilsyn.

Det er alltid en utfordring med ressurser, men tidlig planlegging av tilsyn har ført til at vi kommer tidligere i gang med tilsyn i januar og februar og gjør at antall tilsyn i løpet av året kan øke. Det har vært en stor gevinst i planleggingen at vi får informasjon fra Miljødirektoratet i midten av november om neste års tilsynsaksjoner.

Vi avventer nå nytt tilsynsopplæringskurs fra Miljødirektoratet.

Vi deltar i nasjonalt tilsynsforum, og er en aktiv bidragsyter i forumet og deltar med saker og aktuelle problemstillinger.

Vi har jobbet med å øke antall tilsyn, blant annet ved å se på arbeidsmetoder som å samle tilsyn innenfor samme bransje i en kortere tidsperiode. Vi bruker resultater fra egenkontrollrapportene til å sikre at vi gjennomfører et risikobasert tilsyn. Vi har deltatt i Miljødirektoratets tilsynsaksjoner, bortsett fra myndighetskontroll på avløy. Vi ser at det effektivt å delta i organiserte aksjoner og at det har innvirkning på at vi får økt antall tilsyn.

Antall tilsyn på avløpsområdet økte ikke i 2002 fordi vi bevisst prioriterte veiledning av kommuner, gjennom møter med 25 kommuner og gjennom tilbagemelding på egenkontrollrapporter.

For annet tilsyn økte vi frekvensen.

Gevinstrealiseringsplanen: Veiledning av kommunene (fra kapittel 7.3.5.2 i TB)

Rapportere på

I henhold til gevinstrealiseringsplanen, rapportere på effekten av tiltakene som er innført for å bedre veiledningen av kommunene og hvilke resultater tiltakene har ført til.

I 2022 har Klima- og miljøvernavdelingen gjennomført flere veiledningstiltak ovenfor kommunene. I tillegg til at dette har effekter ute i kommunene, bidrar det også til intern kompetanseutvikling hos Statsforvalteren.

Klima- og miljøvernavdelingen har mye løpende kontakt med kommunene i regionen. Mye av veiledningen vår foregår via vår tilbakemelding i plansaker og saksbehandling forøvrig. Dette gir anledning til å veilede innenfor de gjeldende retningslinjene, og kan bevisstgjøre kommunene på viktige temaer i enkelt saker.

På grunn av økt digitalisering har det blitt enklere å få til digitale møter med kommunene. Det har blitt flere møter, men mindre tid går med til reise, og i sum brukes dermed mindre ressurser. Å kunne treffes digitalt har også opprettholdt den kontakten som er viktig for å håndtere enkeltsaker og veilede som igjen fører til færre konflikter.

Klima- og miljøvernavdelingen møter kommunene på en rekke arenaer; som regionalt planforum i Viken fylkeskommune og regionalt planforum i Oslo kommune, vannområdeggrupper, interkommunale miljøverngrupper, møter med kommuneledelsen. Vi har også holdt presentasjoner og foredrag, gjennomført tilsyn og deltatt på befaringer hvor vi veileder i regelverk og nasjonale føringer. Å bruke tid på veiledning gir en effekt gjennom kompetanseheving og derigjennom større kvalitet i kommunens saksbehandling.

Fysiske møter og samlinger med flere kommuner er viktig for å danne nettverk, og det kan være effektivt å veilede flere samtidig. I mai 2022 gjennomførte vi en kommunesamling på klima- og miljøområdet over to dager med høy deltakelse og svært gode tilbakemeldinger i evalueringen. Evalueringen viste at vi traff godt på faglige tema og at en slik samling var etterlengtet. Det ble gjort opptak av sendingen, og foredrag er lagt ut på vår nettside til bruk i ettertid.

Vi har brukt nettsidene våre til å informere om aktuelle saker for kommunene. Mange i kommunene abonnerer på nyhetsvarsling fra våre nettsider og får dermed aktuell informasjon direkte fra oss via denne kanalen.

Vi har også opprettet nye temasider på nettsidene våre.

Fremmede organismer (fra kapittel 7.3.5.3 i TB)

Rapportere på

Status på gjennomførte tiltak mot fremmede organismer.

En rekke tiltak mot fremmede arter ble gjennomført i 2022. Det ble blant annet kartlagt, overvåket og bekjempet fremmede karplanter, stillehavsøsters, signalkreps og fremmede fiskeslag i Oslo og Viken. Alle gjennomførte prosjekter oppfylte minst ett av Miljødirektoratets overordnede kriterier. I tillegg ble det lagt vekt på å videreføre påbegynte prosjekter for å unngå at tidligere innsats er forgyves.

Kunnskapsgrunnlaget om forekomster av problemarter med stor spredningsevne er ikke tilstrekkelig til å kunne gi en sikker beskrivelse av langsiktige trender, men inntrykket er at omfanget av natur som trues av disse artene er økende. Innsatsen for å bekjempe disse er de senere årene spisset betydelig i tråd med nasjonal tiltaksplan.

Tiltaksarbeidet er krevende, men viser god effekt på de lokaliteter der det følges opp over tid. Generelt vurderer vi at bekjempelsestiltakene svekker forekomstene og hindrer videre spredning. På en del lokaliteter er det helt nødvendig å opprettholde eller oppskalere noe av innsatsen for å fjerne bestandene helt de kommende årene.

Fremmede organismer

Beskrivelse av tiltak (som meldt inn i ESS)	Oppfølging av overordnede kriterier	Art/artsgruppe	Type tiltak	Vurdering av gjennomført tiltak	Sum brukt
Bekjempelse av stillehavsøsters: Midlene ble brukt til bekjempelse av stillehavsøsters ved verneområder i Asker kommune, og i lokalt viktige og viktige bløtunnsmråder i Nesodden kommune. Stillehavsøsters ble håndplukket eller knust av Oslofjordens friluftsråd og Marinreparatørene. Kr 50 000 er overført til bruk i nærheten av truet natur og verneområder i Asker kommune i 2023.	Vi vurderer at tiltaket følger opp kriterium 1: Tiltaket bekjemper fremmede organismer i områder med trua naturtyper, naturtyper som er viktige for trua arter og nær verneområder.	Stillehavsøsters	Bekjempelse	På områder hvor det er ryddet flere år på rad, rapporteres det om en markert reduksjon i bestandene. Vi vurderer metodikken som effektiv på områdene som behandles. Det nødvendig å følge opp med tilsvarende arbeid de kommende årene for å holde påvirkninger fra arten i sjakk. Utryddelse er ikke realistisk.	150 000

Bekjempelse av boersvineblom og skunkkala: Skunkkala og boersvineblom anses som alarmerter i vår region. Det ble bekjempet skunkkala på Spjør og ved Sandvikaelva, sistnevnte i samarbeid med Bærum kommune. Bekjempelsesarbeidet innebar kontroll og luking av kjent lokaliteter. Boersvineblom ble fulgt opp av SFOV ved Øra naturreservat, og de få gjenfunnene plantene ble luket og fjernet. Kr 20 000, som var tiltenkt innleid hjelp, ble derfor omdisponert til prosjekt: «Kjempespringfrø ved vernede våtmarksområder»..	Vi vurderer at tiltaket følger opp to av de tre overordnede kriteriene: (1) tiltaket bekjemper fremmede organismer i områder med trua naturtyper, og naturtyper som er viktige for trua arter og nær verneområder, og (2) tiltaket har fokus på tidlig innsats	Boersvineblom og skunkkala	Bekjempelse	Noen områder har blitt bekjempet siden 2020, og det rapporteres om merkbare effekt og sterk nedgang der artene blir bekjempet. Langs Sandvikavassdraget ble ikke skunkkala gjenfunnet i år. Med videre oppfølging og bekjempelse de neste årene håper vi begge artene kan utryddes helt fra regionen.	60 000
Bekjempelse av russesvalerot: Bekjempelsen ble gjennomført i samarbeid med kommunene Oslo og Bærum. I Oslo blir 34 lokaliteter luket på øyene Indre Oslofjord. I Nesodden er det to lokaliteter som ble bekjempet i år, Ommen og Sørstrand. Plantene ble luket og levert til forbrenning i søppelekser.	Vi vurderer at bekjempelsesarbeidet følger opp to av de overordnede kriteriene: (1) tiltaket bekjemper fremmede arter i områder nær verneområder og i trua natur, og (3) tiltaket er samkjørt med tiltak innenfor verneområder.	Russesvalerot	Bekjempelse	Flere års innsats viser reduksjon i bestandene i Nesodden, men det er tidkrevende og vanskelig å få med hele rotsystemet når den lukes. I Oslo er det problematisk at plantene er fordelt på flere av øyene i Indre Oslofjord og blomstrer tidlig, noe som gjør det utfordrende å rekke over alle områdene før frødannelse.	190 000
Bekjempelse av kanadagullris på Jeløya og Hvaler: Forekomster med kanadagullris ble bekjempet på Jeløya i Moss og på Hvaler-øyene for å hindre spredning inn til omkringliggende verneområder. Bekjempelsen koordineres også med bekjempelsesarbeid av midler fra kapittel/post 1420.31. I år var det ikke nødvendig med finansiering utover kapittel/post 1420.31, og midlene ble derfor omdisponert til prosjektet «bekjempelse av kjempespringfrø ved vernede våtmarksområder».	Vi vurderer at bekjempelsesarbeidet følger opp to av de overordnede kriteriene: (1) tiltaket bekjemper fremmede arter i områder nær verneområder, og (3) tiltaket er samkjørt med tiltak innenfor verneområder.	Kanadagullris	Kartlegging	Bekjempelsesarbeidet har god effekt, og vi opplever at bestandene minker i områdene hvor den bekjempes. Det er derimot ikke realistisk å klare å utrydde planten helt på grunn av dens spredningsevner, og arbeidet må følges opp for å hindre spredning inn i nærliggende verneområder og holde bestandene under kontroll. Prioritering av dette prosjektet baserer seg på at bekjempelsen skjer på øyer der det er realistisk å opprettholde kontroll over spredningen	0
Kjempespringfrø ved vernede våtmarksområder: Midlene ble brukt i samarbeid med syv kommuner til å bekjempe kjempespringfrø, i tillegg til noe mongolspringfrø og kjempebjørnekjeks, langs bekker og vassdrag inn til verneområder. En mindre andel av midlene ble brukt til kartlegging av forekomster og planlegging av fremtidig bekjempelse. Etter omdisponeringer fra andre prosjekter, ble det benyttet 157 500 kr mer enn omsøkt i behovsinnmeldingen. De ekstra midlene gikk til kommunene Nannestad og Nittedal. Lillestrøm kommune hadde ikke kapasitet til å komme i gang med både kartlegging og bekjempelsen i 2022. Kommunen fikk derfor overført tildelingen på kr 100 000 til bekjempelsestiltak i 2023. Nittedal fikk overført kr 107 500 til bekjempelse langs Nitelva i Nittedal kommune i 2023.	Vi mener tiltakene følger opp to av de overordnede kriteriene: (1) tiltaket bekjemper fremmede arter i områder nær verneområder, og (3) tiltaket samkjører med tiltak innenfor verneområder. I tillegg følger det opp det nye kriteriet i oppdag 3.1.4.1.4: det eksisterer kostnadseffektiv metodikk for bekjempelsen av arten, og vi anser tiltaket for å ha høy nytteverdi.	Kjempespringfrø	Bekjempelse	Luking og oppstyking av planter, kombinert med eventuell gjentakende slått, over flere år, virker effektivt mot kjempespringfrø. En forutsetning er at alle plantene blir fjernet før de setter frø, og at det ikke er bestander lenger opp i vassdraget. Vi anser derfor planlegging og kartlegging i forkant som svært betydningsfullt for utfallet av bekjempelsen.	607 500
Kjempespringfrø ved trua natur: Midlene ble brukt i samarbeid med ni kommuner til å bekjempe kjempespringfrø, hovedsakelig i naturtypene kroksjøer, flomdammer og meanderende elvepartier, strandenger og strandsump, naturbeitemark og slåtteområder. Det ble også bekjempet noe kjempebjørnekjeks og legepestrot samtidig. 50 000 kr av omsøkt beløp ble omdisponert til prosjekt: «Kjempespringfrø ved vernede våtmarksområder».	Vi vurderer at tiltakene følger opp kriterium 1: tiltaket bekjemper fremmede arter i trua natur. I tillegg følger det opp det nye kriteriet i oppdag 3.1.4.1.4: det eksisterer kostnadseffektiv metodikk for bekjempelsen av arten, og vi anser tiltaket for å ha høy nytteverdi.	Kjempespringfrø	Bekjempelse	Luking og oppstyking av planter, kombinert med eventuell gjentakende slått, over flere år, virker effektivt mot kjempespringfrø. En forutsetning er at alle plantene blir fjernet før de setter frø, og at det ikke er bestander lenger opp i vassdraget. Planlegging og kartlegging i forkant er derfor svært betydningsfullt for utfallet av bekjempelsen.	658 500

Vi ønsket å kartlegge fremmede arter i tidligere Buskerud slik at vi kunne sette i gang eventuelle bekjempelsestiltak i nærheten av truede naturtyper og verneområder. Dette kom vi ikke i gang med i år, og prioriterte istedenfor prosjektet «bekjempelse av kjempespringfrø ved vedværende våtmarksområde».	Følger opp kriterium 1: tiltaket skal ivareta truede naturtyper, og hindre spredning til verneområder hvor verneverdiene kan forringes som følger av artene. Det kan også være viktig for å oppdage artene i tidlig utbredelsesfase, og dermed forhindre betydelige skadevirkninger i fremtiden gjennom tidlig bekjempelse.	Fremmede karplanter	Kartlegging	Ble ikke gjennomført	0
Bekjempelse av strandkarse og kuletistel i Indre Oslofjord: Bekjempelse ble gjennomført i samarbeid med kommunene Bærum, Oslo og Nesodden. Kuletistel ble for første gang bekjempet i Bærum i 2022. Forekomster lukes og fjernes. Deler av tildelingen benyttes på kartlegging av nye forekomster i kommunene.	Vi vurderer at tiltakene følger opp alle kriteriene: (1) Tiltaket bekjemper fremmede arter i truet natur og nær verneområder, (2) tiltaket har fokus på tidlig innsats, og (3) tiltaket støtter opp under arbeid i nærliggende verneområder.	Strandkarse og kuletistel	Bekjempelse	Holder forekomstene som bekjempes i sjakk, men for strandkarse er det utfordrende å få med hele rotsystemet, og dermed bekjempe bestandene på sikt. Luking er effektivt ved at planten blir redusert, og nye skudd ikke rekker å lage nye frø.	200 000
Diverse fremmede arter i trua naturtyper: Midlene ble benyttet i samarbeid med Bærum og Ås kommune. I Bærum ble det luket kandagullris i slåttemark og semi-naturlige enger, mens vinterkarse og valurt ble luket oppspadd i åpen grunnlendt kalkmark. I Ås kommune ble det bekjempet diverse fremmede arter i naturtyper strandeng og strandsump gjennom luking, klipping av blomsterstander.	Vi vurderer at tiltakene følger opp kriterium 1: tiltaket bekjemper fremmede arter i truet natur.	Diverse fremmede karplanter, blant annet kanadagullris, valurt, vinterkarse.	Bekjempelse	Flere år med bekjempelse har ført til en reduksjon i bestandene. For valurt er det problematisk at røttene knekker og nye rotskudd kommer opp, og det kan derfor være aktuelt å kombinere tiltak for mer effektiv bekjempelse.	74 000
Kommunesamling: Det ble gjennomført en todagers kommunesamling med flere miljøtema, deriblant fremmede arter. For fremmede arter ble det holdt innslag av SFOV, kommunene Ås og Indre Østfold kommune, og Statens vegvesen.	Vi vurderer at det følger opp kriterium 3: samkjøre tiltak og skape samarbeid mellom etater	Fremmede organismer	Informasjonstiltak	Samlingen bidrar til bedre samordning i bekjempelsen, og er viktig for å engasjere og dele erfaringer med og mellom kommuner i Oslo og Viken.	75 000
Bekjempe fremmede fiskeslag i Spiradammen: Spiradammen er en god lokalitet for amfibier. Fremmede fiskeslag bør bekjempes også for å hindre videre spredning til nærliggende dammer. Det ble tatt ut to miljøDNA prøver og det er gjennomført et prøvefiske med Nordiske garn over en natt.	Vi vurderer at tiltakene følger opp kriterium 2: tiltaket har fokus på tidlig innsats	solabbor, suter og koikarpe	Bekjempelse	Det ble ikke fanget fisk. Det forventes svar på eDNA prøver før videre oppfølging.	100 000
Utfiske av signalkreps i Glomma Tynningsfiske av ulovlig utsatt signalkreps fra 2020 i nedre Glomma, dermed tidlig innsats. Tiltak nødvendig for å ivareta edelkreps (EN). Utfisket ble utført ved Fossum bru sammen med Indre Østfold kommune og Norconsult.	Vi vurderer at tiltakene følger opp kriterium 2: tiltaket har fokus på tidlig innsats	Signalkreps	Bekjempelse	Utfisket bidrar til å forsinke større utbredelse av signalkreps i Glomma.	100 000
Søk etter signalkreps: Ut fra påvisning via miljøDNA og utbrudd av krepspest er det gjennomført omfattende søk etter signalkreps. Ble kartlagt i Nitelva, Haldenvassdraget (øverst), Hobølelva og Mysenelva	Vi vurderer at tiltakene følger opp kriterium 2: tiltaket har fokus på tidlig innsats	Signalkreps	Kartlegging	Heldigvis ble ingen nye bestander av signalkreps funnet.	150 000
					2 365 000

Truede arter (fra kapittel 7.3.5.4 i TB)

Rapportere på

Status på gjennomførte tiltak for å ta vare på truede arter og naturtyper

Tabellen gir en oversikt over hvordan tildelte midler er brukt. Det er foretatt enkelte mindre omdisponeringer innenfor postformål, som kommentert under. Hovedtyngden av tiltakene gjelder styrking av kunnskapsgrunnlaget for å sikre en bedre forvaltning av virkemidler knyttet til prioriterte arter og utvalgte naturtyper, der feil og mangler i kunnskapsgrunnlaget kan føre til feilaktig planinnspill eller feilvurderinger ved mistanke om brudd på forskrifter. Et godt og oppdatert kunnskapsgrunnlag er også viktig når vi behandler søknader om tilskudd.

Truede arter og naturtyper

Art/naturtype	Ref. nr.	Type tiltak	Omfang av tiltaket	Navn på område	Effekt av gjennomført tiltak	Sum
Dragehode	22SEE1EB	Overvåking og informasjon	Overvåking av 25 lokaliteter i Oslofjordområdet, på Ringerike og Hadeland. Rekartlegging og opptelling av forekomster på tre lokaliteter i Bærum. Reinventering i Innlandet.	Oslo, Viken og Innlandet	Oppdatering av kunnskapsgrunnlaget. Sikre best mulig forvaltning av prioritert art. ca 70 000 fra innvilget sum ble omdisponert til tiltak for andre trua arter: Edelkreps i Steinsfjorden, søk etter elvemusling, pluggplanter av rødknapp for rødknappsandbie samt opptrykk av blomsterfluebrosjyre.	505 000
Klippeblåvinge	22SEE1EB	Kartlegging, skjøtsel og informasjon	Kartlegging av egnede lokaliteter for utsetting i Agder. Kartlegging av funksjonsområde i Sponvika i Halden. Skjøtsel i Halden ca. 2 daa. Informasjonsskilt utarbeidet.	Halden i Viken og Agder	Skjøtsel og tilrettelegging for styrking av populasjon i Halden. Forslag til oppdatert funksjonsområde i Halden er utarbeidet etter befaring.	95 000
Rød skogfrue	22SEE1EB	Overvåking og informasjon	Hele 43 lokaliteter er overvåket i 2022. Populasjonen er relativt stabil, men med noen færre talte skudd i 2022 (i overkant av 250) enn i 2021 (nesten 350).	Vest-Viken og Aremark	Oppdatert kunnskapsgrunnlag i form av en samlet årsrapport. Et funksjonsområde er under revisjon etter ny befaring. Det gis i tillegg tilskudd til botanisk forening og til NINA som gir viktig grunnlag for årsrapporten.	50 000
Edelkreps	22SEE1EB	Kartlegging, overvåking og informasjon	Treårig Interreg-prosjekt som ble avsluttet i år.	Oslo, Viken, grensetraktene mot Sverige	Det er utarbeidet oversikt over bestander som kunnskapsunderlag ved reetableringstiltak. Det er utarbeidet beredskapsplaner ved pestutbrudd og ulovlig utsetting av signalkreps. Informasjonsarbeid. Styrket samarbeidet med svenske myndigheter sikrer koordinerte tiltak i grensevassdragene	130 000
Myrflangre	22SEE1EB	Ex-situ bevaring, reetablering og skjøtsel	Ex-situ bevaring, reetablering i en lokalitet og skjøtsel i en annen lokalitet.	Ex-situ i Naturhistorisk museum, reetablering i Semsvannet LVO, skjøtsel i Gjellebekkmyrene NR	Bevaring av en nær utdødd forekomst ex-situ, forsøk på reetablering ev én, forbedring/skjøtsel av én.	40 000
Oppfølgingsplan Hornedykker	22SEE1EB	Overvåking og informasjon	Informasjonsplakater er satt opp i samråd med grunneier. Lokaliteter er overvåket.	Vest-Viken	Nye informasjonsplakater gjør publikum mer oppmerksomme på å unngå å forstyrre hornedykker.	30 000
Kalklindeskog	22SEE1EB	Kartlegging	Tre nye lokaliteter er kartlagt og kvalitetssikret av ekspert Tor Erik Brandrud i NINA.	Bærum	Forbedret kunnskapsgrunnlaget. Kvalitetssikring av avgrensninger mot annen kalkskog/rik edellauvskog. Sikre en best mulig forvaltning av utvalgt nantyrtype	60 000
Hule eiker	22SEE1EB	Kartlegging	Kartlegging av 43 nye lokaliteter med hul eik i Kongsberg, Indre Østfold, Asker og Nesodden kommuner.	Viken	Oppdatert kunnskapsgrunnlag for 43 nye lokaliteter. Kunnskapsgrunnlag for best mulig forvaltning av utvalgt naturtype. Tilført 37 500 omdisponert fra skjøtelsplaner slåttemark	80 000
Skjøtelsplaner slåttemark	22SEE1EB	Skjøtelsplaner	Ni nye skjøtelsplaner er utarbeidet.	Viken	Oppdatert kunnskapsgrunnlag. Vi får ni nye skjøtelsplaner. I tillegg er det utført rydding av svært viktig slåttemyr i Mjøndalen og skjøtsel av slåttemark på Lille Rød i gamle Østfold. Midler mottatt til skjøtelsgruppe slåttemark er brukt her (kr 50 000). I tillegg er kr 37 500 brukt til økt kartlegging av hule eiker.	350 000
Oppfølgingsplan kalklindeskogsopp	22SEE1EB	Kartlegging	Kartlegging stikkprøvemessig av kalklindeskoger på Ringerike (Nes), Oslo (Bygdøy), Bærum (Fomebu-Stabekk-Hosle-Slependen-Dælivann-Øverland) og Asker (Vetle-Elvestangen-Slemmestad-Røyken).	Oslo, Asker, Bærum og Ringerike	Registrert ganske bra med fruktifisering på Øverland-Steinskogen i Bærum og Bøsnipa i Asker. En ansvarsart, ladegårdslørsopp påvist i Øverland og Steinskogen, Bærum. Tre ansvarsarter ble registrert i Bøsnipa: ladegårdslørsopp (EN), søsterslørsopp (EN) og lindeslørsopp (EN). Ellers under middel registrering. Avvik: Kun 3/4 av tildelt sum til artskartlegging utbetalt etter avtale pga. dårlig soppar.	158 750
Oppfølgingsplan kalkbarskogsopp	22SEE1EB	Kartlegging	Kartlegging med søk etter uventet slørsopp på Hadeland i juni, og kartlegging av kalksteinslørsopp i Lunner/Hadeland, Ringerike, Oslo, Bærum, Bamble, Porsgrunn	Hadeland, Lunner, Ringerike, Oslo, Bærum, Bamble, Porsgrunn	De truede ansvarssoppene ble ikke funnet. Avvik: Kun 3/4 av avtalt tjenestekjøp kunne utbetales pga. dårlig soppar.	75 000
Oppfølgingsplan dragehodeglansbille	22SEE1EB	Kartlegging og overvåking	Kartlegging av 13 lokaliteter, overvåking av 25 lokaliteter, estimering av populasjonstørrelse på fem lokaliteter. Skjøtsel på to lokaliteter utenfor verneområde.	Oslo, Asker, Bærum, Gran	Oppdatert kunnskapsgrunnlag med bedre kunnskap om utbredelse og forekomst på kjente lokaliteter, samt tilrettelegging (skjøtsel) på to lokaliteter.	365 000
Blomsterfluebrosjyre	22SEE1EB	Informasjon	1000 eksemplarer trykket opp av blomsterfluebrosjyre. Nettversjon publisert.	Hele landet	Informasjonsbrosjyre som vil gi mer oppmerksomhet rundt blomsterfluer og hvordan ivareta disse. Informasjonsbrosjyren kan brukes nasjonalt- og av flere embeter. Midlene ble gitt under 2. tildeling.	20 000
Oppfølgingsplan elvemusling	22SEE1EB	Kartlegging og overvåking	Det er utført eDNA undersøkelser i 13 ulike vassdrag og feltundersøkelse med søk etter elvemusling ved Vamma i Glomma.	Oslo og Viken	Økt kunnskapsgrunnlag. Ble gitt under 2. tildeling. Har i tillegg brukt kr 16 700 kr fra dragehode.	130 000
Oppfølgingsplan edelkreps Steinsfjorden	22SEE1EB	Kartlegging og overvåking	Kunnskapsoppdatering Steinsfjorden	Steinsfjorden	Optimalisering av bestandsforvaltning. Overvåking av edelkrepsbestand før og etter krepsfiske i Steinsfjorden inklusivt fangstdata, årlig serie tilbake til 1979. Midler ble gitt under 2. tildeling. Det ble i tillegg brukt noen midler (kr 13 500) fra dragehode.	60 000
						2 148 750

Fellingstillatelser på rovviltområdet (fra kapittel 7.3.5.5 i TB)

Rapportere på

Fellingstillatelser på rovviltområdet

Se tabell under for korrekte tall.

Rovvilt

	Antall skadefellings søknader	Antall avslag	Antall tillatelser	Andel innvilgende
Jerv	0			
Gaupe	1	1	0	0 %
Bjørn	0			
Ulv	9	3	6	67 %
Kongeørn	0			
Totalt	10	4	6	

Status på aktivitet og gjennomførte tiltak mot fremmede treslag i verneområder (fra kapittel 7.3.5.6 i TB)

Rapportere på

Status på aktivitet og gjennomførte tiltak mot fremmede treslag i verneområder.

Fremmede treslag er ikke en vesentlig trussel i vår region - data i tabellen under gjelder uttak av edelgran fra to verneområder i Asker.

Redusert forekomst av fremmede treslag i verneområder

	Kystlynghei	Løvskog	Myr	Furuskog	Annet	Sum
Antall verneområder	0	1	0	0	1	2
Anslag volum hogd (m3)	0	0	0	0	7	7
Anslag areal hogd (dekar)						0
Anslag andel sitkagran (%)						0
Anslag andel norsk gran (%)						0
Anslag andel andre treslag (%)	100	0	0	0	0	100

Status for arbeidet med avfallsplan i havn (fra kapittel 7.3.5.7 i TB)

Rapportere på

Status for arbeidet med avfallsplan i havn

Vi har i 2022 godkjent inntømte avfallsplaner samt purret opp kommuner der det ikke foreligger en felles avfallsplan for sine småbåthavner.

Vi har ikke prioritert å purre på industrihavner i Viken i 2022. Vi har også nedprioritert å purre på avfallsplaner som er i tråd med kommende regelverksendring dvs. godkjenning hvert 5 år.

Avfallsplaner i havner

Type havn	Totalt antall	Uten krav om avfallsplan	Med krav om avfallsplan	Har godkjent avfallsplan	Mangler godkjent avfallsplan
Nærings- og industrihavn	79	10	69	51	18
Fiskerihavn	2	0	2	2	0
Trafikkhavn	4	1	3	1	2
Småbåthavn	543	155	388	244	131
Sum	628	166	462	298	151

Nå ble summeringen av antall havner korrekt.

Status for bedre tilstand og kunnskap om vannforekomstene (fra kapittel 7.3.5.8 i TB)

Rapportere på

Status for bedre tilstand og kunnskap om vannforekomstene

Effekten er at vi har fulgt opp vannområder og deltatt i møter og informert for å sikre at kommunen jobber med å nå mål i regionale vannforvaltningsplaner.

Deltatt i nasjonale møter og arbeidsgrupper.

Vannforvaltning

Ar	Driftsmidlene vil brukes opp i løpet av året	Midlene er brukt til
2022	ja	lønn og reise

Status på bruk av tilskuddsmidler for tiltaksorientert overvåking etter vannforskriften (fra kapittel 7.3.5.9 i TB)

Rapportere på

Statsforvalteren skal rapportere på bruk av tilskuddsmidler i henhold til behovsinnmelding gjennom ESS for tiltaksorientert overvåking etter vannforskriften (kapittel/post 1410.21).

Dette er rapportert som vedlegg til behovsinnmeldingen i ESS.

Overvåking under vannforskriften

Delprogram/område/prosjekt	Antall stasjoner	Sum tilskudd (beløp)	Sum brukt (beløp)	Beskrivelse av gjennomført overvåking
Fagrådet Indre Oslofjord	11	100 000	100 000	tiltaksrettet overvåking i tråd med vanndirektivet til 2.8 mill. Bidrag fra oss på 100 000
VO Haldenvassdraget	26	400 000	400 000	tiltaksrettet overvåking i tråd med vanndirektivet
VO Glommas Sør	33	605 000	605 000	tiltaksrettet overvåking i tråd med vanndirektivet
VO Øyeren	42	500 000	500 000	tiltaksrettet overvåking i tråd med vanndirektivet
VO Morsa	26	400 000	400 000	tiltaksrettet overvåking i tråd med vanndirektivet
VO Pura	47	330 000	330 000	tiltaksrettet overvåking i tråd med vanndirektivet
VO Oslo	93	350 000	350 000	tiltaksrettet overvåking i tråd med vanndirektivet
VO Indre Oslofjord Vest	120	350 000	350 000	tiltaksrettet overvåking i tråd med vanndirektivet
VO HuVo	35	350 000	350 000	tiltaksrettet overvåking i tråd med vanndirektivet
VO Leira/ Nitelva	37	450 000	450 000	tiltaksrettet overvåking i tråd med vanndirektivet
VO Lier	23	140 000	140 000	tiltaksrettet overvåking i tråd med vanndirektivet
VO Drammenselva	10	140 000	140 000	tiltaksrettet overvåking i tråd med vanndirektivet
VO Tyrfjorden	25	360 000	360 000	tiltaksrettet overvåking i tråd med vanndirektivet
VO Simoa	18	140 000	140 000	tiltaksrettet overvåking i tråd med vanndirektivet
VO Eikeren	17	90 000	90 000	tiltaksrettet overvåking i tråd med vanndirektivet
VO Numedalslågen	22	50 000	50 000	tiltaksrettet overvåking i tråd med vanndirektivet
VO Hallingdalselva	11	200 000	200 000	tiltaksrettet overvåking i tråd med vanndirektivet
Statsforvalteren i Oslo Viken elv Hovedvassdrag Østfold	4	110 000	110 000	Viktige vassdrag, prøver hver 14. dag, inkl bakterie
Statsforvalteren i Oslo Viken Drammenselva	4	40 000	40 000	Deltar i spleiselag med kommunene
Statsforvalteren i Oslo Viken Kyst Sponvika	1	31 000	31 000	En stasjon i FYO sitt program
Statsforvalteren i Oslo Viken Kyst Oslofjorden	0	90 000	90 000	sedimentundersøkelser spleiselag SFVT og Mdir
	605	5 226 000	5 226 000	

Rapportering på antall anmeldte lovbrudd (fra kapittel 7.3.5.10 i TB)**Rapportere på**

Rapportering på antall anmeldte lovbrudd

Det er anmeldt to saker om 2022, en etter forurensingsloven og en for brudd på naturmangfoldloven. Begge saker er henlagt.

Vi har flere eksempler på at saker blir anmeldt av Statens Naturoppsyn. I disse sakene bistår vi Politiet uten å levere en egen anmeldelse.

At det er anmeldt færre saker enn foregående år, skyldes ikke at vi har endret vår anmeldelsespraksis. Vi har ingen holdepunkter for å kunne si at det er skjær færre lovbrudd i regionen, men det kan være tilfeldige variasjoner rundt hvilke saker vi har fått kunnskap om.

Spesifikk omtale av arbeid med omstilling (fra kapittel 7.3.6.1.1 i TB)**Rapportere på**

Det skal:

- Gis en spesifikk omtale av arbeid med innovasjons- og fornyingsprosjekter i kommunene.
- Redegjøres kort for fordeling av skjønnsmidler til formålet, herunder rapportering i søknads- og rapporteringsportalen Prosjektskjønn, og formidling av resultatene.
- Gis en omtale av virkninger og resultater av prosjektene.

Om prosjektskjønn

Vår samlede skjønnsramme for 2022 var på 121 mill. kroner, hvorav 46 mill. kroner ble holdt tilbake for senere fordeling inkl. prosjektskjønn. Det ble holdt tilbake en større andel av midlene enn tidligere år pga. eventuelle økonomiske konsekvenser knyttet til barneverns-/oppvekstreformen.

Informasjon om fylkesrammen, og det som ble holdt tilbake for senere fordeling i løpet av året ble gitt til våre kommuner under statsbudsjettsamlingen og informasjonsbrevet i forbindelse med statsbudsjettet.

Videre ble det skrevet et eget utlysingsbrev til kommunene med relevant søknadsinformasjon i januar, med søknadsfrist i slutten av mars. Informasjon om muligheten til å søke om midler ble også lagt ut på tilskuddskalenderen vår. Kommunene ble forespeilet en prosjektramme samlet sett for Oslo og

Viken på inntil 12 mill. kroner.

Det ble sendt inn i alt 33 prosjektsøknader på nærmere 34 mill. kroner. Av disse besluttet vi å tildele skjønnsmidler til totalt seks prosjekter i seks ulike kommuner på til sammen 5,6 mill. kroner. Den strenge prioriteringen skyldes erfaringer under koronaen hvor flere prosjekter ble utsatt. Vi åpnet derfor i år ikke opp for en ordinær søknadsrunde. Kommunene som hadde mange pågående prosjekter, ble ikke prioritert i tildelingsrunden. Unntaket var oppfølging av flerårige prosjekter.

Vi har i hovedsak støttet større prosjekter der flere kommuner samarbeider på tvers av sektorene, og hvor prosjektene anses å ha overføringsverdi til andre kommuner.

Kommunene ble skriftlig orientert om hvem som fikk midler og hvor mye den enkelte kommune fikk. Oversikt over tildelingen ligger også på nettsiden vår.

Det er to 2021 prosjekter som ble sluttført i 2022, og som det rapporteres om bra måloppnåelse på. Disse er "Tiltaksplan digitalisering Kongsbergregionen 2021" og "VIS (Veiledning, integrering og Samskaping)". De øvrige prosjektene er fortsatt under arbeid.

Nærmere om de sluttførte prosjektene:

Tiltaksplan digitalisering Kongsbergregionen 2021 tar for seg hvordan kommunene i Kongsbergregionen (Flesberg, Tinn, Noe og Uvdal, Notodden, Sigdal, Hjørdal og Rollag) skal tilby gode digitale løsninger for regionens innbyggere og virksomheter. Det er en fireårs strategi som er utformet innen på fagområdene Helse- og omsorg, Oppvekst, Tekniske tjenester og Tverrsektorielt. Hvert år gjennomføres definerte tiltak i strategien. Som suksessfaktorer nevnes god forankring i toppledelsen. Som et resultat av prosjektet vises det til at "Det har også i 2021 blitt opprettet noen nye regionale ledemettverk og fagnettverk i regionen. Det betyr at vi i dag har ca 25 aktive regionale nettverk i Kongsbergregionen. Vi erfarer at digitalisering er et tema som det er mye oppmerksomhet rundt i både de nye og i eksisterende nettverk. I noen tilfeller blir nye nettverk opprettet nettopp pga behovet for å digitalisere/ta i bruk teknologiske muligheter. Et samarbeid på tvers av kommunegrensene om dette sikrer kommunene tilstrekkelig kompetanse og innsikt for å kunne gjennomføre gode anskaffelser, gjennomføre nødvendige endringer av praksis og realisere gevinster."

VIS- Veiledning, Integrering og Samskaping har hanødet om å utvikle og prøve ut et nytt integreringskonsept for å hjelpe flykninger i å mestre den kulturelle og for mange – den psykologiske forandringsprosessen overgangen til ny tilværelse til nytt land, kan være. Dette prosjektet er en videreføring av prosjektmidler Lunner kommune fikk i 2020 sammen med Øvre Eiker, Gran, Vinje og NTNU. Det vises til at de gode erfaringene med gruppeveiledninger fortsetter flere ganger i halvåret med utvalgte deltakere. Av erfaringer viser prosjektet til følgende: "To nyttige erfaringer fra prosjektet: - Vi har blitt bedre til å veilede flykningene. Metodikken har hjulpet oss til å bli bedre i vår jobb. - Flykningene har stort utbytte av å delta i gruppeveiledninger/samtaler. Vi har utfordret dem på krevende temaer og de har diskutert i grupper. Veldig vellykket!"

Det skal gis rapportering i tabell... (fra kapittel 7.3.6.2.1 i TB)

Rapportere på

Det skal gis rapportering i tabell som viser:

- Antall saker om lovlighetskontroll etter klage som det er truffet vedtak i for året, hvor mange avgjørelser som er opprettholdt og hvor mange som er kjent ulovlige.
- Antall lovlighetskontroller som er foretatt etter initiativ av statsforvalteren, hvor mange avgjørelser som er opprettholdt og hvor mange som er kjent ulovlige.

Kommunalrettslig lovlighetskontroll etter klage og eget initiativ

Type lovlighetskontroll	Vedtak opprettholdt	Ulovlig vedtak	Sum
Etter klage	10	2	12
På eget initiativ	0	3	3

Vi har i tillegg vurdert 24 anmodninger om lovlighetskontroll på eget initiativ hvor vi kom til at det ikke var grunnlag for å gjennomføre lovlighetskontroll.

Kortfattet omtale av... (fra kapittel 7.3.6.2.2 i TB)

Rapportere på

Statsforvalterne skal gi en kortfattet omtale av hvilke særlige kommunalrettslige tema de veileder kommunene om, og om eventuelle kommunalrettslige saker som har vært ressurskrevende/hatt mye oppmerksomhet hos statsforvalteren.

Vi har særlig veiledet om disse temaene:

- valg og valgbarhet

- inhabilitet

- møteoffentlighet

- folkevalgtes rettigheter

Sak om endring av skolestruktur i Krødsherad har vært ressurskrevende.

Kortfattet omtale i årsrapporten av bruken av interkommunalt samarbeid i fylket (fra kapittel 7.3.6.2.3 i TB)

Rapportere på

Statsforvalterne skal, på bakgrunn av egne erfaringer etter kontakt med kommunene, gi en kort omtale av omfanget av interkommunalt samarbeid i fylket, i hvilke former kommunene samarbeider, og hvilke tjenester det samarbeides om.

Det skal også gis en kortfattet omtale av utviklingstrekk og utfordringer statsforvalterne ser i det interkommunale samarbeidet i fylke.

Det er et betydelig antall interkommunale samarbeid i regionen, og de omfatter både store og små kommuner. Antall samarbeid er imidlertid ganske stabile. Det er kommunene Drammen og Lillestrøm, som er to relativt store og nylig sammenslåtte kommuner som har flest interkommunale samarbeid i Viken. Samarbeidene er viktige med tanke på ressursutnyttelse gjennom stordriftsfordeler, tilgang på kompetanse og kvalitet på tjenester. Skal man nå målene om det grønne skiftet er det videre helt nødvendig at kommunene samarbeider for best mulig resultat.

Generelt samarbeides det mest om tekniske tjenester, slik som vann-, avfall- og avløp og brann. Av andre tjenesteområder kan vi nevne revisjon, kontrollutvalgssekretariat og arkiv.

Det er ingen nyopprettede IKS samarbeid i 2022.

Samarbeid som har blitt oppløst i 2022 er Kommunenes opplæringskontor i Buskerud IKS. Samarbeidet bestod av kommunene Flesberg, Flå, Gol, Hemsedal, Hol, Kongsberg, Krødsherad, Lier, Modum, Nesbyen, Nore- og Uvdal, Rollag, Sigdal og Ål. Noen av de overnevnte kommunene, slik som Lier, gikk ut av samarbeidet allerede i 2020 og tok lærlingeordningen inn i basisorganisasjonen. Kommunenes opplæringskontor hadde følgende lærefag som sitt virkeområde: aktivvorfaget, barne- og ungdomsarbeiderfaget, helsearbeiderfaget, IKT servicefaget og kontor og administrasjonsfaget.

Ellers har flere av våre kommuner endringer i eksisterende samarbeid ved at noen kommuner går ut og andre kommer inn. Dette er tilfellet også for Viken kontrollutvalgssekretariat IKS og Arkiv Øst IKS.

Fylkesmannsembeter som samordner statlig innsigelser (fra kapittel 7.3.6.3.1 i TB)

Rapportere på

Det skal rapporteres på statsforvalterens arbeid med samordning av statlige innsigelser, herunder i hvilken grad innsigelser blir løst gjennom dialog.

Vi har god dialog med de statlige etatene i arbeidet med samordning av statlige innsigelse og gjennomførte et seminar med tema innsigelsesgrunnlag, prosess og evaluering av rutinene.

Statsforvalteren har hatt egne møter i et par saker der vi har ment at det ikke er adgang til å fremme innsigelse, og i en av disse sakene valgte innsigelsesmyndigheten å trekke innsigelse. Den andre saken endte med at innsigelsen ble avskåret. Det har vært økt innsats for å se om det er mulig å redusere antall innsigelser som fremmes, og gjennomført møter med partene. Ofte er det administrativ deltakelse på slike møte og innsigelsesmyndighetet opplever at det kan være en viss usikkerhet til hva som blir endelig vedtak etter politisk behandling. Slike møter oppleves som svært konstruktive og bidrar til enklere prosess i etterkant hvis innsigelsen likevel fremmes. Ut fra stramme høringsfrister er det ikke alltid muligheter til dialogmøter så ofte som ønskelig.

Samordning av statlige innsigelser

Etat	1. Antall planer der andre statlige etater har oversendt innsigelse til statsforvalteren	2. Antall planer der innsigelsene fra andre statlige etater er løst før de er fremmet for kommunen	3. Antall planer der innsigelsene fra andre statlige etater er avskåret av statsforvalteren	4. Antall planer med innsigelse fra statsforvalteren og andre statlige etater fremmet for kommunen
Antall planer totalt	44	0	1	80
Statsforvalteren	0	0	0	58
Avinor	0	0	0	0
Biskopene	0	0	0	0
Direktoratet for mineralforvaltning	0	0	0	0
Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap	0	0	0	0
Fiskeridirektoratet	0	0	0	0
Forsvarsbygg	1	0	0	1
BaneNor	12	0	0	12
Kystverket	0	0	0	0
Luftfartstilsynet	0	0	0	0
Mattilsynet	3	0	0	3
NVE	15	0	0	15
Oljedirektoratet	0	0	0	0
Politiet	0	0	0	0
Riksantikvaren	0	0	0	0
Statens vegvesen	13	0	1	10
Statsbygg	0	0	0	0

Rapportering i SYSAM (fra kapittel 7.3.6.4.1 i TB)
Rapportere på

Alle statsforvalterne rapporterer byggesaker i SYSAM- ny rapporteringsløsning for statsforvalterne.

- Av årsrapporten skal det fremgå totalt antall behandlede byggesaker.
- Av årsrapporten skal det fremgå antall saker der klagen ble gitt medhold, helt eller delvis.
- Av årsrapporten skal det i tillegg fremgå antall saker som ikke ble avgjort innen 12 uker. Det skal vises hvor lang gjennomsnittlig overskridelse var i disse sakene. Overskridelse skal føres i antall dager.
- Av årsrapporten skal det i tillegg fremgå hvor mange saker det ble avtalt lengre frist enn angitt i saksbehandlingsforskriften jf. pbl. § 21-8 andre ledd, hvor mange "særlige tilfeller" klageinstansen selv forlenget fristen i, og hvor mange saker der fristen ble forlenget på grunn av barmarksundersøkelse.

Antall saker som er behandlet er nokså likt som for 2021, 1236 saker i 2022 og 1246 saker i 2021. Det fremgår av tabellen at 71 % av sakene ble behandlet innen frist - 29 % med fristoverskridelse. 879 saker av 1246 saker ble behandlet innen 12 uker. Gjennomsnittlig saksbehandlingstid har vært 91 dager og gjennomsnittlig overskridelse av fristen har vært 56 dager.

Vi har ikke nådd målet om at alle klagesaker skal være avgjort innen 12 uker, men det er lagt ned en stor innsats for å klare å holde saksbehandlingsfristen på 12 uker i flest mulig av sakene. Målet er å komme så nær målsettingen som mulig.

Vi har også lagt ned stor innsats i å få ferdigbehandlet eldre saker med fristbrudd. Vi finner grunn til å nevne at overgangen til nytt saksbehandlersystem, har påvirket hvorvidt sakene ble tatt innen frist, da det har vært tekniske utfordringer.

Vi har redusert restansene fra 350 ved inngangen til 2022 til 289 saker etter perioden. Dette har medført at vi har kommet helt ajour med saksbehandlingen og behandler saker innen lovpålagte frister.

Rapportering om byggesaker etter plan- og bygningsloven

Totalt antall behandlede saker	Antall saker gitt medhold	Antall saker ikke avgjort innen 12 uker	Gjennomsnitt dager ikke avgjort innen 12 uker	Antall saker gitt lengre frist	Antall særlige tilfeller klageinstansen selv forlenget	Antall saker fristen ble forlenget på grunn av barmarksundersøkelse
1 236	263	356	56	6	6	0

Rapportering av plansaker i SYSAM (fra kapittel 7.3.6.5.1 i TB)
Rapportere på

Alle statsforvalterne rapporterer plansaker i SYSAM-ny rapporteringsløsning for statsforvalterne.

- Av årsrapporten for 2022 skal det fremgå totalt antall behandlede klager på reguleringsplaner og gjennomsnittlig saksbehandlingstid i antall dager. Det skal i tillegg fremgå antall saker der klagen ble gitt medhold, helt eller delvis.

Vi har behandlet 93 klagesaker om reguleringsplan. Til sammenligning behandlet vi 99 klagesaker i 2021. 74 av 93 saker ble behandlet innen 12 uker, 19 utover 12 uker (ca. 20% avvik). Vi hadde et avvik på ca. 22 % i 2021. Gjennomsnittlig behandlingstid for reguleringsplaner er 80 dager. 14 klager førte frem, mot 4 klager i 2021. Det har i 2022 vært stort fokus på å holde fristene i disse sakene. Vi ser at vi ikke er helt i mål med å holde 12 ukers fristen i alle saker, men vil fortsette å fokusere sterkt på dette i 2023. Som det fremgå av tallene, er det flere som har fått medhold i klagen sin enn i 2021. Vi mener i det store og hele at kvaliteten på plansakene er tilfredsstillende, men i 2022 har det vært saker der kommunens vedtak måtte oppheves grunnet saksbehandlingsfeil knyttet til blant annet begrunnelse og utredning. Vi, som klageinstans, har ikke satt i gang noen konkrete tiltak tilknyttet kommunens behandling av reguleringsplaner, foruten generell veiledning.

Rapportering om plansaker etter plan- og bygningsloven

Betegnelse på rapporteringskrav	
Antall behandlede klagesaker reguleringsplaner	93
Gjennomsnittlig behandlingstid i dager for klager på reguleringsplaner	80
Antall klagesaker om reguleringsplan som ikke er behandlet innen 12 uker	19
Antall klagesaker om reguleringsplan der klagen er gitt medhold helt eller delvis	14

Det skal rapporteres om lærlinger... (fra kapittel 7.3.6.6.1 i TB)

Rapportere på

Statsforvalteren skal rapportere på antall lærlinger i 2022. Det skal også fremgå innenfor hvilke fag.

Embetet har hatt en lærling innenfor kontor- og administrasjonsfaget. Embetet er tilknyttet opplæringskontoret OK Viken og samarbeider med de i oppfølging av lærlinger. Embetet har søkt bytte av opplæringskontor til OK Stat fra 2023, og planlegger inntak av to nye lærlinger fra høsten 2023.

Gevinstrealisering på planområdet (fra kapittel 7.3.6.7.1 i TB)

Rapportere på

Statsforvalteren skal gi en kort, årlig samlet vurdering og rapportering i årsrapporten på egen ressursbruk knyttet til arbeid med og medvirkning i planprosesser (som formidling, høringsuttalelser, dialog og samordning av nasjonale og viktige regionale interesser). I tilknytning til rapporteringen på ressursbruk skal det også gis en vurdering av kvaliteten på arbeidet.

Planarbeidet er forankret i klima- og planseksjonen i klima- og miljøvernavdelingen. Flere seksjoner i avdelingen er involvert i arbeidet med og medvirkning i planprosessene. Vi benytter ressurser fra naturforvaltningsseksjonene og forurensningsseksjonene, landbruksavdelingen, helseavdelingen, juridisk avdeling, avdeling for sosial- og barnevern og barnehage og utdanningsavdelingen, samt stab for samfunnsikkerhet. Det anslås at embetets ressursbruk er ca 19 årsverk.

Etableringen av SFOV har gitt et større og mer robust fagmiljø og økt kvaliteten på arbeidet.

Statsforvalteren skal gi en kort omtale av embetets arbeid...(2) (fra kapittel 7.3.7.1 i TB)

Rapportere på

Statsforvalteren skal gi en omtale av statsforvalterens arbeid med veiledning og informasjon på universell utforming.

Helseavdelingen informerer om universell utforming gjennom planinnspill og arbeid med Leve hele livet-reformen.

Kommunikasjonsenheten har deltatt på kurs og holdt intern opplæring i forbindelse med den nye forskriften om universell utforming som trer i kraft 1. februar 2023.

Fylkesmannen skal gi en omtale av embetets arbeid med å fremme likestilling... (fra kapittel 7.3.7.2 i TB)

Rapportere på

Nye regler om aktivitets- og redegjørelsesplikten på likestillingsområdet trådte i kraft 1.1.2020. I årsrapporten for 2021 skal det redegjøres for arbeidet for likestilling i tråd med il de nye kravene for redegjørelsesplikten, jf. hovedinstruksen pkt. 4.2.3 og pkt. 5.1.1.2, jf. likestillings- og diskrimineringsloven § 24 om offentlige myndigheters aktivitets- og redegjørelsesplikt samt §§ 26 og 26 a om arbeidsgivers aktivitets- og redegjørelsesplikt. Barne-, ungdoms- og familiedirektoratet (Bufdir) har utarbeidet veiledning og maler for det aktive likestillingsarbeidet og maler for redegjørelse.

Lenke: [Aktivitets- og redegjørelsesplikten \(ARP\) \(bufdir.no\)](#)

Vi har fokus på at likestilling favner bredt og betyr at alle personer skal ha like rettigheter og muligheter i samfunnet, uavhengig av blant annet kjønn, funksjonsevne, seksuell orientering, alder, etnisitet og religion. Vi får fra tid til annen spørsmål fra departementene om å foreslå kandidater til ulike utvalg og nemnder. I dette arbeidet legger vi vekt på at våre forslag skal gjenspeile befolkningens mangfold i våre to fylker.

Internt følger vi de samme prinsippene, og i forbindelse med kunngjøring av ledige stillinger understreker vi alltid at: «Fylkesmannen er opptatt av mangfold og oppfordrer kvalifiserte kandidater å søke uavhengig av alder, kjønn, funksjonsevne, nasjonal eller etnisk bakgrunn. Vi er IA-bedrift og vil legge forholdene til rette for søkere med redusert funksjonsevne.»

Likestillings- og diskrimineringshensyn er relevant ved mange av våre oppdrag og oppgaver, blant annet gjennom behandling av klagesaker, tilsynssaker og informasjon og veiledning. Vi tar opp temaet i ulike fora der det er naturlig, både internt og eksternt.

Mangfold i arbeidsmiljøet er en stor ressurs, men vi erfarer at rekrutteringen er utfordrende. Dette er et område vi fortsetter å jobbe med fremover. Blant annet hadde vi i desember 2022 en mangfoldskampanje sammen med de øvrige embetene i Aftenposten og SoMe. For 2023 satser vi på intern kompetanseheving knyttet til aktivitets- og redegjørelsesplikten (ARP).

Rapportering saksbehandlingstid i skolemiljø saker (fra kapittel 7.3.8.1 i TB)

Rapportere på

Statsforvalteren skal rapportere på medianverdi og gjennomsnittstid på saksbehandlingen i håndhevingssakene per 31.12. Statsforvalteren skal kun rapportere på saker som gjelder brutt/ikke brutt aktivitetsplikt.

Median 161

Gjennomsnitt: 162

Rapportering av tilsyn etter barnehageloven og opplæringsloven (fra kapittel 7.3.8.2 i TB)

Rapportere på

Statsforvalteren skal beskrive vurderingene som var avgjørende for valg av:

- a) tilsynstema
- b) omfang
- c) skriftlig eller stedlig tilsyn
- d) tilsynsobjekt

a) tilsynstema

Statsforvalteren har også i 2022 prioritert å føre tilsyn med lovområder hvor regelverksbrudd har store konsekvenser for barn, unge og voksne. Innenfor skolemiljø har vi gjennomført tilsyn i samsvar med føringene i tilsynsopplegget for FNT. I alle tilsynene har vi sett på kommunens internkontroll. Basert på risikovurderinger og erfaringer fra håndhevingsordningen har vi avgjort hvor mange av delpliktene i aktivitetsplikten vi har kontrollert. I alle de 11 tilsynene har vi derfor hatt undersøkelsesplikten som tilsynstema. I tillegg har seks tilsyn sett på varslingsplikten og to tilsyn sett på tiltaksplikten.

På barnehageområdet har Statsforvalteren sett behov for å føre tilsyn med de samme tilsynstemaer som i 2021. Barn i barnehage er etter vår vurdering i seg selv en sårbar gruppe fordi de ofte mangler språk som formidler hvordan de har det i barnehagehverdagen, og barn med særskilte behov er en ekstra utsatt gruppe. Derfor har vi ført tilsyn med både spesialpedagogisk hjelp og tilrettelegging for barn med nedsatt funksjonsevne. Kommunen som barnehagemyndighet har et overordnet ansvar for å sikre at alle barn får et godt og forsvarlig barnehagetilbud, og basert på våre risikovurderinger har vi ført tilsyn med hvordan barnehagemyndigheten gjennom virkemidlene veiledning og tilsyn påser at barnehagene drives i samsvar med gjeldende regelverk. Hvis regelverket ikke oppfylles, får det konsekvenser for barna i disse barnehagene. Det samme gjelder temaet pedagogisk bemanning. Siden personalets kompetanse er den viktigste kvalitetsfaktoren i barnehagen har vi ført tilsyn med hvordan barnehagemyndigheten følger opp forskrift om pedagogisk bemanning og dispensasjon i barnehager.

I 2022 har vi ført tilsyn på grunnopplæringsområdet med mange av de samme temaene som i 2021. Årsaken til det er at vi ser det fortsatt er stor risiko for regelverksbrudd på temaene, og bruddene får konsekvenser for særlig sårbare grupper. Det gjelder eksempelvis temaene spesialundervisning, alternativ opplæringsarena, særskilt språkopplæring og grunnskoleopplæring for voksne. Vi har også gjennomført tilsyn på tema som det har vært ført tilsyn med i vår region tidligere. Det gjelder tilsyn med fylkeskommunens ansvar for fengselsopplæringen og opplæringstilbudet for elever i barneverninstitusjoner. Også på disse områdene er det snakk om særlig sårbare elevgrupper hvor det er av både stor personlig betydning, men også av samfunnsøkonomiske hensyn viktig at retten til opplæring blir oppfylt på en god måte.

b) omfang

Statsforvalteren i Oslo og Viken har fra 2021 til 2022 økt gjennomføringen av antall tilsyn fra 42 til 47 tilsyn. På barnehageområdet var det planlagt for 15 skriftlige tilsyn, og alle er gjennomført med unntak av en foreløpig rapport som ferdigstilles i 2023. Basert på våre risikovurderinger, har vi opprettholdt tilnærmet samme antall tilsyn innenfor de samme barnehagemaene som i 2021. På grunnopplæringsområdet (unntatt skolemiljø) var det planlagt med 19 tilsyn. Det ble skrevet 11 (foreløpige) tilsynsrapporter i 2022. Det er flere årsaker til at antallet tilsyn i 2022 ble lavere enn vi hadde planlagt. To tilsyn stoppet opp fordi vi var avhengig av regelverksavklaringer fra HK-dir og Udir, flere tilsyn ble forsinket grunnet sykdom hos oss, noen tilsyn viste seg å bli langt mer kompliserte enn vi så for oss, og atter andre forsinkelser skyldes manglende ressurser og at ansatte ble brukt til andre rettssikkerhetsoppgaver. Det betyr at vi drar med oss et ikke ubetydelig antall tilsyn inn i 2023.

Innenfor skolemiljø gjennomførte vi i 2022 11 tilsyn. Det ble skrevet seks endelige tilsynsrapporter og fem foreløpige tilsynsrapporter. Vi hadde planlagt 15 tilsyn med temaet i 2022, men måtte nedjustere til 11 tilsyn. Alle de 11 vi nedjusterte til ble gjennomført. Årsakene til dette var at vi kom sent i gang med tilsynene fordi vi ventet på tilsynsopplegget for FNT, at tilsynene viste seg å være svært tidkrevende og vi måtte bruke tid internt for koordinere oss og forstå de nye kravene til internkontroll.

c) skriftlig eller stedlig tilsyn

Statsforvalteren i Oslo og Viken har i hovedsak valgt å gjennomføre tilsynene skriftlig. Begrunnelsen er at denne metoden bidrar til å effektivisere ressursbruken i avdelingen og til økt måloppnåelse. For å ivareta kommunenes ønsker om veiledning, tilbyr vi alltid sluttmøter. Disse gjennomføres enten digitalt eller stedlig, avhengig av hvilke behov vi eller kommunen har for samhandling i tilsynet.

Tilsyn på skolemiljøområdet har blitt gjennomført i en kombinasjon av skriftlig og digital. Vi har gjennomført formøter, åpningsmøter og intervjuer digitalt. Sluttmøter er i hovedsak blitt gjennomført digitalt, men vi har også gjennomført sluttmøte stedlig der vi har sett at det er hensiktsmessig.

d) tilsynsobjekt

Tilsynsobjektene velges alltid på bakgrunn av risiko- og sårbarhetsanalyse. Vi har både tatt hensyn til hvor det er mest sannsynlig at vi finner regelverksbrudd og hvor regelverksbrudd får størst konsekvenser for sårbare barn, unge og voksne.

Som nevnt under punkt 3.3.3.1.2.2. gjøres våre valg av tilsynsobjekter på bakgrunn av relevante kilder som data fra bl.a. BASIL, GSI, Elevundersøkelsen, klager og håndhevingssaker, henvendelser fra foreldre og kommuner samt saker i media fortløpende gjennom året.

Oppfølging av restrisiko (fra kapittel 7.3.8.3 i TB)

Rapportere på

Statsforvalteren skal redegjøre for hvordan de følger opp avdekket risiko som ikke er fulgt opp med tilsyn.

Statsforvalteren vurderer hvilke virkemidler som skal tas i bruk der vi avdekker risiko for brudd på regelverket. Vi vurderer hvilke tiltak vi skal iverksette for å heve kompetansen til kommunene.

Statsforvalteren har et kontinuerlig fokus på hvordan vi best kan følge opp avdekket risiko. Vi følger fortløpende opp informasjon som avdekker risiko via enkeltsaker og henvendelser fra ulike instanser og enkeltpersoner. I disse henvendelsene ber vi ofte om nærmere redegjørelse fra kommuner. Ut fra den informasjonen vi får, vurderer vi valg av virkemiddel for å påse at rettssikkerheten ivaretas.

I 2022 har vi både gjennomført fysiske og digitale samlinger med barnehageeier, skoleeier og barnehagemyndigheten. Temaer på disse samlingene har blant annet vært lovendringer, lovforståelse, risikovurdering og tilsyn. Vi har på samlingene blant annet pekt på hvilke lovområder vi finner flest brudd i våre tilsyn og i vår saksbehandling.

For å heve kompetansen til både barnehagemyndigheter, barnehage- og skoleeiere, ledere i kommunene og skolene har vi i 2022 valgt å lage webinarer på barnehage- og skoleområdet. Temaene er valgt ut fra de lovområder der vi ser at det er stor risiko for å finne brudd og der barnehager, skoler, barnehagemyndigheter og kommunale ledere melder at de har behov for økt kunnskap. Se mer om dette under punkt 7.3.8.4.

Vi har i 2022 gjennomført flere veiledningsmøter med enkeltkommuner på temaer vi har vært bekymret for regelverksetterlevelsen. I flere tilfeller har vi også tatt telefonkontakt med kommuneledelsen for å veilede på det aktuelle saksområdet i direktesendte saker til oss eller på bakgrunn av opplysninger som har kommet frem i media. Særlig i forbindelse med pandemien var vi hyppig i kontakt med kommuner som hadde barnehager og skoler unødvendig mye stengt.

Som foregående år har vi også i 2022 hatt en tett oppfølging av kommuner og skoler i gjennomføringen av nasjonale prøver, kartleggingsprøver og Elevundersøkelsen både i forkant, underveis og etterkant av fristene. Hensikten er å minne skoleeier på at kommunen har en plikt til å påse at det legges til rette for gjennomføring slik at elevene får oppfylt sin rett. I etterkant av gjennomføringen har vi bedt om en redegjørelse fra kommuner med store avvik. På bakgrunn av redegjørelsen vurderer vi om det skal iverksettes egne tilsyn eller tas med som bakgrunnsinformasjon i vår generelle risikovurdering.

Endring i praksis som ikke er i samsvar med regelverket (fra kapittel 7.3.8.4 i TB)

Rapportere på

Statsforvalteren skal redegjøre for hvordan valgte virkemidler har ført til endring av praksis som ikke var i samsvar med regelverket.

På barnehageområdet blir det som følge av tilsyn på et område, noen ganger avdekket risiko for regelverksbrudd på andre områder i samme kommune/bydel. Ofte er dette knyttet til forvaltningskompetanse og/eller regelverksforståelse. Statsforvalteren har derfor brukt mye ressurser på å følge opp avdekket risiko med jevnlig veiledning av enkeltkommuner, og vi erfarer at barnas rettssikkerhet øker der vi over tid har dialog og veiledning med den enkelte kommune.

Tilsynsmetoden tilsier at vi ikke skal avslutte et tilsyn før det er sannsynliggjort at tilsynsobjektet i fremtiden vil ha en praksis som er i samsvar med regelverket. Det betyr at vi ser eksempler på nye rutiner, maler og vedtak som er lovlige før vi avslutter tilsynet. Etter vår vurdering er det derfor sannsynlig at tilsynsaktiviteten har som effekt at praksis endres. Når det gjelder klagesaksbehandlingen har vi i 2022 oftere hatt veiledningsmøter med kommuner som opplever å få sine vedtak overprøvd av oss. I disse møtene utdyper vi den veiledningen som kommer i klagesakene og vi fokuserer blant annet mye på viktigheten av at førsteinstansens vedtak er så godt begrunnet at risikoen for at det blir påklaget reduseres.

Rapportering av antall klager på barnehage- og opplæringsområdet (fra kapittel 7.3.8.5 i TB)

Rapportere på

Statsforvalteren skal rapportere på antall klager, type klager og resultatet av behandlingen på barnehage- og opplæringsområdet.

Klagebehandling - Barnehage (barnehageloven med forskrifter)

Type klage	Sum	Medhold / Delvis medhold	Ikke medhold	Opphevet	Avvist
Barnehageloven § 14	2	0	2	0	0
Barnehageloven § 53	1	0	1	0	0
Forskrift om familiebarnehager § 7	0	0	0	0	0
Forskrift om foreldrebetaling § 5	0	0	0	0	0
Forskrift om tildeling av tilskudd til private barnehager	20	3	6	11	0
Forskrift om pedagogisk bemanning og dispensasjon i barnehager § 4	3	0	2	1	0
Forskrift om regnskapsplikt for godkjente ikke-kommunale barnehager § 6	0	0	0	0	0
Barnehageloven § 35	24	1	9	14	0
Barnehageloven § 37	54	0	24	30	0
Barnehageloven § 38	2	0	0	2	0
	106	4	44	58	0

Vi har behandlet dobbelt så mange klagesaker på spesialpedagogisk hjelp etter § 35 sammenlignet med 2021. Mange av sakene gjelder klage på gjennomføring av den spesialpedagogiske hjelpen. I tillegg har vi behandlet seks klager på vedtak om skyss etter § 36, men ingen fikk medhold. Vi har også sett en økning i klagesaker på tilrettelegging for barn med nedsatt funksjonsevne etter § 37. Når det gjelder klage på kommunalt tilskudd etter § 19 har vi behandlet omtrent samme antall klagesaker som i 2021. I tillegg har vi behandlet ni omgjøringsbegjæringer knyttet til §§ 19 og 23 med forskrifter, men ingen har fått medhold.

Klagebehandling - Frittstående grunnskoler (friskoleloven med forskrifter)

Type klage	Sum	Medhold / Delvis medhold	Ikke medhold	Opphevet	Avvist
Standpunkt i fag	9	0	5	4	0
Standpunkt i orden og oppførsel	3	0	1	2	0
Lokalt gitt muntlig eksamen	0	0	0	0	0
Inntak, § 3-1	2	0	2	0	0
Utsatt skolestart, § 3-3 annet ledd	0	0	0	0	0
Særskilt språkopplæring, § 3-5	0	0	0	0	0
Spesialundervisning, § 3-6	0	0	0	0	0
Skyss, § 3-7	25	0	23	1	1
Bortvisning, § 3-10	0	0	0	0	0
Permisjon, § 3-13	0	0	0	0	0
Fysisk skolemiljø, § 2-4 jf oppl § 9a-2	0	0	0	0	0
Fritak fra norsk sidemål	4	0	4	0	0
	43	0	35	7	1

Vi er bedt om å rapportere på psykososialt skolemiljø i frittstående grunnskoler, jf. oppl- § 9a-3. Denne bestemmelsen ble endret i 2017 og må tas ut av rapporteringen.

Klagebehandling - Frittstående videregående skoler (friskoleloven med forskrifter)

Type klage	Sum	Medhold / Delvis medhold	Ikke medhold	Opphevet	Avvist
Inntak, § 3-1	4	0	4	0	0
Særskilt språkopplæring, § 3-5	0	0	0	0	0
Spesialundervisning, § 3-6	0	0	0	0	0
Bortvisning, § 3-10	0	0	0	0	0
Fysisk skolemiljø, § 2-4 jf oppl § 9a-7	0	0	0	0	0
Fritak fra vurdering med karakter i fremmedspråk, § 3-21 i forskrift til opplæringsloven [privatskoleloven/friskoleloven]	13	9	4	0	0
	17	9	8	0	0

Vi er bedt om å rapportere på tap av rett til videregående opplæring. Dette regelverket ble endret i 2017. Det samme gjelder for psykososialt skolemiljø, jf. oppl. § 9a-3. Disse rapporteringskravene må tas ut. Når det gjelder fritak fra vurdering med karakter i fremmedspråk, antar vi at det siktes til forskrift til privatskoleloven § 3-38. Vi regner også med at vi ikke skal rapportere på antall klager vi har behandlet, men antall søknader.

Klagebehandling - Grunnskolen (opplæringsloven med forskrifter)

Type klage	Sum	Medhold / Delvis medhold	Ikke medhold	Opphevet	Avvist
Standpunkt i fag	241	0	102	139	0
Standpunkt i orden og oppførsel	3	0	1	2	0
Sentralt gitt skriftlig eksamen	3	0	3	0	0
Lokalt gitt muntlig eksamen	0	0	0	0	0
Fremskutt skolestart, § 2-1 tredje ledd	1	0	1	0	0
Utsatt skolestart, § 2-1 tredje ledd	2	1	1	0	0
Ekstra år i grunnskolen, § 2-1 fjerde ledd	0	0	0	0	0
Tegnspråkopplæring, § 2-6	0	0	0	0	0
Særskilt språkopplæring, § 2-8	0	0	0	0	0
Bortvisning, § 2-10	4	3	0	1	0
Permisjon fra opplæringen, § 2-11	26	1	24	1	0
Grunnskoleopplæring for voksne, § 4A-1	1	0	1	0	0
Spesialundervisning for voksne, § 4A-2	0	0	0	0	0
Spesialundervisning, § 5-1	17	5	6	5	1
Skyss, § 7-1	73	23	47	3	0
Skoleplassering, § 8-1	136	25	93	18	0
Fysisk skolemiljø, § 9a-2	0	0	0	0	0
Sum	507	58	279	169	1

Tabellen gir ikke et fullstendig bilde av vår klagesaksbehandling. Vi har f.eks. gitt delvis medhold i en klage på gjennomføring av vedtak om punktskriftoptøpling og ikke gitt medhold i et vedtak om tvungen skolebytte. På noen områder er det et ikke ubetydelig antall saker som har blitt avsluttet før vi har truffet vedtak i saken. Det gjelder eksempelvis skoleplasseringssaker, hvor 34 saker ble avsluttet etter at saken var sendt oss.

Klagebehandling - Videregående skoler (opplæringsloven med forskrifter)

Type sak	Sum	Medhold / Delvis medhold	Ikke medhold	Opphevet	Avvist
Rett til ett/to ekstra år i vgo, § 3-1 femte ledd	3	0	2	1	0
Sentralt gitt skriftlig eksamen	2 072	109	1 963	0	0
Standpunkt (fag og orden og oppførsel) for utenlandsskolene	0	0	0	0	0
Andre ikke-skriftlige eksamener for utenlandsskolene	0	0	0	0	0
Inntak, § 3-1 sjette ledd	1	1	0	0	0
Særskilt inntak, § 3-1 sjette ledd	0	0	0	0	0
Videregående opplæring for voksne, § 4A-3	2	1	1	0	0
Spesialundervisning, § 5-1	0	0	0	0	0
Fysisk skolemiljø, § 9a-2	0	0	0	0	0
Fritak fra vurdering med karakter i fremmedspråk, § 3-21 i forskrift til opplæringsloven	91	73	18	0	0
Sum	2 169	184	1 984	1	0

Vi er usikre på hvorfor inntak § 3-1 sjette ledd står to ganger, i og med at vi bare er klageinstans på delen om særskilt inntak i § 3-1 sjette ledd. Vi har tolket det som at det her spørres om klage på inntak pga. manglende ungdomsrett, jf. § 3-1 første ledd. Tabellen gir ikke et fullstendig bilde av vår klagesaksbehandling på området. Vi har f.eks. behandlet elleve klager på særskilt tilrettelegging på eksamen, jf. forskrift til oppl. § 3-29. Alle er oppretholdt/ikke medhold. Vi har også behandlet to klager på annullering av fagprøver på grunn av fusk, forskrift til oppl. § 3-59. En ble opphevet og en fikk medhold. Når det gjelder fritak fra vurdering med karakter i fremmedspråk regner vi med at vi ikke skal rapportere på antall klager vi har behandlet, men antall søknader. Oppl. §§ 3-8 og 4-6 ble endret i 2017. Disse rapporteringskravene må tas ut.

Kompetanseutvikling for barnehager og skoler (fra kapittel 7.3.8.6 i TB)
Rapportere på

Statsforvalteren skal rapportere på hvordan de har forvaltet tilskuddsordningen, jf. alle underpunkt i punkt 5 i de forskriftsfestede retningslinjene. I tillegg skal statsforvalteren vurdere hvordan samarbeidsforum har fungert og i hvilken grad kompetansetiltakene er forankret i en langsiktig felles plan i samarbeidsforum. Statsforvalteren skal gi sin vurdering av hva som karakteriserer barnehage- og skoleeiere som ikke deltar i ordningen.

Statsforvalteren skal også tabellrapportere på fordeling av midler og deltakelse på kompetansetiltak i 30-prosentdelen i regional ordning for barnehager.

I 2022 var det ca. 189 millioner kroner tilgjengelig for de tre kompetanseordningene i Oslo og Viken. Ca. 80 millioner gikk til hver av ordningene regional ordning for barnehager og desentralisert ordning for skole, mens 28 millioner ble bevilget til Kompetanseløftet. Arbeidet med å tildele disse midlene er, i tråd med retningslinjene, lagt til samarbeidsforum. Vi har ett samarbeidsforum i Oslo og ett i Viken, og behovsmeldinger for de tre ordningene behandles her.

I regional ordning har samarbeidsfora innstilt og brukt midlene slik; ca. 51 mill. kroner til kompetanseutviklingstiltak i barnehager, ca. 24 mill. kroner til tilretteleggingsmidler til barnehageeiere for ansatte som tar barnehagelærerutdanning og ca. 5 mill. kroner til tiltak i Kompetanseløftet som omfatter barnehager. På bakgrunn av beslutningene i samarbeidsfora ble det dermed brukt ca. 33 millioner kroner til Kompetanseløftet innværende år.

I regional ordning for barnehager viser behovsmeldingene at eiere fortsatt har et særlig fokus på kompetanseutvikling som skal styrke barnehagenes kompetanse for arbeid knyttet til barnehagelovens kap. 8 Psykososialt barnehagemiljø. I 2022 er dette tema i mer enn 60 % av behovsmeldingene. Dette er samme nivå som i 2021.

Regional ordning er kjent for barnehageeierne, og de fleste kommuner i Viken og bydeler i Oslo har deltatt, eller deltar i ordningen. Av private eiere er det fortsatt en del som ikke har deltatt. Det er særlig eiere av små, enkeltstående barnehager som ikke melder behov for tilskudd til kompetanseutvikling. Det er flere grunner til det, bl.a. pandemien som har medført at flere eiere mangler kapasitet for flere oppgaver enn de lovpålagte, noen har etterslep på egeninitierte tiltak og vil fullføre disse før nye igangsettes, eiere tror at deres behovsmelding ikke innstilles fordi den kun gjelder en virksomhet/en liten

virksomhet, eiere tror at deres behovsmelding ikke innstilles fordi den gjelder privat barnehage, eiere synes det er utfordrende å kontakte UH for å etablere samarbeid og partnerskap, og eiere opplever det som utfordrende å sette kostnad på barnehagens arbeid i tiltaket.

I 2022 så vi at antall nye behovsmeldinger fra enkelteiere gikk ned. Antall behovsmeldinger med mange deltakende virksomheter økte. Flere av disse omfattet eiere av både offentlige og private barnehager.

I desentralisert ordning for skole deltar alle eiere av offentlige grunn- og videregående skoler i Oslo og Viken i ett eller flere kompetansetiltak, og 59 av 95 eiere av private skoler deltar i desentralisert ordning. Eiere av private skoler deltar i tiltak alene, eller i nettverk med andre private eiere eller offentlige skoleeiere. I 2022 deltar 10 universitet og høyskoler (inkl. nasjonale sentre) i partnerskap med skoleeiere i Oslo og Viken. Det er fortsatt tema knyttet til nytt læreplanverk som er dominerende i tiltak i desentralisert ordning. Dette er tverrfaglige tema i LK20, tema som omhandler motivasjon, læring og vurdering, programmering og spesifikke tema rettet mot ulike fag i LK20.

I Kompetanseløftet har 43 av 52 kommuner/fylkeskommuner deltatt i kompetansetiltak. Barnehage- og skoleåret 2022-2023 har 40 kommuner/fylkeskommuner tiltak som pågår. Kartlegging, analyse av kompetansebehov samt etablering av strukturer og systemer på tvers er tema for mange tiltak. Kompetanseløftet for spesialpedagogikk og inkluderende praksis utdypes under pkt. 3.4.1.1.1.1. Primært er det enkelte små eller mellomstore kommuner som ikke deltar i Kompetanseløftet. Så langt har de begrunnet dette i manglende kapasitet. I tillegg er det en utfordring å få med private skoler og barnehager. Se pkt. 3.4.1.1.1.2 for mer utdypende informasjon.

Samarbeidsfora har vedtatt en felles overordnet plan for ordningen i Oslo og Viken. Denne viser organiseringen av ordningen, legger føringer på hvordan arbeidet med behovsmeldingene skal gjennomføres, og det er nedfelt enkelte føringer for prioritering av meldinger. I tråd med planen, har statsforvalteren nylig gjennomført en undersøkelse om organiseringen av ordningen i våre fylker, der representanter i samarbeidsfora og regionale arbeidsgrupper var respondenter. I undersøkelsen svarer 79 % at de har brukt planen aktivt i sitt arbeid som representant i samarbeidsforum og/eller regional arbeidsgruppe. 96 % sier at de synes vedlegget til planen, som beskriver hva som er forventet av dem som representanter, er nyttig.

Videre fremkommer det i undersøkelsen at 94 % mener at samarbeidsfora i Oslo og Viken fungerer etter hensikten. 94 % oppgir at de har satt seg inn i behovsmeldingene i forkant av møtene (enten alle eller de meldinger de har fått i oppgave å se på), og tilsvarende andel mener også at behovsmeldingene ble behandlet på en åpen og likeverdig måte og at de rette meldingene ble prioritert. Flere trekker likevel flere frem at ordningen har en krevende organisering, og stiller seg kritiske med tanke på ressursbruk knyttet til vurdering av meldingene.

En utfordring i ordningen er at det er knapp tid fra vi mottar årets midler i februar til samarbeidsforum skal fatte sin beslutning om fordeling av midlene innen 15. mars, fristen som er nedfelt i retningslinjene. Jo tidligere vi får vite størrelsen på midler for hver av ordningene, kan vi sette de regionale arbeidsgruppene i gang med vurdering av behovsmeldingene slik at disse er gjort før samarbeidsforum skal beslutte fordeling av midler innen fristen.

Statsforvalteren i Oslo og Viken har utviklet et eget digitalt søke- og behandlingssystem for ordningen. Det digitale systemet forenkler meldeprosessen for både eier og UH, særlig eier, og for de som etterfølgende skal behandle meldingene i regionale arbeidsgrupper og samarbeidsforum. For Statsforvalteren er systemet avgjørende for at vi skal kunne holde oversikt over de store antallet meldinger som skal behandles i flere arbeidsgrupper og fora og for tildelinger over flere år. Systemet bidrar til god, effektiv og sikker behandling av meldingene og til å holde oversikt over økonomien i ordningen. Vi har fått veldig gode tilbakemeldinger på det digitale systemet generelt, og i undersøkelsen svarer 86 % at det digitale meldesystemet er lett å bruke som representant i regional arbeidsgruppe eller samarbeidsforum.

1. Å formidle overordnede nasjonale intensjoner, rammer og føringer for ordningene, inkludert sørge for at kriteriene for tildeling er kjent for aktørene i samarbeidsforum og regionale kompetansenettverk.

Statsforvalteren i Oslo og Viken har målrettet og oppdatert informasjon om tilskuddsordningen på vår nettside. Tilskuddsordningen er tema på dialogmøter med kommunene, på kontaktmøter med UH-sektoren og Statped, og på den årlige samlingen vi arrangerer for eiere av private skoler i vår region. Vi har gjennomført digitalt informasjonsmøte de to siste årene der invitasjonene går bredt ut og hvor presentasjoner, opptak av møtet, viktige dokumenter og lenker legges på nettsiden i etterkant. Høsten 2022 har vi også vært invitert til flere aktører i sektoren og informert om tilskuddsordningen.

Alle medlemmer, både faste og vararepresentanter i samarbeidsfora, får tilsendt overordnet plan for kompetanseordningene i Oslo og Viken. Her er ordningene beskrevet både med tanke på formål, målgrupper, kriterier, hvordan samarbeidsforum og regionale arbeidsgrupper er sammensatt m.m. Planen inneholder også et vedlegg om hva det innebærer å være representant i samarbeidsforum eller regional arbeidsgruppe.

I det digitale behovsmeldingsskjemaet som den enkelte eier må fylle ut, er alle kriterier innarbeidet. På den måten gis det nødvendig informasjon til de som skal melde behov, og det synliggjøres også tydelig dersom kriteriene ikke er oppfylt.

2. Å legge til rette for lokalt samarbeid mellom barnehager og skoler og universiteter og høyskoler.

Statsforvalteren i Oslo og Viken gjennomgår alle behovsmeldinger fra barnehage- og skoleeiere og sjekker om eier har inngått partnerskap med en eller flere universitet eller høyskoler før behovsmeldingen sendes til behandling i regionale arbeidsgrupper og til samarbeidsforum. Dersom dette ikke er på plass, tas dette opp med eier. Statsforvalteren har også aktivt invitert representanter for UH-sektoren til å bidra med informasjon på informasjonsmøter slik at det skal være enklere for eiere å opprette kontakt med et UH-miljø med tanke på å etablere et partnerskap. Vi erfarer at UH er veldig på tilbudssiden når det gjelder muligheten for å informere og legge til rette for samarbeid og mulige partnerskap. Vi har også innhentet informasjon om kontaktpersoner for de ulike kompetanseordningene hos UH-institusjonene og de nasjonale sentrene. Dette er gjort tilgjengelig både i vårt digitale behovsmeldingssystem og på vår nettside.

3. Å være sekretariat for samarbeidsfora i sitt embete.

Statsforvalteren i Oslo og Viken forbereder sakene til samarbeidsforum og leder møtene. Dette er møter med mange representanter og møtene krever gode forberedelser for å få til gode diskusjoner og beslutninger. I alle saker utarbeides det derfor en saksfremstilling og Statsforvalteren kommer også med forslag til beslutning. Sakspapirene sendes ut til representantene 10-14 dager før møtene for at representantene skal ha tid til å sette seg inn i sakene og få oversikt over behovsmeldingene i forkant.

Vår erfaring er at dette er en hensiktsmessig måte å gjennomføre dette arbeidet på. Dette får vi også tilbakemelding på fra representantene. Vi har nylig gjennomført en spørreundersøkelse for å evaluere vår organisering av tilskuddsordningen. Alle faste medlemmer og varamedlemmer i seks regionale arbeidsgrupper og to samarbeidsfora har vært respondenter. I undersøkelsen fremkommer det støtte til at det er statsforvalteren som bør lede møtene. Flere trekker også frem at det er viktig at det er en objektiv part som forbereder saker og legger til rette for arbeidet i samarbeidsforum.

4. Å bidra til samarbeid og sammenheng på tvers av ulike kompetansetiltak i embetet.

Sammenheng mellom de statlige ordningene for kompetanseutvikling har stått sentralt i vårt arbeid i 2022. Kompetansen og evnen til å legge til rette for barn og unges utvikling, trivsel og læring hos ansatte i barnehage og skole er den viktigste forutsetningen for god kvalitet i opplæringen. Gjennom ordningene for lokal kompetanseutvikling, oppfølgingsordningen og læringsmiljøprosjektet har vi lagt til rette for at barnehage- og skoleeiere sammen med andre støttejenester kan drive kompetanseutvikling og arbeide mer systematisk med en helhetlig og samordnet innsats ovenfor barn og unge. Det er vår vurdering at kommunene har stor oppmerksomhet på dette, men at det er utfordrende.

Sammenheng mellom oppvekst/barnevernsreform og øvrig kompetanseutvikling generelt, og Kompetanseløftet for spesialpedagogikk og inkluderende praksis spesielt, har også vært tema på dialogmøtene vi har med kommunene og på våre samlinger for kommunalsjefene. Videre har vi oppfordret til deltakelse på den digitale konferansen som ble arrangert av Udir og Bufdir hvor tema var helhet og sammenheng i statlige kompetansetiltak. Internt arbeider vi kontinuerlig og helhetlig med kompetanseordningene og tilskuddsordningen. Vi samkjører vårt arbeid med god dialog, tett samarbeid og ukentlige møter for de som arbeider med kompetanseordningene, herunder seksjonssjefen. Arbeidet med Oppfølgingsordningen ligger i samme seksjon og bidrar til å se dette i sammenheng med kompetanseordningene.

5. Å fatte vedtak og tildele midler til tilskuddsmottakere i tråd med samarbeidsforumets innstilling. Tildelingen må oppfylle tildelingskriteriene beskrevet under punkt 3.3, og punkt 8 om instruks for økonomiforvaltning.

Det er samarbeidsfora som innstiller behovsmeldinger og fordeler midler til kompetansetiltakene. Dette gjøres med utgangspunkt i forslag til innstillinger fra de regionale arbeidsgruppene. Før behovsmeldingene sendes til de regionale arbeidsgruppene har vi sett gjennom meldingene for å sikre at kriteriene er oppfylt. Som tidligere nevnt fremgår dette av det digitale behovsmeldingsskjemaet.

Tildelt tilskudd utbetales per budsjettår. For å sikre langsiktighet og forutsigbarhet for eiere og UH har samarbeidsfora i Oslo og i Viken besluttet at det er mulig å innstille midler til tiltak for inntil tre år, der det meldes behov for det. Utbetaling av tilskudd skjer per år, men gjennom innstillingen er det «bundet opp» midler for de påfølgende år. Tildelingsbrevene til eiere og UH ivaretar kravene som følger av instruks for økonomiforvaltning.

6. Å bidra til transparens gjennom oversikt over tiltak, planer og rapportering.

Overordnet plan i Oslo og Viken for lokal ordning for kompetanseutvikling i barnehage og skole ligger tilgjengelig på vår nettside. I planen fremgår det hvordan ordningen er organisert i Oslo og Viken, og hvordan arbeidet med en behovsmeldinger foregår.

Tildelingsbrev og referater fra samarbeidsforum arkiveres i vårt arkivsystem Elements og er dermed åpent for innsyn. Informasjon publiseres på vår nettside, bl.a. lager vi en nyhet når samarbeidsfora har hatt sine møter hver vår og behandlet behovsmeldingene.

Vi gjennomfører også hvert år en felles fagdag for både samarbeidsfora og regionale arbeidsgrupper der vi også informerer overordnet om status og det legges opp til dialog om resultater og utviklingen i ordningen.

7. Å rapportere årlig til Utdanningsdirektoratet.

Vi følger opp at alle tilskuddsmottakere leverer sine rapporter i Udirs høringssystem innen fristen. Alle partnerskap i Oslo og Viken leverte sine rapporter for arbeidsåret 2021/22.

Vi så imidlertid at rapporteringen på tilskuddet i mange tilfeller ikke var korrekt, fordi det var uklart hva eierne skulle rapportere på. Vi oversendte derfor i etterkant en oversikt til Udir over alle tiltak som var tildelt midler og fordeling av midler mellom eiere og UH.

Kompetanseutvikling i barnehage - deltakelse på andre kompetansetiltak

	Antall deltakere fra kommunale barnehager	Antall deltakere fra private barnehager	Antall deltakere totalt
Fagbrev i barne- og ungdomsarbeiderfaget	0	0	0
Kompetansehevingstudier for assistenter og barne- og ungdomsarbeidere	0	0	0
Barnehagefaglig grunnkompetanse	0	0	0
Tilretteleggingsmidler for lokal prioritering	197	287	484
Totalt	197	287	484

Kompetanseutvikling i barnehage - fordeling av midler til andre kompetansetiltak

	Beløp tildelt (kr)	% brukt på disse tiltakene av det totale beløpet som er tildelt for regional ordning
Fagbrev i barne- og ungdomsarbeiderfaget	0	0
Kompetansehevingstudier for assistenter og barne- og ungdomsarbeidere	0	0
Barnehagefaglig grunnkompetanse	0	0
Tilretteleggingsmidler for lokal prioritering	24 076 413	30
Totalt	24 076 413	30

Rapportering på tilskuddsmidler fra statsforvalter

	Navn og tema for tiltaket	Tilskuddsmottaker UH	Beløp	Tilskuddsmottaker eier/nettverk	Beløp	Tilskudd koordinator	Beløp
Desentralisert ordning	Se vedlegg	UH totalt	71 269 056	Eiere totalt	9 472 928		0
Regional ordning	Se vedlegg	UH totalt	36 993 037	Eiere totalt	12 495 684		0
Kompetanseløftet	Se vedlegg	UH totalt	17 819 998	Eiere totalt	15 309 243		0

Etter avtale med Utdanningsdirektoratet sendes denne tabellrapporteringen som to egne vedlegg (i Excel). Det ene vedlegget er en totaloversikt over tilskudd til både eiere og UH'er i alle tre ordningene. Det andre viser hva som er meldt som behov for koordinator i alle tre ordningene.

Oppfølgingsordningen (fra kapittel 7.3.8.7 i TB)**Rapportere på**

Viser til oppgave 5.1.2.7 i hovedinstruksen. Statsforvalteren skal vurdere om tiltakene som er iverksatt i kommuner i oppfølgingsordningen bidrar til bedret læringsmiljø og læringsutbytte.

Kommunene som ble trukket ut i for deltakelse i Oppfølgingsordningen i 2020 har vært i gjennomføringsfasen siden høsten 2021. Som tidligere nevnt har to av kommunene bedt om få jobbe ytterligere et år med tiltakene, da de opplever at pandemien har satt mye av arbeidet på vent. Den siste kommunen som kun har én fådelt skole skal sluttrapportere i juni. Å måle konkret «effekt» av tiltakene som er iverksatt er ikke noen enkel øvelse, og er også noe prematurt. En mulighet man kan se for seg, er å se om resultatene på de indikatorene som uttrekket baserte seg på har bedret seg. En slik sammenlikning må det imidlertid tas mange forbehold om, men det kan gi en indikasjon på effekt. Når alle kommunene har avsluttet satsingen, vil vi se på tallene som én av flere faktorer.

Mer overordnet ser vi at alle kommunene gjennom styrking av den skolefaglige/administrative strukturen i nært samarbeid med kommunalsjef for skole har gjennomført kursing, erfaringsdeling, nettverksbygging m.m. for en bred målgruppe. Vi ser også at det er satset på lederstøtte og lederutvikling for å styrke ledelse av utviklingsarbeid i skolen, det er etablert formaliserte ressursnettverk, som skal bidra ut på den enkelte skole og styrke den samlede kapasiteten i kommunen på området. I en av kommunene er det etablert et eget læringsmiljøteam.

Når det gjelder puljen som ble trukket ut våren 2022 er det etter vår vurdering for tidlig å si noe om resultatene av dette arbeidet. Kommunene er godt i gang med arbeidet med å danne seg et utfordringsbilde som skal danne grunnlaget for tiltakene de vil satse på i gjennomføringsfasen.

Rapporter på antall årsverk mm (fra kapittel 7.3.9.1 i TB)**Rapportere på**

- Antall årsverk i landbruksavdelingen og antall årsverk i avdeling eller seksjon for reindrift per 31.12.2022.
- Antall årsverk benyttet til førsteinstansforvaltningen av de økonomiske virkemidlene på landbruks- og reindriftsområdet.
- Antall årsverk benyttet til veiledning og kontroll med kommunenes forvaltning av de økonomiske virkemidlene på landbruksområdet.

På grunn av ny budsjettmodell hos LMD skal antall årsverk hos landbruksavdelingen fortsatt noe ned. Vi var 48 ansatte i avdelingen da vi ble slått sammen i 2019, noen av disse var deltidsstillinger. Vi er nå 41 ansatte i avdelingen, fortsatt noen i deltidsstillinger. To ansatte er helt eller delvis leid ut til prosjekter i regi av Interreg og/eller fylkeskommunen.

Årsverk mm

Betegnelse på rapporteringskrav	Antall
Antall årsverk i landbruksavdelingen hos SF per 31.12.2022.	37,6
Antall årsverk i avdeling eller seksjon for reindrift hos SF per 31.12.2022.	0,0
Antall årsverk brukt til kontroll hos SF i 2022 på landbruksområdet, jf. resultatmål pkt. 3.3.1.2.1.	3,0
Antall årsverk brukt til kontroll hos SF i 2022 på reindriftsområdet, jf. resultatmål pkt. 3.3.1.2.2.	0,0
Antall personer hos SF som har arbeidet med kontroll i 2022 på landbruksområdet, jf. resultatmål pkt 3.3.1.2.1	22,0
Antall personer hos SF som har arbeidet med kontroll i 2022 på reindriftsområdet, jf. resultatmål pkt 3.3.1.2.1.	0,0

Innenfor regionalt kartsamarbeid og arealressurskart. (fra kapittel 7.3.9.2 i TB)

Rapportere på

Innenfor regionalt kartsamarbeid og arealressurskart (AR5) skal det rapporteres i henhold til tabell:

- Antall kommuner i fylket som ikke har utarbeidet og/eller oppdatert rutinebeskrivelse for ajourhold av AR5.
- Antall kommuner i fylket som ikke har hatt periodisk ajourhold siste 5 år, og som ikke har planlagt ajourhold i gjeldende geodataplan.
- Antall reinbeitedistrikt som har oppdatert reindriftens arealbrukskart i løpet av året.

Gjennomførte tiltak

Informasjon i forbindelse med massivoppdateringen ble sendt ut til kommunene via vårt nyhetsbrev. Også informasjon om kurstilbud fra Norsk institutt for bioøkonomi (NIBIO) og innrapportering av kommunale rutinebeskrivelser ble distribuert via vårt nyhetsbrev. I år ble det også gjennomført et feltkurs i AR5 i vår region i tillegg til opplæring i den nye ajourføringsapplikasjonen "AR5web", som 32 kommuner nå har tilgang til å bruke (18 har benyttet seg av muligheten). Ellers deltar vi i de Norge digitalt-fora der Geovekst-prosjekt planlegges og periodisk ajourhold av AR5 spilles inn. I år har vi og/eller Nibio deltatt på alle regionmøtene i Norge digitalt-samarbeidet, og holdt foredrag om AR5 – som var "hovedinnlegget" for årets fagtema. I den forbindelse var landbrukskontorene spesielt invitert til regionmøtene. Det utformes egne AR5-prosjekt i Geovekst-regi, der kun periodisk ajourhold av AR5 inngår. Også i år har det blitt presisert at kommunene skal ha en rutinebeskrivelse for løpende ajourhold av AR5. I tillegg har vi gjennomført forvaltningskontroll av fem landbrukskontor, der AR5 har vært tema.

Effekten av disse tiltakene har vært at antallet kommuner med rutinebeskrivelse har økt fra 34 til 43 i løpet av det siste året. I tillegg har antallet kommuner som har ajourført AR5 i løpet av året økt noe. Vi ser at særlig utrulling av AR5web har bidratt til at enkelte kommuner har ajourført et stort «volum» av endringer i datasettet. I tillegg mener vi at forvaltningskontrollene har bidratt til at kommunene etablerer rutinebeskrivelser for ajourholdet. Dette er selvfølgelig mest effektivt i de kommunene som blir kontrollert.

I tillegg til Oslo kommune, er 49 av 51 kommuner i Viken gått over til Sentral felles kartdatabase (SFKB). Fredrikstad og Hvaler er nå de eneste kommunene som ikke har gått over til denne forvaltnings-løsningen.

Kommunenes utfordringer

Ut fra oversiktene hos NIBIO kan det se ut som om Råde, Rælingen, Lørenskog, Gjerdrum, Hol og Krødsherad ikke har levert ajourhold av AR5 i 2022.

Råde kommune melder at de legger endringer inn i SFKB fortløpende etter hvert som det kommer meldinger fra landbrukskontoret, og i 2022 har det ikke vært noen saker som skulle tilsi noen form for endring av AR5. Rælingen og Lørenskog hadde periodisk ajourhold av AR5 i 2022 og har av den grunn ikke prioritert løpende ajourhold dette året. Krødsherad rapporterer om at de ikke har fanget opp endringer som skulle tilsi et behov for oppdatering av markslagskartet. Gjerdrum melder at kvikkleireskredet har endret en del areal, men at det ikke er klart hva som skal reetableres til tidligere tilstand. Løpende ajourføring har derfor uteblitt også i 2022. I Hol gjennomførte NIBIO periodisk ajourhold høsten 2021. Videre begrunner kommunen uteblitt ajourføring i 2022 med kapasitetsproblemer grunnet mange saker; CWD /skrantesjuke, ekstremtørke, pandemi, krig /kostnadsøkning i landbruket og vakante stillinger.

Kommentar til tabellutfyllingen

Det er 3 kommuner som ikke har hatt periodisk ajourhold siste 5 år og som samtidig ikke har planlagt periodisk ajourhold i gjeldende geodataplan. Oslo har en egen avtale med NIBIO for periodisk ajourhold, og de fikk ferdigstilt AR5 i april 2022. Det er tre kommuner som ikke har rapportert på spørsmål om rutinebeskrivelse. Disse er da tatt med i antallet (9) som ikke har utarbeidet rutinebeskrivelse.

Kartsamarbeid og arealressurskart

	Antall kommuner i fylket som ikke har utarbeidet og/eller oppdatert rutinebeskrivelse for ajourhold av AR5	Antall kommuner i fylket som ikke har hatt periodisk ajourhold siste 5 år, og som ikke har planlagt ajourhold i gjeldende geodataplan	Antall kommuner i fylket
AR5 tilstand	9	3	52

Anmeldelse (fra kapittel 7.3.9.3 i TB)**Rapportere på**

Rapportere om antall saker på landbruks- og matdepartementets område der anmeldelse er vurdert, antall saker som er anmeldt og hvilket regelverk sakene gjelder.

Det har i 2022 ikke vært saker av slik art at anmeldelse er vurdert.

Utteksling av informasjon - dyrevelferdssaker (fra kapittel 7.3.9.4 i TB)**Rapportere på**

Gi en kort vurdering av hvordan rutiner for utveksling av informasjon mellom Mattilsynet og landbruksforvaltningen i saker om dyrevelferd fungerer.

Sakene som sendes fra Mattilsynet til landbruksforvaltningen er i tråd med rutinen når det gjelder hva slags saker som skal sendes, selvom det har hendt at vi har fått informasjon om mulige saker via media, i stedet for Mattilsynet. Mattilsynet lokalt bør informere landbruksforvaltningen så tidlig som mulig hvis de blir kjent med dyrevelferdssaker som kan komme inn under rutinen. En sak ble sendt til landbruksforvaltningen 1 år etter vedtaksdato, noe som vanskeliggjør håndheving av vårt regelverk.

Vi gjennomfører to årlige dialogmøter med Mattilsynet. I året som har gått har vi hatt beredskapsarbeid ved atomnedfall, dyrevelferdssaker, rovdyr, regionale miljøkrav og CWD for å nevne noen temaer på agendaen.

Vi tar kontakt med og veileder de kommunene som har fått en sak sendt fra Mattilsynet. Vi opplever at dette bidrar til å øke kompetansen i kommunen. Vår vurdering er at kommunene i disse sakene gjør en god vurdering av om vilkåret om vanlig jordbruksproduksjon er oppfylt. To ganger i måneden arrangerer vi digital møteplass om produksjonstilskudd for kommunene. En slik arena for erfaringsdeling mellom kommunene er med på å løfte kompetansen i kommunene.

Utteksling av informasjon om dyrevelferd

Betegnelse på rapporteringskrav	Antall saker oversendt fra Mattilsynet	Herav antall saker der kommunen vurderer at foretaket ikke oppfyller vilkåret vanlig jordbruksproduksjon, § 2	Herav antall saker kommunen har avkortet, § 11 første ledd	Herav antall saker kommunen har utbetalt tilskudd som omsøkt
Saker som gjelder avtalens punkt 3 a (forbud mot hold av dyr)	1	0	0	0
Saker som gjelder avtalens punkt 3 b (hø/delvis avvikling)				
Saker som gjelder avtalens punkt 3 c (kronisk dårlige dyrehold)	3	1	0	1
Saker som gjelder avtalens punkt 3 d (alvorlig vanskjøtsel av dyr)				
Saker som ikke er i tråd med rutinen punkt 3				

Vår vurdering er at kommunens oppfølging av to sakene er i tråd med lovverket. To av sakene vil bli fulgt opp i 2023. En sak ble sendt til oss 1 år etter dato for vedtak.

Rutineutveksling av informasjon mellom Mattilsynet og landbruksforvaltningen

Betegnelse på rapporteringskrav	Totalt antall møter	Herav antall møter samarbeidsavtalen var tema	Herav antall møter der pågående saker var tema	Herav antall møter der kontaktperson med ansvar for oppfølging av samarbeidsavtalen i Statsforvalteren møtte
Møter gjennomført med Mattilsynet	2	2	2	2

Avvikling av pelsdyrproduksjon (fra kapittel 7.3.9.5 i TB)

Rapportere på

Rapporter iht. tabell vedrørende vedtak knyttet til avvikling av pelsdyrproduksjon.

Vi har mottatt 10 søknader om kompensasjon etter avvikling av pelsdyrhold. Alle er behandlet og sendt til Ldir for videre behandling. Vi har mottatt 1 søknad om riving og opprydding. Denne saken er ennå ikke ferdig behandlet, fordi kostnadsoverslaget må vurderes av ekstern konsulent. Vi har mottatt 1 søknad om kompensasjon for lavere årlig alderspensjon. Saken er ferdig behandlet og utbetalt (kr 267 200).

Kompensasjon etter avvikling av pelsdyrhold

Betegnelse på rapporteringskrav	Sum	Ubehandlete saker	Saker under behandling	Ferdig behandlet
Kompensasjon etter avvikling	10	0	0	10
Kompensasjon for kostnader til riving og opprydding	1	0	1	0
Kompensasjon for lavere årlig alderspensjon	1	0	0	1
Sum 1142.77 - Tilskudd til kompensasjon ved avvikling av pelsdyrhold	6 734 400	0	6 467 200	267 200

Gevinstrealiseringsplan (fra kapittel 7.3.9.7 i TB)

Rapportere på

I gevinstrealiseringsplanen for LMD forventes det at sammenslåing av statsforvaltere skal gi økt kvalitet gjennom mer ensartet rådgivning, veiledning og forvaltningspraksis, og økt profesjonalisering og likebehandling innenfor områdene:

- Reindriftsloven
- Eiendomslovgivningen
- Husdyrkonsesjonsregelverket
- Kontroll og oppfølging av kommunenes forvaltning av produksjonstilskudd og tilskudd til avløsning, og regionale miljøtilskudd

Statsforvalteren bes redegjøre kort for status for hvordan gevinstrealiseringsplanen følges opp på LMDs område, herunder ev. utfordringer og risiko knyttet til realisering av gevinst innen hver av de fire fagområdene.

Eiendomslovgivningen

Vi registrerer blant annet at kompleksiteten i sakene øker. Det arbeides kontinuerlig med å sikre ensartet rådgivning, veiledning og forvaltningspraksis innenfor eiendomslovgivningen. Arbeidet i juristgruppen bidrar til å harmonisere saksbehandlingen, sikre rettsikkerheten for brukerne og heve kvaliteten på saksbehandlingen. Opplæring og veiledning av kommunene er også viktig i denne sammenheng. Det er gjennomført webinar for kommunene med tema prisvurdering av landbrukseieendommer og konsesjon til AS. Dette bidrar til økt kompetanse og likere behandling i kommunal landbruksforvaltning. Det arbeides videre med å øke informasjon og veiledning til kommunene og andre gjennom våre nettsider, feks ved at vi legger ut våre vedtak på nettsidene.

Produksjonstilskudd og tilskudd til avløsning ved ferie og fritid

Ved etableringen av nytt embete ble det umiddelbart etablert en faggruppe for produksjonstilskudd som møtes ukentlig for å drøfte henvendelser, klage- og dispensasjonssaker og planlegge aktiviteter rettet mot kommunene. Dette førte til at vi ganske fort klarte å samkjøre rådgivning og forvaltningspraksisen. I 2022 startet faggruppa med digital møteplass for kommunene om produksjonstilskudd. Dette er en arena for saksbehandlerne i kommunene til møtes for å utveksle erfaringer og løfte fram problemstillinger i det daglige arbeidet. Statsforvalteren benytter anledningen til å ta opp dagsaktuelle problemstillinger som vi ønsker at kommunene skal ha økt fokus på. Det ble gjennomført 12 slike digitale møter i 2022 av én times varighet hver gang, og med oppslutning fra om lag to tredjedeler av kommunene hver gang. Vi har erfart at antall telefonhenvendelser fra kommunene har gått ned som følge av dette. En annen fordel er at alle saksbehandlere som ønsker det, får informasjon som tidligere bare ble utvekslet én til én via telefon- eller eposthenvendelser. Som følge av digital møteplass har vi i 2022 hatt litt mindre fokus på fagsamling/webinarer enn foregående år. Det ble arrangert ett webinar på våren om Landbruksregisteret og ett webinar på høsten om endringer i tilskuddsforvaltningen som følge av jordbruksoppgjøret og om ekstrautbetalinga.

Faggruppa deltar i forvaltningskontrollene med ansvar for produksjonstilskudd. Kommunenes rutinebeskrivelser og handlingsplaner for produksjonstilskudd blir gjennomgått. Samtidig gjennomgår vi en del enkeltsaker for å se om kommunen følger sine egne rutiner og for å avdekke eventuelle svakheter i rutiner eller praksis. Som tidligere år ser vi at de fleste kommunene har forbedringspunkter. Noen kommuner sliter med å oppfylle alle kravene til forvaltningen av produksjonstilskudd. Det går særlig på bekostning av kontrollarbeid og at forhold som burde vært sjekket ikke blir sjekket.

I 2022 har faggruppa for produksjonstilskudd hatt månedlige møter (digitalt) med saksbehandlere hos Statsforvalteren i Vestfold og Telemark for å utveksle erfaringer og drøfte problemstillinger knyttet til regelverk og fagsystem. Det er også god dialog på mer ad hoc basis med saksbehandlere i andre embeter. Dette er nyttig erfaringsutveksling.

Innen regionale miljøtilskudd ble det en klar effektivisering da fylkene Buskerud, Akershus og Østfold ble slått sammen til Viken, og vi fikk et felles Regionalt miljøprogram med felles og like tilskuddsordninger i de tre gamle fylkene. Forvaltningen av ordningene internt hos Statsforvalteren er effektivisert ved at færre medarbeidere nå har ansvaret for dette arbeidet ift tidligere år. Kommunikasjon og informasjon om ordningene fra Statsforvalteren til kommunene og til næringa er effektivisert ved felles informasjonsopplegg og mer bruk av webinarer og digitale møter.

Etter sammenslåingen av embetet ble faggruppe for husdyrkonsesjon etablert. Fagfeltet omfatter til dels store og komplekse saker som fordrer kompetanse innen et bredt område av fagdisipliner. Sammenslåingen som gav avdelingen flere medarbeidere med kompletterende spisskompetanse, har gjort Statsforvalteren bedre rustet til å gå inn i problemstillinger, utarbeide og gjennomføre kontroller og bearbeide tilfanget av data.

Rapportering jord-, konsesjons- og odelslov (fra kapittel 7.3.9.11 i TB)

Rapportere på

Rapportere i tabeller om saker statsforvalteren har behandlet etter jordloven, konsesjonsloven og odelsloven i 2022

Saker etter jord- og konsesjonslov - vedtak

Betegnelse på rapporteringskrav	Sum	Endret	Stadfestet
Vedtak i klagesaker om omdisponering dyrka eller dyrkbar jord – jordloven § 9	1	0	1
Vedtak i klagesaker om deling – jordloven § 12	10	2	8
Vedtak i klagesaker om nydyrking - jordloven § 11 annet ledd (forskrift om nydyrking)	0		
Vedtak i klagesaker om fritak fra driveplikten - jordloven § 8 a	0		
Vedtak i klagesaker om pålegg ved brudd på driveplikten - jordloven § 8 tredje ledd	1	0	1
Vedtak i klagesaker om konsesjon – konsesjonsloven § 9	4	4	0
Vedtak i klagesaker om konsesjon for selskaper med begrenset ansvar – konsesjonsloven § 9	4	1	3
Vedtak i klagesaker om konsesjon for erverv i nær familie – konsesjonsloven § 9 siste ledd	2	1	1
Vedtak i klagesaker om konsesjon i kommuner med forskrift om nedsatt konsesjonsgrense – konsesjonsloven § 7	2	1	1

Saker etter jord- og konsesjonslov - utfall av søknaden/saken

Betegnelse på rapporteringskrav	Sum	Innvilget uten vilkår	Innvilget på vilkår	Avslått	Fritak	Pålegg gitt	Ingen pålegg	Merknad
Utfall av søknaden i klagesaker om omdisponering dyrka eller dyrkbar jord – jordloven § 9	1	0	0	1	0	0	0	
Utfall av søknaden i førsteinstansbehandling av saker om omdisponering – jordloven § 9	1	1	0	0	0	0	0	
Utfall av søknaden om deling i klagesaker – jordloven § 12	8	0	1	7	0	0	0	2 vedtak opphevet
Utfall av søknaden i førsteinstansbehandling av saker om deling – jordloven § 12	10	7	3	0	0	0	0	
Utfall av søknaden i klagesaker om nydyrking - jordloven § 11 annet ledd	0	0	0	0	0	0	0	
Utfall av søknaden i førsteinstansbehandling av saker om konsesjon - konsesjonsloven § 9	10	6	4	0	0	0	0	
Utfall av søknaden i klagesaker om konsesjon - konsesjonsloven § 9	3	1	2	0	0	0	0	1 vedtak opphevet
Utfall av søknaden i førsteinstansbehandling av saker om konsesjon for selskaper med begrenset ansvar - konsesjonsloven § 9	0							
Utfall av søknaden i klagesaker om konsesjon for selskaper med begrenset ansvar - konsesjonsloven § 9	3	0	0	3	0	0	0	1 vedtak opphevet
Utfall av søknaden i førsteinstansbehandling av saker om konsesjon for erverv i nær familie - konsesjonsloven § 9 siste ledd	0	0	0	0	0	0	0	
Utfall av søknaden i klagesaker om konsesjon for erverv i nær familie - konsesjonsloven § 9 siste ledd	1	0	1	0	0	0	0	1 vedtak opphevet
Utfall av søknaden i klagesaker om konsesjon i kommuner med forskrift om nedsatt konsesjonsgrense - konsesjonsloven § 7	1	0	0	1	0	0	0	1 vedtak opphevet
Utfall av søknaden i førsteinstansbehandling av saker om fritak fra driveplikten – jordloven § 8 a	0							
Utfall av søknaden i klagesaker om fritak fra driveplikten - jordloven § 8 a	0							
Utfall av søknaden i klagesaker om pålegg ved brudd på driveplikten – jordloven § 8 tredje ledd	1	0	0	0	0	1	0	pålegg om bortleie
Utfall av saken i førsteinstansbehandling av saker om pålegg ved brudd på driveplikten – jordloven § 8 tredje ledd	0							

Saker etter jord- og konsesjonslov - omdisponering

Betegnelse på rapporteringskrav	Sum	Dyrka areal (fulldyrka- og overflatedyrka jord og innmarksbeite) ant. da.	Dyrkbart areal (skog, myr, etc.) ant. da.
Bolig	0		
Hytte ol.	0		
Forretn., kontor, industri	0		
Off./priv. tjenesteyting	0		
Andre byggeområde	0		
Skogplanting	0		
Samferd. og tekn. infrastruktur	1	1	0
Grønnstruktur	0		
Golf	0		
Forsvaret	0		
Andre landbruksformål	0		
Bruk og vern av sjø og vassdrag	0		

Saker etter jord- og konsesjonslov - driftsenhet

Betegnelse på rapporteringskrav	Sum	Driftsenhet	Ikke driftsenhet
Vedtak	2	2	0
Påklaget til Landbruksdirektoratet	0		

Saker etter jord- og konsesjonslov - omgjøring

Betegnelse på rapporteringskrav	Sum	§ 35 første ledd a) jf. annet ledd	§ 35 første ledd b) jf. annet ledd	§ 35 første ledd c) jf. annet ledd	§ 35 tredje ledd
Varsel om omgjøring av kommunale jordlovssaker – forvaltningsloven § 35	4	0	0	0	4
Varsel om omgjøring av kommunale konsesjonssaker – forvaltningsloven § 35	0				
Vedtak om omgjøring av kommunale jordlovssaker – forvaltningsloven § 35	2	0	0	0	2
Vedtak om omgjøring av kommunale konsesjonssaker – forvaltningsloven § 35	0				

1 sak hvor det var varslet omgjøring i 2022: vedtak om omgjøring i 2023.

Saker etter jord- og konsesjonslov - kontrollhjemmel

Betegnelse på rapporteringskrav	Sum	Delingssak	Drivepliktsak	Omdisponeringssak	Konsesjonssak
Antall saker	0	0	0	0	0

Nydyrking av myr - utfall av søknader i første- og klageinstans

Betegnelse på rapporteringskrav	Søknader i alt	Innvilget i alt	Innvilget uten vilkår	Innvilget på vilkår	Innvilget som følge av at myr er eneste dyrkingsressurs	Innvilget som følge av ivaretagelse av særskilte produksjoner i myr på fjellgrunn	Innvilget som følge av tap av andre produksjonsarealer	Søknader om dispensasjon for å nydyrke myrarealer avslått	Merknad
Søknader i førsteinstans om dispensasjon for å nydyrke myrarealer jf. nydyrkingsforskriften § 5a	0	0							
Utfall av søknaden i klagesaker om dispensasjon for å nydyrke myrarealer jf. nydyrkingsforskriften § 5a	0	0							

Nydyrking av myr - størrelse på arealene som er omsøkt

Betegnelse på rapporteringskrav	Omsøkt i alt	Omsøkt areal dyp myr	Omsøkt areal grunn myr	Innvilget myrareal i alt	Innvilget areal dyp myr	Innvilget areal grunn myr	Avslått myrareal i alt	Avslått myrareal dyp myr	Avslått myrareal grunn myr
Informasjon om omsøkt myrareal	0			0			0		

Nydyrking av myr - ferdiggodkjent nydyrket myrareal

Betegnelse på rapporteringskrav	Antall saker der nydyrking av myrareal er gjennomført og arealet er ferdiggodkjent	Ferdiggodkjent myrareal i alt	Ferdiggodkjent areal dyp myr	Ferdiggodkjent areal grunn myr
Informasjon om ferdiggodkjente saker		0		

Odelsfrigjøring

Betegnelse på rapporteringskrav	Antall saker i alt	Samtykke til odelsfrigjøring gitt	Avslag på søknad om odelsfrigjøring	Merknad
Saker om odelsfrigjøring	0	0	0	

Arbeidet for utsatte barn og unge (fra kapittel 7.3.10.1.1 i TB)

Rapportere på

Statsforvalteren skal redegjøre for effekten av det tverrsektorielle samarbeidet for utsatte barn og unge, og hvordan embetet vurderer hovedutfordringene knyttet til samordning når kommunene ses under ett.

Vi ser at samarbeidet om komplekse enkeltsaker der det er behov for samtidige tjenester er krevende i mange kommuner. Utfordringene gjelder forhold som manglende innsikt om de ulike tjenesteområdenes lovverk, rammer og mandat, varierende kompetanse om ledelse og styring, manglende incentiver som fremmer helhetlige løsninger på tvers av sektorer, samt utfordringer i skjæringspunktet mellom det kommunale tjenestetilbudet og statlige tjenester som spesialisthelsetjenesten og Bufetat. Vi erfarer at mange utsatte barn og familier er i behov av samtidige tjenester fra flere sektorer, og er bekymret for om disse familiene får helhetlig og koordinert hjelp. For eksempel er det en vedvarende utfordring at barn i barnevernet trenger bedre oppfølging når det gjelder helsehjelp, inkludert hjelp til utfordringer med psykisk helse. Vi ser at tiltaksapparatet for disse barna ofte oppleves fragmentert, og vi er bekymret for om hvorvidt hjelpen som disse barna er i behov av finnes tilgjengelig innen rammen av dagens hjelpesystemer.

Vi har gjennom 2022 prioritert en rekke råd-, veilednings- og opplæringsaktiviteter for å gjøre endringene om samarbeid og samordning i velferdslovgivningen bedre kjent. Vi opplever at kommunene er kjent med lovendringene og at disse har trådt i kraft. Mange kommuner har stor oppmerksomhet om utfordringene og behovet for endring og utvikling. Samtidig er vår vurdering at implementeringsarbeidet i kommunene tar tid og at kommunene har ulik fremdrift i eget utviklingsarbeid på området. Vi vil følge opp dette i dialogen med kommunene også i 2023.

Videre har vi gjennomført en rekke tiltak i forlengelsen av barnevernsreformen og oppfølging av barnevernsreformen som en oppvekstreform. Vi har blant annet gode erfaringer med gjennomføring av dialogmøtene, og får tilbakemelding om at kommuner og bydeler opplever møtene som svært nyttige og konstruktive. Vi vurderer at møtene har bidratt til at bydelens/kommunens overordnede administrative og politiske ledelse har fått bedre oversikt over arbeidet i barneverntjenesten, men ikke minst en økt felles forståelse og tilnærming til helhetlig forebygging og tidlig innsats på oppvekstfeltet som helhet, herunder hvordan samtlige sektorer og tjenester må bidra for å lykkes med reformens intensjoner. Som ledd i dette arbeidet har vi også kartlagt hva som er status i kommunene når det gjelder utarbeidelse av plan for å forebygge omsorgssvikt og atferdsvansker. Kartleggingen viser at flere kommuner er i gang med å utarbeide et slikt planverk, men få kommuner har foreløpig vedtatt planen i kommunestyret. Flere kommuner gir tilbakemelding om at de opplever lovkravet som uklart, både når det gjelder forankringen i barnevernsloven, hva som er kravene til innhold i planen, og hvordan denne skal tilpasses kommunens øvrige planer. Kommunene gir tydelig tilbakemelding om behov for en digital veileder, og vi har videreformidlet dette behovet til Barne-, ungdoms- og familiedirektoratet (Bufdir).

Vår vurdering er at kommunene har god kjennskap til behovet for å styrke det forebyggende arbeidet og bedre samhandlingen mellom tjenester og sektorer i kommunen. Samtidig ser vi at det er store forskjeller mellom kommunene når det gjelder fremdrift for utviklingsarbeid på dette området.

Gjennom aktiviteter som vist til over, er det vår samlede vurdering at utviklingen over tid går i riktig retning hva gjelder fokus på bedre og mer helhetlige tjenester til utsatte barn og unge. Det er også vår vurdering at det juridiske rammeverket med endringer i velferdslovgivningen nå bedre understøtter samarbeid om tidlig innsats og forebygging i alle velferdsområder. Samtidig er det vårt syn at kommunene er ulikt stilt og med store variasjoner når det gjelder fremdrift for å sette endringene ut i praksis. Særlig blir dette tydelig i komplekse saker med høy alvorlighetsgrad som krever samtidige tjenester fra flere sektorer i og utenfor kommunen. Slike variasjoner er bekymringsfulle fordi barn og familier skal sikres likeverdig hjelp uavhengig av hvor de bor. Statsforvalteren vil derfor understreke vår bekymring for utsatte barn og familier som er i behov av samtidige tjenester, for eksempel barn med spesielle oppfølgingsbehov fra skole, helse og barnevern. Det er grunn til å tro at flere av disse barna ble ytterligere utsatt under pandemien, og at økonomiske nedgangstider i samfunnet nå kan gjøre barna enda mer sårbare.

For øvrig vises det i tillegg til rapportering under kapittel 3.1.2.1 og 3.2.1.1.1.1. Det vises også til rapportering på fullmaktsmidler til Barne-, ungdoms- og familiedirektoratet (Bufdir) per 16.1.23, der detaljerte beskrivelser av gjennomførte aktiviteter inngår.

Det todelt målet i rovviltpolitikken (fra kapittel 7.3.10.2.1 i TB)

Rapportere på

Rapporter på status i forvaltningen av det todelt målet for rovviltpolitikken, både på landbruks- og reindriftsområdet

Det todelt målet i forvaltningen av rovvilt er krevende, noe som innebærer stor innsats og ressursbruk. Statsforvalteren i Oslo og Viken er en del av to rovviltregioner og drifter to sekretariat (region 2 og 4) med tilhørende bestandsmål for gaupe og ulv. Vi er organisert med en faggruppe på tvers av Landbruks- og Klima- og miljøvernavdelingen hvor de fleste oppgavene knyttet til rovvilt- og beitedyrproblematikk skal løses. Vi opplever at det gir en god dialog mellom avdelingene og et godt utgangspunkt for å jobbe med den todelt målsettingen i rovviltforvaltningen.

Tall fra 39 aktive og organiserte beite- og sankelag i Oslo og Viken viser at det ble sluppet rundt 94 000 sauer og 9 100 storfe på utmarksbeite i 2022. Dette er en nedgang på 2 000 sauer og liten økning på 200 storfe. Rundt 85 % av sauen og 65 % av storfeet befinner seg i Viken sin del av rovviltregion 2 og resten i region 4. Lammetapene varierte fra 1,5 % som det laveste på fjellbeite til 22,8 % som det høyeste på skogsbeite med et gjennomsnitt for hele fylket på 4,7 %.

I 2022 betalte vi til sammen ut 4 200 000 kroner til forebyggende tiltak mot rovviltskader i våre to rovviltregioner. De mest effektive tiltakene for å skille rovvilt og beitedyr i tid og rom er flytting til mindre rovviltutsatte områder (fjellbeiter) i region 2 og oppsetting av rovdryvvisende elektriske gjerder i region 4. Det ble utbetalt henholdsvis 450 000 kr og 2 380 000 kr til disse tiltakene i fjor. I tillegg ble det innvilget rundt 450 000 kroner til elektronisk overvåking i hele fylket. Det tildeles også midler til konfliktdempende tiltak, rundt 1 850 000 kroner i 2022. Etter vår vurdering er konfliktnivået varierende i fylkene. Mest konflikter er knyttet til forvaltningen av ulv generelt og kommuner innenfor ulvesonen spesielt, og det er derfor behov for å prioritere disse områdene.

I rovviltregion 2 har bestanden av gaupe ligget noe høyere enn bestandsmålet de siste årene, mens den i 2022 var på bestandsmålet på 12 årlige ynglinger. Det er vedtatt kvoter for jakt med mål om å stabilisere bestanden, men det er en krevende/umulig oppgave å holde bestanden på det konkrete bestandsmålet. I region 4 er bestanden fortsatt langt under bestandsmålet på 6 årlige ynglinger med tre registrerte ynglinger i 2022. For ulv (felles bestandsmål med region 5) har vi ligget over bestandsmålet siden 2016, men etter lisensfelling/ekstraordinært uttak vinteren 2022 er bestanden trolig redusert ned mot/på bestandsmålet.

Beitesesongen 2022 var forholdsvis rolig for Oslo og Viken sin del. Det var mye oppmerksomhet rundt skadefellingsforsøk på ulv i Asker, Drammen m.fl. kommuner i mai. Videre var det i juni også skadefellingstillatelse på ulv Eidsvoll og Nes kommuner i Viken som ble gitt av Statsforvalteren i Innlandet, og det ble gitt akutte forebyggende tiltak. I disse kommune ble det også søkt om skadefelling av gaupe, men denne ble avslått da det var ønske om en stående fellingstillatelse og det ikke var dokumentert konkrete skader. Dette er imidlertid områder med store tap av sau til rovvilt, og også i år er tapstallene der høye.

I oktober/november var det fire skadesituasjoner med ulv innenfor ulvesonen i Viken - én på storfe, to i sauebesetninger og én på geit. Alle husdyreiere ble kontaktet og fulgt opp mtp. forebyggende tiltak. Områdene ligger innenfor rovviltprioriterte områder, og tre søknader om skadefelling ble derfor avslått.

Utvalgte kulturlandskap og verdensarvområdene (fra kapittel 7.3.10.2.2 i TB)

Rapportere på

Rapporter på status for forvaltningen av ordningene Utvalgte kulturlandskap i jordbruket og verdensarvområdene Vegaøyan og Vestnorsk fjordlandskap, både på landbruks- og miljøområdet.

I 2022 ble det gitt tilsagn for rundt 6 mill. kroner til de syv områdene med Nasjonalt utvalgte kulturlandskap i jordbruket (UKL) i Oslo og Viken. Av disse gikk 1,7 mill. kroner til ulike tiltak innen landskapsskjøtsel som beiting, inngjerding og vegetasjonsrydding, og tilnærmet samme beløp til kulturminner og kulturmiljøer som del av automatisk freda kulturminner og verneverdige bygninger. Resterende tilskuddsmidler ble tildelt omtrent likt til tiltak biologisk mangfoldtiltak og til andre tiltak som næringsutvikling, maskiner og utstyr.

Effekten av å være et UKL-område blir stadig mer synlig for grunneierne, ved at flere gjennomførte tiltak og muligheten til å søke om andre tilskuddsmidler utgjør en positiv forskjell. Men det tar relativt lang tid før resultatene lar seg måle, og det kreves mye oppfølging fra forvaltningen spesielt i etableringsfasen.

Statsforvalteren erfarer at det er høy motivasjon blant de ansatte i kommunene til å jobbe med denne forvaltningsoppgaven, men at den likevel må nedprioriteres i sterk konkurranse med lovpålagte oppgaver. Det er lite ressurser til denne typen arbeid.

Kommuner med særlige utfordringer

Forvaltningsplanen for UKL Rygge er ennå ikke ferdigstilt. Den er i stor grad skrevet ferdig, men det er fortsatt ikke etablert noen styrings- eller arbeidsgruppe for området. Dette arbeidet ble først forsinket på grunn av koronapandemien. Seinere har det vært manglende ressurser og prioriteringer fra kommunens side til å få dette på plass. Øya og Nordre Eik sin forvaltningsplanen var i utgangspunktet gjeldene for perioden 2010-2015, men legges fortsatt til grunn. Arbeidet med å revidere planen har blitt satt i gang, men ikke ferdigstilt. Bøensætre med plasser har også en noe foreldet plan.

Statsforvalteren vil spesielt følge opp disse områdene for å få på plass godkjente og reviderte planer i løpet av 2023.

Samordning

I august 2022 arrangerte Statsforvalteren i samarbeid med Ål kommune en todagers fagtur til UKL Leveld og stølslandskapet som tilhører gårdene i denne grenda. Deltakerne kom fra fire av de andre UKL-kommunene i fylket, regional kulturminnemyndighet og nasjonalt forvaltningsnivå representert ved Riksantikvaren. Vi mener slike fagdager skaper positiv energi og engasjement blant flere enn de som deltar gjennom rosende omtale av området. Dette øker stoltheten blant bønder, drivere og innbyggere og fører til interesse og besøk fra andre på eget initiativ. Et eksempel på dette er at Landbruks- og matdepartementets seksjon for areal, miljø- og regionalpolitikk besøkte Leveld i november 2022.

Etter flere år med relativt tett oppfølging av de kommunene som har forvaltningsansvaret for UKL-områdene i Oslo og Viken, tonet dette noe ned i siste halvdel av året etter enighet med kommunene. For 2023 planlegger vi å avholde et par dialogmøter med kommunene i tillegg til en regional nettverkssamling for blant annet kommunal forvaltning, grunneiere og arbeidsgrupper i løpet av sommeren. Samlingen vil bli lagt til Nordmarksplassene og Sørkedalen utvalgte kulturlandskap.

Spesielt positive prosjekter

I Sørkedalen UKL har Marka Blomster startet et utprøvningsprosjekt om produksjon av snittblomster på Brenna gård i Sørkedalen. Blomsteråkeren er på ca. 700 kvadratmeter, fri for kunstgjødsel og andre kjemikalier. Blomstene sås i mars, utplantingen skjer i begynnelsen av juni og blomstene høstes i august og september. Blomstene selges lokalt som snittblomster eller til selvpplukk på Brenna gård. Prøveprosjektet er en tilleggsnæring til hestedriften som er hovednæringen på Brenna gård. Grunneiere Lars Kauserud og Anne Liv Menstad er engasjerte i UKL-arbeidet i Sørkedalen. De sier at UKL-arbeidet og kursene de har deltatt på har motivert dem til å prøve ut en ny tilleggsnæring på gården. Prøveprosjektet har fått midler fra Innovasjon Norge. Sørkedalen UKL ble for øvrig refotografert i 2022 og det ble utarbeidet skjøtselsplan for utvalgte soner langs Sørkedalsvassdraget. Dette har motivert grunneiere til å planlegge nye tiltak og prosjekter i samsvar med planen.

Øya og Nordre Eik UKL har startet et prosjekt om insektenes leveområder. Prosjektgruppa består av fagpersoner innen landbruk og miljø i Nannestad kommune, én grunneier og én innleid prosjektkoordinator. Foreningen La Humla Suse kartlegger pollinerende insekter og deres habitat, samt rødlistearter. Et delmål er å inspirere grunneiere og alle som bor i UKL-området til å ta vare på eldre blomsterenger og gjerne etablere nye.

Utvalgte kulturlandskap i jordbruket og verdensarvområdene Vestnorsk fjordlandskap og Vegaøyen

Betegnelse på rapporteringskrav	Beskrivelse landbruksområdet	Beskrivelse miljøområdet
Bidrar tiltak støttet av tilskuddsordningen til å ivareta naturmangfold, kulturarv og jordbruksdrift på en tilfredsstillende måte?	Ja. Forutsetter godt samarbeid med grunneiere og forvaltningen. Ivarer mye av kulturarven og jordbruksdriften i områdene. Holder ravinbeite i hevd ved å stimulere til fortsatt husdyrhold. Slått, slått av bratt areal, beiting, gjenåpning og utvidelse av gamle beiter.	Ja. Bekjempelse av fremmede arter, kartlegging av biologisk viktige arealer og fugler. Ivarer landskap og biologisk mangfold. Det søkes om vegetasjonsrydding og gjenåpning av kulturlandskapet, årlig slått av blomsterenger og slåttmarker. Naturbeiteengene i Leveld blir beita tilstrekkelig uten ekstra tilskudd. Må vurdere tilskudd til dette dersom antall beitedyr reduseres.
Er natur- og kulturmiljøverdiene i områdene styrket eller svekket?	Natur- og kulturverdiene er styrket i områdene. Spesielt gjennom restaurering av eldre bygninger.	De er styrket gjennom mangeårig slått av blomsterenger og slåttmarker. Jobber med å utvide flere blomsterenger, blant annet på Blankvannsbråten. Naturverdiene er styrket i Sørkedalen.
Er det positive trender i områdene?	Mer fokus på vannmiljø og pollinerende insekter. Mange gode tiltak for områdene og positivitet rundt ordningen. Fokus på fortsatt husdyrhold. Bønsætre ønsker spesielt å formidle kunnskap om permakultur, bærekraft og økologiske prinsipper. Yngre generasjon viser interesse og er tatt med i planlegging av enkelte prosjekter i Nordmarksplasser. I Leveld er drifta tatt opp igjen på en gård som har stått tom i mange år.	Mer blomstereng og skjøtsel av biologiske arealer. Bønsætre ønsker å formidle kunnskap om permakultur, bærekraft og økologiske prinsipper. Yngre generasjon viser interesse og er tatt med i planlegging av enkelte prosjekter i Nordmarksplasser. Engasjerte grunneiere i Sørkedalen ønsker å sette i gang nye prosjekter.
Er det noen spesielle trusler eller utfordringer mot natur- og kulturmiljøverdier eller jordbruksdrift i områdene?	Generell utbygging og utvidelse av E16 spesielt (Steinssletta). Fremmede arter. Gjengroing av beiteareal som følge av færre/manglende husdyrhold. Vedlikehold av gjerder er krevende i ravinlandskap. Oslo kommunes forslag til asfaltering av Zinoberveien. Grunneiere langs veien mener at asfalteringen kan ha ulemper for hestdriften og landbruksnæringen pga. økt biltrafikk, syklist og rullestol. Frykter nedlegginger i Leveld som følge av dårlig økonomi i husdyrholdet.	Flere områder rapporterer om utfordringer med fremmede arter. Ensidig komproduksjon som er lite brutt opp av f.eks. åkerholmer. I Sørkedalen er det fremmede arter og Phytophthora på trær. Det er stort engasjement blant grunneiere. Utarbeidet egen veileder for Phytophthora. Planlegger oppstart av et nytt prosjekt om bekjempelse av fremmede arter.
Blir ordningen brukt i næringsutvikling basert på natur- og kulturmiljøverdier eller jordbruksdrift?	Det er lite interesse for tilleggsnæringer i Steinssletta og Rygge. I Øya og Nordre Eik er det vanskelig for bondene å ha tid til dette ved siden av husdyrholdet. Gitt tilskudd til noen forprosjekt i Leveld. Bønsætre har omfattende kursvirksomhet basert på verdiene i området. Pilotprosjekt med birøkt, honning og mjødproduksjon i Nordmarksplasser. Store og kostbare næringsutviklingsprosjekt i Sørkedalen blir henviset til Innovasjon Norge.	Bønsætre har omfattende kursvirksomhet basert på verdiene i området.
Finnes det en overordnet forvaltningsplan for området (ja/nei)?	Det forventes at ny forvaltningsplan for Steinssletta blir ferdig i januar 2023. Rygge har ikke forvaltningsplan og planen for Øya og Nordre Eik er foreldet (planen gjaldt for 2010-2015).	Ny plan for skjøtsel av slåttemark på Bønsætre med plasser ble ferdigstilt desember 2021
Fungerer de overordnede forvaltningsplanene/områdeplanene på en hensiktsmessig måte for å prioritere de viktigste tiltakene knyttet til alle deltema omfattet av formålet med ordningen?	Ny revidert forvaltningsplan for Steinssletta har tydelige prioriteringer og føringer. Rygge har ingen forv.plan. Øya og Nordre Eik legger fortsatt utgått plan til grunn, men har skjøtselsplaner for alle gårder og bygningstekniske vurderinger for gårder m eldre bebyggelse. Bønsætre legger også utgått forvaltningsplan til grunn ved fordeling av tilskudd. Sørkedalen har også behov for dette på enkelte gårder, for fremmede arter og skjøtsel langs vassdrag.	Bønsætre har behov for å lage nye skjøtselsplaner. Alle eiendommer i Nordmarksplasser har skjøtselsplaner som de følger hvert år.
Fungerer samarbeidet mellom de ulike aktørene på lokalt og regionalt nivå på en tilfredsstillende måte?	Områdene er avhengige av et engasjert og driftig grunneierutvalg/-lag for å få gjennomført mange tiltak. Noen kommuner rapporterer om at det er uheldig at forvaltningsansvaret er flyttet fra Statsforvalteren til kommunene. De har mindre kontakt med Statsforvalteren nå enn før og savner	I Leveld er jordbruksinteressene større enn miljøinteressene. Heldigvis blir naturtypene tatt vare på gjennom jordbruksdrifta.

Styrke arbeid og helse som fagområde (fra kapittel 7.3.10.3.1 i TB)

Rapportere på
Statsforvalteren skal: - Redegjøre for kartleggingen av tjenestesamhandlingen som er etablert mellom NAV-kontor og kommunenes helse- og omsorgstjeneste - Redegjøre for felles tiltak for å styrke og bedre tjenestesamhandlingen om tjenestemottakere/pasienter som har behov for tjenester fra NAV og helsetjenesten

Vi mottok kopi av kartlegging fra NAV og helsetjenestene som ble gjennomført i september 2021. Det er lav svarprosent fra helsetjenestene og vanskelig å tolke svarene fra kartleggingen av den grunn. Vi noterer oss likevel at 70% av legene svarer at det i liten grad er realistiske forventninger til dem i samarbeidet.

Mange svarer at taushetsplikt oppleves som et hinder for samarbeidet, og det er flere leger som opplever det som et hinder, enn hva veilederen i NAV opplever.

I vårt regionale samarbeid på velferdsområdet i 2022 har ansatte fra helseområdet og sosialområdet hos Statsforvalteren, samt NAV Øst og Vest Viken samarbeidet. Videre er det gjennomført flere webinarer og en refleksjonskonferanse for kommunene om endringer i velferdslovgivningen. Formålet er å bidra til bedre samordning og samarbeid i og mellom kommunale tjenester, herunder den særlige plikten Nav har til å avklare behov for tjenester fra andre, for eksempel helsetjenester. Det er også gjennomført fagdager i etterkant av tilsyn med fokus på basiskunnskap i økonomi. Dette for at ansatte i alle tjenesteområdene i kommunen skal bli mer bevisst på dyrtid og helserelaterte konsekvenser i denne sammenhengen.

3.4 Redegjørelse for, analyse og vurdering av ressursbruk

Som foregående år har vi prioritert rettighetsaker, liv og helse og barnevern. Særlig har Helseavdelingen hatt en merkbar styrking for at avdelingen skulle få et best mulig grep om en stor og krevende saksmasse. Vi forventer både en kortsiktig og langsiktig effekt av denne satsingen. Tallene i ressursrapporteringen for Helse- og omsorgsdepartementet bekrefter også denne satsingen. Oppvekst og skolemiljøaker er fortsatt prioritert og vi arbeider systematisk for å redusere restansene. Innenfor skolemiljøaker (9A) er det i 2022 etablert et eget satsingsområde med økt bemanning. Satsingen får full effekt i budsjettet for 2023.

På Landbruksområdet er det lagt inn et planmessig nedtrekk fra 2021 til 2022 for å tilpasse dette området til budsjettfordelingsmodellen. For

Justisdepartementet ser vi også en reduksjon på kapittel 0525 fra 2021 til 2022. Årsaken til denne nedgangen skyldes at midler til oppfølging av NAV-sakene ikke ble videreført i 2022.

På Kommunal- og distriktsdepartementets område ser vi en økning på kapittel 0525 i 2022 i forhold til foregående år. Økningen skyldes lønns- og prisvekst (lønnsoppgjør, strøm, leie lokaler) samt noe økt reiseaktivitet etter covid.

Økningen for Kommunal- og distriktsdepartement på fagmidler skyldes FUFINN prosjektet som ble gjennomført i 2022.

Samlet sett ser vi at flere departementsområder er styrket fra 2021 til 2021. Noe av økningen skyldes at overførte midler fra 2021 og bevilgingen i 2022 ble benyttet fullt ut. Overførte midler fra 2021 har også bidratt til styrking av en rekke oppdrag.

Ressursrapportering

Departement	Kapittel 0525, 2022	Fagdep. 2022	Kapittel 0525, 2021	Fagdep. 2021
Arbeids- og inkluderingsdepartementet	16 475	6 200	14 187	5 795
Barne- og familiedepartementet	26 888	3 252	24 599	2 895
Helse- og omsorgsdepartementet	88 648	41 311	85 032	35 657
Justis- og beredskapsdepartementet	18 536	55 578	20 048	56 245
Klima- og miljødepartementet	39 670	12 855	39 453	11 264
Kommunal- og distriktsdepartementet	103 995	5 858	96 205	1 813
Kunnskapsdepartementet	36 762	27 963	36 711	20 979
Landbruks- og matdepartementet	30 456	1 088	31 590	1 180
Andre	1 021	278	1 187	7
Sum	362 451	154 383	349 012	135 835

3.5 Samlet vurdering av måloppnåelse i forhold til samfunnsoppdraget og regnskapsresultat

Vi har hatt god økonomikontroll gjennom året, og endte med et lite mindreforbruk. Tildelte midler for 2022 og overførte midler fra 2021 er dermed utnyttet fullt ut.

Som foregående år har vi prioritert rettighetsaker, liv og helse og barnevern. Innenfor skolemiljø saker (9A) er det i 2022 etablert et eget satsingsområde med økt bemanning. På flere områder ser vi nå en bedring i resultatene, selv om vi fremdeles har avvik fra målkravene.

Innenfor de gitte økonomiske fullmakter i 2022, mener vi at embetet løste samfunnsoppdraget på en tilfredsstillende måte.

Utfyllende kommentarer og avvik er beskrevet i det enkelte rapporteringspunkt. For detaljert regnskapsresultat henvises det til kapittel VI i årsrapporten.

3.6 Andre forhold

Kongelige besøk i Viken

Som Kongens representant i fylket skal statsforvalteren være til stede som en del av det offisielle følget til Kongefamilien. Det er alltid stas å ønske medlemmer av Kongefamilien velkommen til Viken. I Oslo er det ordføreren som har denne oppgaven.

Det gjør inntrykk å se hvor stolte innbyggerne er av sine kommuner, tettsteder og organisasjoner. 2022 ble et ekstraordinært år når det gjelder kongelig besøk i Viken. På grunn av pandemien hadde Kongehuset satt mange besøk på vent. Flere av disse i tillegg til nye besøk ble gjennomført i fjor. Til sammen ble det gjennomført 11 kongelige besøk i Viken. Det var ekstra stas at H.M. Kongen kunne «krysse av» et nytt kommunebesøk. Flesberg kommune hadde lagt alt til rette for Kongens besøk den 4. oktober.

Embetets konsulentbruk

I fellesføringene anføres det at embetene i 2022 skal arbeide for å redusere konsulentbruken på områder der det ligger til rette for å benytte interne ressurser og kompetanse.

Vi har benyttet færre direkte konsulentressurser dette året, med en nedgang i kostnader fra vel 1,2 millioner til 700 000 kroner. (kontoene 6700-6722).

På konto 6730 Andre konsulenttenester har vi derimot en økning fra 4,7 mkr til nærmere 5,1 mkr. Dette er kostnader for oppgaver vi i svært begrenset grad kan løse med egne ressurser. AV de nærmere 10 millioner kronene vi har ført på denne kontoen i 2021 og 2022 er nærmere 4,5 millioner kroner kostnader knyttet til hjemsendelse av alvorlig syke fra utlandet til Norge. Variasjonen pr sak er stor, fra noen tusenlapper til halvannen million. Videre føres

eksterne sakkyndig-vurderinger, som benyttes i saker på helseområdet. For oss er det effektivt og kostnadsbesparende å kunne bruke ekstern kompetanse som det ikke vil være hensiktsmessig å til enhver tid ha tilgjengelig.

4 Styring og kontroll hos statsforvalteren

4.1 Redegjørelse for vesentlige forhold hos statsforvalterens planlegging, gjennomføring og oppfølging

Den årlige planleggingen starter i det vi mottar foreløpig tildelingsbrev. Våre tilbakemeldinger til departementet på dette er resultat av en prosess med hele ledergruppen. Denne prosessen ender hvert år i en to-dagers budsjett- og styringssamling hvor planene for kommende år fastsettes. Embetet har de senere årene jobbet målbevisst med flerårige planer, herunder bemannings- og kompetansevurderinger. Dette har resultert i en ekstra satsing på prioriterte områder over flere år, finansiert gjennom tidligere års mindreforbruk.

Embetets strategiske mål danner sammen med virksomhets- og økonomiinstruksen og det årlige tildelingsbrevet, grunnlag for embetets og avdelingenes virksomhetsplaner for det enkelte år. Våre strategiske mål er:

- Vi er tilgjengelige for våre innbyggere og skriver klart språk
- Vi har god dialog med kommuner og foretak
- Vi fattet korrekte beslutninger som ivaretar innbyggernes rettigheter og plikter
- Vi er en attraktiv og veldrevet organisasjon

Embetet utøver betydelig grad av delegering av fag-, personal- og budsjettansvar til avdelingsdirektørene gjennom delegeringsreglementet.

Vi har etablert et overordnet årshjul (Plandisc) for hele embetet med viktige aktiviteter, overordnede arrangementer og forankring i styringsdokumentene.

Dette felles årshjulet deles med avdelingenes egne årshjul, aktivitetene kan da lettere koordineres på embets- og avdelingsnivå.

Vi mener ellers våre rutiner for styring og kontroll er tilpasset den risiko og vesentlighet vi opererer under, og at de fungerer på en akseptabel måte.

En spesiell satsing i 2022 har vært en grundig og felles gjennomgang av embetets rutiner for utbetaling og kontroll av tilskudd. Gjennomgangen har bidratt til å styrke saksbehandlingen og våre dokumentasjonsrutiner.

4.1.1 Statsforvalterens risikostyring

Risikovurderinger gjennomføres i forbindelse med mottak av foreløpig tildelingsbrev og fremover i prosessen fram mot et ferdig budsjett. Utover dette tas det løpende ved behov, når endringer oppstår, eller ved indikasjoner på utfordringer. Avdelingene har et ansvar for løpende å rapportere til ledelsen om eventuelle avvik i forhold til måloppnåelsen. Risikovurderinger er også en viktig grunnlag for prioriteringer i budsjett- og resultatoppfølginger gjennom året.

Kvalitetsverktøyet RiskManager brukes som dokumentstyringssystem og er i bruk på flere fagfelt og på det administrative området. Avviksmodulen er iverksatt og brukes.

Vi mener våre rutiner for styring og kontroll er tilpasset den risiko og vesentlighet vi opererer under, og at de fungerer på en akseptabel måte.

En spesiell satsing i 2022 har vært en grundig og felles gjennomgang av embetets rutiner for utbetaling og kontroll av tilskudd. Gjennomgangen har bidratt til å styrke saksbehandlingen og våre dokumentasjonsrutiner. Denne ble gjennomført av eksternt revisjonsselskap, men som et ledd i vår internt revisjon.

4.1.2 Statsforvalterens internkontroll, herunder iverksatte tiltak

Vår internkontroll bygger på Reglement og bestemmelser for økonomistyring i staten, eForvaltningsforskriften § 15 og på Forskrift for systematisk helse-, miljø, og sikkerhetsarbeid i virksomheter.

Vårt internkontrollsystem videreutvikles blant annet gjennom bruk av RiskManager. Alle dokumenter og rutiner for embetets styring og kontroll legges inn fortløpende, og prosessene skal styres gjennom Risk Manager.

Statsforvalteren lagde et nytt og forbedret dokument, «politikk for internkontroll», i 2022. I all hovedsak kodifisering av gjeldende praksis. Formålet med SFOVs "politikk for internkontroll" er "å gi overordnede føringer for arbeidet med å etablere, gjennomføre og følge opp internkontrollen, samt tydeliggjøre roller og ansvar knyttet til dette arbeidet."

4.1.3 Bemanning, kapasitet og kompetansesituasjonen hos statsforvalteren

Bemanning:

Det har vært økt fokus på å redusere turnover i 2022. En turnover som antas å være påvirket av usikkerheten rundt embetets fremtid. Utvikling/forbedring av prosessene i forbindelse med strategisk planlegging av bemanning, selve ansettelsesprosessen, mottak og oppfølging av nyansatte, medarbeiderutvikling og ledelse er områder det har vært arbeidet spesielt med. På våren innførte embetet et system som skal bidra til økt kunnskap om årsaker til at ansatte slutter, slik at vi mer målrettet kan jobbe med tiltak. Tallet for turnover i 2022 er 9.5 %, som er noe høyere enn fjoråret og gjenspeiler at arbeidet med å stabilisere bemanningen er en kontinuerlig prosess. Uønsket turnover er noe embetet vil jobbe videre med også i 2023.

Vi har hatt ca. 94 stillinger utlyst, og opplever bra tilgang til søkere innenfor de fleste fagområder. I tillegg til faste stillinger og vikariater, gjenspeiler antall utlyste stillinger også styrking av kapasitet innenfor prioriterte områder.

Lønnsnivået har gjennom flere år vært en utfordring i konkurranse med spesielt kommuner, fylkeskommuner og andre statlige virksomheter. Utvikling av lokal lønnspolitikk og tilpasning til mer konkurransedyktig lønnsnivå er noe embetet sammen med tillitsvalgte har hatt fokus på også i 2022.

Embetet har hatt en lærling innenfor kontor- og administrasjonsfaget. Embetet er tilknyttet opplæringskontoret OK Viken og samarbeider med de i oppfølging av lærlinger. Embetet har søkt bytte av opplæringskontor til OK Stat fra 2023, og planlegger inntak av to nye lærlinger fra høsten 2023.

Kapasitet:

Satsingen på økt kapasitet på saker innenfor rettsikkerhet, liv, helse og barnevern startet i 2021, gjennom økt bemanning/kompetanse. Overførte midler bidro til denne styrkingen. Helseområdet har hatt en merkbar styrking for at avdelingen skal få et grep på en stor og krevende saksmasse.

I samråd med Utdanningsdirektoratet etablerte embetet våren 2022 et restanseprosjekt knyttet til behandling av klagesaker etter opplæringsloven kapittel 9 a om trygt og godt skolemiljø. Det ble igangsatt ulike tiltak for reduksjon av restanser, hvor økt bemanning øremerket prosjektet og kjøp av saksbehandlingsbistand fra andre embeter var noen av tiltakene.

Det er fortsatt høy utbyggingsaktivitet i Oslo og Viken. Derfor har vi i 2022 også satset med økt kapasitet og bemanning på planområdet og innenfor byggesaksfeltet.

Statsforvalteren i Oslo og Viken har en plan for ressursbruken i 2023 og inn i de neste 2 årene. Vi gjennomfører systematiske VP- og budsjettmøter med alle avdelinger flere ganger årlig, for å få best mulig felles forståelse av utfordringene på de ulike fagområdene. Bemanningsgjennomganger, planlagt rekruttering og risikovurderinger er viktige elementer i vår budsjettoppfølging. For å utnytte tildelte midler best mulig har vi en bevisst strategi med å ligge forholdsmessig høyt med antall ansatte ved inngangen til året. Vår erfaring tilsier at vi med dette utnytter budsjettet på en god måte. Turnover gir en budsjetttilpasning i løpet av året slik at vi forholder oss til tildelte rammer.

Embetet har en stor og krevende saksmasse. Dette bekreftes ved at tildelte midler er brukt fullt ut i 2022, sammen med overføringer fra 2021. Vi så også et skifte i 2022 der prisstigning og andre relaterte forhold bidrar til økte utgifter i driften av embetet. Som nevnt under punkt 3.4 viser tallene økte utgifter til lønnsoppgjør, strøm og leie av lokaler.

Kompetanse:

Det har vært gjennomført to felles fagdager for tillitsvalgte og ledere. Formålet med fagdagene har vært å utvikle partssamarbeidet, jobbe med forslag til tiltak som bidrar til å redusere turnover, samt utvikle og skape felles forståelse for lokal lønnspolitikk.

Avdelingsdirektører og seksjonssjefer har deltatt i lederutviklingsprogrammet "Vidsyn", i regi av DFØ.

I juni arrangerte embetet felles fagdag for alle ansatte. Tema for samlingen var å bidra til økt kunnskap om det digitale trusselbildet, rettsikkerhet, vår holdning til usikkerhet og risiko, samt bærekraft.

4.1.4 Forvaltning av egne eiendeler (materielle verdier)

I forbindelse med ombygging og flytting i nye lokaler i 2019 og 2020 ble det gjort en del investeringer, i det all vesentlige møbler og annen fast innredning. Det har blitt anskaffet noen supplerende kontormøbler også i 2022.

STAF eier og administrerer alt IKT-utstyr, med et unntak som gjelder utstyr som brukes til produksjon av sendinger og digitale møter. Det har blitt investert i tre sett med studieutstyr som embetet bruker til kurs og konferanser for eksterne.

Fra tidligere Fylkesmannen i Østfold disponerer embetet en eldre EL-bil som er stasjonert i Moss. Bilen brukes til kortere tjenestereiser og tilsyn. Fagavdelingene har oversikt over eget utstyr for bruk i arbeidet utenfor embetet. Klima- og miljøvernavdelingen disponerer en båt og noe generelt feltutstyr til sitt arbeid.

4.1.5 Oppfølging av eventuelle avdekkede svakheter/utfordringer, herunder merknader fra Riksrevisjonen og status for arbeidet med informasjonssikkerhet

Vi mottok ingen merknader fra Riksrevisjonen i 2022.

Gjennom vårt avvikssystem, har vi registrert 39 informasjonssikkerhetsavvik. Alle er løst i linjen. Ingen er meldt til Datatilsynet.

Informasjonssikkerhet, herunder personopplysningsikkerhet, har hatt forhøyet oppmerksomhet i 2022. Til dels på grunn av den internasjonale situasjonen, men også fordi det i deler av året var utstrakt bruk av hjemmekontor.

Gjennom embetenes felles «fagutvalg for informasjonssikkerhet», får alle embeter nå et felles ledelsessystem for informasjonssikkerhet. Det vil gradvis avløse vårt eget styringssystem.

Vårt prioriterte område: Ansattes gjennomgang av informasjonssikkerhetsinstruksen, har fortsatt med uforminskert styrke. Alle nyansatte går gjennom instruksen sammen med nærmeste leder. Endringer i instruksen formidles gjennom avdelings-/seksjonsmøter og intranett slik at alle fanger det opp.

Dette er et viktig arbeid, fordi instruksen tetter sikkerhetshull som ikke fanges opp av teknologien.

Ved årsskiftet startet STAF et obligatorisk opplegg hvor ansatte gjennom et år blir satt på prøve ved at de mottar phishing e-post. Underveis får ansatte mikro-opplæring relatert til utsendt kontrollerte phishing-forsøk.

Embetets sikkerhetsutvalg, som er ett av ledelsens virkemidler for å kvalitetssikre arbeidet med informasjonssikkerhet og personvern, avholdt møter månedlig. Utvalget ledes av assisterende statsforvalter.

4.2 Rapportering av andre vesentlige forhold knyttet til personalmessige forhold, likestilling, HMS/arbeidsmiljø, diskriminering, ytre miljø og lignende

Sykefravær: Sykefraværet for 2022 viser 7,0 %, som er høyere enn tidligere år. Det er det egenmeldte sykefraværet som har økt mest, sammenligner vi med tallene fra 2021. Det vurderes at det økte sykefraværet er relatert til korona og influensa, og også som en følge av at vi er tilbake på kontorene etter en lengre tid på hjemmekontor. Sykefraværet følges tett i ledermøter, arbeidsmiljøutvalget og samarbeidsutvalget.

Arbeidsmiljøutvalget: I henhold til arbeidsmiljølovens kapittel 7 og forskrift om organisering, ledelse og medvirkning, har Statsforvalteren i Oslo og Viken et partssammensatt arbeidsmiljøutvalg. Det har vært avholdt fem møter i 2022.

Akanutvalget: Embetet har et Akan utvalg som jobber forebyggende i forhold til rusmiddelbruk og spillproblematikk. I 2022 gjennomførte utvalget en holdningsskapende kampanje, hvor målet var å opplyse mer om Akan og hvordan vi kan arbeide forebyggende i forhold til rus- og spillproblematikk.

Vernerunder: Det har vært gjennomført fysiske vernerunder på embetets tre kontorsteder, hvor både ledere, verneombud, bedriftshelsetjenesten Avonova og HR var involvert. Vernerundene omfattet både arbeidstakers arbeidsplass (både åpne kontorlandskap og cellekontorer) og våre fellesområder.

Opplæring innen HMS: Det har vært gjennomført 40-timers arbeidsmiljøopplæring for nye verneombud og AMU medlemmer. Opplæring er gjennomført i samarbeid med andre statsforvaltere, i regi av bedriftshelsetjenesten Avonova.

Medarbeiderundersøkelse: Høsten 2022 gjennomførte vi medarbeiderundersøkelsen MUST. Resultatet fra undersøkelsen har gitt embetet et godt utgangspunkt for å utvikle og jobbe videre med arbeidsmiljøet utover i 2023.

Inkludering og mangfold: Vi har innrettet våre rekrutteringsprosesser på en slik måte at de ulike stegene i prosessen skal ivareta fokus på inkludering og mangfold. Vi oppfordrer gjennom våre utlysninger alle kvalifiserte kandidater til å søke uavhengig av for eksempel alder, kjønn, funksjonshemming, hull i CV, nasjonal eller etnisk bakgrunn. Vi opplever dessverre at søkermassen fra målgruppen for inkluderingsdugnaden (nedsatt funksjonsevne og hull i CV) er begrenset. Av totalt 1786 søkere til ledige stillinger, er kun 5,2 % fra målgruppen. Av de som er ansatt i 2022 er kun 1,9 % fra målgruppen.

Likestilling- og diskriminering: Gjennom vår personalpolitikk tilstreber vi prinsipper og holdninger som skal bidra til likestilling og motvirke diskriminering i embetet. Vi mener vi har ordninger, arbeidsvilkår, lokal lønnspolitikk, utviklingsmuligheter og at vi tilrettelegger på en måte som fremmer likestilling. Vi erkjenner allikevel at kjønnsbalansen i embetet ikke er godt nok balansert. Andelen menn er kun 23 %, noe som også tilsvarer andelen mannlige ledere. I våre partssammensatte utvalg har vi en mer likestilt fordeling, der andelen kvinner og menn er omtrent lik. Vi ser at ubalansen allerede synliggjør seg i ansettelsesprosessene, der andelen kvinnelige søkere til ledige stillinger er vesentlig høyere enn andelen menn. Vi hadde 76 % kvinnelige søkere til ledige stillinger i 2022, og andelen kvinner som ble ansatt var på ca. 86 %. Vi er bevisst på ubalansen, og målet er å jobbe videre for økt mangfold og bedre kjønnsbalanse.

Fjernarbeid: Embetet etablerte mot slutten av 2021 rammeverk for fjernarbeid. En stor andel av arbeidstakerne inngikk avtale om fjernarbeid for 2022, og embetet har fått verdifull erfaring i hvordan hybride arbeidsformer fungerer både for arbeidstakere og ledere. Ordningen med fjernarbeid skal evalueres første kvartal 2023.

4.3 Andre forhold

Mangfold i arbeidsmiljøet er en stor ressurs, men vi erfarer at rekrutteringen er utfordrende. Dette er et område vi fortsetter å jobbe med fremover. Blant annet hadde vi i desember 2022 en mangfoldskampanje sammen med de øvrige embetene i Aftenposten og SoMe. For 2023 satser vi på intern kompetanseheving knyttet til aktivitets- og redegjørelsesplikten (ARP). Med støtte i sentrale kompetansemidler setter vi i gang et partssammensatt internt informasjonsarbeid.

Når det gjelder tillitsreformen imøteser vi regjeringens spissing og presisering av oppdrag til Statsforvalterne.

5 Vurdering av framtidsutsikter

5.1 Forhold i og utenfor statsforvalteren som kan påvirke statsforvalterens evne til å løse samfunnsoppdraget på sikt

Oslo og Viken er en region i vekst. Økt befolkningsvekst og flere eldre antas å øke oppdragsmengden fremover. Høy byggeaktivitet gir rom for flere konflikter og dermed flere saker. Spennet i kommunestørrelse, fra rett over tusen innbyggere til sju hundre tusen, utfordrer vår dialog. Det er ulike forventninger fra kommunene. Det å holde oversikt, og det å klare å ha en tilpasset kommunikasjon ut mot så ulike kommuner, kan være krevende. Men kommunedialog er høyt prioritert, og vi har direkte dialog og veiledning overfor kommunene.

Den sikkerhetspolitiske situasjonen, videreutviklingen av totalforsvaret, sårbar kritisk infrastruktur, klimaendringer og økte forventninger både fra kommuner og sentrale myndigheter gjør at arbeidsmengden på beredskapsområdet ventes å øke videre. Videreutvikling av totalforsvaret og behovet for sikkerhetsgradert kommunikasjon, gjør at infrastruktur må anskaffes og vedlikeholdes. Dette fordrer økte budsjettammer og tydelige oppdrag. Klimaendringene utfordrer oss i økende grad, og vi må forvente flere uønskede hendelser fremover. Det betyr at vi må forberede oss på flere plan, for å både løse interne og eksterne oppgaver som påvirkes av endringene. Planmessig gjennomføring av øvelser og risikovurderinger er en viktig satsing i tiden fremover. Innarbeiding av FN's bærekraftsmål som struktur og en styrking av innsatsen mot klimaendringer er stående oppgaver for embetet.

Vi har de siste årene varslet om jevnt økende oppdragsmengde på en del områder. Det er etter vår vurdering fortsatt manglende samsvar mellom oppgavemengde og midler stilt til disposisjon. Vi har tidligere også kommentert sakenes kompleksitet på en del områder, hvor klagevilligheten er høy, og tilgangen på advokatbistand stor. Dette krever økt tidsbruk og ressurser hos oss.

Den største usikkerheten nå er knyttet til hva som skjer med embetet. En oppsplitting vil kunne gi betydelige konsekvenser for vår oppgaveløsning i flere år fremover. Embetet er i dag en stor og robust organisasjon, med sterke fagmiljøer på alle områder av vårt oppdrag. Dette er en styrke. En betydelig nyrekruttering vil påvirke vår produksjon.

Vi er i en region med rik tilgang på kompetansearbeidskraft. Dette betyr for de fleste stillinger at vi har god tilgang på søkere, selv om vi ser ulikheter mellom utlysninger i deler av fylket. Utfordringen med rekruttering er i første rekke er lønnsnivået. Mange av våre ansatte er meget attraktive på arbeidsmarkedet i Oslo og Viken etter noe fartstid i embetet. Dette gir utfordringer i oppfølgingen av vår lønnspolitikk. Enkelte stillinger har en markedsverdi som skiller seg vesentlig fra resten av embetet. Ved å tilpasse oss dette, skaper vi samtidig press fra andre deler av organisasjonen. Embetets konkurransefortrinn er at vi kan tilby medarbeiderne interessante oppgaver og et godt arbeidsmiljø.

Samspeilet med STAF er viktig, for at vi i felleskap kan ha gode sikkerhetsløsninger og fortsette den digitale utviklingen. STAF har også i 2022 vært preget av en organisasjon i utvikling. På enkelte områder ser vi en god nytte av denne omleggingen, på andre områder er det fremdeles utfordringer.

5.2 Konsekvenser for statsforvalterens evne til å nå fastsatte mål og resultater på lengre sikt

Embetet kan i liten grad påvirke de eksterne rammebetingelsene. Vi tenker da særlig på sterkt økende saksmengde på flere fagområder. Vi antar at en oppdeling av embetet vil påvirke vår evne til å løse oppdraget for en periode, da vi regner med tap av kompetanse og høy turnover, med de konsekvenser det kan gi. Internt vil vårt viktigste grep være prioritering mellom oppdrag og en videre satsing på rettssikkerhet, liv og helse. Dette vil ha et kontinuerlig fokus også fremover.

Organisasjonsmessig vil vi ha fokus på å styrke vår organisasjon på de punktene vi ser vi trenger det mest og stadig effektivisere vårt arbeid på de områdene vi ser forbedringsmuligheter. Når det gjelder arbeidsformene våre, forventer vi at den digitale utviklingen fortsetter og bidrar til at vi løser oppdragene mer effektivt. Økt bruk av digitale flater og fjernarbeid er en fleksibilitet vi utnytter også etter pandemien. Vi ser muligheter for effektivisering og reduksjon i klimautslipp om vi kan legge om noen av våre tidligere arbeidsformer også for fremtiden. Digitale flater kan ikke fullt ut erstatte fysiske møter, men gjør det i meget stor grad. De fleksible fjernarbeidsformene skal evalueres for å se om de samsvarer med våre forutsetninger og bidrar til god oppgaveløsning.

6 Årsregnskap

[Årsregnskap for Oslo og Viken.pdf](#)

7 Vedlegg

Tabellene under viser utvalgte nøkkeltall med kommentarer for Statsforvalteren i Oslo og Viken. Tallene er tatt ut i henhold til brukerveiledningene fra koordineringsembetene for henholdsvis HR og økonomi.

For nærmere omtale av nøkkeltall på økonomiområdet vises det til kap. 2.3, kap. 3.4. For nærmere omtale av nøkkeltall på personalområdet vises det til kap. 4.2. Se også ledelseskommentar til årsregnskapet i vedlegg 6.

Budsjettavvik

Betegnelse på rapporteringskrav	
Budsjettavvik (tusen kr)	486.0
Budsjettavvik (%)	0.1 %

Regnskapet for 2022 viser et mindreforbruk på 486 000.

Husleie

Husleie (tusen kr)	44 779.0
Husleie (% av driftsutgifter)	12.4 %

Journalposter

Betegnelse på rapporteringskrav	Journalposter totalt	Antall journalposter i ePhorte	Antall journalposter i vergemåls-ePhorte
Antall journalposter	462 320	214 150	248 170

Regnskapstall sortert på poster

Betegnelse på rapporteringskrav	2022
052501	365 664
052521	7 325
Post 01 (unntatt 052501)	163 075
Post 20-29 (unntatt 052521)	324 858
Post 30-39	163 544
Post 40-49	0
Post 60-69	477 300
Post 70-79	860 218
Post 80-89	7 740

Sykefravær

Betegnelse på rapporteringskrav	Dager/Prosentdel
Sum totalt sykefravær (legemeldt og egenmeldt)	9 082.0
Prosent sykefravær (legemeldt og egenmeldt)	7.0 %
Sum totalt sykefravær menn (legemeldt og egenmeldt)	1 237.0
Prosent sykefravær menn (legemeldt og egenmeldt)	4.0 %
Sum totalt sykefravær kvinner (legemeldt og egenmeldt)	7 845.0
Prosent sykefravær kvinner (legemeldt og egenmeldt)	7.9 %
Antall legemeldte sykedager for menn	886.0
Prosent legemeldte sykedager for menn	2.9 %
Avtalte arbeidsdager for menn	30 597.7
Antall legemeldte sykedager for kvinner	6 165.0
Prosent legemeldte sykedager for kvinner	6.2 %
Avtalte arbeidsdager for kvinner	99 064.3
Antall egenmeldte sykedager for menn	351.0
Prosent egenmeldte sykedager for menn	1.1 %
Antall egenmeldte sykedager for kvinner	1 641.0
Prosent egenmeldte sykedager for kvinner	1.7 %

Sykefraværet for 2022 har økt med 1 % fra året før. Det er det egenmeldte fraværet som har økt mest. Det vurderes at økningen i egenmeldt fravær fortrinnsvis er korona- og influensarelatert.

Likestilling

Betegnelse på rapporteringskrav	Antall kvinner	Andel kvinner	Antall menn	Andel menn	Årslønn kvinner	Årslønn menn	Andel kvinners lønn av menns lønn
Totalt i virksomheten	451.0	77.2 %	133.0	22.8 %	652 687.0	656 975.0	99.3 %
Kategori 1: Embetsledelse/Dir/Admsjef	10.0	83.3 %	2.0	16.7 %	1 125 274.0	995 096.0	113.1 %
Kategori 2: Seksjonssjef/Ass dir	37.0	71.2 %	15.0	28.8 %	894 022.0	872 793.0	102.4 %
Kategori 3: Saksbehandler 1	218.0	76.5 %	67.0	23.5 %	661 313.0	665 506.0	99.4 %
Kategori 4: Saksbehandler 2	137.0	77.4 %	40.0	22.6 %	580 700.0	579 758.0	100.2 %
Kategori 5: Kontorstillinger	49.0	86.0 %	8.0	14.0 %	536 905.0	542 100.0	99.0 %
Kategori 6: Fagarb. stillinger							
Kategori 7: Lærlinger	0.0	0.0 %	1.0	100.0 %	0.0	179 550.0	0.0 %

Tallene er pr. 31.12.2022. Timelønnede er ikke med i antallet.

Årsverk

Betegnelse på rapporteringskrav	2022
Totalt antall årsverk	488.6
Totalt antall årsverk for kvinner	370.5
Totalt antall årsverk for menn	118.1
Totalt antall årsverk for faste stillinger	452.5
Totalt antall årsverk for midlertidige stillinger	36.2
Sum andel administrasjon	3.7 %
Økonomi	3.8
Lønn	1.2
Personal	4.0
Resepsjon/sentralbord	6.7
Andre administrative oppgaver (spesifiser i kommentarfeltet)	2.4
DFØs definisjon av årsverk er benyttet.	

Faste ansatte og midlertidige/vikarer er med i årsverkstallene (timelønnede er ikke med i antallet). I tallene for sum andel administrasjon er det tatt utgangspunkt i arbeidstakere ansatt i administrasjonsstaben. I tallet for andre adm. oppgaver ligger årsverk knyttet til ledelse av staben, intern kommunikasjon, behandling av medalesaker og andre koordineringsoppgaver administrasjonsstaben har ansvar for. I tallet for resepsjon/sentralbord ligger årsverk som arbeider fortrinnsvis med interndrift- og serviceoppgaver (inkl. apostille) på de tre kontorstedene.

Turnover

Betegnelse på rapporteringskrav	2022
Turnover i prosent	9.5 %
Gjennomsnittlig antall ansatte	582.0
Totalt antall ansatte som sluttet (ekskludert de som gikk av med pensjon) i løpet av året og ble erstattet	55.0
Totalt antall ansatte som sluttet	93.0
Herav ansatte som sluttet grunnet pensjonering	12.0
Herav ansatte som sluttet grunnet andre årsaker	81.0

I tallet for totalt antall ansatte som sluttet, er både faste og midlertidige/vikarer. Kun faste stillinger ligger til grunn for ansatte som har sluttet og blitt erstattet (eksl. pensjon). Timelønnede er ikke med i antallet. Ytterligere kommentarer om turnover under kapittel 4.1.3.

HR - fordelt på kjønn

Betegnelse på rapporteringskrav	Kvinner	Menn	Totalt
Sum antall ansatte	451	133	584
Sum antall deltidsansatte	24	9	33
Sum antall midlertidige ansatte	28	8	36
Sum antall ansatte med personalansvar	27	10	37
Ufrivillig deltid			0

Timelønnede er ikke med i antallet.

Driftsutgifter og lønn

Netto driftsutgifter	362 451.0
Administrativ kostnadsdekning	32 635.0
Brutto driftsutgifter	395 086.0
Lønn 052501	316 231.0
Lønnsandel av brutto driftsutgifter	80.0 %

HR - fordelt på alder/foreldrepermisjon

Betegnelse på rapporteringskrav	2022
Sum antall ansatte	584
Antall ansatte under 20 år	0
Antall ansatte 20 - 29 år	75
Antall ansatte 30 - 39 år	167
Antall ansatte 40 - 49 år	111
Antall ansatte 50 - 59 år	184
Antall ansatte over 60 år	47
Gjennomsnittlig ukesverk foreldrepermisjon kvinner	17
Dagsverk foreldrepermisjon kvinner	3 805
Antall kvinner i foreldrepermisjon	44
Gjennomsnittlig ukesverk foreldrepermisjon menn	16
Dagsverk foreldrepermisjon menn	570
Antall menn i foreldrepermisjon	7